सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२२-२०२३

गृह विभाग

(भाग - ३)

(परिवहन)

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-४११ ००६

२०२२

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२२-२०२३

गृह विभाग

भाग - ३

(परिवहन)

गृह विभागाने तयार केलेल्या अंदाजपत्रकाची यादी

कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचा क्रमांक		कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचे नाव
१	..	गृह विभाग (सर्वसाधारण)
२	..	गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क)
३	..	गृह विभाग (परिवहन)
४	..	गृह विभाग (पोलीस))
५	..	गृह विभाग (कारागृह)

अनुक्रमणिका

		पृष्ठ
प्रस्तावना		
मोटार वाहन विभाग	..	१
एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')	..	२
एकूण अर्थसंकल्पाचे प्रधान शीर्ष-नि-कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'ब')	..	६
महाराष्ट्र राज्यात चालणाऱ्या मोटार वाहनांची वर्गवारीनुसार संख्या (विवरणपत्र 'क')	..	८
महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन रचनेचा तक्ता (विवरणपत्र 'ड')	..	९

कार्यक्रम

मार्ग परिवहन

१.	संचालन व प्रशासन--		
	(अ) परिवहन आयुक्तालयाचे कार्यालय	..	११
	(ब) विभागीय कार्यालये	..	११
	(क) क्षतिपूर्ती योजना (Solatium Scheme)	..	११
२.	वसुलीचा खर्च	..	४०
३.	मोटार वाहनांचे निरीक्षण	..	४२
४.	राखीव निधीकडून/निधीकडे हस्तांतरण	..	६०
५.	वसुलीचा खर्च	..	६४
	उतारूंवरील कर--		
	(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय	..	६४
	(ब) प्रादेशिक कार्यालये	..	६४
	(क) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग	..	६४
६.	राखीव निधीकडे/निधीतून हस्तांतरण (राज्य आरोग्य व पोषण निधी)	..	६९
७.	इतर खर्च (मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण)	..	७२
८.	रेल्वे प्रकल्पांमध्ये राज्य शासनाचा सहभाग	..	१०४
९.	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ	..	११२

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड

गृह विभाग (बंदरे व परिवहन)

(अ)	प्रस्तावना	..	११५
(ब)	समग्र कार्यक्रम	..	११७
	विभागीय संरचना	..	१२५
(क)	एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')	..	१२६
(ड)	एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधान शीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'ब')	..	१३२

कार्यक्रम

१.	बांधकाम व दुरुस्ती	..	१३६
२.	बंदर व्यवस्थापन	..	१४१
	महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र	..	१६३
३.	गाळउपसणी व सर्वेक्षण	..	१६६
४.	सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य	..	१७०
५.	इतर खर्च--विनियमन व निरीक्षण	..	१७४
६.	संचालन व प्रशासन	..	१७६
७.	इतर लहान बंदरे	..	१७८
८.	इतर खर्च (देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास)	..	१९०

मोटार वाहन विभाग (आर.टी.ओ.)

प्रस्तावना

निरसित मोटार वाहन अधिनियम, १९३९ चे कलम १३३-अ (१) व सध्याचा मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ चे कलम २१३ (१) मधील तरतुदीनुसार मोटार वाहन कायद्यातील तरतुदींची अंमलबजावणी करण्याकरिता महाराष्ट्र शासनाच्या मोटार वाहन विभागाची स्थापना करण्यात आली आहे. परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य हे या विभागाचे प्रमुख असून मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ व मोटार वाहनविषयक व इतर नियमांची महाराष्ट्र राज्यात अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी त्यांच्यावर आहे. त्यांचे कार्यालय हे या विभागाचे मध्यवर्ती कार्यालय असून महाराष्ट्र शासनाची धोरणे व तत्त्वे अनुपालनासाठी त्यांच्या अधिपत्याखालील विभागीय कार्यालयांना मार्गदर्शन करणे हे त्यांचे कार्य आहे.

वरील विभागाकरिता होणारा खर्च हा '२०४१ वाहनांवरील कर' या मुख्य शीर्षाखाली केला जातो आणि या खर्चाच्या प्रयोजनासाठी खालील अधिनियम या विभागामार्फत प्रस्थापित केले आहेत :--

(१) मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ व महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९

(२) महाराष्ट्र मोटार वाहने कर अधिनियम, १९५८ व मुंबई मोटार वाहन कर नियम, १९५९.

(३) रस्त्याद्वारे वाहन अधिनियम, २००७ व रस्त्याद्वारे वाहन नियम २०११.

अ. क्र Sr. No.	कार्यक्रम		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actual 2020-2021	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022
1	2		3	4
गृह विभाग मागणी क्र. बी-३				
२०४१ वाहनांवरील कर				
००१	संचालन व प्रशासन-- भारित	...	–	500000
(०१)	परिवहन आयुक्त दत्तमत	...	–	–
	अनिवार्य	...	23424745	14847663
	कार्यक्रम	...	169271	563716
	भारित	...	–	500000
	दत्तमत	...	23594016	15411379
	एकूण	...	23594016	15911379
(०२)	प्रादेशिक कार्यालये	...		
	अनिवार्य	...	1256503	1921086
	कार्यक्रम	...	–	–
	एकूण	...	1256503	1921086
101	वसुलीचा खर्च--			
	अनिवार्य	...	–	–
	कार्यक्रम	...	–	–
	एकूण	...	–	–
102	मोटार वाहनांचे निरीक्षण			
	अनिवार्य	...	771877	1067982
	कार्यक्रम	...	–	–
	एकूण	...	771877	1067982
797	राखीव निधीकडून/निधीकडे बदली रकमा.			
	अनिवार्य	...	–	–
	कार्यक्रम	...	–	–
	एकूण	...	–	–
800	इतर खर्च (मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन न्यायाधिकरण).			
	अनिवार्य	...	–	–
	कार्यक्रम	...	–	–
	एकूण	...	–	–
मागणी क्र. बी-४				
२०४५ विक्रेय वस्तू व सेवा यावरील इतर कर व शुल्क				
104	वसुलीचा खर्च (माल व उतारू यांवरील dर).			
	अनिवार्य दत्तमत	...	160798	200644
	कार्यक्रम	...	–	–
	दत्तमत	...	–	–
	एकूण	...	160798	200644

Programmewise details of Total Budget Estimates (Statement "A")

(रुपये हजारांत/ *Rs. in thousands)*

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023		Programme
5	6		2
			Demand No. B-3
			2041-Tax on Vehicle
375000	500000	001.	Direction and Administration–Charged
–	–		Voted
26319381	14859447		Committed
503703	570105		Scheme
375000	500000		Charged
26823084	15429552		Voted
27198084	15929552	...	**Total**
1817007	1947589		Committed
–	–		Scheme
1817007	1947589	...	**Total**
–	–	101.	Collection Charges–
–	–		Committed
–	–		Scheme
–	–	...	**Total**
		102.	Inspection of Motor Vehicles
1014386	1258121		Committed
–	–		Scheme
1014386	1258121	...	**Total**
		797.	Transfer to/from Reserve Fund–
–	–		Committed
–	–		Scheme
–	–	...	**Total**
		800.	Other expenditure (Motor Accidents Claims Tribunal and State Transport Appellate Tribunal)–
–	–		Committed
–	–		Scheme
–	–	...	**Total**
			Demand No. B-4
			2045–Other Taxes and Duties on Commodities and Services
		104.	Collection Charges (Taxes on Goods and Passengers)
189081	223606		Committed
–	–		Scheme
189081	223606	...	**Total**

अ.क्र. Sr. No. 1	कार्यक्रम 2		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actual 2020-2021 3	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 4
797	राखीव निधीकडे/निधीतून हस्तांतरण--			
	योजनेतर	...	–	–
	योजनांतर्गत	...	–	–
	एकूण	...	–	–
	मागणी क्र. बी-७			
	३००१-भारतीय रेल्वे--धोरण निश्चिती, संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना.			
	८००-इतर खर्च			
	(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पांमध्ये राज्य शासनाचा सहभाग (कार्यक्रम) (३००१००५४).			
	३२-अंशदाने			
	योजनेतर	...	3000000	5500000
	योजनांतर्गत	...	–	–
	एकूण	...	3000000	5500000
	मागणी क्र. बी-१०			
	५०५५--परिवहन			
	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूका			
	(१) ३२ अंशदाने--महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाला भागभांडवली - अंशदान (५०५५००११)			
	अनिवार्य	...	–	5310000
	कार्यक्रम	...	–	–
	एकूण	...	–	5310000

Statement "A"–contd.

(रुपये हजारात/ *Rs. in thousands)*

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023		Programme
5	6		2
		7.	Transfer to/from Reserve Fund–
–	–		Non-Plan
–	–		Plan
–	–		**Total**
			Demand No. B-7
			3001-Indian Railways–Policy, Formulation, Direction, Resarch and other Miscellaneous Organisation.
			800-Other Expenditure
			(00) (02)-Participation of Sate Government in Railway Project (Scheme) (30010054).
			32-Contributions
		8.	Policy, Formulation, Direction–
6500000	12500000		Non-Plan
–	–		Plan
6500000	12500000		**Total**
			Demand No. B-10
			5055-Transport
		190	Investment in Public Sector and other Undertakings.
		(1)	32-Contribution–Capital Contribution–Maharashtra State Road Transport Corporation (50550011)
5310000	5310000		Committed
–	–		Scheme
5310000	5310000		**Total**

एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरण पत्र "ब")

अ.क्र. Sr No. 1	कार्यक्रम 2			प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actual 2020-2021 3	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 4
२०४१, वाहनांवरील कर *2041–Taxes on Vehicles*				**मागणी क्र. बी-३**	
001	संचालन व प्रशासन	भारित	...	–	500000
		दत्तमत	...	24850519	17332465
101	वसुलीचा खर्च	भारित	...	–	–
		दत्तमत	...	–	–
102	मोटारवाहनांचे निरीक्षक	भारित	...	–	–
		दत्तमत	...	771877	1067982
797	राखीव निधी	भारित	...	–	–
		दत्तमत	...	–	–
800	इतर	भारित	...	–	–
		दत्तमत	...	–	–
		भारित	...	–	500000
		दत्तमत	...	25622396	18400447
		एकूण	...	25622396	18900447
				मागणी क्र. बी-४	**२०४५, विक्रेयवस्तू व सेवा** *2045–Other Taxes and Duties*
104	वसुलीचा खर्च (माल व उतारू यावरील खर्च) १०४	दत्तमत		160798	200644
797	राखीव निधीकडे-- निधीतून हस्तांतरण 797.	भारित		–	–
		एकूण	...	160798	200644
				मागणी क्र. बी-७	**३००१, भारतीय रेल्वे** *3001–Indian Railway*
	धोरण, मांडणी व संचालन	दत्तमत	...	–	–
		एकूण	...	–	–
				मागणी क्र. बी-९	**५०५५, मार्ग परिवहन** *5055–Capital Outlay on Road*
	इतर खर्च (महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाला भांडवली अंशदान).			–	–
				–	5310000
		एकूण	...	–	5310000

Major Head-cum-Programmewise details of Total Budget Estimates (Statement "B")

(रुपये हजारात/ *Rs. in thousands)*

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Sr. No.		Programme
5	6	1		2
कर *Vehicles*				
375000	500000	Charged	001	Direction and Administration
28640091	17377141	Voted		
–	–	Charged	101	Collection Charges
–	–	Voted		
–	–	Charged	102	Inspection of Motor Vehicle
1014386	1258121	Voted		
–	–	Charged	797	Reserved Fund
–	–	Voted		
–	–	Charged	800	*Other Expenditure.
–	–	Voted		
375000	500000	Charged	**Gross Total**	
29654477	18635262	Voted		
30029477	19135262	Total		
यावरील इतर कर व शुल्क *Commodities and Service*				
189081	223606	104.		(Taxes on Goods and Passengers) Collection Charges
–	–	797.		Transfer to/from Reserve Fund
189081	223606	...		**Total**
रेल्वे *Railways*				
–	–	VIII.		Policy, Formulation, Direction
–	–			**Total**
यावरील भांडवली खर्च *Transport*				
–	–	IX.		Other Expenditure (Capital contribution to the Maharashtra State Road Transport Corporation).
5310000	5310000			
5310000	5310000	...		**Total**

Table No. 13

विवरणपत्र "क"

महाराष्ट्र राज्यात चालणाऱ्या मोटार वाहनांची वर्गवारीनुसार संख्या दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र. Sr. No.	वाहनांचे प्रकार		३१-३-२०१९ ची सद्य:स्थिती (प्रत्यक्ष)	३१-३-२०२० ची सद्य:स्थिती (प्रत्यक्ष)	३१-३-२०२१ ची सद्य:स्थिती (अंदाजित)	Class of Vehicles
1	2		3	4	5	6
१.	मोटारसायकल	...	19974672	21556475	22677646	1. Motor Cycles
२.	मोटारगाडी	...	4263186	4404070	4503796	2. Scooters
३.	मोपेड	...	1728929	1750885	1770608	3. Moped
४.	कार्स	...	4347089	4633465	4907698	4. Cars
५.	जीप्स	...	568741	583926	594227	5. Jeeps
६.	स्टेशन वॅगन्स	...	18887	18986	18991	6. Station Wagons
७ (अ).	टॅक्सी कॅब	...	65591	67318	67762	7(A). Taxi Meter Fitted
७ (ब).	लक्झरी / टुरिस्ट कॅब्स	...	284168	304111	307561	7 (B). Luxury / Tourist Cabs
८.	ऑटो रिक्षा	...	974285	1052228	1069509	8. Auto Rickshaws
९.	स्टेज कॅरीज	...	37586	40335	40536	9. Stage Carriages
१०.	कॉन्टॅरॅक्ट कॅरिजेस मिनी बस	...	65130	71656	72757	10. Contract Carriages/ Mini Bus
११.	स्कूल बसेस	...	29539	32530	32688	11. School Buses
१२.	खाजगी सेवा वाहने	...	12659	12897	13064	12. Private Service Vehicles
१३.	ॲम्बुलन्स	...	15993	16773	17785	13. Ambulances
१४.	आर्टिक्युलेटेड/मल्टि	...	62691	67053	68110	14. Articulted/Multi.
१५.	ट्रक आणि लॉरिज	...	521374	559196	576500	15. Truks and Lorries
१६.	टँकर	...	50488	52863	53955	16. Tanker
१७.	डीलिव्हरी व्हॅन (चार चाकी)	...	665583	733388	771765	17. Delivery Van (4 Wheelers)
१८.	डीलिव्हरी व्हॅन (तीन चाकी)	...	450295	464813	471479	18. Delivery Van (3 Wheelers)
१९.	ट्रॅक्टर्स	...	771046	827581	909041	19. Tractors
२०.	ट्रेलर्स	...	413928	425259	439581	20. Trailors
२१.	इतर	...	70037	85785	93540	21. Others
	एकूण	**...**	**35392167**	**37761593**	**39478599**	**... Total**

विवरणपत्र "ड"

महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन विभागाच्या रचनेचा तक्ता

परिवहन आयुक्त आणि संचालक, शासकीय परिवहन सेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

अप्पर परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य

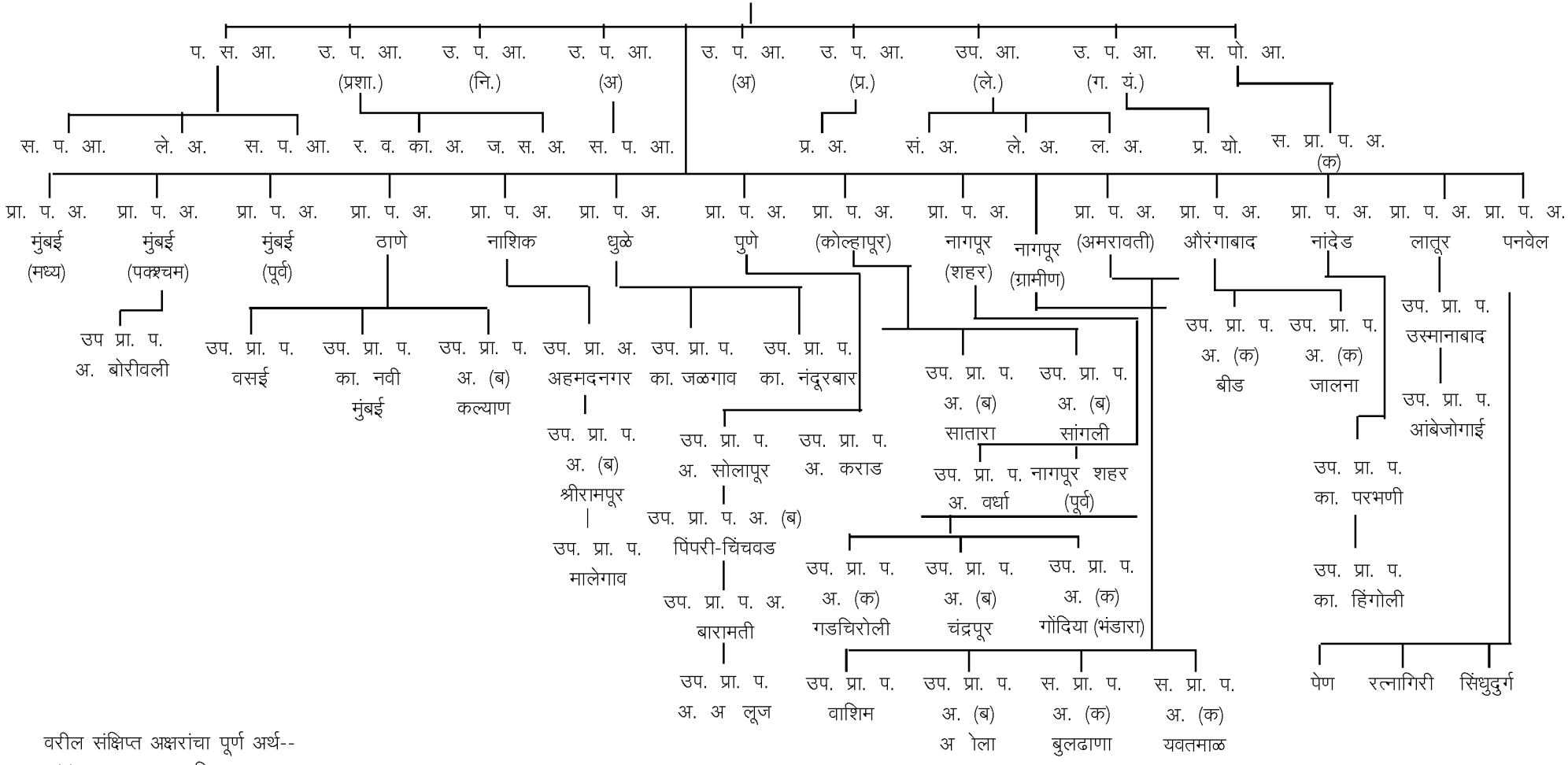

वरील संक्षिप्त अक्षरांचा पूर्ण अर्थ--

(१) प. स. आ.--परिवहन सहआयुक्त.
(२) उ. प. आ. (प्र. शा.)--उपपरिवहन आयुक्त (प्रशासन).
(३) उ. प. आ. (नि.)--उपपरिवहन आयुक्त (निरीक्षण).
(४) उ. प. आ. (अ.)--उपपरिवहन आयुक्त (अंमलबजावणी).
(५) उ. प. आ. (प्र.)--उपपरिवहन आयुक्त (प्रशिक्षण).
(६) स. प. आ.--सहायक परिवहन आयुक्त.
(७) उप. आ. (ले.)--उपआयुक्त (लेखा.).
(८) स. पो. आ.--सहायक पोलीस आयुक्त.
(९) सं. अ.--संशोधन अधिकारी.
(१०) ले. अ.--लेखा अधिकारी.
(११) र. व का. अ.--रचना व कार्यपद्धती अधिकारी.
(१२) प्रा. प. अ.--प्रादेशिक परिवहन अधिकारी.
(१३) उप. प्रा. प. अ. (व)--उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी (वरिष्ठ).
(१४) स. प्रा. प. अ. (क)--सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी (कनिष्ठ).
(१५) उ. प. आ. (ग. यं.)--उपपरिवहन आयुक्त (गणक यंत्र).
(१६) प्र. यो.--प्रक्रिया योजक.
(१७) ज. सं. अ.--जनता संपर्क अधिकारी.
(१८) प्र. अ.--प्रशासकीय अधिकारी.

Statement "D"

Organisational Chart of the Motor Vehicles Department, Maharashtra State
Transport Commissioner and Director of G. T. S., Maharashtra State, Mumbai
Additional Transport Commissioner

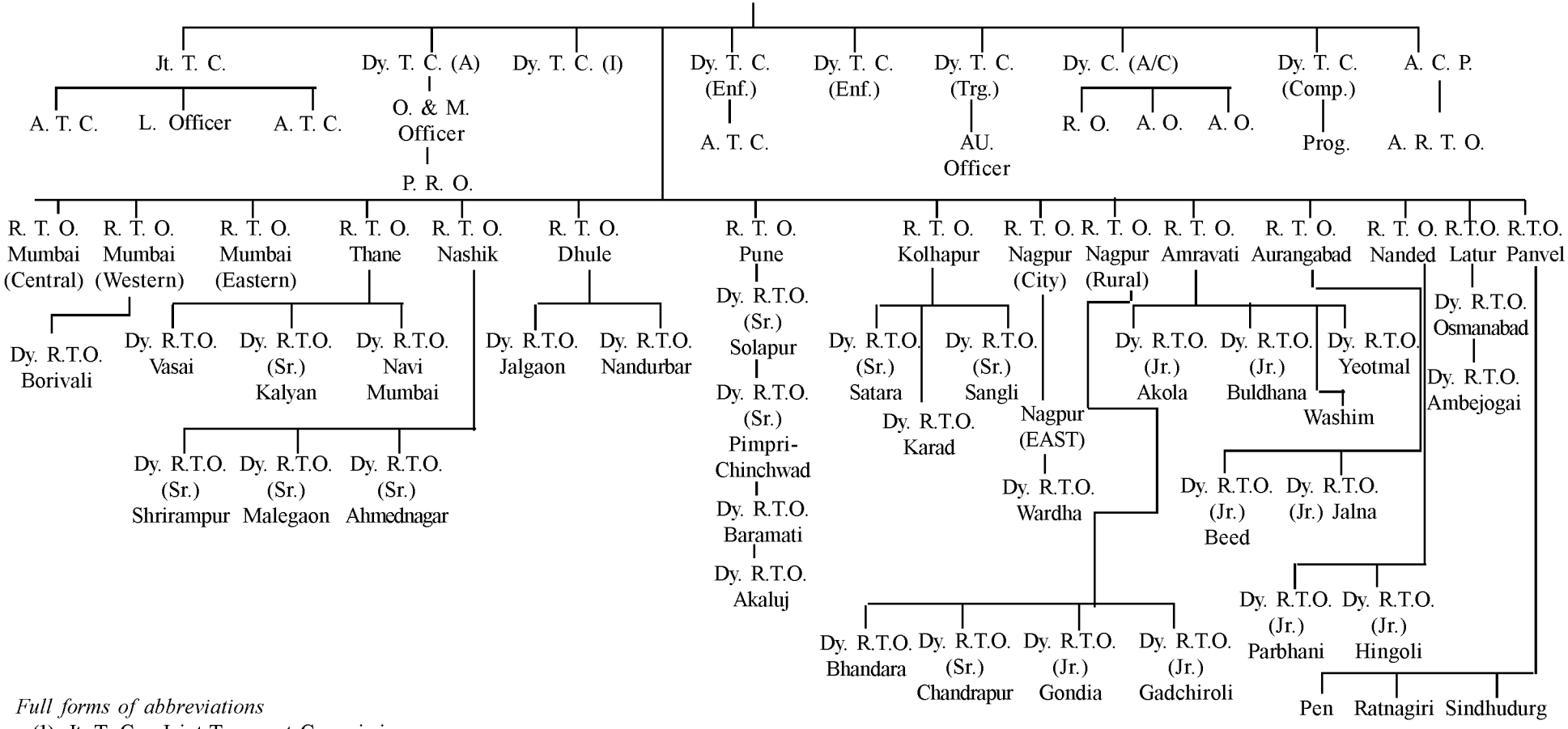

Full forms of abbreviations

(1) Jt. T. C. : Joint Transport Commissioner.
(2) Dy. T. C. (A) : Deputy Transport Commissioner (Administration).
(3) Dy. T. C. (I) : Deputy Transport Commissioner (Inspection).
(4) Dy. T. C. (Enf.) : Deputy Transport Commissioner (Enforcement).
(5) Dy. T. C. (Trg.) : Deputy Transport Commissioner (Training).
(6) Dy. Commer, (A/c.) : Deputy Commissioner (Accounts).
(7) A. C. P. : Assistant Commissioner of Police.
(8) O. and M. Officer : Organisation and Method Officer.
(9) R. O. : Research Officer.
(10) A. O. : Accounts Officer.
(11) R. T. O. : Regional Transport Officer.
(12) Dy. R. T. O. (Sr.) : Deputy Regional Transport Officer (Senior).
(13) A. R. T. O. (Jr.) : Assistant Regional Transport Officer (Junior).
(14) A. T. C. : Assistant Transport Commissioner.
(15) Dy. T. C. (Comp.) : Deputy Transport Commissioner (Computerisation).
(16) Prog.–Programmer.
(17) P. R. O.–Public Relation Officer.
(18) A. D. Officer.–Administrative Officer.
(19) Law Officer.

कार्यक्रम १

मार्ग परिवहन

संचालन व प्रशासन

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय.--परिवहन आयुक्त हे मोटार वाहन विभागाचे मुख्य अधिकारी असून ते महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरणाचे सभासद आहेत. महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरण हे परिवहन नियंत्रणाविषयी काही विशिष्ट धोरणे ठरविणारे न्याय सदस्य प्राधिकरण आहे व त्याचे अध्यक्ष महाराष्ट्र राज्याचे अपर मुख्य सचिव (परिवहन) हे आहेत. राज्य परिवहन प्राधिकरणावर शासकीय व अशासकीय सदस्य आहेत. परिवहन सहआयुक्तांची महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरणाचे सचिव म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

परिवहन आयुक्त भारतातील इतर राज्यांशी परिवहनाचा करारनामा करतात. आतापर्यंत आपल्या राज्याने १४ राज्यांशी व दिल्लीच्या केंद्रशासित प्रदेशाशी परिवहन करारनामा केला आहे. या करारनाम्यानुसार लोकसेवा वाहने, खाजगी सेवा वाहने, कंत्राटी वाहने, भाडेटप्पा वाहने इत्यादी वाहनांची मान्य संख्या प्रत्येक करार केलेल्या राज्यातून एकसूची कर आकारणीवर चालविण्यास परवानगी देतात. त्या करारनाम्यास अनुसरून परिवहन आयुक्त महाराष्ट्रातील लोकसेवा वाहने, खाजगी सेवा वाहने, भाडेटप्पा वाहने आणि कंत्राटी वाहने यांना इतर अर्जित राज्यांची प्रतिस्वाक्षरी मंजुरी मिळण्यासाठी शिफारस करतात. तसेच इतर मान्यवर प्राधिकरणाकडून आलेल्या शिफारस अर्जास स्वप्रदेशाची प्रतिस्वाक्षरी मंजूर करतात. या करारनाम्याशिवाय केंद्र शासनाच्या दिनांक १५ ऑक्टोबर १९७७ पासून सुरू झालेल्या राष्ट्रीय परवाना योजना करारान्वये भारतात कोठेही माल वाहतूक करण्यासाठी राष्ट्रीय वाहतूक परवाने मंजूर करण्यात येतात, हे परवाने राज्यनिहाय मर्यादित कोटा पद्धतीने दिले जात. परंतु दिनांक १० सप्टेंबर १९८६ पासून कोटा पद्धत बंद करून परवाने मोकळे करण्यात आले. पूर्वी राज्य परिवहन प्राधिकरण राष्ट्रीय परवाने मंजूर करीत असे. सध्या महाराष्ट्रात दिनांक ३० नोव्हेंबर १९८८ पासून प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांच्या कार्यालयात राष्ट्रीय परवाने देण्याचे काम केले जाते. हा परवाना महाराष्ट्र राज्यासह संपूर्ण देशासाठी मंजूर करण्यात येतो. या परवान्याचे एकत्रित शुल्क रुपये १६,५०० असून ते केंद्र सरकारकडे जमा होतात. सद्य:स्थितीमध्ये राज्याला रुपये १६३८ प्रती वाहन इतका महसूल प्राप्त होतो.

महाराष्ट्र राज्यात इतर राज्यातून येणाऱ्या वाहनांचा कर वसूल करणे व राज्यात असणाऱ्या मोठ्या मालकांकडून (ज्यांच्याकडे जास्त गाड्यांचा ताफा आहे) करवसुली करणे याकरिता परिवहन आयुक्त हे कर आकारणी अधिकारी म्हणून काम करतात. करबुडव्या गाड्यांना पकडण्याकरिता व मोटार वाहन विभागाने प्रस्थापित केलेल्या कायद्याचे व अधिनियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या वाहनांना पकडण्याकरिता व त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवण्याकरिता अचानक वाहन तपासणी करण्याची व्यवस्था करावी लागली आणि त्यासाठी ९२ अंमलबजावणी पथके परिवहन उपआयुक्त (अंमलबजावणी) यांच्या एकूण नेतृत्वाखाली प्रस्थापित केली. ही पथके त्यांच्या प्रापका/उपप्रापका कार्यालयात असतात. करवसुली करण्यासाठी परिवहन आयुक्तांना परिवहन सहआयुक्त व सहायक परिवहन आयुक्त मदत करीत असतात.

(ब) विभागीय कार्यालये.--या राज्यामध्ये १५ विभागीय कार्यालये आहेत. त्या प्रत्येकास प्रादेशिक परिवहन कार्यालय या नावाने संबोधिले जाते. त्यापैकी बृहन्मुंबईसाठी एक कार्यालय होते. ते आता १ एप्रिल १९७७ पासून तीन विभागांमध्ये विभागले असून प्रत्येक विभागाचे स्वतंत्रपणे काम पाहिले जाते. बृहन्मुंबई सोडून इतर विभागांमध्ये किमान दोन जिल्हे मोडतात.

जिल्हा स्तरावर एक प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरण असून संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी हे त्याचे अध्यक्ष आहेत. पोलीस खात्यातील एक अधिकारी प्राधिकरणाचे सदस्य आहेत. संबंधित प्रादेशिक परिवहन अधिकारी हे त्या प्राधिकरणाचे सदस्य/सचिव म्हणून काम पाहतात आणि प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरणाने दिलेल्या आदेशांचे व ठरावाचे मोटार वाहन कायदा, १९८८ च्या चौथ्या प्रकरणातील तरतुदीची अंमलबजावणी करतात.

विभागाने ऑगस्ट २००६ पासून स्मार्ट कार्डच्या स्वरूपात अनुज्ञप्ती देणे सुरू केले असून त्यासाठी अनुज्ञप्ती शुल्क रुपये ३०० इतके आहे. तसेच डिसेंबर २००६ पासून स्मार्ट कार्डच्या स्वरूपात वाहनाचे नोंदणी प्रमाणपत्र देणे सुरू केले आहे, त्याकरिता रुपये २०० शुल्क निश्चित केलेले आहे.

(क) क्षतिपूर्ती योजना (Solatium Scheme).--ठोकर देऊन पसार झालेल्या मोटार अपघातामध्ये जखमी झालेल्या/त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीला सहाय्य करण्यासाठी भारत शासनाने क्षतिपूर्ती योजना तयार केली आहे. सुरुवातीला ही योजना एक कोटीचे भांडवल जमा करून सुरू करण्यात आली होती. ही योजना सन १९८९ मध्ये दिनांक १४ नोव्हेंबर १९९४ पासून सुधारित करण्यात आली आहे. ठोकर देऊन पळालेल्या वाहनांमुळे मृत्युमुखी पडलेल्या व जबर जखमी झालेल्या लाभार्थींना देण्यात येणारी भरपाई ही वरील तारखेपासून प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हाधिकारी कार्यालयातून करण्यात येत आहे.

(२) वित्तीय आवश्यकता/ (II) Financial Requirements

तक्ता TABLE

तपशील 1		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
(अ)	**कार्याचे वर्गीकरण--**		
००१	संचालन व प्रशासन--		
(०१) परिवहन आयुक्त	भारित...	–	500000
	दत्तमत...	23594016	15411379
(२) संगणक सेवा	...	–	–
(३) प्रादेशिक कार्यालये	भारित...	–	–
	दत्तमत...	1256503	1921086
(४) सोलॅटियम फंडासाठी अंशदान		–	–
एकूण (अ)	भारित...	–	500000
	दत्तमत...	24850519	17332465
(ब)	**उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--**(2040018)		
०१	परिवहन आयुक्त--		
०१	वेतन ...	101898	137246
०३	अतिकाल भत्ता ...	58	121
०६	वीज/दूरध्वनी/पाणी ...	620	1300
१०	कंत्राटी सेवा ...	–	121656
११	प्रवासखर्च ...	328	732
१३	कार्यालयीन खर्च ...	26219	6351
१४	भाडेपट्टी व कर ...	95632	78403
	सामग्री व पुरवठा ...	–	–
	प्रशिक्षण ...	–	–
१६	प्रकाशने ...	–	1042
१७	संगणकावरील खर्च ...	–	500
२०	इतर प्रशासकीय खर्च ...	–	10
२४	पेट्रोल तेल व इंधन ...	–	–
२६	जाहिरात व प्रसिद्ध खर्च ...	–	100
२७	लहान बांधकामे ...	–	1
	यंत्रसामग्री व साधनसामग्री ...	–	–
२८	व्यावसायिक व विशेष सेवा याकरिता प्रदाने ...	–	200
३३	अर्थसहाय्य ...	23199990	14500000
५१	मोटार वाहने ...	–	1
	मजुरी ...	–	–
	एकूण (१) ...	23424745	14847663

१/I

(रुपये हजारात / *Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2020-2021 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2021-2022 5		Particulars 1
		A.	*Activity Classifications–*
		001–	Direction and Administration–
375000	500000		Charged
26823084	15429552	(i)	Transport Commissioner Voted
–	–	(ii)	Computer Service
–	–		Charged } (iii) Regional Offices
1817007	1947589		Voted
–	–	(iv)	Contribution of the Solatium Fund
375000	500000		Charged } Total A
28640091	17377141		Voted
		B.	*Objectwise Classification–*
130384	141049	01	Salaries
97	50	03	Overtime Allowances
1170	1300	06	Tel./Elec./Water Charge
109490	125436	10	Contractual Service
549	250	11	Travel Expenses
5716	7158	13	Office Expenses
70563	82324	14	Rent, Rates and Taxes
–	–		Material and Supplies
–	–		Machinery and Equipment
782	1042	16	Publication
375	525	17	Computer Expenses
8	10	20	Other Charges
–	1	24	P.O.L.
75	100	26	Advertising and Publicity
1	1	27	Minor Works
–	–		Machinery and Equipment
170	200	28	Payment for Professional and Special Services.
26000000	14500000	33	Subsidies
1	1	51	Motor Vehicles
–	–		Labour
26319381	14859447		Total (1)

तक्ता
TABLE

1		2	3
(०१) (०२)	मोटार वाहन विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांना प्रशिक्षण योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३४१)		
	१३ कार्यालयीन खर्च ...	49805	336703
(०१) (०३)	मार्ग सुरक्षिततेसाठी प्रचार व जागृती योजनेअंतर्गत (२०४१ ०२८८)		
	१३ कार्यालयीन खर्च ...	4243	15000
(०१) (०४)	कार्यालयीन दप्तरांचे संगणकीकरण (मोटार वाहन आणि एम.ए.सी.टी.) योजनेअंतर्गत (२०४१ ०२९७)		
	१३ कार्यालयीन खर्च ...	29762	140100
(०१) (०५)	सीमा तपासणी नाक्याचे आधुनिकीकरण व संगणकीकरण योजनेअंत ित (२०४१ ०३१२)		
	०६ दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क	–	–
	१३ कार्यालयीना खर्च ...	76168	42536
(०१) (०६)	वाहना चालविण्याचा चाचणीचा दर्जा सुधारण्यासाठी पायाभूत सोयी श्रेणीवाढ, कृत्रिम चाचणी पथ बांधणे. योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३२१)		
	१३ कार्यालयीन खर्च ...	9293	5000
	२७ लहा- ा बांध ामे ...	–	–
(०१) (०७)	साधन सामग्री खरेदी योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३३२)		
	५२ यंत्रसामग्री व पुरवठा ...	–	24277
(०१) (०८)	पर्यावरण कराचा विनियोग योजनेतर (२०४१ ०५२८)		
	१३ कार्यालयीन खर्च ...	–	100
	२९ वस्तूंच्या विक्रीसाठी खरेदी ...	–	–
	५० इतर खर्च ...	–	–
	एकूण (१) ...	169271	563716
परिवहन आयुक्त (एक) एकूण ००१	...	23594016	15411379
००१ (१) (२) संगणक कार्यालयीन खर्च		–	–
एकूण ००१ (१) (२) संगणक सेवा	...	–	–
राज्य योजना	...	–	–
केंद्र पुरस्कृत	...	–	–
	एकूण ...	–	–
(२) प्रादेशिक कार्यालये-- २०४१ ००३६			
०१	वेतन ...	1183613	1788026
	मजुरी ...	–	–
०३	अतिकालिक खर्च ...	–	64
०६	वीज/पाणी ...	17871	36000
१०	कंत्राटी सेवा ...	–	–
११	प्रवास खर्च ...	258	2992
१३	कार्यालयीन खर्च ...	39447	73025

१--चालू
1–*contd.*

4	5	1
		(01) (02) Training of Officer and Staff of Motor Vehicle Department (Plan) (2041 0341)
303033	325687	13 Office Expenses
		(01) (03) Publication and Education of Road Safety (Plan) (2041 0288)
13500	15000	13 Office Expenses
		(01) (04) Computerisation of Office Records (Motor Vehicles and M.A.C.T.) (Plan) (2041 0297)
126090	87289	13 Office Expenses
		(01) (05) Modernisation and Computer-ation of Border Check Post (Plan) (2041 0312)
–	–	06 Tel./Elec. and Water Charges
38282	60923	13 Office Expenses
		(01) (06) Upgradination of Infrastructure Facilities for Improving Quality of Driving Test Construction of Artificial T. T. (Plan)(20410321)
4500	1	13 Office Expenses
–	–	27 Minor Works
		(01) (07) Purchase of Equipment (Plan) (2041 0332)
18208	81100	52 Machinery and Equipment
		(01) (08) Utilisation of Environment Tax (Non-Plan) (2041 0528)
90	105	13 Office Expenses
–	–	29 Purchase of goods for Sale
–	–	50 Other Charges
503703	570105	Total (01)
26823084	15429552	Total 001 (1) Transport Commissioner
–	–	001 (1) (2) Computer Service Office Expenses
–	–	Total 001 (1) (2) Computer Service
–	–	State Plan
–	–	Centrally
–	–	Total
		(ii) Regional Offices 20410036
1698625	1810431	01 Salaries
–	–	Wages
51	67	03 Overtime Allownces
32400	36000	06 Electricity/Water
–	10000	10 Contratual Service
2244	3142	11 Travel Expenses
65723	66676	13 Office Expenses

तक्ता
TABLE

1	2	3
१४ भाडेपट्टी व कर ...	14592	14800
१६ प्रकाशने ...	–	50
१७ संगणक खर्च ...	–	4392
२० इतर प्रशासकीय खर्च ...	–	10
सामग्री व पुरवठा ...	–	–
२४ पेट्रोल, तेल व इंधन ...	–	1
२६ जाहिराती व प्रसिद्धी यावरील खर्च. ...	–	150
२७ लहान बांधकामे ...	–	1455
पडे, तंबू व भांडार ...	–	–
२८ व्यावसायिक व इतर सेवा याकरिता प्रदाने.	70	70
५० इतर खर्च ...	652	50
५१ मोटार वाहने ...	–	–
५२ यंत्रसामग्री व साधनसामग्री	–	1
मोटार वाहने ...	–	–
प्रमुख बांधकामे ...	–	–
भारित ...	–	–
दत्तमत ...	1256503	1921086
एकूण (२) ...	1256503	1921086
(०२) (०३) पर्यावरण कराचा विनियोग--(२०४१ ०५३७)		
१३ कार्यालयीन खर्च ...	–	1
५० इतर खर्च ...	–	1
एकूण ...	1256503	1921088
(३) सोलॅटियम फंडासाठी अंशदा- ।	–	–
एकूण (३) ...	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	24850519	17332465
वजा--वसुली ...	–	–
	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	24850519	17332465
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष		
बी-०३ २०४१ ...	24850519	17332465
एकूण (क) स्थूल ...	24850519	17332465
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (क) निव्वळ ...	24850519	17332465

१--चालू

1–*contd.*

4	5		1
13320	14800	14	Rent, Rates and Taxes
38	50	16	Publications.
3294	4612	17	Computer Expenses
8	10	20	Other Administrative Expenses
–	–		Material and Supplies
1	1	24	P. O. L.
113	150	26	Advertising and Publicity
1091	1528	27	Minor Works
–	–		Clothing, Tentage and Store
60	70	28	Payment for Professional and Other Services Expenses
38	50	50	Other Charge
–	1	51	Motor Vehicles
1	1	52	Machinery and Equipment
–	–		Motor Vehicles
–	–		Major Work
–	–		Charged
1817007	1947589		Voted
1817007	1947589		Total (ii) Gross
			(02) (03) Utilisation of Environment Tax (2041 0537)
1	1		13 Office Expenses
1	1		50 Other Charges
1817009	1947591		Total
–	–		(iii) Contribution of the Solatium Fund
–	–		(iii) Total
28640091	17377141		Total 'B' Gross
–	–		Deduct–Recoveries
–	–		
28640091	17377141		Total 'B' Net
			C. Source of Finances–
			Demand No. Major Head
28640091	17377141		B-03 2041
28640091	17377141		Total ' C' Gross
–	–		*Deduct*–Recoveries
28640091	17377141		Total 'C' Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश~

शिकाऊ अनुज्ञप्ती देणे

१८ वर्षांवरील कोणत्याही शारीरिकदृष्ट्या योग्य व्यक्तीस वाहन चालविण्याकरिता शिकाऊ अनुज्ञप्ती मिळू शकते. तिचा कालावधी ६ महिने आहे. २९ डिसेंबर २०१६ पासून केलेल्या सुधारित दराप्रमाणे शिकाऊ अनुज्ञप्ती २०० रुपये भरून दिली जाते.

तक्ता २ TABLE II (रुपये हजारांत/*Rs. in thousands*)

अनु.-क्रमांक Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	आलेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications Received	नवीन दिलेल्या अनुज्ञप्तींची संख्या No. of New Licences Issued	नूतनीकरण केलेल्या अनुज्ञप्तींची संख्या No. of Licences Renewed	नवीन दिलेल्या/ नूतनीकरण केलेल्या अनुज्ञप्तींची एकूण संख्या Total No. of Licences Issued/ Renewed	जमा शुल्क Fees Collected
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) ...	2020-2021	94190	61728	–	–	18466.3
	Mumbai (Central)	2021-2022	110597	80299	–	–	22928.4
		2022-2023	121657	88329	–	–	25221.3
2	मुंबई (पश्चिम) ...	2020-2021	200417	59902	85330	109250	9904
	Mumbai (Western)	2021-2022	208434	62298	88743	113620	10300
		2022-2023	225109	64790	92293	157083	94249
3	मुंबई (पूर्व) ...	2020-2021	128415	17965	84591	102556	6675
	Mumbai (Eastern)	2021-2022	141256	19761	93050	112811	7342
		2022-2023	155381	21737	102355	124092	8077
4	ठाणे ...	2020-2021	63700	63697	–	63697	9618.2
	Thane	2021-2022	66885	66882	–	66882	10099.1
		2022-2023	70230	70226	–	70226	10604.1
4-a	वसई ...	2020-2021	54190	69959	–	69969	14063.7
	Vasai	2021-2022	59609	76966	–	76966	15470.1
		2022-2023	65570	84662	–	84662	17017.1
5	पेण ...	2020-2021	22511	8623	13835	22458	5673
	Pen	2021-2022	23574	9573	13958	23431	5941
		2022-2023	25170	10120	15001	25121	6424
6	कल्याण ...	2020-2021	84378	73102	–	91378	18366
	Kalyan	2021-2022	92815	80412	–	100515	20202
		2022-2023	102100	88426	–	110515	22225
7	रत्नागिरी ...	2020-2021	50531	42312	–	–	11717
	Ratnagiri	2021-2022	52357	42947	–	–	14295
		2022-2023	54867	45457	–	–	18549
8	सिंधुदुर्ग ...	2020-2021	29502	14758	–	29502	6900
	Sindhudurg	2021-2022	27041	13972	–	27041	5408
		2022-2023	29745	15369	–	29745	5949
9	पुणे ...	2020-2021	152754	68681	84113	152794	28057.9
	Pune	2021-2022	168073	75549	92524	168073	59161.6
		2022-2023	184880	83104	101776	184880	65077.7
10	सोलापूर ...	2020-2021	56582	56539	–	56539	11372.9
	Solapur	2021-2022	42150	42136	–	42136	8472.1
		2022-2023	62240	62193	–	62193	12500.7
11	नाशिक ...	2020-2021	49025	49025	–	49025	11052
	Nashik	2021-2022	53928	53928	–	53928	12157
		2022-2023	59320	59320	–	59320	13373
12	धुळे ...	2020-2021	16764	6871	14283	21154	16203.9
	Dhule	2021-2022	18975	14800	10104	24904	19076.4
		2022-2023	59121	18700	11620	28640	21938.2
12-a	पनवेल ...	2020-2021	33373	33319	–	33319	7316
	Panvel	2021-2022	31001	30408	–	30408	6678
		2022-2023	34101	33448	–	33448	7345

तक्ता २--चालू TABLE II–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8
13	जळगाव ...	2020-2021	36927	43126	–	–	8017.4
	Jalgaon	2021-2022	40619	47438	–	–	8017.4
		2022-2023	44680	52181	–	–	8017.4
14	अहमदनगर ...	2020-2021	38065	38065	–	38065	5709
	Ahmednagar	2021-2022	40000	40000	–	40000	6000
		2022-2023	44000	44000	–	44000	6600
15	श्रीरामपूर ...	2020-2021	19524	21960	–	21960	3177
	Shrirampur	2021-2022	20152	22416	–	22416	3243
		2022-2023	21587	23696	–	23696	3428
16	कोल्हापूर ...	2020-2021	77197	67677	–	67677	7337
	Kolhapur	2021-2022	80733	75265	–	75265	7648
		2022-2023	82877	79122	–	79122	8223
16-a	कराड ...	2020-2021	19498	17984	–	17984	3123
	Karad	2021-2022	21448	19782	–	19782	3437
		2022-2023	23592	21760	–	21760	3745
17	सांगली ...	2020-2021	48575	48575	–	48575	1011
	Sangli	2021-2022	53432	53432	–	53432	1114
		2022-2023	58775	58775	–	58775	1225
18	सातारा ...	2020-2021	32730	31426	–	31426	6873
	Satara	2021-2022	36550	34568	–	34568	7560
		2022-2023	35450	38024	–	38024	8316
19	नागपूर (शहर) ...	2020-2021	16963	11963	–	16963	2404
	Nagpur (City)	2021-2022	20448	15448	–	20448	3105
		2022-2023	28172	23172	–	28172	4657
19-a	नागपूर (शहर) (पूर्व) ...	2020-2021	28569	23569	–	28569	4737
	Nagpur (City) (East)	2021-2022	32859	27859	–	32859	5600
		2022-2023	34359	29359	–	34359	5901
20	वर्धा ...	2020-2021	27484	22484	–	22484	4519
	Wardha	2021-2022	35723	34982	–	34982	7031
		2022-2023	50575	49833	–	49833	10016
21	चंद्रपूर ...	2020-2021	31226	30647	–	30647	6436
	Chandrapur	2021-2022	38287	37632	–	37632	7903
		2022-2023	42115	41395		41395	8693
22	गोंदिया ...	2020-2021	22024	22024	–	22024	4625
	Gondia	2021-2022	24230	24230	–	24230	5088
		2022-2023	26630	26630	–	26630	5592
23	गडचिरोली ...	2020-2021	6029	6029	–	6029	1266
	Gadchiroli	2021-2022	6632	6632	–	6632	1393
		2022-2023	7295	7295	–	7295	1532
24	अमरावती ...	2020-2021	45715	50147	–	50147	8284.8
	Amravati	2021-2022	50200	55320	–	55320	9113.3
		2022-2023	55400	60100	–	60100	1824.6
25	अकोला ...	2020-2021	26158	26158	–	26158	3793
	Akola	2021-2022	24962	24962	–	24962	3619
		2022-2023	28156	28156	–	28156	4082
26	यवतमाळ ...	2020-2021	32702	16381	4733	21114	2375
	Yavatmal	2021-2022	20452	16928	8196	25124	2454
		2022-2023	–	–	–	–	–
27	बुलढाणा ...	2020-2021	36273	36273	–	36273	5208.8
	Buldhana	2021-2022	39901	39901	–	39901	5729.6
		2022-2023	43892	43892	–	43892	6302.6

तक्ता २--चालू TABLE II–*contd.* (रुपये हजारात/*Rs. in thousands)*

1	2		3	4	5	6	7	8
28	औरंगाबाद Aurangabad	...	2020-2021	49014	20693	27818	48511	100.61
			2021-2022	53915	22762	30600	53362	110.67
			2022-2023	59307	25038	30660	55698	121.74
29	लातूर Latur	...	2020-2021	46259	46259	15558	61847	12369.4
			2021-2022	30087	30087	10436	40523	8104.6
			2022-2023	34698	34698	11688	46386	9277.2
30	नांदेड Nanded	...	2020-2021	55606	55606	–	55606	10692
			2021-2022	61167	61167	–	61167	11761
			2022-2023	67283	67283	–	67283	12937
31	परभणी Parbhani	...	2020-2021	23537	7877	8243	16120	23807.3
			2021-2022	25884	11085	8448	19533	26181.2
			2022-2023	28990	12099	10837	22936	29311.9
32	बीड Beed	...	2020-2021	21832	4686	11013	15699	7315.7
			2021-2022	24015	5155	12114	17269	8047.3
			2022-2023	26417	5670	13325	18996	8852
33	जालना Jalna	...	2020-2021	15027	16675	–	16675	4082
			2021-2022	23250	25338	–	25338	6202
			2022-2023	25000	30000	–	30000	7343
34	उस्मानाबाद Osmanabad	...	2020-2021	26240	22818	–	22818	4586
			2021-2022	11862	10315	–	10315	2073
			2022-2023	31488	27382	–	27382	5503
35	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2020-2021	116077	105524	–	105524	22371
			2021-2022	127684	116076	–	116076	24608.1
			2022-2023	139184	127684	–	127684	27069
36	वाशिम Washim	...	2020-2021	12524	7365	5159	12524	8045
			2021-2022	13154	7735	5419	13154	8450
			2022-2023	13814	8125	5689	13814	8875
37	बारामती Baramati	...	2020-2021	22216	11843	10193	22036	15425.2
			2021-2022	22527	14304	11289	25593	17915.1
			2022-2023	23527	15040	12290	27330	19131
38	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2020-2021	45170	27718	–	27718	29547.3
			2021-2022	47428	29103	–	29103	31023.7
			2022-2023	49686	30488	–	30488	32500.2
39	अकलूज Aklij	...	2020-2021	23927	22362	–	22362	4338.2
			2021-2022	34210	32581	–	32581	6320.7
			2022-2023	37272	35839	–	35839	6852.7
40	मालेगाव Malegaon	...	2020-2021	13614	10254	–	10254	2061
			2021-2022	14295	10737	–	10737	2164
			2022-2023	15009	11305	–	11305	2272
41	नंदुरबार Nandurbar	...	2020-2021	24873	13200	–	13200	2653.2
			2021-2022	27360	14500	–	14500	2918.5
			2022-2023	30096	15972	–	15972	3210.3
42	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2020-2021	16655	32793	–	32793	4560
			2021-2022	19153	37712	–	37712	5244
			2022-2023	19986	39352	–	39352	6292
43	हिंगोली Hingoli	...	2020-2021	11675	13074	–	13074	2544.5
			2021-2022	12842	14382	–	14382	2799.1
			2022-2023	14127	15820	–	15820	3079
44	भंडारा Bhandara	...	2020-2021	23783	23783	–	23783	4994
			2021-2022	26161	26161	–	26161	5494
			2022-2023	28777	25777	–	28777	6043
45	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2020-2021	55465	55465	–	55465	11648
			2021-2022	61012	61012	–	61012	12813
			2022-2023	67113	67113	–	67113	14094

सन २०२१-२०२२ व २०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the Years 2021-2022 and 2022-2023 are estimated.

वाहन चालविण्याची अनुज्ञप्ती देणे व नूतनीकरण करणे

हलके मोटार वाहन चालवि याची अनुज्ञप्ती १८ वर्षावरील कोणत्याही शारीरिकदृष्ट्या योग्य व्यक्तीस दिली जाते. मध्यम व अवजड मोटार वाहनांकरिता वय वर्षे २० असावे लागते. तिची मुदत ५ वर्षे आहे व शुल्क ५०० रुपये आहे. व्यावसायिक अनुज्ञप्तीची मुदत ५० वर्षापर्यंत किंवा निर्गमित करण्याच्या तारखेपासून २० वर्षे यापैकी जे अगोदर असेल, त्या तारखेपर्यंत ठेवण्यात आली आहे. व्यावसायिक अनुज्ञप्तीची दुसरी प्रत मिळविण्यासाठी २०० रुपये शुल्क आकारण्यात येते.

तक्ता ३ TABLE III (रुपये हजारांत/*Rs. in thousands)*

अ.क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	कार्यवाही-करिता शिल्लक अर्जांची संख्या No. of Applications	आलेले अर्ज Applications Received	एकूण (४+५) Total (4+5)	निकालात काढलेली प्रकरणे Disposals: नवीन अनुज्ञप्ती Issued	नूतनीकरण केलेली Renewed	नाकारलेली Rejected	एकूण (७+८+९) Total (7+8+9)	कार्यवाही-साठी शिल्लक अर्जांची संख्या (६-१०) Applications Outstanding (6-10)	जमा शुल्क Fees Collected Outstanding	दिलेल्या अनुज्ञप्तीच्या दुसऱ्या प्रतींची संख्या Duplicate Issued	जमा शुल्क Fees Collected
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
											रुपये (हजारात) Rs. (Thousand)		रुपये (हजारात) Rs. (Thousand)
1	मुंबई (मध्य) ...	2020-2021	1365	124813	126178	26645	90229	–	116874	1677	24229	15357	206.8
	Mumbai (Central)	2021-2022	1677	150227	151904	64225	282270	1	346494	17356	29724	8247	175.2
		2022-2023	17356	165250	167094	70648	310497	1	381146	19092	32696.4	9072	192.7
2	मुंबई (पश्चिम) ...	2020-2021	4552	200417	204969	23920	85330	14	109264	95705	27196	17141	1700
	Mumbai (Western)	2021-2022	4734	208434	213168	24877	88743	15	113635	99533	28284	17827	1768
		2022-2023	4916	216451	221367	25833	92156	16	118005	103361	29372	18512	1836
3	मुंबई (पूर्व) ...	2020-2021	–	128415	128415	17965	84591	98	102654	–	6675	14735	1155
	Mumbai (Eastern)	2021-2022	–	141257	141257	19762	93050	117	112929	–	7342	16209	1270
		2022-2023	–	155383	155383	21738	102355	129	124222	–	8077	17830	1397
4	ठाणे ...	2020-2021	–	89683	89683	34115	55481	87	89683	–	19371.5	8081	17454.9
	Thane	2021-2022	–	94170	94170	35820	58260	90	94170	–	20340.7	8490	1833.8
		2022-2023	–	98880	98880	37610	61170	100	98880	–	21358	8910	1924.5
4-a	वसई ...	2020-2021	124	52029	52153	22776	22829	–	45605	6548	28084.7	2222	591
	Vasai	2021-2022	96	54630	54705	23915	23970	–	47885	6875	29488.9	2333	620.6
		2022-2023	72	57362	57434	25111	25169	–	50280	7154	30963.4	2450	651.6
5	पेण ...	2020-2021	–	22511	22511	8623	13853	35	22511	–	5673	1472	294
	Pen	2021-2022	–	23574	23574	9573	13958	43	23574	–	4941	1547	309
		2022-2023	–	24170	24170	10120	14001	49	24170	–	642	1636	327

तक्ता ३--चालू TABLE III–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
6	कल्याण	...	2020-2021	2250	90451	92701	32834	39825	1784	74443	18258	5250	6804	1809
	Kalyan		2021-2022	2300	95000	97300	35000	42000	1900	78900	18400	5500	7300	2400
			2022-2023	2500	99000	101500	39000	47000	2100	88100	13400	5800	7800	2900
6-a	पनवेल	...	2020-2021	–	37638	37638	18210	19428	–	37638	–	5312	894	179
	Panvel		2021-2022	–	38800	38800	18466	20334	–	38800	–	5427	824	163
			2022-2023	–	39188	39188	20312	18876	–	39188	–	5960	907	179
7	रत्नागिरी	...	2020-2021	–	42312	42312	19827	22485	–	42312	–	5847	395	48
	Ratnagiri		2021-2022	–	42947	42947	19827	23120	–	42947	–	5874	448	56
			2022-2023	–	43832	43832	20134	23698	–	43832	–	6238	553	62
8	सिंधुदुर्ग	...	2020-2021	445	31226	31671	16752	14517	–	31269	368	6253	1137	227
	Sindhudurg		2021-2022	402	29519	29921	15167	14754	–	29921	405	5963	972	194
			2022-2023	442	32471	32913	16663	16229	–	32892	445	6553	1069	213
9	पुणे	...	2020-2021	5796	212581	218377	97576	105552	4764	207892	4689	79422.6	5269	1401.5
	Pune		2021-2022	4689	233839	238528	107334	116107	5240	229081	4758	87364.8	5796	1541.7
			2022-2023	4758	257222	261980	118067	127717	5764	251548	5674	96101.3	6376	1696
10	सोलापूर	...	2020-2021	55	62136	62191	20315	23834	–	44149	55	26667.9	4198	1103.3
	Solapur		2021-2022	492	47392	47884	17788	17438	–	35226	492	21751.7	2745	730.1
			2022-2023	541	52131	52672	19566	19182	–	38748	541	23926.3	3019	803
11	नाशिक	...	2020-2021	–	56503	56503	20116	36387	–	56503	–	11554	1653	331
	Nashik		2021-2022	–	62153	62153	22128	40026	–	62153	–	12710	1818	409
			2022-2023	–	68361	68368	24341	44028	–	68369	–	13981	2000	450
12	धुळे	...	2020-2021	2896	26400	29296	6871	10031	–	16902	2896	1349.5	1241	330.1
	Dhule		2021-2022	1122	68175	69297	14800	17000	–	31800	1122	522.8	2844	756.5
			2022-2023	1990	79125	81115	18700	22000	–	48690	7990	3723.3	1100	292.6
13	जळगाव	...	2020-2021	–	45703	45703	18338	27365	–	45703	–	–	2581	119.4
	Jalgaon		2021-2022	–	50273	50273	20171	30101	–	50272	–	–	2839	131.3
			2022-2023	–	55300	55300	22241	38111	–	55352	–	–	2864	132.6
14	अहमदनगर	...	2020-2021	–	28309	28309	12307	16002	–	28309	–	13683	1712	455
	Ahmednagar		2021-2022	–	39880	39880	19937	19913	–	39880	–	19276	1900	505
			2022-2023	–	41600	41600	21600	20000	–	41600	–	20865	2150	571
15	श्रीरामपूर	...	2020-2021	53	20364	20417	8751	11605	–	20364	53	4705	1234	139
	Shrirampur		2021-2022	47	21853	21900	9541	12312	–	21853	47	5049	1560	176
			2022-2023	51	23243	23294	10852	13998	–	24850	–	5683	1710	193

16	कोल्हापूर	...	2020-2021	–	66500	66500	45930	20346	224	66500	–	1654	5644	745
	Kolhapur		2021-2022	–	68145	68145	46913	20976	256	68145	–	2056	6545	965
			2022-2023	–	70263	70263	43213	26737	313	70263	–	2163	6644	985
16-a	कराड	...	2020-2021	–	18326	18326	7192	9460	–	16652	1674	358	1291	343
	Karad		2021-2022	–	20158	20158	7911	10406	–	18317	1841	394	1420	377
			2022-2023	–	22173	22173	8701	11446	–	20147	2026	434	1562	415
17	सांगली	...	2020-2021	–	55940	55940	32505	23435	–	55940	–	1397	921	184
	Sangli		2021-2022	–	61534	61534	35755	25778	–	61533	–	1537	1013	203
			2022-2023	–	67687	67687	39330	28355	–	67685	–	1691	1114	223
18	सातारा	...	2020-2021	–	42071	42071	14257	25915	1899	42071	–	1004	2855	571
	Satara		2021-2022	–	46278	46278	15682	28506	2090	46278	–	1109	3140	628
			2022-2023	–	50905	50905	17250	31356	2299	50905	–	1217	3454	691
19	नागपूर (शहर)	...	2020-2021	–	56654	56654	23824	32773	–	56597	57	32555	2141	539
	Nagpur (City)		2021-2022	–	62541	62541	26880	35615	–	62495	46	35938	3641	968
			2022-2023	–	77225	77225	35492	41710	–	77202	23	44376	5141	1367
19-a	नागपूर (पूर्व)	...	2020-2021	–	57699	57699	36588	21095	–	57683	16	33155	3863	1027
	Nagpur (East)		2021-2022	–	77584	77584	42542	35016	–	77558	26	44582	5363	1426
			2022-2023	–	86870	86870	45672	41152	–	86824	46	49918	6863	1825
20	वर्धा	...	2020-2021	–	17991	17991	9810	8147	–	17957	34	10338	1021	271
	Wardha		2021-2022	–	21589	21589	11851	9671	–	21522	67	12406	2521	670
			2022-2023	–	27999	27999	16893	11092	–	27985	14	16089	4021	1069
21	चंद्रपूर	...	2020-2021	489	29325	29814	14242	14704	452	29398	416	22519	1648	438
	Chandrapur		2021-2022	513	33254	33767	17187	15767	475	33429	338	25607	1730	460
			2022-2023	564	36579	37143	18906	17343	529	36772	371	28167	1903	506
22	गोंदिया	...	2020-2021	–	16248	16248	9434	6814	–	16248	–	12446	1385	368
	Gondia		2021-2022	–	17874	17874	10378	7496	–	17874	–	13692	1523	405
			2022-2023	–	19662	19662	11416	8246	–	19662	–	15061	1676	446
23	गडचिरोली	...	2020-2021	–	7206	7206	4092	3114	–	7206	–	5520	437	116
	Gadchiroli		2021-2022	–	7926	7926	4501	3425	–	7926	–	6071	481	128
			2022-2023	–	8722	8722	4951	3771	–	8722	–	6681	529	141
24	अमरावती	...	2020-2021	867	59052	59919	18011	20828	99	38938	867	82774	1924	16690.3
	Amravati		2021-2022	–	64957	64957	19812	22910	–	42722	–	91051	2116	183.5
			2022-2023	–	71452	71452	21793	25201	–	46994	–	10015	2327	201.9
25	अकोला	...	2020-2021	–	26021	26021	11855	13971	195	26021	–	10408	432	48.8
	Akola		2021-2022	–	29863	29863	13803	15918	142	29863	–	11945	465	52.5
			2022-2023	–	31873	31873	15956	15792	125	31873	–	12749	621	70.1

तक्ता ३--चालू TABLE III–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
26	यवतमाळ	...	2020-2021	–	31259	31239	16381	14733	125	31239	–	12495	1712	193
	Yavatmal		2021-2022	–	25234	25234	16928	8196	110	25234	–	10093	907	102
			2022-2023	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
27	बुलढाणा	...	2020-2021	–	23004	23004	12427	10577	–	23004	–	10928	1202	135.8
	Buldhana		2021-2022	–	25305	25305	13670	11635	–	25305	–	11037	1323	149.4
			2022-2023	–	27836	27836	15037	12798	–	27835	–	11048	1456	164.3
28	औरंगाबाद	...	2020-2021	–	49014	49014	20693	27818	–	48511	503	100.6	1110	2.22
	Aurangabad		2021-2022	–	53915	53915	22762	30600	–	53362	553	110.6	1221	2.44
			2022-2023	–	59307	59307	25038	33660	–	58698	609	121.7	1343	2.68
29	लातूर	...	2020-2021	–	46259	46259	46259	15588	–	61847	–	12369.4	2371	474.2
	Latur		2021-2022	–	30087	30087	30087	10436	–	40523	–	8104.6	1372	274.4
			2022-2023	–	31572	31572	34698	11688	–	46386	–	9277.2	1509	301.8
30	नांदेड	...	2020-2021	–	42929	42929	20980	21948	–	42929	–	12263	1685	338
	Nanded		2021-2022	–	47221	47221	23078	24143	–	47221	–	13489	1854	371
			2022-2023	–	51944	51944	25386	26557	–	51944	–	14838	2039	409
31	परभणी	...	2020-2021	–	23537	23537	7877	8243	–	16120	7417	23579.1	856	227.7
	Parbhani		2021-2022	–	25884	25884	11085	11085	–	22170	3714	26024.8	588	156.4
			2022-2023	–	28994	28994	12099	12099	–	24198	4796	29125.9	699	185.9
32	बीड	...	2020-2021	649	21832	22481	4686	11013	2	15701	649	6342	930	6342
	Beed		2021-2022	714	24015	24725	5154	12114	5	17273	714	6976	1023	6976
			2022-2023	785	26417	27198	5669	13325	7	19001	785	7674	1125	7674
33	जालना	...	2020-2021	–	17175	17175	8320	8855	–	17175	–	3998	302	60
	Jalna		2021-2022	–	20150	20150	12935	7215	–	20150	–	4594	225	44
			2022-2023	–	24000	24000	15000	9000	–	24000	–	5972	300	59
34	उस्मानाबाद	...	2020-2021	–	27367	27367	11407	11286	–	27367	–	9707	993	249
	Osmanabad		2021-2022	–	27367	11798	7918	8060	–	11798	–	5089	605	151
			2022-2023	–	32840	32840	13688	13543	–	32840	–	11648	1192	299
35	पिंपरी-चिंचवड	...	2020-2021	–	84876	84876	34907	49969	–	84876	–	30268.9	7507	1501.4
	Pimpri-Chinchwad		2021-2022	–	93374	93374	38408	54966	–	93374	–	32809.8	8258	1752.4
			2022-2023	–	102711	102711	42249	60462	–	102711	–	35098.6	9084	2032.2
36	वाशिम	...	2020-2021	–	12524	12524	7365	5159	–	12524	–	8045	715	190
	Washim		2021-2022	–	13154	13154	7735	5419	–	13154	–	8450	810	214
			2022-2023	–	13814	13814	8125	5689	–	13814	–	8875	905	241

37	बारामती	...	2020-2021	180	22036	22216	11843	10193	40	22076	190	15425.2	1240	248
	Baramati		2021-2022	434	25593	26027	14304	11289	54	25647	495	17915.1	1355	271
			2022-2023	650	27330	27980	15040	12290	65	27395	718	19131	1457	291
38	नवी मुंबई	...	2020-2021	4369	83204	87573	12143	22647	2	34792	52781	10553	2807	746.6
	Navi Mumbai		2021-2022	4587	57364	61951	12750	23779	3	36532	25419	11081	2947	783.9
			2022-2023	4805	91524	96329	13357	24911	4	38272	58057	11608	3087	821.1
39	अकलूज	...	2020-2021	–	15346	15346	7667	6412	1267	15346	–	15039	1192	122.7
	Akluj		2021-2022	–	17374	17374	8951	7476	947	17374	–	17026	1305	134.4
			2022-2023	–	19111	19111	9846	8223	1042	19111	–	18728	1435	147.8
40	मालेगाव	...	2020-2021	–	13614	13614	10254	7202	–	17456	–	15145	320	85
	Malegaon		2021-2022	–	14295	14295	10767	7562	–	18329	–	14040	336	89
			2022-2023	–	15009	15009	11305	7940	–	19245	–	14772	353	94
41	नंदुरबार	...	2020-2021	137	15442	15579	9382	6060	–	15442	137	11828.5	578	153.7
	Nandurbar		2021-2022	151	16986	17137	5096	11890	–	16986	151	13011.2	636	169.7
			2022-2023	167	18685	18852	11211	7474	–	18685	167	17312.7	700	186.2
42	अंबेजोगाई	...	2020-2021	–	18652	18652	12113	5793	2	17908	744	6554	746	149
	Ambejogai		2021-2022	744	21450	22194	14536	6952	3	21490.6	703	7537	858	171
			2022-2023	703	22382	23085	15141	7241	4	22386	699	7864	895	179
43	हिंगोली	...	2020-2021	–	11073	11073	7787	3286	–	11073	–	5801.8	419	47.3
	Hingoli		2021-2022	–	12734	12734	8088	3779	–	12734	–	6672.1	482	54.4
			2022-2023	–	14644	14644	10298	7346	–	14644	–	7672.9	554	62.6
44	भंडारा	...	2020-2021	–	25740	25740	15190	10550	–	25740	–	19717	1075	286
	Bhandara		2021-2022	–	28314	28314	16709	11605	–	28314	–	21689	1181	314
			2022-2023	–	31146	31146	18380	12766	–	31146	–	23858	1299	346
45	नागपूर (ग्रामीण)	...	2020-2021	–	30245	30245	15216	15029	–	30245	–	23168	2012	535
	Nagpur (Rural)		2021-2022	–	33270	33270	16738	16532	–	33270	–	25485	2213	589
			2022-2023	–	36597	36597	18412	18185	–	36597	–	28033	2434	648

सन २०२१-२२ व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2021-22 and 2022-23 are estimated.

मोटार वाहनांची स्थायी व अस्थायी नोंदणी

तांत्रिकदृष्ट्या योग्य असलेल्या प्रत्येक मोटार वाहनांची नोंदणी करणे आवश्यक आहे. त्याचे शुल्क पुढीलप्रमाणे आहे. मोटारसायकल रुपये २५०, हलके मोटार वाहन रुपये ५०० आहे, अवजड मोटार वाहन रुपये १५००, प्रत्येक वाहनाचे अस्थायी नोंदणी शुल्क रुपये २०० आहे.

दिनांक २५ डिसेंबर २०१६ पासून मोटारसायकल रुपये २५०.

तक्ता ७ TABLE VII (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

अनु-क्रमांक Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	आलेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications received	नोंदणी प्रमाणपत्र दिलेल्या वाहनांची संख्या No. of Motor Vehicles registration certificates issued	जमा शुल्क Fees collected Rs.	नोंदणी प्रमाणपत्राच्या दुसऱ्या प्रतींची संख्या No. of duplicate issued	जमा शुल्क Fees collected Rs.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) ... Mumbai (Central)	2020-2021	46474	45974	19835.2	3346	929
		2021-2022	55661	55169	21818.7	3681	1021.9
		2022-2023	61186	60686	24000.5	4049	1124.1
2	मुंबई (पश्चिम) ... Mumbai (Western)	2020-2021	41734	41734	18749	158	119
		2021-2022	43403	43403	19499	165	124
		2022-2023	45073	45073	20249	171	129
3	मुंबई (पूर्व) ... Mumbai (Eastern)	2020-2021	63628	48110	10116	15675	3236
		2021-2022	68820	51751	14844	17312	3595
		2022-2023	77339	57116	20197	19091	3982
4	ठाणे ... Thane	2020-2021	71141	71141	30708.8	4388	1448
		2021-2022	69054	69054	32662.2	4434	1463.2
		2022-2023	70097	70097	31685.5	4410	1455.3
4-a	वसई ... Vasai	2020-2021	63388	63158	1158596.5	1623	486.5
		2021-2022	69093	68842	1262870.2	1769	530.3
		2022-2023	77384	77103	1414414.6	1981	593
5	पेण ... Pen	2020-2021	19063	19063	7677	848	223
		2021-2022	20914	20914	8444	909	239
		2022-2023	23005	23005	9288	973	256
6	कल्याण ... Kalyan	2020-2021	29665	29665	13751	469	211
		2021-2022	32631	32631	15126	515	242
		2022-2023	35894	32631	16638	566	286
7	रत्नागिरी ... Ratnagiri	2020-2021	16277	16277	7080	890	219
		2021-2022	12540	12540	6291	866	201
		2022-2023	16302	16302	7340	1126	262
8	सिंधुदुर्ग ... Sindhudurg	2020-2021	11001	11001	6600	811	162
		2021-2022	8156	8156	4893	906	181
		2022-2023	8971	8971	5382	996	199
9	पुणे ... Pune	2020-2021	143707	143707	64520.5	10040	3318.9
		2021-2022	158900	158900	70972.6	11040	3650.8
		2022-2023	174790	174790	78069.9	11150	4015.9
10	सोलापूर ... Solapur	2020-2021	41268	41456	17252	2205	604.3
		2021-2022	22259	30380	10518	1266	361.7
		2022-2023	24484	33418	11570	1392	397.9
11	नाशिक ... Nashik	2020-2021	71595	71595	18328	2666	682
		2021-2022	78755	78755	20161	2933	751
		2022-2023	86630	86630	22177	3226	826
12	धुळे ... Dhule	2020-2021	37462	37462	18731	1115	334.5
		2021-2022	39335	39335	19667.5	1415	424.5
		2022-2023	41302	41302	20650.8	1486	445.7
12-a	पनवेल ... Panvel	2020-2021	36791	36791	22074	1589	318
		2021-2022	30334	30334	20200	1420	284
		2022-2023	33367	33367	22220	1562	312

तक्ता ७--चालू / TABLE VII–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8
13	जळगाव	...	2020-2021	74644	74644	48518.6	2254	1465.1
	Jalgaon		2021-2022	87986	87986	57190.9	1838	1194.7
			2022-2023	101184	101184	65769.6	2114	1374.1
14	अहमदनगर	...	2020-2021	44140	35388	16677	1016	254
	Ahmednagar		2021-2022	48555	38930	18345	1117	280
			2022-2023	53410	42800	20180	1228	307
15	श्रीरामपूर	...	2020-2021	39452	39432	11830	1633	553
	Shrirampur		2021-2022	43375	43375	13013	1796	608
			2022-2023	49881	49881	14965	2065	699
16	कोल्हापूर	...	2020-2021	94020	94020	8679	2344	334
	Kolhapur		2021-2022	96345	96395	8765	2477	373
			2022-2023	97545	97545	8945	2545	416
16-a	कराड	...	2020-2021	7551	7551	515	578	398
	Karad		2021-2022	8307	8307	566	636	438
			2022-2023	9138	9138	623	700	482
17	सांगली	...	2020-2021	41488	40980	1483	2979	728
	Sangli		2021-2022	45646	45646	1854	3280	910
			2022-2023	57057	57057	2318	4000	1137
18	सातारा	...	2020-2021	31144	31144	1869	2040	612
	Satara		2021-2022	34258	34258	2055	2244	673
			2022-2023	37683	37682	2261	2468	740
19	नागपूर (शहर)	...	2020-2021	16060	16060	6166	2119	418
	Nagpur (City)		2021-2022	18145	18145	6365	2520	460
			2022-2023	25481	25481	6972	2748	498
19-a	नागपूर (शहर) (पूर्व)	...	2020-2021	71149	71149	30737	3574	886
	Nagpur (City) (East)		2021-2022	78377	78377	33833	3997	991
			2022-2023	86208	86208	37216	4367	1032
20	वर्धा	...	2020-2021	23604	23604	9672	974	310
	Wardha		2021-2022	25965	25965	10640	1072	341
			2022-2023	28562	28562	11704	1179	355
21	चंद्रपूर	...	2020-2021	44268	41702	17538	789	552
	Chandrapur		2021-2022	48695	45872	19292	868	607
			2022-2023	53565	50459	21222	955	668
22	गोंदिया	...	2020-2021	19551	18915	7166	254	178
	Gondia		2021-2022	21506	20807	7883	279	196
			2022-2023	23506	22888	8671	307	216
23	गडचिरोली	...	2020-2021	13653	13184	5252	148	104
	Gadchiroli		2021-2022	15048	14532	5778	163	115
			2022-2023	16552	15985	6357	179	127
24	अमरावती	...	2020-2021	36694	36633	21980	2144	1286
	Amravati		2021-2022	40363	40296	24178	2358	1350
			2022-2023	44399	44325	26595	2593	1400
25	अकोला	...	2020-2021	21668	21668	13000	939	563
	Akola		2021-2022	22101	22101	14000	958	600
			2022-2023	23355	23355	15000	977	650
26	यवतमाळ	...	2020-2021	30012	30012	18007	1307	784
	Yavatmal		2021-2022	32000	32000	19200	1438	850
			2022-2023	34000	34000	20000	1582	900
27	बुलढाणा	...	2020-2021	31777	31777	19066	1250	750
	Buldhana		2021-2022	34955	34955	20973	1375	800
			2022-2023	38451	38451	23070	1513	850

तक्ता ७--चालू / TABLE VII–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8
28	औरंगाबाद Aurangabad	...	2020-2021	59032	59032	228.7	3554	9.4
			2021-2022	64935	64935	251.6	3909	10.3
			2022-2023	71428	71428	276.8	4299	11.3
29	लातूर Latur	...	2020-2021	28350	28049	16829.4	1685	505.5
			2021-2022	27430	27050	16230.6	1505	451.5
			2022-2023	29250	29168	17500.8	1751	525.3
30	नांदेड Nanded	...	2020-2021	49545	49545	9884.4	2562	640.4
			2021-2022	54500	54500	10872.9	2818	704.5
			2022-2023	59950	59950	11960.2	3100	774.9
31	परभणी Parbhani	...	2020-2021	23500	25671	24586.1	950	161.5
			2021-2022	21073	21000	5250	732	171.7
			2022-2023	22000	22000	5500	800	200
32	बीड Beed	...	2020-2021	12725	12725	63.62	312	2171.5
			2021-2022	13998	13998	69.98	343	238.8
			2022-2023	15399	15399	76.99	377	262.7
33	जालना Jalna	...	2020-2021	44734	44734	19533	1725	792
			2021-2022	45380	45380	19885	1831	817
			2022-2023	48000	48000	21000	1900	861
34	उस्मानाबाद Osmanabad	...	2020-2021	29915	29915	12508	581	435
			2021-2022	12660	12658	5831	401	333
			2022-2023	35898	35892	15010	697	522
35	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2020-2021	106733	105681	65889.6	2697	1595.2
			2021-2022	118531	116212	66054.3	2966	1754.2
			2022-2023	129517	127840	66219.4	3263	1929.2
36	वाशिम Washim	...	2020-2021	15825	15825	9495	249	149
			2021-2022	16375	16375	10500	234	200
			2022-2023	17085	17085	11000	337	240
37	बारामती Baramati	...	2020-2021	23059	22728	9397.5	1129	338.2
			2021-2022	24500	25205	9585.5	1225	399.8
			2022-2023	26700	26650	9990.5	1430	425.5
38	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2020-2021	24358	24358	13884	1743	1112
			2021-2022	26793	26793	15272	1917	1223
			2022-2023	29463	29463	16794	2108	1345
39	अकलूज Akluj	...	2020-2021	22711	16786	6135	640	171.7
			2021-2022	23175	17745	6476	552	145.3
			2022-2023	25492	19519	7124	607	159.6
40	मालेगाव Malegaon	...	2020-2021	24288	24288	7286	415	125
			2021-2022	25502	25502	7651	436	131
			2022-2023	26778	26778	8033	458	137
41	नंदुरबार Nandurbar	...	2020-2021	12071	12071	4809.2	336	91.6
			2021-2022	15089	15089	6011.6	420	115
			2022-2023	18861	18861	7514.5	525	143.2
42	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2020-2021	11769	11769	3576	356	173
			2021-2022	13534	13534	4112	409	199
			2022-2023	14123	14123	4291	427	208
43	हिंगोली Hingoli	...	2020-2021	13462	13462	4246.2	459	111.6
			2021-2022	15142	18489	4883.13	528	128.34
			2022-2023	16991	20338	5615.60	608	147.59
44	भंडारा Bhandara	...	2020-2021	19140	17843	6981	585	410
			2021-2022	21054	19627	7679	644	451
			2022-2023	23159	21590	8447	708	496
45	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2020-2021	64950	58195	25721	2012	1408
			2021-2022	71445	64015	28293	2213	1549
			2022-2023	78590	70417	31123	2434	1704

२०२१-२२ व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2021-22 and 2022-23 are estimated.

इतर राज्यात नोंद झालेल्या व राज्यात आणून वापरात ठेवलेल्या वाहनांच्या नोंदणी चिन्हाचे अभिहस्तांकन

कोणतेही वाहन या राज्यामध्ये आणून १२ महिन्यांपेक्षा जास्त काळ उपयोगात असलेल्या वाहनांच्या नवीन नोंदणी क्रमांकाचे अभिहस्तांकन, नोंदणी प्रमाणपत्राची दुय्यम प्रत नोंदणी शुल्काची अर्धी रक्कम भरून मिळू शकते.

तक्ता ८ / TABLE VIII (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	आलेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications received	पुनर्नोंदणी केलेल्या वाहनांची संख्या No. of duplicate Registration marks assigned	जमा शुल्क Fees collected
1	2	3	4	5	6
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2020-2021	727	727	727
		2021-2022	800	800	800
		2022-2023	880	880	880
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2020-2021	47	47	57
		2021-2022	49	49	59
		2022-2023	51	51	61
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2020-2021	105	97	19400
		2021-2022	115	110	22000
		2022-2023	120	115	23000
4	ठाणे Thane	2020-2021	322	322	257.6
		2021-2022	423	423	338.4
		2022-2023	375	375	300.3
4-a	वसई Vasai	2020-2021	15	1623	486.5
		2021-2022	20	1769	530.3
		2022-2023	25	1981	593.9
5	पेण Pen	2020-2021	9	16	13
		2021-2022	18	18	27
		2022-2023	25	25	37
6	कल्याण Kalyan	2020-2021	76	96	140
		2021-2022	112	142	207
		2022-2023	143	193	264
7	रत्नागिरी Ratnagiri	2020-2021	20	15	525
		2021-2022	30	20	600
		2022-2023	40	25	700
8	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2020-2021	–	–	–
		2021-2022	–	–	–
		2022-2023	–	–	–
9	पुणे Pune	2020-2021	964	957	354.6
		2021-2022	1060	1052	396
		2022-2023	1170	1158	429
10	सोलापूर Solapur	2020-2021	125	125	82
		2021-2022	94	94	61
		2022-2023	104	104	67
11	नाशिक Nashik	2020-2021	96	96	73
		2021-2022	106	106	80
		2022-2023	116	116	88
12	धुळे Dhule	2020-2021	449	449	269.4
		2021-2022	467	467	280.4
		2022-2023	491	491	294.2
12-a	पनवेल Panvel	2020-2021	10	10	836
		2021-2022	8	8	669
		2022-2023	9	9	752

तक्ता ८--चालू / TABLE VIII–*contd.*

1	2		3		4	5	6
13	जळगाव	...	2020-2021	...	70	70	28
	Jalgaon		2021-2022	...	68	68	27.2
			2022-2023	...	122	122	48.8
14	अहमदनगर	...	2020-2021	...	49	49	29
	Ahmednagar		2021-2022	...	60	60	36
			2022-2023	...	70	70	42
15	श्रीरामपूर	...	2020-2021	...	296	1484	591
	Shrirampur		2021-2022	...	319	1697	684
			2022-2023	...	357	1985	798
16	कोल्हापूर	...	2020-2021	...	30	30	30
	Kolhapur		2021-2022	...	39	39	39
			2022-2023	...	51	51	51
16-a	कराड	...	2020-2021	...	6	6	7
	Karad		2021-2022	...	7	7	8
			2022-2023	...	8	8	9
17	सांगली	...	2020-2021	...	4	4	3
	Sangli		2021-2022	...	5	5	4
			2022-2023	...	7	7	6
18	सातारा	...	2020-2021	...	15	15	9
	Satara		2021-2022	...	17	17	10
			2022-2023	...	20	20	12
19	नागपूर (शहर)	...	2020-2021	...	36	36	28
	Nagpur (City)		2021-2022	...	42	42	29
			2022-2023	...	54	54	31
19-a	नागपूर (पूर्व)	...	2020-2021	...	20	20	19
	Nagpur (East)		2021-2022	...	26	26	25
			2022-2023	...	32	32	30
20	वर्धा	...	2020-2021	...	66	66	44
	Wardha		2021-2022	...	73	73	68
			2022-2023	...	81	81	75
21	चंद्रपूर	...	2020-2021	...	71	71	102
	Chandrapur		2021-2022	...	78	78	112
			2022-2023	...	86	86	123
22	गोंदिया	...	2020-2021	...	25	25	37
	Gondia		2021-2022	...	28	28	40
			2022-2023	...	31	31	44
23	गडचिरोली	...	2020-2021	...	3	3	2
	Gadchiroli		2021-2022	...	4	4	3
			2022-2023	...	5	5	4
24	अमरावती	...	2020-2021	...	85	74	145
	Amravati		2021-2022	...	80	65	136
			2022-2023	...	90	85	153
25	अकोला	...	2020-2021	...	32	28	54
	Akola		2021-2022	...	26	18	44
			2022-2023	...	34	29	48
26	यवतमाळ	...	2020-2021	...	44	44	75
	Yavatmal		2021-2022	...	54	54	92
			2022-2023	...	68	68	116
27	बुलढाणा	...	2020-2021	...	7	7	12
	Buldhana		2021-2022	...	12	12	20
			2022-2023	...	15	15	26
28	औरंगाबाद	...	2020-2021	...	40	33	.35
	Aurangabad		2021-2022	...	44	37	.40
			2022-2023	...	48	41	.43

तक्ता ८--चालू / TABLE VIII–*contd.*

1	2		3		4	5	6
29	लातूर	...	2020-2021	...	998	998	796.9
	Latur		2021-2022	...	924	924	678.5
			2022-2023	...	1045	1045	876.4
30	नांदेड	...	2020-2021	...	215	170	256
	Nanded		2021-2022	...	258	204	307
			2022-2023	...	309	245	369
31	परभणी	...	2020-2021	...	35	15	26.9
	Parbhani		2021-2022	...	40	30	30.2
			2022-2023	...	45	35	40.2
32	बीड	...	2020-2021	...	08	08	4.8
	Beed		2021-2022	...	10	10	6
			2022-2023	...	12	12	7.2
33	जालना	...	2020-2021	...	10	10	24
	Jalna		2021-2022	...	6	6	11
			2022-2023	...	13	13	29
34	उस्मानाबाद	...	2020-2021	...	9	7	4200
	Osmanabad		2021-2022	...	7	6	3600
			2022-2023	...	11	8	5040
35	पिंपरी-चिंचवड	...	2020-2021	...	399	384	326.4
	Pimpri-Chinchwad		2021-2022	...	458	435	369.7
			2022-2023	...	502	543	461.5
36	वाशिम	...	2020-2021	...	9	9	15
	Washim		2021-2022	...	6	6	10
			2022-2023	...	11	11	19
37	बारामती	...	2020-2021	...	36	36	22.5
	Baramati		2021-2022	...	42	42	33
			2022-2023	...	53	53	39.7
38	नवी मुंबई	...	2020-2021	...	2228	2180	1114
	Navi Mumbai		2021-2022	...	2450	2210	1225
			2022-2023	...	2672	2450	1336
39	अकलूज	...	2020-2021	...	40	35	60.7
	Aklij		2021-2022	...	32	30	63.8
			2022-2023	...	37	31	65.9
40	मालेगाव	...	2020-2021	...	19	19	29
	Malegaon		2021-2022	...	20	20	30
			2022-2023	...	21	21	31
41	नंदुरबार	...	2020-2021	...	23	23	35.5
	Nandurbar		2021-2022	...	29	29	43.3
			2022-2023	...	36	36	53.1
42	अंबेजोगाई	...	2020-2021	...	63	63	22
	Ambejogai		2021-2022	...	72	72	25
			2022-2023	...	83	83	29
43	हिंगोली	...	2020-2021	...	17	17	36.20
	Hingoli		2021-2022	...	40	40	86.40
			2022-2023	...	55	55	120
44	भंडारा	...	2020-2021	...	9	9	11
	Bhandara		2021-2022	...	10	10	12
			2022-2023	...	11	11	13
45	नागपूर (ग्रामीण)	...	2020-2021	...	1139	1139	1747
	Nagpur (Rural)		2021-2022	...	1253	1253	1922
			2022-2023	...	1378	1378	2114

२०२१-२२ व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2021-22 and 2022-23 are estimated.

परिवहन व खाजगी सेवा वाहनांना योग्यतेचे प्रमाणपत्र देणे

एखाद्या परिवहन वाहनाला योग्यतेचे प्रमाणपत्र असल्यास रस्तावर वाहन चालविण्यास परवानगी दिली जाते. तांत्रिकदृष्ट्या योग्य असणाऱ्या वाहनालाच योग्यतेचे प्रमाणपत्र दिले जाते. प्रमाणपत्राचा कालावधी २ वर्षे आहे. त्याचे शुल्क चाकीकरिता रुपये ४०० व हलके वाहनाकरिता रुपये ६००, मध्यम वाहन तसेच जड वाहनाकरिता ८०० रुपये आहे व नूतनीकरण शुल्क वरीलप्रमाणे निश्चित केले आहे.

तक्ता ९ / TABLE IX (रुपये हजारात / *Rs. in thousands*)

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्षे Year	आलेल्या अर्जांची संख्या No. of applications received	दिलेल्या सुस्थिती प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness granted	नूतनीकरण केलेल्या सुस्थिती प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness renewed	नाकारलेल्या प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness rejected	एकूण प्रकरणे (५+६+७) Total (5+6+7)	प्रमाणपत्र नवीन देण्यासाठी/ नूतनीकरण करण्यासाठी जमा शुल्क Fees collected for granting of renewing certificates	प्रमाणपत्रांच्या दुसऱ्या प्रतींची संख्या No. of duplicate certificates of fitness granted	दुसऱ्या प्रती देण्यासाठी जमा शुल्क Fees collected for duplicate certificates
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
								रुपये Rs.		रुपये Rs.
1	मुंबई (मध्य) ... Mumbai (Central)	2020-2021	14927	14916	14916	11	29843	9342	30	6
		2021-2022	33586	33561	33561	25	67147	21019	68	13.5
		2022-2023	36944	36917	36917	27	73861	23120	74	14.85
2	मुंबई (पश्चिम) ... Mumbai (Western)	2020-2021	53064	2676	48575	1242	52493	34492	10	1.98
		2021-2022	55092	2779	50431	1289	54499	35810	10	2
		2022-2023	57761	2913	52874	1352	57139	37545	11	2
3	मुंबई (पूर्व) ... Mumbai (Eastern)	2020-2021	20316	3030	20245	71	23275	12190	23	4
		2021-2022	47603	2163	47211	392	49374	28327	26	5
		2022-2023	52353	2569	51922	431	54491	31153	29	6
4	ठाणे ... Thane	2020-2021	41435	38854	19497	2577	58351	29004.5	345	69
		2021-2022	45578	42739	21446	2834	64185	36462.4	410	82
		2022-2023	43506	40796	20471	2705	61267	30454.7	370	74
4-a	वसई ... Vasai	2020-2021	14859	3596	10512	10	14108	7493.6	104	20.8
		2021-2022	16122	3902	11466	11	15308	8130.5	113	22.5
		2022-2023	17686	4280	12512	12	16792	8919.2	124	24.7
5	पेण/रायगड ... Pen/Raigad	2020-2021	9241	496	8492	253	9241	4343	26	5
		2021-2022	10163	545	9342	278	10165	4778	31	6
		2022-2023	11182	600	10276	306	11182	5256	36	7
6	कल्याण ... Kalyan	2020-2021	6568	6568	3500	–	10068	2100	254	152
		2021-2022	7900	7900	3800	–	11700	2280	350	210
		2022-2023	8900	8900	4200	–	13100	2520	450	270

6-a	पनवेल	...	2020-2021	19300	1012	18102	186	19300	13510	71	14
	Panvel		2021-2022	24125	1265	22627	233	24125	17447	82	16
			2022-2023	28950	1518	27153	279	28950	20265	90	18
7	रत्नागिरी	...	2020-2021	5207	1652	5188	19	6859	3631	16	32
	Ratnagiri		2021-2022	5232	1694	5210	22	6926	3647	20	40
			2022-2023	6802	2202	6802	28	9032	6303	31	62
8	सिंधुदुर्ग	...	2020-2021	291	291	4312	98	4701	2820	251	50
	Sindhudurg		2021-2022	287	287	4401	104	4792	2875	267	53
			2022-2023	314	314	4843	114	5271	3162	293	59
9	पुणे	...	2020-2021	198523	8608	184667	4514	193275	30011.4	102	71.2
	Pune		2021-2022	218376	9469	203134	4966	212603	33012.5	150	78.4
			2022-2023	240214	10416	223448	5463	233864	36313.7	180	86.3
10	सोलापूर	...	2020-2021	6185	1846	4331	08	6177	4169.6	20	4
	Solapur		2021-2022	6806	2031	4764	13	6795	4586.5	24	4.8
			2022-2023	7491	2234	5240	17	7474	5045.2	29	5.8
11	नाशिक	...	2020-2021	26951	10792	13270	2881	26951	10831	35	7
	Nashik		2021-2022	29646	11871	14597	3178	29646	11947	39	8
			2022-2023	32611	13058	16057	3496	32611	13142	42	8
12	धुळे	...	2020-2021	6177	3877	3275	70	7152	2860.8	755	37.7
	Dhule		2021-2022	6434	4019	3387	75	7406	2962.4	786	39.3
			2022-2023	6785	4194	3602	85	7796	3064	825	41.4
13	जळगाव	...	2020-2021	6245	6254	6232	13	6245	3747	50	6
	Jalgaon		2021-2022	5433	5433	5420	13	5433	3259.8	50	5.5
			2022-2023	6872	6872	6856	16	6872	4123.2	50	6.5
14	अहमदनगर	...	2020-2021	9224	1742	7314	168	9224	4612	23	4
	Ahmednagar		2021-2022	10145	1916	8045	184	10145	5072	25	5
			2022-2023	11158	2107	8849	202	11158	5579	30	6
15	श्रीरामपूर	...	2020-2021	7845	1381	5977	487	7845	3926	13	3
	Shrirampur		2021-2022	8630	1519	6575	536	8630	4319	43	9
			2022-2023	9425	1747	7562	616	9925	4967	67	13
16	कोल्हापूर	...	2020-2021	16792	1946	14811	22	16757	13812	13	26
	Kolhapur		2021-2022	18472	2141	16292	25	18433	15194	15	30
			2022-2023	20319	2355	17921	28	20276	15345	17	34
16-a	कराड	...	2020-2021	2874	535	2339	16	2874	1922	17	3
	Karad		2021-2022	3161	611	2550	21	3161	2115	23	5
			2022-2023	3477	672	2805	29	3477	2326	31	6
17	सांगली	...	2020-2021	8227	7748	8137	330	15885	5818	17	3
	Sangli		2021-2022	8441	4419	4640	176	1059	3958	5	1
			2022-2023	10000	9000	9000	–	18000	6000	–	–

तक्ता ९--चालू TABLE IX–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11
								रुपये Rs.		रुपये Rs.	
18	सातारा Satara	...	2020-2021	8337	1650	6668	1	8318	6985	18	3
			2021-2022	9171	1815	7635	2	9450	7055	20	4
			2022-2023	10088	2001	8399	3	10400	7126	22	4
19	नागपूर (शहर) Nagpur	...	2020-2021	4363	4363	4329	27	8692	3014	20	4
			2021-2022	4580	4580	4532	28	9112	3218	22	4
			2022-2023	5256	5256	4785	29	10041	3521	24	5
19-a	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2020-2021	17646	6135	10303	1208	16438	6883	25	5
			2021-2022	18957	6581	12506	1458	19095	7589	27	5
			2022-2023	22548	6789	15879	1698	22668	7895	29	6
20	वर्धा Wardha	...	2020-2021	3072	3072	2544	14	5616	2150	30	21
			2021-2022	3379	3379	2798	16	6177	2365	33	23
			2022-2023	3717	3717	3078	18	6715	2602	36	25
21	चंद्रपूर Chandrapur	...	2020-2021	14855	7487	7052	310	14849	10394	14	2.8
			2021-2022	16091	8236	7757	92	16085	11260	15	3
			2022-2023	18022	9060	8533	423	18016	12611	17	3.4
22	गोंदिया Gondia	...	2020-2021	3045	217	2757	65	3039	2127	9	1.8
			2021-2022	3352	239	3033	74	3346	2342	10	5
			2022-2023	3694	263	3336	89	3688	2582	11	5.2
23	गडचिरोली Gadchiroli	...	2020-2021	754	339	409	–	748	524	6	1.2
			2021-2022	833	373	454	–	827	579	7	1.4
			2022-2023	916	410	500	–	910	637	8	2.8
24	अमरावती Amravati	...	2020-2021	6657	824	5679	154	6503	4365	9	1
			2021-2022	8299	1210	6923	166	8133	5306	12	2
			2022-2023	9129	1470	7485	174	8955	5884	18	3
25	अकोला Akola	...	2020-2021	3564	55	3489	20	3544	2978.4	11	2.2
			2021-2022	3742	58	3663	21	3721	3127.4	13	2.6
			2022-2023	3929	60	3846	23	3906	3283.7	15	3
26	यवतमाळ Yavatmal	...	2020-2021	8159	4061	4023	75	8084	5335.2	04	.8
			2021-2022	9881	4873	4828	90	9701	6402.2	05	1
			2022-2023	11857	5848	5794	108	11642	7682.7	06	1.2
27	बुलढाणा Buldhana	...	2020-2021	2905	2598	307	307	2905	1558.8	11	2.2
			2021-2022	4022	3593	425	425	4018	2155.8	12	2.4
			2022-2023	4796	4289	507	507	4796	2573.4	27	5.4

28	औरंगाबाद	...	2020-2021	13382	8725	4378	276	13103	91.7	16	.3
	Aurangabad		2021-2022	14720	9598	4815	304	14413	100.8	18	.4
			2022-2023	16192	10598	5297	334	15895	110.9	20	.5
29	लातूर	...	2020-2021	6450	1065	5280	105	6345	380.7	18	3.6
	Latur		2021-2022	7094	1171	5808	115	6979	4187.4	28	5.6
			2022-2023	7803	1288	6388	127	7676	4605.6	35	7.0
30	नांदेड	...	2020-2021	15525	953	14573	90	15616	10201	177	111
	Nanded		2021-2022	17078	1048	16030	99	17177	11221	195	122
			2022-2023	18786	1153	17633	109	18895	12343	214	134
31	परभणी	...	2020-2021	1900	1800	2400	75	4275	1282.5	40	4
	Parbhani		2021-2022	2500	2443	2443	7	4893	1463.9	78	7.8
			2022-2023	2700	2700	2700	–	5400	1620	80	8
32	बीड	...	2020-2021	2678	348	2224	70	2572	1678	02	4
	Beed		2021-2022	2946	390	2446	77	2836	1846	25	50
			2022-2023	3241	429	2691	85	3120	2031	30	60
33	जालना	...	2020-2021	6109	1104	4980	25	6109	4276	38	8
	Jalna		2021-2022	6340	1300	5000	40	6340	4500	50	10
			2022-2023	7100	1500	5500	100	7100	5000	70	14
34	उस्मानाबाद	...	2020-2021	4188	–	4188	–	4188	2904	19	2
	Osmanabad		2021-2022	3507	–	3507	–	3507	2399	5	1
			2022-2023	5026	–	5026	–	5026	3485	23	2
35	पिंपरी-चिंचवड	...	2020-2021	33646	7145	25421	1080	32566	19539.6	12	.2
	Pimpri-Chinchwad		2021-2022	37280	8059	27963	1258	36022	22767	17	.3
			2022-2023	41157	8742	30740	1675	39482	23509.2	29	.6
36	वाशिम	...	2020-2021	1485	411	978	96	1389	833.4	15	3
	Washim		2021-2022	1740	510	1135	95	1645	987	18	3.6
			2022-2023	2066	664	1254	148	1918	1150.8	21	4.2
37	बारामती	...	2020-2021	4986	298	4469	204	4767	3476.2	41	8.2
	Baramati		2021-2022	5750	375	5067	258	5442	4236.2	52	10.4
			2022-2023	6849	525	5877	398	6402	5115.8	71	14.2
38	भंडारा	...	2020-2021	1759	23	1728	–	1751	1226	8	1.6
	Bhandara		2021-2022	1935	25	1901	–	1926	1348	9	1.8
			2022-2023	2129	28	2091	–	2119	1483	10	2
39	नागपूर (ग्रामीण)	...	2020-2021	11233	3086	8117	–	11203	7842	30	6
	Nagpur (Rural)		2021-2022	12356	3395	8928	–	12323	8626	33	7
			2022-2023	13591	3735	9821	–	13555	9489	36	7

तक्ता ९ TABLE IX–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11
								रुपये Rs.		रुपये Rs.	
40	नवी मुंबई	...	2020-2021	15411	482	14902	27	15384	8660.9	145	29
	Navi Mumbai		2021-2022	16956	530	16392	34	16922	9629.2	159	31.8
			2022-2023	18657	583	18031	43	18614	10485.2	174	34.8
41	अकलूज	...	2020-2021	3161	871	2095	195	2966	1215.6	5	.5
	Akluj		2021-2022	3176	1050	1921	205	2971	1334.9	9	.9
			2022-2023	3430	1130	2078	227	3208	1440.3	11	1.1
42	मालेगाव	...	2020-2021	2734	705	2423	311	3439	2751	34	7
	Malegaon		2021-2022	2871	740	2544	327	3611	2881	36	7
			2022-2023	3014	777	2671	343	3791	3033	37	7
43	नंदुरबार	...	2020-2021	1299	1299	224	47	1570	142	5	1
	Nandurbar		2021-2022	1429	1429	247	52	1728	1036.9	14	2.8
			2022-2023	1572	1572	272	61	1105	1143	21	4.2
44	अंबेजोगाई	...	2020-2021	2250	44	2150	56	2194	1484	8	2
	Ambejogai		2021-2022	2588	51	2473	64	2524	1707	9	2
			2022-2023	2700	53	2580	67	2633	1781	10	2
45	हिंगोली	...	2020-2021	1884	465	1246	–	1711	1224.6	22	4.4
	Hingoli		2021-2022	2166	535	1433	–	1968	1407.9	44	8.8
			2022-2023	2490	615	1648	–	2263	1618.5	85	17

मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ खाली २०१२-२०१३ ते २०२०-२०२१ या वर्षाच्या मार्च अखेरपर्यंतची कराची वसुली दर्शविणारा तक्ता

Recovery of Tax Revenue according to Mumbai Motor Vehicles Act, 1958 from the year 2012-2013 upto 2020-2021

तक्ता १७ / TABLE – XVII

मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ खाली वर्ष २०१२-२०१३ ते २०२०-२०२१ या वर्षाच्या अखेरपर्यंतची महसुली वसुली दर्शविणारा तक्ता (रुपये लाखांत)

Table showing revenue receipts under the Mumbai Motor Vehicles Act, 1958 for the year 2012-2013 upto 2020-2021 (Rs. in Lakhs)

तक्ता १७-अ / TABLE XVII-A

(रुपये लाखात)
(Rupees in lakhs)

वर्ष Year 1		प्रत्यक्ष वसुली* Actual collection 2
2012-2013	...	497460
2013-2014	...	510981
2014-2015	...	538241
2015-2016	...	597362
2016-2017	...	681892
2017-2018	...	859799
2018-2019	...	867271
2019-2020	...	831066
2020-2021	...	652275

(४) कर्मचारीविषयक गोषवारा

(4) Personnel Summary

तक्ता १८/ TABLE XVIII

अ.क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनमान Pay Scale	पदसंख्या No. of Posts 2020-21		Designation
1	2	3	4		1
२०४१--वाहनांवरील कर व २०४५ विक्रेय वस्तू व सेवा यावरील इतर कर व शुल्क					**2041–Taxes on Vehicles and 2045 Other Taxes and Duties on Commodities and Services**
१	राजपत्रित--				***1. Gazetted–***
	परिवहन आयुक्त ..	G-15 : 78800-205200 ..	1	1	Transport Commissioner
	अप्पर परिवहन आयुक्त ..	S-27 : 118500-214100 ..	1	1	Additional Commissioner
	सहपरिवहन आयुक्त ..	S-25 : 78800-205200 ..	1	1	Joint Transport Commissioner
	उपआयुक्त (लेखा) ..	S-23 : 67700-208700 ..	1	1	Dy. Commissioner (Accounts)
	परिवहन उप-आयुक्त (व. श्रेणी) ..	S-24 : 71100-211900 ..	4	4	Dy. Transport Commissioner
	परिवहन उप-आयुक्त (नि. श्रेणी)..	S-23 : 67700-208700 ..	1	1	Dy. Transport Commissioner
	प्रादेशिक परिवहन अधिकारी	S-23 : 67700-208700 ..	15	15	Regional Transport Officer
	सहायक पोलीस आयुक्त ..	S-20 : 56100-177500 ..	1	1	Asstt. Commissioner of Police
	उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी ..	S-17 : 47600-151100 ..	56	56	Deputy Regional Transport Officer (Class I).
	सहायक परिवहन आयुक्त ..	S-16 : 44900-142400 ..	3	3	Asstt. Transport Commissioner
	प्रशासकीय अधिकारी ..	S-16 : 44900-142400 ..	6	6	Administrative Officer
	सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी	S-16 : 44900-142400 ..	97	97	Asstt. Regional Transport Officer (Class II).
	रचना व कार्यपद्धती अधिकारी ..	S-15 : 41800-132300 ..	1	1	Organisation and Method Officer
	संशोधन अधिकारी ..	S-15 : 41800-132300 ..	1	1	Research Officer
	लेखा अधिकारी (महाराष्ट्र लेखा प्रशासन सेवा) ..	S-16 : 44900-142400 ..	14	14	Accounts Officer (M.F.A.S.) (Class II).
	प्रणाली प्रशासक ..	S-15 : 41800-132300 ..	3	3	Methods Administrator
	जनसंपर्क अधिकारी ..	S-15 : 41800-132300 ..	6	6	Public Relation Officer
	प्रोग्रामर (प्रक्रिया योजनक) ..	S-15 : 41800-132300 ..	1	1	Programmer
	विधी सल्लागार (कंत्राटी) ..	S-15 : 41800-132300 ..	1	1	
	मोटार वाहन अभियोक्ता ..	S-16 : 44900-142400 ..	12	12	Motor Vehicle Prosecuter
	मोटार वाहन निरीक्षक ..	S-16 : 44900-142400 ..	867	867	Inspector of Motor Vehicle
		एकूण १ ..	1093	1093	**Total 1**
२	अराजपत्रित, वर्ग ३--				***2. Non-Gazetted (Class III)–***
	लघुलेखक (उच्च श्रेणी) ..	S-15 : 41800-132300 ..	2	2	Stenographer (Higher Grade)
	कार्यालय अधीक्षक ..	S-16 : 44900-142400 ..	11	11	Office Superintendent
	सहायक मोटार वाहन निरीक्षक	S-15 : 41800-132300 ..	1302	1302	Asstt. Inspector of Motor Vehicles.
	सहा. प्रणाली प्रशासक ..	S-14 : 38600-122800 ..	4	4	Astt. Processor Administration.

तक्ता १८--चालू TABLE XVIII–*contd.*

1	2				3	4	1
२ अराजपत्रित वर्ग ३--चालू							*2. Non-Gazetted (Class III)–contd.*
कर वसुली अधिकारी	..	S-16	:	44900-142400 ..	28	28	Asstt. Inspector of Motor Vechicles (Recovery).
सहायक लेखा अधिकारी	..	S-15	:	41800-132300 ..	1	1	Astt. Account Officer
मुख्य लिपिक (शहर)	..	S-14	:	38600-122800 ..	30	30	Head Clerk (City)
वरिष्ठ लेखापरीक्षक	..	S-14	:	38600-122800 ..	15	15	Senior Auditor
वरिष्ठ लेखापाल	..	S-14	:	38600-122800 ..	1	1	Senior Accountant
लेखापाल	..	S-14	:	38600-122800 ..	8	8	Accountant (City)
संशोधन सहायक	..	S-14	:	38600-122800 ..	1	1	Research Assistant
सहायक प्रक्रिया योजनक	..	S-14	:	38600-122800 ..	1	1	Assistant Programmer
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)		S-14	:	38600-122800 ..	22	22	Stenographer (L.G)
लघु टंकलेखक		S-8	:	25500-81100 ..	02	02	Steno-Typist
उपलेखापाल	..	S-13	:	35400-112400 ..	14	14	Deputy Accountants
सहा. मोटार वाहन अभियोक्ता	..	S-15	:	41800-132300 ..	14	14	Asstt. Motor Vehicles Transporter
कनिष्ठ लेखापरीक्षक	..	S-13	:	35400-112400 ..	95	95	Junior Auditor
मुख्य लिपिक (ग्रामीण)	..	S-13	:	35400-112400 ..	44	44	Head Clerk (Mofussil)
लेखापाल (ग्रामीण)	..	S-14	:	38600-122800 ..	48	48	Accountant (Mofussil)
वरिष्ठ लिपिक	..	S-8	:	25500-81100 ..	287	287	Senior Clerk
सांख्यिकी सहायक	..	S-10	:	29200-92300 ..	15	15	Statistical Assistant
मुख्य टंकलेखक	..	S-8	:	25500-81100 ..	1	1	Head Typist
मुख्य रोखपाल	..	S-8	:	25500-81100 ..	46	46	Head Cashier
दूरध्वनी चालक	..	S-7	:	21700-69100 ..	1	1	Telephone Operator
सहायक रोखपाल	..	S-6	:	19900-63200 .. (Special Pay for handling cash)	263	263	Assistant Cashier
टंकलेखक	..	S-7	:	21700-69100 ..	2	2	Typist
लिपिक-टंकलेखक	..	S-6	:	19900-63200 ..	1032	1032	Junior Grade Clerk
कर अन्वेषक	..	S-6	:	19900-63200 ..	130	130	Tax Investigator
वाहन चालक	..	S-6	:	19900-63200 ..	119	119	Driver
ग्रंथपाल	..	S-8	:	25500-81100 ..	2	2	Librarian
वाहन तपासणीस (कंत्राटी)	..	S-8	:	25500-81100 ..	39	39	Store Keeper
				एकूण २ ..	3576	3576	Total 2
३ अराजपत्रित वर्ग ४--							*3. Non-Gazetted (Class IV)–*
नाईक	..	S-1	:	15000-47600 ..	19	19	Naik
परिवहन हवालदार	..	S-1	:	15000-47600 ..	100	100	Transport Hawaldar
काटा चालक	..	S-1	:	15000-47600 ..	24	24	Operator
आदेशिका वाहक	..	S-3	:	16600-52400 ..	12	12	Process Server
शिपाई	..	S-1	:	15000-47600 ..	151	151	Peon
पहारेकरी	..	S-1	:	15000-47600 ..	62	62	Watchman
हमाल	..	S-1	:	15000-47600 ..	05	05	Hamal
स्वच्छक	..	S-1	:	15000-47600 ..	50	50	Sweeper
माळी	..	S-1	:	15000-47600 ..	4	4	Mali
				एकूण ३ ..	427	427	Total 3
				एकूण बेरीज (१+२+३)..	**3580**	**5100**	**Grand Total (1+2+3)**

कार्यक्रम २

वसुलीचा खर्च

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ च्या कलम ११ च्या तरतुदीनुसार वसूल केलेला कर प्रथम राज्याच्या एकत्रित निधीत जमा केला जातो. त्यानंतर प्रत्येक त्रैमासिकातील कराचे ६५ प्रतिशत उत्पन्न करवसुलीचा खर्च वगळता, जो अशा उत्पन्नाच्या शेकडा पंधरा टक्क्यांपेक्षा जास्त नसावा व ज्यात स्थानिक अधिकाऱ्यांना पोट-कलम (२) खाली त्याच त्रैमासिकात देय असलेल्या अंशदानाच्या रकमेचा समावेश आहे असा हा खर्च वगळता राहिलेले उत्पन्न, याबाबतीत केलेल्या अधिनियमाखालील विनियोगाद्वारे राज्य मार्ग निधी या नावाच्या वेगळ्या लेखाखाली हस्तांतरित केला जातो.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial requirements

तक्ता १

तपशील 1		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--			
१०१ वसुली खर्च	...	–	–
एकूण अ	...	–	–
ब. उद्दिष्ठनिहाय वर्गीकरण--			
आंतरलेखा हस्तांतरण--			
मुंबई शहर	...	–	–
मुफसल	...	–	–
एकूण 'ब' स्थूल	...	–	–
वजा – वसुली	...	–	–
एकूण 'ब' निव्वळ	...	–	–
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--			
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष			
ब-३ २०४१	...	–	–
एकूण 'क' स्थूल	...	771877	1067982
वजा – वसुली	...	–	–
एकूण 'क' निव्वळ	...	771877	1067982

पोट-कलम (१) खाली राज्य मार्ग निधीला हस्तांतरित झालेली अशी रक्कम व पोट-कलम (२) खाली देण्यात येणारे अंशदान हे राज्याच्या एकत्रित निधीवर भारित स्वरूपाचे म्हणून समजले जाते.

या कार्यक्रमाखाली दाखविलेला खर्च हा प्रत्यक्ष खर्च नाही. परंतु शासनाने घालून दिलेल्या शेकडेवारी धर्तीवर याची आकडेवारी तयार केली जाते. याकरता खास असा कर्मचारी वर्ग नेमला गेलेला नाही.

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Particulars
4	5	1
		A. *Activity classification –*
–	–	101. Collection Charges
–	–	Total A
		B. *Objectwise Classification–*
		Inter Accounts Transfer
–	–	Mumbai City
–	–	Mofussil
–	–	Total–B , Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total –B, Net
		C. *Source of Finance–*
		Demand No. Major Head
–	–	B-3 2041
1014386	1258121	Total C, Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
1014386	1258121	Total C, Net

कार्यक्रम ३

मोटार वाहनांचे निरीक्षण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार वाहने अधिनियम, १९८८ व मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ च्या अंमलबजावणीकरिता तंत्रज्ञ कर्मचाऱ्यांची नेमणूक केली आहे. त्यात मोटार वाहने निरीक्षक आणि सहाय्यक मोटार वाहने निरीक्षक आहेत. त्यांची कामे खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत :--

(१) नोंदणीकरिता मोटार वाहनांचे निरीक्षण करणे.

(२) परिवहन वाहनांना म्हणजे मालाची वाहने आणि सार्वजनिक वाहनांना तांत्रिक सुस्थितीबाबतचे प्रमाणपत्र देणे व त्यांचे नूतनीकरण करणे.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

तक्ता १

	तपासणी 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
अ.	**कार्याचे वर्गीकरण--**		
	१०२ मोटार वाहनांचे निरीक्षण ...	771877	1067982
	एकूण अ ...	771877	1067982
ब.	**उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--**(20410081)		
	कार्यकारी--	–	–
०१	वेतन ...	771405	1065756
०३	अतिकालिक भत्ता ...	–	1
०६	दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क ...	125	600
११	प्रवासखर्च ...	18	419
१३	कार्यालयीन खर्च ...	329	1057
१४	भाडे, पट्टी व कर ...	–	1
	यंत्रसामग्री व साधनसामग्री ...	–	–
	व्यावसायिक इत्यादींसाठी प्रदान ...	–	–
	मोटार वाहने ...	–	–
	परिरक्षण ...	–	–
	इतर खर्च ...	–	–
१७	संगणक खर्च ...	–	125
२६	जाहिरात व प्रसिद्धी ...	–	–
२७	लहान बांधकामे ...	–	23
५०	इतर खर्च ...	–	–
	एकूण 'ब' स्थूल ...	771877	1067982
	वजा — वसुली ...	–	–
	एकूण 'ब' निव्वळ ...	771877	1067982
क.	**वित्तव्यवस्थेची साधने--**		
	मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष ब-३ २०४१ ...	–	–
	एकूण 'क' स्थूल ...	771877	1067982
	वजा — वसुली ...	–	–
	एकूण 'क' निव्वळ ...	771877	1067982

(३) अर्जदारांची शिकाऊ व कायमच्या परवान्यासाठी दोन्ही व्यावसायिक आणि बीन व्यावसायिक चाचणी घेणे.

(४) सार्वजनिक सेवा वाहनांच्या मंजुरीकरिता खास चाचणी घेणे.

(५) वाहकाच्या परवान्यासाठी उमेदवारांची चाचणी घेणे.

(६) मोटार वाहन अधिनियम आणि त्याखालील नियमांच्या अंमलबजावणीकरिता रस्त्यात तपासणी करणे.

(७) मोटार वाहनांच्या अपघात ठिकाणी हजर राहणे.

(८) मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ व त्या अन्वये केलेल्या नियमाखाली वापरात नाही म्हणून कळविलेल्या वाहनांच्या स्थितीचा तपास करणे.

(II) Financial requirements

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023		Particulars
4	5		1
			A. *Activity classification –*
1014386	1258121		102–Inspection of Motor Vehicles
1014386	1258121		Total A
			B. *Objectwise Classification–*
–	–		Executive–20410081
1012468	1255841	01	Salaries
1	1	03	Overtime Allowance
540	600	06	Tel. Ele. & Water Ch.
314	419	11	Travel Expenses
951	1110	13	Office Expenses
1	1	14	Rent, Rates and Taxes
–	–		Machinery and Equipments
–	–		Payment for Professional etc.
–	–		Motor Vehicles
–	–		Maintenance
–	–		Other Charges
94	125	17	Computer
–	–	26	advt. and Publicity
17	24	27	Minor Works
–	–	50	Other Charges
1014386	1258121		Total– 'B' Gross
–	–		*Deduct*–Recoveries
1014386	1258121		Total – 'B' Net
			C. *Source of Finance–*
–	–		Demand No. B-3 Major Head 2041
1014386	1258121		Total 'C' Gross
–	–		*Deduct*–Recoveries
1014386	1258121		Total 'C' Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश

मोटार वाहन कायदा, १९३९ आणि मुंबई मोटार वाहन कराधान कायदा, १९५८ च्या तरतुदींची अंमलबजावणी करण्यासाठी करण्यात येते. या कर्मचाऱ्यांची प्रमुख कामे खालीलप्रमाणे आहेत :--

(१) वाहन चालविण्याकरिता शिकाऊ अनुज्ञप्ती देणे.

(३) सार्वजनिक वाहन चालविण्यासाठी प्राधिकृत करावयाच्या उमेदवारांची खास चाचणी घेणे.

(५) नोंदणीसाठी आलेल्या वाहनांची तपासणी करणे.

(७) अपघाताची वर्दी मिळाल्यावर अपघातात सापडलेल्या वाहनाच्या यांत्रिक सुस्थितीची तपासणी करणे.

तक्ता २

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	शिकाऊ अनुज्ञप्ती दिलेल्या उमेदवारांची संख्या No. of Candidates to whom learners' licences are granted	चालकाची अनुज्ञप्ती मिळविण्याकरिता चाचणी Test for grant of Driving licences		सार्वजनिक वाहनाकरिता खास चाचणी Special test for grant of P. S. V. A.	
				चाचणी	उत्तीर्ण	चाचणी	उत्तीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) ... Mumbai (Central)	2020-2021	61728	60705	60667	3	3
		2021-2022	80299	88282	88263	4	4
		2022-2023	88329	97110	97081	5	5
2	मुंबई (पश्चिम) ... Mumbai (Western)	2020-2021	61565	64869	60328	5224	5172
		2021-2022	53783	56670	52703	4564	4518
		2022-2023	56246	59264	55116	4773	4725
3	मुंबई (पूर्व) ... Mumbai (Eastern)	2020-2021	65557	17965	17965	2991	2991
		2021-2022	137987	19762	19762	3290	3290
		2022-2023	151785	21738	21738	3940	3940
4	ठाणे ... Thane	2020-2021	63697	47732	47033	2038	2038
		2021-2022	66880	50120	49390	2140	2140
		2022-2023	70230	52630	51860	2247	2247
4-a	वसई ... Vasai	2020-2021	15038	50099	50024	1369	1341
		2021-2022	16091	53606	53526	1465	1435
		2022-2023	17378	57894	57808	1582	1550
5	पेण ... Pen	2020-2021	22856	22643	22521	631	631
		2021-2022	24313	24192	24067	555	555
		2022-2023	26072	25948	25672	654	654
6	कल्याण ... Kalyan	2020-2021	84378	76405	72354	1814	1814
		2021-2022	92815	84045	79589	1995	1995
		2022-2023	102096	92449	88547	2194	2194
7	रत्नागिरी ... Ratnagiri	2020-2021	42863	43172	42963	2147	1958
		2021-2022	46721	44541	43961	2235	2148
		2022-2023	47232	44772	43832	2548	2133
8	सिंधुदुर्ग ... Sindhudurg	2020-2021	29502	28311	27132	3212	3127
		2021-2022	27041	29916	28513	3311	3092
		2022-2023	29745	32907	31364	3942	3401
9	पुणे ... Pune	2020-2021	152794	98000	97576	2383	2335
		2021-2022	168073	107800	105624	2621	2595
		2022-2023	184880	118580	106208	2883	2855
10	सोलापूर ... Solapur	2020-2021	56582	32901	31485	1062	1036
		2021-2022	42150	23942	22463	207	191
		2022-2023	62240	36191	34634	1168	1140
11	नाशिक ... Nashik	2020-2021	49025	30941	30941	1037	1037
		2021-2022	53928	24340	22128	1141	1027
		2022-2023	59320	26774	24340	1255	1129
12	धुळे ... Dhule	2020-2021	9273	9273	9025	380	380
		2021-2022	26200	26200	25100	430	420
		2022-2023	26600	26600	24125	480	460

तांत्रिक विषयाचे ज्ञान असलेल्या कर्मचाऱ्यांची मोटार वाहन निरीक्षक आणि सहायक मोटार वाहन निरीक्षक म्हणून नियुक्ती करण्यात येते.

(२) वाहन चालविण्याची पक्की अनुज्ञप्ती देण्याकरिता उमेदवारांची चाचणी घेणे,

(४) वाहकाची अनुज्ञप्ती देण्याकरिता उमेदवारांची चाचणी देणे,

(६) मालवाहू वाहने आणि प्रवासी वाहतूक करणारी वाहने अशा सार्वजनिक वाहनांना सुस्थितीचे प्रमाणपत्र देताना त्यांची तपासणी करणे.

(८) वापरात नाहीत म्हणून घोषित केलेल्या वाहनांची तपासणी करणे.

TABLE II

वाहकाचे अनुज्ञप्तीसाठी चाचणी Test for grant of conductors licences		नोंदणीकरिता वाहनांचे निरीक्षण Inspection of vehicles for Registration		योग्यतेच्या प्रमाणपत्रांकरिता तपासणी Inspection for issue for F. C.		अपघातीय बोलाविण्यास उपस्थितीची संख्या No. of accident calls attended	वापरात नसलेल्या वाहनांची पडताळणी No. of non-use cases verified
चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes	चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes	चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes		
9	10	11	12	13	14	15	16
92	92	45974	45974	14927	14916	162	231
213	213	55169	55169	33586	33561	564	148
234	234	60686	60686	36944	36917	508	163
31	31	66690	66690	53064	51823	235	25
27	27	58260	58260	46357	45273	205	22
29	29	60928	60928	48480	47345	215	23
411	411	48111	48111	20316	20245	8	490
452	452	51751	51751	47603	47211	12	185
542	542	57116	57116	52353	51932	17	60
94	94	71141	71141	41435	38854	351	193
99	99	69054	69054	45578	42739	402	418
104	104	70097	70097	43506	40796	352	290
110	92	54491	54491	14859	14108	79	26
118	98	58305	58305	15899	15096	85	43
127	106	62970	62970	17171	16303	94	89
22	22	25630	25630	10389	10301	73	25
32	32	18991	18991	8466	8378	35	13
39	39	27170	27170	11389	11284	40	10
251	251	29665	29665	6814	6814	–	75
312	312	32631	32631	7495	7495	–	85
410	410	35894	35894	8245	8245	–	95
2114	2097	31585	31575	17350	17068	411	50
2219	2114	34744	34733	19085	18775	452	55
2351	2153	38218	36210	21103	20993	512	72
8	8	11001	11001	21919	21811	183	104
11	11	12116	12116	22169	21613	277	162
12	12	33327	33327	24385	23774	304	178
84	82	9581	9581	182181	184667	647	84
92	90	10539	10539	208099	203133	589	95
101	94	11513	11593	228908	223446	835	127
45	43	41456	41456	6185	6177	125	18
34	31	30380	30380	6808	6795	84	54
55	51	33418	33418	7491	7474	94	64
1056	1056	76612	76612	26951	24062	1655	1066
1162	1045	84273	84273	29646	26468	993	1173
1150	1035	92701	92701	32611	29115	497	1290
45	23	28097	28097	5670	126	131	57
340	320	29501	29501	5803	130	144	62
380	310	30905	30905	5936	134	157	69

तक्ता २--चालू

1	2		3	4	5	6	7	8
12-a	पनवेल Panvel	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	33319 30408 34101	19438 19913 21904	18210 18466 20312	1195 844 928	1195 844 928
13	जळगाव Jalgaon	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	431026 47438 52181	36104 39714 43685	34125 37537 41290	397 436 479	397 436 479
14	अहमदनगर Ahmednagar	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	38065 40000 44000	15014 16515 18165	12307 13365 14890	210 235 260	204 225 250
15	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	19524 23218 25845	9110 10817 12359	8759 10384 11768	251 263 287	230 236 259
16	कोल्हापूर Kolhapur	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	75211 80733 82877	74126 79458 81745	74085 77801 80124	452 522 587	396 432 514
16-a	कराड Karad	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	17984 19782 21225	8479 9326 10432	7327 8059 8840	– – –	– – –
17	सांगली Sangli	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	48575 53432 58775	34496 37945 41739	32505 35755 39330	330 363 399	330 363 399
18	सातारा Satara	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	32730 36550 39450	14257 15682 17250	14257 15682 17250	354 386 415	354 386 415
19	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	11963 15448 23172	23824 25941 27895	23824 25941 27895	305 315 325	305 315 325
19-a	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	23569 27859 29359	36588 39875 45861	36588 39875 45861	1642 1658 1875	1642 1658 1875
20	वर्धा Nagpur (East)	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	22484 34982 49833	9810 10072 11079	8069 8876 9764	390 429 472	350 385 424
21	चंद्रपूर Chandrapur	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	30647 37632 41395	29398 33429 39772	29398 33429 36772	173 190 210	173 190 210
22	गोंदिया Gondia	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	22024 24230 26630	16248 17874 19662	16248 17874 19662	59 65 72	59 65 72
23	गडचिरोली Gadchiroli	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	6029 6632 7295	7206 7926 8722	7206 7926 8722	44 48 52	44 48 52
24	अमरावती Amravati	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	50147 55320 60100	26634 29297 32226	26519 – –	398 437 480	350 – –
25	अकोला Akola	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	26158 24962 26681	12711 14080 16344	11855 13803 16017	190 171 210	181 156 190
26	यवतमाळ Yavatmal	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	32702 16506 18156	16506 17038 18741	16381 16928 18620	1191 3231 3554	1166 3213 3554
27	बुलढाणा Buldhana	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	36273 39901 43892	36560 40368 44180	36273 39901 43892	203 252 298	987 230 270
28	औरंगाबाद Aurangabad	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	16235 17859 19645	27710 30481 33529	27556 30312 33343	233 256 282	226 249 274

TABLE II–*contd.*

9	10	11	12	13	14	15	16
22	22	36791	36791	22313	21660	307	282
6	6	30334	30334	22814	21504	394	172
7	7	33367	33367	25609	23654	433	189
128	128	–	–	6232	6219	–	378
140	140	–	–	5420	5407	–	63
154	154	–	–	–	–	–	–
12	12	35388	35388	7314	7314	280	101
50	50	39000	39000	8045	8045	310	111
150	150	42900	42900	8849	8850	340	125
147	129	39864	39864	6464	5977	116	136
193	174	46481	46481	8563	5997	153	153
227	206	50729	50729	10141	9653	177	176
215	153	94020	94020	16792	16757	1078	1903
289	192	96345	96345	18472	18433	1133	2022
338	233	97545	97545	20319	20276	1198	2059
114	101	7551	7551	2339	2323	–	15
123	106	8307	8307	2550	2529	–	21
135	115	9138	9138	2805	2774	–	27
124	124	8137	7748	8137	7748	325	15
136	136	4646	4419	4640	4419	211	7
149	149	9000	9000	9000	9000	450	25
170	170	31144	31144	6669	6668	285	211
187	187	34258	34258	7637	7635	344	190
205	205	37683	37683	8402	8399	384	175
17	17	37642	37642	4363	4329	208	42
22	22	38754	38754	4589	4575	215	46
27	27	41258	41258	4769	4757	226	51
49	49	33840	33840	7343	6135	258	210
57	57	3587	3587	7371	6547	262	231
69	69	3715	3715	8546	7423	275	260
63	63	23576	23576	2058	2058	221	76
72	72	25934	25934	2264	2264	243	84
82	82	28528	28528	2490	2490	267	92
66	66	43479	43479	14849	14849	359	135
72	72	47827	47827	16085	16086	364	142
77	77	52610	52610	18016	18016	378	157
51	51	19297	19297	3039	3039	75	61
56	56	21227	21227	3346	3346	86	80
62	62	23350	23350	3688	3688	103	95
15	15	13505	13505	748	748	337	9
16	16	14885	14885	827	827	370	10
18	18	16373	16373	910	910	407	12
93	87	36651	36651	6657	6503	466	329
102	–	37000	37000	7500	7000	450	350
112	–	40000	40000	8000	7500	400	350
72	60	21668	21668	3564	3544	172	99
53	41	22101	22101	3670	3650	155	70
86	74	23355	23355	3780	3747	108	108
121	106	888	888	4023	3929	389	112
113	107	1064	1064	4425	4717	447	134
124	117	1277	1277	4867	56617	514	161
133	121	31777	31777	2905	2898	212	26
167	154	34955	34955	4022	3593	223	95
213	197	38451	38451	4796	4289	231	130
18	18	943	943	1142	1142	40	52
20	20	1037	1037	1256	1256	50	103
22	22	1141	1141	1382	1382	60	113

तक्ता २--चालू

1	2		3	4	5	6	7	8
29	लातूर Latur	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	46164 44975 51721	25012 24671 28372	22747 22428 25533	596 636 719	563 606 678
30	नांदेड Nanded	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	55606 61167 67283	24552 27007 29708	20980 23078 25386	1667 1833 2016	1595 1755 1930
31	परभणी Parbhani	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	29698 32856 35936	10978 12009 13004	10773 11936 12940	295 305 320	285 295 310
32	बीड Beed	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	16584 18242 20066	4686 5154 5669	4686 5154 5669	164 180 198	164 180 198
33	जालना Jalna	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	15027 23250 25000	8320 13935 15000	8320 13935 15000	111 150 200	111 150 200
34	उस्मानाबाद Osmanabad	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	22818 10315 27382	12433 8630 14920	11407 7918 13668	185 114 222	170 105 204
35	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	105524 116076 127684	36651 38481 40405	34967 36652 40311	1957 2153 2368	1892 2081 2289
36	वाशिम Washim	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	22841 23983 25182	15525 16301 17116	15388 16158 16965	109 125 131	98 104 109
37	बारामती Baramati	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	27044 31105 41105	28218 33218 44218	27096 32096 42096	77 96 105	77 96 105
38	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	27718 29103 30466	14307 15022 15757	13900 14595 15290	839 880 921	839 880 921
39	अकलूज Akluj	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	22362 32581 35839	8854 9209 10170	7667 8951 9846	125 149 161	97 84 90
40	मालेगाव Malegaon	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	13614 14295 15009	10254 10737 11305	10254 10737 11305	186 195 205	186 195 205
41	नंदुरबार Nandurbar	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	2351312 258843 184717	10091 11605 13119	9866 11105 12344	72 83 94	68 78 88
42	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	32793 37712 39352	12859 14498 16655	12113 14536 15141	186 215 224	185 213 222
43	हिंगोली Hingoli	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	11675 13426 15440	16456 18924 21763	16362 18816 21639	103 118 136	103 118 136
44	भंडारा Bhandara	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	23783 26161 28777	25740 28314 31146	25740 28314 31146	47 53 58	47 53 58
45	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2020-2021 2021-2022 2022-2023	55465 61012 67113	30245 33270 36597	30245 33270 36597	125 137 150	125 137 150

२०२१-२२ व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत.

TABLE II–*contd.*

9	10	11	12	13	14	15	16
149	139	28049	28049	5280	5175	–	100
130	121	27050	27050	5808	5693	–	144
140	134	29158	29158	6388	6261	–	158
1759	1759	49545	49545	14573	14573	253	31
1935	1935	54500	54500	16030	16030	278	34
2128	2128	59950	59950	17633	17633	306	37
69	69	19233	19233	2400	2400	160	40
109	109	21000	21000	2443	2443	120	45
149	149	22000	22000	2700	2700	110	50
40	40	12725	12725	2678	2224	175	10
44	44	13998	13998	2946	2446	225	25
48	48	15339	15339	3241	2691	275	20
62	62	6109	6084	9	9	117	9
62	62	6340	6300	12	12	107	12
62	62	7100	7000	15	15	95	15
622	571	29915	29910	4213	4188	277	9
384	353	12660	12658	3612	3507	134	3
746	685	35898	35892	5056	5026	332	11
74	68	98033	97411	22186	21706	832	219
84	75	119295	107152	24353	23876	904	240
96	83	120224	117867	26787	26263	996	264
42	40	15825	15825	1470	1389	–	31
44	42	16375	16375	1640	1476	–	22
48	45	17085	17085	1871	1597	–	25
16	16	298	298	4673	4469	231	10
27	27	375	375	5325	5067	295	15
37	37	525	525	6175	5877	315	20
45	45	24358	24358	482	482	211	403
47	47	26793	26793	530	530	232	150
49	49	29463	29463	583	583	255	160
63	46	16786	16786	2290	2095	–	3
71	54	17745	17745	2310	1921	–	2
93	61	19519	19519	2547	2113	–	4
103	103	24288	24288	2734	2423	311	8
108	108	25502	25502	2871	2544	327	8
114	114	26778	26778	3014	2671	343	9
58	49	16131	16105	1200	1174	142	2
67	57	18551	18506	1380	1304	163	2
77	65	17106	20356	1518	1434	179	2
63	60	225	223	2250	2194	72	6
72	69	248	257	2588	2524	67	9
75	72	270	268	2700	2633	61	15
192	192	13462	13462	1884	1711	144	110
221	221	15481	15481	2167	1968	122	125
254	254	17803	17803	2492	2263	111	145
179	179	18555	18555	1751	1751	41	308
196	196	20410	20410	1926	1926	45	338
216	216	22451	22451	2119	2119	50	372
95	95	62938	62938	11203	11203	837	242
104	104	69232	69232	12323	12323	921	266
114	114	76156	76156	13555	13555	1013	293

Figures for the years 2021-22 and 2022-23 are estimated figures.

वायुवेग पथक

करविषयक कायद्याप्रमाणे करांची वसुली करणे, स्वप्रदेशातील व आंतरराज्यीय लोकसेवा व खाजगी वाहन मालकांकडून होणारी करचुकवेगिरीची योग्य तपासणी करून योग्य कार्यवाही करणे तसेच मोटार वाहन अधिनियमातील तरतुदींची अंमलबजावणी करणे ही मोटार वाहन विभागाच्या वायुवेग पथकाची जबाबदारी आहे. मोटार वाहन विभागाच्या प्रत्येक विभागीय कार्यालयाला एक अंमलबजावणी पथक (वायुवेग पथक) असून

तक्ता ३

अ. क्र. Sr. No.	विभाग Region	वर्ष Year	तपासलेल्या वाहनांची संख्या No. of vehicles checked	वर्षाच्या सुरुवातीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of the year		वर्षामध्ये सादर केलेली प्रकरणे No. of cases reported during the year		एकूण (५ ते ८) Total (Col. 5 to 8)
				मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	मुंबई (मध्य) ... Mumbai (Central)	2020-2021	1070	68	–	85	–	153
		2021-2022	1225	134	–	44	–	178
		2022-2023	1348	163	–	90	–	253
2	मुंबई (पश्चिम) ... Mumbai (Western)	2020-2021	29469	8710	–	6958	–	15668
		2021-2022	27701	8187	–	6540	–	14728
		2022-2023	31827	9407	–	7515	–	16921
3	मुंबई (पूर्व) ... Mumbai (Eastern)	2020-2021	2985	40452	–	3438	–	43890
		2021-2022	6000	42188	–	5718	–	47906
		2022-2023	6600	43144	–	6265	–	49379
4	ठाणे ... Thane	2020-2021	260024	419	–	10251	–	10670
		2021-2022	272013	1016	–	9321	–	10339
		2022-2023	260024	419	–	10251	–	10670
4-a	वसई ... Vasai	2020-2021	3630	1209	336	1636	433	3614
		2021-2022	2676	1027	226	2221	1948	5422
		2022-2023	3936	651	318	2391	988	4348
5	पेण ... Pen	2020-2021	14579	9014	3863	2622	507	16006
		2021-2022	16037	9914	4074	2864	558	17410
		2022-2023	17640	10904	4304	3174	614	18996
6	कल्याण ... Kalyan	2020-2021	14500	4628	–	5189	–	9817
		2021-2022	15000	4510	–	5300	–	9810
		2022-2023	15500	4400	–	5600	–	10000
7	रत्नागिरी ... Ratnagiri	2020-2021	3546	15228	–	1257	–	16485
		2021-2022	3900	16730	–	1390	–	18120
		2022-2023	4280	18400	–	1530	–	19930
8	सिंधुदुर्ग ... Sindhudurg	2020-2021	8911	7324	–	690	372	8386
		2021-2022	8196	6658	–	764	232	7654
		2022-2023	9015	7323	–	841	255	8419
9	पुणे ... Pune	2020-2021	7855	2221	–	5108	–	7329
		2021-2022	8600	2400	–	5708	–	8100
		2022-2023	9400	2640	–	6270	–	8910
10	सोलापूर ... Solapur	2020-2021	3345	774	230	2315	610	3929
		2021-2022	4425	323	98	3050	231	3702
		2022-2023	4868	355	108	3355	254	4072
11	नाशिक ... Nashik	2020-2021	15715	12135	–	6090	–	18225
		2021-2022	17287	13349	–	6699	–	20048
		2022-2023	19015	14683	–	7369	–	22052
11-a	पनवेल ... Panvel	2020-2021	18025	763	648	4861	375	6647
		2021-2022	19670	611	520	4516	1912	7559
		2022-2023	21637	672	578	4967	2103	8320

२०२१-२२ व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत.

(अंमलबजावणी कार्ये)

त्याकरिता १ जिल्हा परिवहन अधिकारी, २ मोटार वाहन निरीक्षक यांची नेमणूक करण्यात आली आहे व तसेच एक वाहन व वाहनचालकाचे पदही आहे. बृहन्मुंबईत प्रत्येकी एक, अशी तीन वायुवेग पथके आहेत. वायुवेग पथकाच्या अंमलबजावणी कार्याचे विवरणपत्र खाली दर्शविले आहे.

TABLE III (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

निर्णय घेतलेली प्रकरणे No. of cases decided		एकूण (१०+११) Total (col. 10+11)	वर्षअखेर शिल्लक असलेली प्रकरणे No. of cases pending at the end of the year		एकूण (१३+१४) Total (col. 13+14)	वसुली Recoveries						
						कर Tax		दंड Penalty		तडजोड शुल्क Compo-unding Charges	न्यायालयाने लादलेल्या दंडाची रक्कम Fine imposed by Court	एकूण (१६ ते २१) Total (16 to 21)
मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act		मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act		मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act			
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
19	–	19	134	–	134	–	–	2.86	–	2.44	–	5.3
15	–	15	163	–	163	–	–	3.14	–	2.68	–	5.8
21	–	21	232	–	232	–	–	3.46	–	2.95	–	6.4
5058	–	5058	10610	–	10610	2201	–	1243	–	2233	991	6658
4755	–	4755	9973	–	9973	2069	–	1169	–	2099	931	6268
5463	–	5463	11459	–	11459	2377	–	1343	–	2412	1070	7202
1702	–	1702	42188	–	42188	–	–	–	22431	–	21251	43682
2835	–	2835	45071	–	45071	–	–	–	24600	–	31900	56500
3118	–	3118	46261	–	46261	–	–	–	27000	–	35000	62000
9229	–	9229	1441	–	1441	58989	–	4952	–	69326	1160	134427
8426	–	8426	1913	–	1913	119026	–	7318	–	71280	1621	199245
9229	–	9229	1913	–	1913	58989	–	4952	–	69326	1160	134427
609	207	816	1027	226	1253	3759	1938	12219	6910	3628	440	28894
1570	630	2200	651	318	969	4630	2835	14699	8120	5220	630	36134
1640	662	2302	751	326	1077	5110	3028	16030	9085	5640	710	39603
1722	986	2708	9914	4074	13988	561	10	303	17	322	1	1214
1894	326	2220	10904	4306	15210	617	11	333	19	354	2	1336
2083	359	2442	11993	8561	20554	679	12	366	21	390	2	1470
3634	–	3634	3634	–	3634	4628	–	148.8	–	148.8	1.9	4927.5
3800	–	3800	3800	–	3800	4510	–	162.5	–	162.5	2.1	4837.1
4200	–	4200	4200	–	4200	4400	–	180.5	–	180.5	2.5	4763.5
826	–	876	15609	–	15609	12080	–	12997	–	17	–	25094
970	–	970	17150	–	17150	13288	–	14296	–	19	–	27603
1070	–	1070	18860	–	18860	14615	–	15726	–	20	–	30362
813	280	1093	7201	92	7293	12127	4002	516	983	1594	–	19222
338	132	470	7084	100	7184	3674	2120	874	3103	964	–	10740
371	144	515	7792	110	7902	4041	2332	961	3418	1060	–	1182
3211	–	3211	4118	–	4118	–	–	–	2001.2	4076.5	100	6177.7
3600	–	3600	4500	–	4500	–	–	–	2204	4500	101	6802
3960	–	3960	4950	–	4950	–	–	–	2420	4950	102	7472
1431	207	1638	884	403	1287.5	3452	22.25	312.65	9.18	102	–	480.63
1372	133	1505	1678	98	1776.7	5679	9.78	291.5	2.98	231	–	592
1509	146	1656	1246	1246	1954.8	6247	10.7	320.6	3.28	254	–	651.2
7965	–	7965	10260	–	10260	37524	–	44576	–	–	208	82308
8762	–	8762	11286	–	11286	41276	–	49034	–	–	229	90539
9638	–	9638	12415	–	12415	45404	–	53937	–	–	252	99593
2167	498	2665	3457	525	3982	25243	981	5113	506	47127	–	78970
2065	311	2376	3052	2121	5183	13947	513	2440	6010	64740	–	87630
2293	342	3635	3368	2333	5701	15319	514	2684	6611	71214	–	96392

Figures for the years 2021-22 and 2022-23 are estimated.

तक्ता ३--चालू

1	2		3	4	5	6	7	8	9
12	धुळे	...	2020-2021	3898	461	64	338	44	907
	Dhule		2021-2022	4288	561	109	350	54	1074
			2022-2023	4500	600	200	400	100	1300
13	जळगाव	...	2020-2021	30964	7365	541	10871	112	18889
	Jalgaon		2021-2022	39860	19990	1976	5914	96	27976
			2022-2023	43846	21989	2179	6505	106	30774
14	अहमदनगर	...	2020-2021	26689	10837	–	7286	–	18123
	Ahmednagar		2021-2022	29357	14251	–	8014	–	22265
			2022-2023	32292	15676	–	8815	–	24291
15	श्रीरामपूर	...	2020-2021	5750	311	12	2489	55	2867
	Shrirampur		2021-2022	7475	343	56	3853	106	4358
			2022-2023	9721	394	87	4993	169	5643
16	कोल्हापूर	...	2020-2021	42720	1068	–	8456	–	9524
	Kolhapur		2021-2022	45651	1245	–	9789	–	11034
			2022-2023	46578	1456	–	9978	–	11434
16-a	कराड	...	2020-2021	3180	1475	–	1908	–	3383
	Karad		2021-2022	3498	1622	–	2098	–	3720
			2022-2023	3848	1784	–	2307	–	4091
17	सांगली	...	2020-2021	11215	22551	–	1748	–	24299
	Sangli		2021-2022	22430	45102	–	3496	–	48598
			2022-2023	33645	67653	–	5244	–	72897
18	सातारा	...	2020-2021	5739	2496	–	2347	–	4843
	Satara		2021-2022	17841	934	–	6584	–	7518
			2022-2023	18733	980	–	6912	–	7518
19	नागपूर (शहर)	...	2020-2021	2629	4297	–	1369	–	5666
	Nagpur (City)		2021-2022	2832	4598	–	1589	–	6187
			2022-2023	3259	4780	–	1747	–	6528
19-a	नागपूर (पूर्व)	...	2020-2021	3465	–	–	454	65	519
	Nagpur (East)		2021-2022	3951	–	–	518	74	592
			2022-2023	4546	–	–	596	85	681
20	वर्धा	...	2020-2021	2657	12184	–	1108	–	13292
	Wardha		2021-2022	2923	13402	–	1218	–	14620
			2022-2023	3215	14742	–	1339	–	16081
21	चंद्रपूर	...	2020-2021	11495	3054	728	3493	570	4063
	Chandrapur		2021-2022	12645	3359	801	3842	627	4469
			2022-2023	13910	3695	881	4226	690	4916
22	गोंदिया	...	2020-2021	2359	127	–	1117	–	1244
	Gondia		2021-2022	2595	140	–	1229	–	1369
			2022-2023	2855	154	–	1352	–	1506
23	गडचिरोली	...	2020-2021	5428	941	–	1357	–	2298
	Gadchiroli		2021-2022	5971	–	–	1493	–	1493
			2022-2023	6568	–	–	1643	–	1643
24	अमरावती	...	2020-2021	5862	13273	129	918	20	14340
	Amravati		2021-2022	4875	13147	124	1013	35	14319
			2022-2023	5042	12959	112	1123	40	14234
25	अकोला	...	2020-2021	4506	820	–	1504	–	2324
	Akola		2021-2022	5742	764	–	1914	–	2678
			2022-2023	6315	840	–	2105	–	2945
26	यवतमाळ	...	2020-2021	5184	349	–	1722	–	2071
	Yavatmal		2021-2022	6220	385	–	2066	–	2451
			2022-2023	6840	423	–	2272	–	2695
27	बुलढाणा	...	2020-2021	15609	5356	–	2855	–	8211
	Buldhana		2021-2022	16380	5387	–	2612	–	7999
			2022-2023	17199	5656	–	2743	–	8399
28	औरंगाबाद	...	2020-2021	3992	680	–	2059	–	2739
	Aurangabad		2021-2022	4092	748	–	2265	–	3013
			2022-2023	4502	823	–	2492	–	3315

TABLE III–*contd.* (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
378	34	412	453	54	507	–	24452.4	–	64618.2	–	–	89070.6
448	32	513	460	78	538	–	263325.3	–	65526.3	–	–	328851.6
500	50	550	480	50	530	–	26358.8	–	65591.7	–	–	91950.6
1577	131	1708	3005	72	3077	–	293.4	–	–	–	–	293.4
1978	94	2072	3820	24	3844	–	197.8	–	–	–	–	197.8
2176	103	2271	4202	26	4228	–	375.9	–	–	–	–	375.9
3872	–	3872	14251	–	14251	594	–	89	–	–	–	383
4259	–	4259	15676	–	15676	654	–	99	–	–	–	753
4384	–	4384	17243	–	17243	719	–	108	–	–	–	827
366	8	374	2123	47	2170	5640	114	145	–	11751	–	17650
1151	87	1238	3045	75	3120	6945	227	293	–	27940	–	35405
2264	117	2381	3123	139	3262	7691	359	381	–	30734	–	39173
7120	–	7120	2404	–	2404	4808	–	–	–	3486	–	8294
8912	–	8912	2122	–	2122	5069	–	–	–	3645	–	8714
9547	–	9547	1887	–	1887	5146	–	–	–	3751	–	8897
875	–	875	2508	–	2508	3752	–	89	–	18	–	3859
962	–	962	2758	–	2758	4052	–	96	–	20	–	4168
1058	–	1058	3033	–	3033	4504	–	105	–	23	–	4632
1361	–	1361	22938	–	22938	3776	–	246	–	2459	–	6481
2722	–	2722	45876	–	45876	7552	–	492	–	4917	–	12961
4083	–	4083	68814	–	68814	1133	–	732	–	7376	–	9241
1816	–	1816	3027	–	3027	2847	–	2147	–	1114	–	6108
2352	–	2352	5166	–	5166	2525	–	2703	–	8020	–	13248
2469	–	2469	5423	–	5423	2601	–	2820	–	1022	–	6443
5254	–	5254	412	–	412	32	–	–	–	194	–	226
9487	–	9487	564	–	564	36	–	–	–	210	–	246
9875	–	9875	698	–	698	40	–	–	–	218	–	258
190	64	254	28	190	218	38	–	–	–	78	–	116
217	73	290	33	218	251	41	–	–	–	82	–	123
249	84	333	38	251	281	43	–	–	–	86	–	129
1145	–	1145	12147	–	12147	170	–	–	–	200	–	370
1259	–	1259	13361	–	13361	187	–	–	–	220	–	407
1384	–	1384	14692	–	14692	205	–	–	–	242	–	447
1205	361	1566	2288	209	2497	10248	–	276	–	13021	737	24282
1326	391	1723	2516	230	2746	11272	–	304	–	14323	811	26710
1459	437	1896	2767	253	3020	12399	–	334	–	15755	892	29380
724	–	724	520	–	520	1486	–	24	–	6828	891	9229
796	–	796	573	–	573	1635	–	26	–	7511	980	10152
876	–	876	630	–	630	1799	–	29	–	8262	1078	11168
1357	–	1357	–	–	–	3324	–	599	–	3992	20	7935
1493	–	1493	–	–	–	3656	–	659	–	4391	22	8728
1643	–	1643	–	–	–	4022	–	725	–	4830	24	9601
250	5	255	14085	124	14209	1706	–	–	–	31174	–	32880
300	12	312	14007	112	14119	1800	–	–	–	32000	–	33800
255	18	273	13961	94	17055	2000	–	–	–	34000	–	36000
1392	–	1392	932	–	932	7562	–	–	–	11730	–	11730
1602	–	1602	1076	–	1076	8318	–	–	–	12500	–	20190
1764	–	1764	1181	–	1181	9149	–	–	–	13600	–	21360
902	–	902	1169	–	1169	1641	–	–	–	12747	–	14388
993	–	993	1286	–	1286	1760	–	–	–	13700	–	15460
1092	–	1092	1414	–	1414	1890	–	–	–	14600	–	16490
2824	–	2824	5387	–	5387	2826	–	–	–	10190	–	13016
1851	–	1851	6148	–	6148	2900	–	–	–	11180	–	14080
1944	–	1944	6455	–	6455	3000	–	–	–	13000	–	16000
2059	–	2059	1933	–	1933	166.7	–	–	–	348.6	–	515.4
2265	–	2265	1827	–	1827	184	–	–	–	383	–	567
2492	–	2492	2010	–	2010	203	–	–	–	422	–	625

तक्ता ३--चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9
29	लातूर ...	2020-2021	6992	927	–	2185	–	3112
	Latur	2021-2022	7673	1172	–	2471	–	3643
		2022-2023	8460	1376	–	2762	–	4138
30	नांदेड ...	2020-2021	31133	–	–	5526	–	5526
	Nanded	2021-2022	33964	–	–	6029	–	6029
		2022-2023	37077	–	–	6581	–	6581
31	परभणी ...	2020-2021	3880	12812	–	1010	–	13822
	Parbhani	2021-2022	13822	13822	–	956	–	14778
		2022-2023	4020	13060	–	1200	–	14260
32	बीड ...	2020-2021	760	73	–	311	–	384
	Beed	2021-2022	836	80	–	342	–	422
		2022-2023	920	88	–	376	–	464
33	जालना ...	2020-2021	3825	2135	–	1199	–	3334
	Jalna	2021-2022	4517	2754	–	1453	–	4207
		2022-2023	5500	3607	–	2400	–	6007
34	उस्मानाबाद ...	2020-2021	5798	1377	–	1923	–	3300
	Osmanabad	2021-2022	4310	1009	–	1538	–	2547
		2022-2023	6958	1652	–	2308	–	3960
35	पिंपरी-चिंचवड ...	2020-2021	12300	2206	–	3075	–	5281
	Pimpri-Chinchwad	2021-2022	13530	–	–	3383	–	3383
		2022-2023	14883	–	–	3721	–	3721
36	वाशिम ...	2020-2021	10340	2254	–	1690	–	3944
	Washim	2021-2022	11400	772	–	1865	–	2637
		2022-2023	12550	667	–	2051	–	2718
37	बारामती ...	2020-2021	3700	486	–	1420	–	1906
	Baramati	2021-2022	4200	680	–	1330	–	2010
		2022-2023	4500	750	–	1420	–	2140
38	नवी मुंबई ...	2020-2021	18616	9687	–	2656	–	12343
	Navi Mumbai	2021-2022	20478	10656	–	2912	–	13568
		2022-2023	22526	11721	–	3203	–	14924
39	अकलूज ...	2020-2021	3369	723	–	1180	–	1903
	Akluj	2021-2022	4140	412	–	1068	–	1480
		2022-2023	4554	453	–	1174	–	1627
40	मालेगाव ...	2020-2021	4232	916	152	3043	799	4910
	Malegaon	2021-2022	4444	961	159	3196	839	5155
		2022-2023	4666	1010	167	3355	881	5413
41	नंदुरबार ...	2020-2021	27832	878	85	2754	308	4014
	Nandurbar	2021-2022	27832	878	106	3443	385	5018
		2022-2023	30615	965	117	3787	423	5519
42	अंबेजोगाई ...	2020-2021	529	–	–	175	–	175
	Ambajogai	2021-2022	987	98	–	201	–	299
		2022-2023	1184	83	–	241	–	324
43	हिंगोली ...	2020-2021	6288	625	–	2673	–	3298
	Hingoli	2021-2022	7231	2306	–	3074	–	5380
		2022-2023	8316	4239	–	3535	–	7774
44	भंडारा ...	2020-2021	2104	–	–	1062	–	1062
	Bhandara	2021-2022	2314	–	–	1168	–	1168
		2022-2023	2545	–	–	1285	–	1285
45	नागपूर (ग्रामीण) ...	2020-2021	19209	1650	–	5483	–	7133
	Nagpur (Rural)	2021-2022	21130	–	–	6031	–	6031
		2022-2023	23243	–	–	6634	–	6634

२०२१-२२ व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत.

TABLE III–*contd.* (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
940	–	–	1172	–	–	–	–	–	–	23216	–	23216
2267	–	–	1376	–	–	–	–	–	–	25579	–	25579
2657	–	–	1481	–	–	–	–	–	–	28136	–	28136
3123	–	3123	2404	–	2404	16405	–	–	–	57963	–	74369
3407	–	3407	2622	–	2622	17897	–	–	–	63233	–	81130
3719	–	3719	2862	–	2862	19537	–	–	–	69029	–	88566
780	–	708	12782	–	12782	–	–	–	–	72.1	–	72
607	–	607	13822	–	13822	–	–	–	–	74	–	74
1000	–	1000	13060	–	13060	–	–	–	–	75	–	75
311	–	311	73	–	73	–	–	–	–	44.18	–	44.18
342	–	342	80	–	80	–	–	–	–	61	–	61
376	–	376	88	–	88	–	–	–	–	67	–	67
580	–	580	2754	–	2754	6517	–	514	–	11048	–	18079
600	–	600	3607	–	3607	9838	–	3264	–	17902	–	31004
900	–	900	5107	–	5107	10000	–	4000	–	20000	–	34000
726	–	726	2574	–	2574	66.8	–	–	–	130.8	–	197.7
459	–	459	2088	–	2088	37.4	–	–	–	113.8	–	151.3
871	–	871	3089	–	3089	80.2	–	–	–	157.	–	237.2
1626	–	1626	3655	–	3655	–	–	296.2	–	497.2	4.96	798.4
1789	–	1789	1594	–	1594	–	–	325.8	–	546.9	5.4	878.2
1968	–	1968	1753	–	1753	–	–	358.4	–	601.6	5.9	966.1
3172	–	3172	772	–	772	3776	–	–	–	13935	–	17711
1970	–	1970	667	–	667	3935	–	–	–	14800	–	18675
2456	–	2456	262	–	262	4122	–	–	–	15935	–	19925
1120	–	1120	640	–	640	701	–	701	–	176	–	877
1235	–	1235	780	–	780	785	–	785	–	249	–	1034
1285	–	1285	1285	–	1285	800	–	800	–	256	–	1045
1468	–	1468	10875	–	10875	2220.7	–	–	–	13761.3	301.7	16283.7
1615	–	1615	11963	–	11963	2442.7	–	–	–	15137.4	318.7	17898.9
1777	–	1777	13160	–	13160	2687	–	–	–	16651.1	342.1	19680.3
461	–	461	719	–	719	6669	–	13517	–	4693	–	24879
576	–	576	904	–	904	7306	–	17657	–	7306	–	24963
633	–	633	995	–	995	7408	–	17876	–	7408	–	25284
1431	417	1848	1126	358	1484	424	72	3950	140	29160	30	33776
1502	438	1940	1183	376	1559	446	75	4148	147	30618	31	35465
1577	459	2036	1242	394	1636	468	79	4355	154	32149	33	37238
2754	308	3061	878	85	963	–	270792.9	–	391334.1	–	–	662127
3443	385	3826	1098	106	1204	–	135073.9	–	540295.7	–	–	675369.6
3787	423	4208	2305	116	2528	–	141827.6	–	567310.5	–	–	709138.1
77	–	77	98	–	98	2440	–	–	–	2180	–	4620
216	–	216	83	–	83	2806	–	–	–	2507	–	5313
280	–	280	44	–	44	2928	–	–	–	2616	–	5544
992	–	992	2306	–	2306	6327.3	–	–	–	6718.8	–	13046.2
1141	–	1141	4239	–	4239	7592	–	–	–	8062	–	15654
1312	–	1312	6462	–	6462	8731	–	–	–	9271	–	18002
1062	–	1062	–	–	–	1701	–	5	–	8987	–	10693
1168	–	1168	–	–	–	1871	–	6	–	9886	–	11763
1285	–	1285	–	–	–	2058	–	7	–	10875	–	12940
5483	–	5483	–	–	–	2184	–	918	–	51536	486	55122
6031	–	6031	–	–	–	2402	–	1007	–	56689	534	60632
6634	–	6634	–	–	–	2642	–	1108	–	62358	587	66695

Figures for the years 2021-22 and 2022-23 are estimated.

सीमा तपासणी नाके

आंतरराज्य मार्गावरील चोरट्या वाहतुकीला आळा घालण्यासाठी दोडामार्ग, तलासरी, कागल, देवरी, पळसनेर आणि उमरगा या सहा ठिकाणी सीमा तपासणी नाकी १९७८ साली सुरू करण्यात आली. आणखी सहा तपासणी नाकी १९८२ साली नवापूर, चोरवड, पूर्णाड, वरूड, धरणी आणि पिंट येथे सुरू करण्यात आली. सन १९८४ मध्ये पिंपळखुंटी, मानेगाव व मंद्रुप या तीन ठिकाणी तपासणी नाकी सुरू करण्यात आली आणि १९८५ मध्ये

तक्ता ४

अ.क्र. Sr. No.	चेक नाके Border check post	वर्ष Year	तपासलेल्या वाहनांची संख्या No. of vehicles checked	वर्षाच्या सुरुवातीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of the year		वर्षामध्ये सादर केलेली प्रकरणे No. of Cases reported during the year		एकूण (५ ते ८) Total (Col. 5 to 8)
				मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	इंसुली (रायगड) ...	2020-2021	16034	132	250	2754	375	3511
	Insoli	2021-2022	20118	203	275	2124	399	3001
		2022-2023	22129	223	300	2336	438	3297
2	कागल (कोल्हापूर) ...	2020-2021	106810	1045	–	22779	–	23824
	Kagal	2021-2022	125678	1136	–	23556	–	24692
		2022-2023	134587	1187	–	23879	–	25066
3	आच्छाड (ठाणे) ...	2020-2021	1333675	–	–	114081	–	114081
	Achhad	2021-2022	1162591	–	–	115502	–	115502
		2022-2023	1400359	–	–	119785	–	119785
4	देवरी बॉर्डर ...	2020-2021	1729873	–	–	19086	–	19086
	(नागपूर ग्रा.)	2021-2022	1902860	–	–	20995	–	20995
	Deori Border	2022-2023	2093146	–	–	23094	–	23094
5	पूर्णाड (धुळे) (कर्की) ...	2020-2021	422611	–	–	7097	371	7468
	Purnad	2021-2022	470005	–	–	7338	48	7386
		2022-2023	526506	–	–	8218	54	8272
6	उमरगा (लातूर) ...	2020-2021	70520	–	–	70520	–	70520
	Umerga	2021-2022	153912	–	–	153912	–	153912
		2022-2023	168459	–	–	168459	–	168459
7	नवापूर (धुळे) ...	2020-2021	235312	211	42	42493	10412	73238
	Navapur	2021-2022	258843	232	46	46742	33541	80569
		2022-2023	284727	167	53	51417	36815	88622
8	चोरवड (धुळे) ...	2020-2021	28676	–	–	2616	7	2623
	Chorwad	2021-2022	39364	–	–	2967	9	2976
		2022-2023	43301	–	–	3323	11	3334
9	बोरगाव (नाशिक) ...	2020-2021	205226	–	–	4637	–	4637
	Borgaon	2021-2022	225749	–	–	5101	–	5101
		2022-2023	248323	–	–	5611	–	5611
10	वरूड (अमरावती) ...	2020-2021	44723	–	–	193	–	193
	Warud	2021-2022	50000	–	–	210	–	210
		2022-2023	60000	–	–	230	–	230
11	केलवाड (नागपूर ग्रा.)...	2020-2021	712107	–	–	13095	–	13095
	Kelwad	2021-2022	783318	–	–	14396	–	14396
		2022-2023	861650	–	–	15836	–	15836

चंद्रपूर-हैद्राबाद मार्गावर राजुरा येथे एक सीमा तपासणी नाके सुरू करण्यात आले आहे. प्रत्येक तपासणी नाक्यावर एक मोटार वाहन निरीक्षक, दोन सहायक मोटार वाहन निरीक्षक, दोन सहायक रोखपाल, तीन शिपाई, दोन सफाई कामगार (अर्धवेळ) आणि एक हत्यारी पोलीस शिपाई यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या कर्मचाऱ्यांचे मुख्य काम महाराष्ट्रात येणाऱ्या आणि महाराष्ट्राबाहेर जाणाऱ्या वाहनांची तपासणी करणे आणि कर चुकविणारी आणि चोरटी वाहतूक करणारी वाहने पकडणे हे आहे. या तपासणी नाक्यावर झालेली वसुली खाली दर्शविली आहे.

TABLE IV (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

निर्णय घेतलेली प्रकरणे No. of cases decided		एकूण (१०+११) Total (col. 10+11)	वर्षाअखेर शिल्लक असलेली प्रकरणे No. of cases pending at the end of the year		एकूण (१३+१४) Total (col. 13+14)	वसुली (रुपये हजारात) Recoveries (Rs. in thousands)					
						कर Tax		दंड Penalty		न्यायालयाने लादलेल्या दंडाची रक्कम Fine imposed by Court	एकूण (१६ ते २०) Total (16 to 20)
मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		मोटार वाहन कायदा M.V.. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	मोटार वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
2611	422	3033	203	275	478	3912	12235	1784	5646	–	23577
1686	401	3087	641	273	914	2596	2667	6977	3044	–	15284
1854	141	1995	705	300	1005	2855	2913	7696	3348	–	16812
22635	–	22635	1189	–	1189	43937	–	34489	–	–	78426
23456	–	23456	1236	–	1236	44153	–	34879	–	–	79032
23989	–	23989	1077	–	1077	44356	–	35141	–	–	79497
114081	–	114081	–	–	–	132433.4	–	–	–	–	132433.4
115502	–	115502	–	–	–	70389.7	–	–	–	–	70389.7
119785	–	119785	–	–	–	139055.1	–	–	–	–	139055.1
19086	–	19086	–	–	–	31522	–	61363	–	–	92885
20995	–	20995	–	–	–	34614	–	67499	–	–	102173
23094	–	23094	–	–	–	38142	–	74249	–	–	112391
7325	143	74680	128	160	–	2534	–	40	–	–	293.4
7334	42	73760	–	–	–	181.8	–	16	–	–	197.8
8241	31	82720	–	–	–	199.9	–	176	–	–	375
70520	–	70520	–	–	–	1958.4	–	2433.1	–	–	4391.5
153912	–	153912	–	–	–	1248	–	4761.5	–	–	6009.5
168459	–	168459	–	–	–	1665.5	–	5212.7	–	–	6578.2
42413	30492	72185	219	41	253	2087	251	24887	16511	–	43736
46742	33541	80283	232	46	278	24679	190	1942	1492	–	28308
51417	36815	88312	267	53	320	21614	228	119.3	129	–	22090
2616	7	2623	–	–	2614	–	–	3018	–	–	5632
2968	8	2976	–	–	2745	–	–	3168	–	–	5913
3324	10	3334	–	–	2882	–	–	3326	–	–	6208
4637	–	4637	–	–	–	6116	–	5095	–	–	11211
5101	–	5101	–	–	–	6728	–	5605	–	–	12332
5611	–	5611	–	–	–	7400	–	6165	–	–	13565
193	–	193	–	–	–	18	–	48	–	–	66
210	–	210	–	–	–	19	–	75	–	–	94
230	–	230	–	–	–	21	–	90	–	–	111
13095	–	13095	–	–	–	3516	–	22473	–	–	2598
14396	–	14396	–	–	–	3868	–	24720	–	–	2858
15836	–	15836	–	–	–	4255	–	27192	–	–	3144

तक्ता ४--चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	खरपी (अमरावती) …	2020-2021	130883	–	–	75	–	75
	Kharpi	2021-2022	145000	–	–	90	–	90
		2022-2023	160000	–	–	105	–	105
13	पिंपळखुटी (अमरावती)…	2020-2021	1400000	–	–	927	–	927
	Pimpal Khuti	2021-2022	1500000	–	–	1100	–	110
		2022-2023	1600000	–	–	1300	–	1300
14	मांडरूप/नांदणी (पुणे)…	2020-2021	1288525	–	–	1305	784	2089
	Mandrup	2021-2022	1417378	–	–	1436	862	2298
		2022-2023	1559116	–	–	1580	948	2528
15	चंदगड (कोल्हापूर) …	2020-2021	10878	412	–	2352	–	2764
	Chandgad	2021-2022	11245	435	–	2411	–	2846
		2022-2023	11589	445	–	2469	–	2914
16	मरवडे (पुणे) …	2020-2021	25931	–	–	2681	320	3001
	Marawade	2021-2022	28525	–	–	2950	352	3302
		2022-2023	31378	–	–	3245	387	3632
17	अक्कलकुवा (धुळे) …	2020-2021	337533	105	12	15178	3754	19089
	Akkalkuwa	2021-2022	354418	116	14	15136	3984	20050
		2022-2023	372131	128	16	16733	4183	29060
18	देगलूर (नांदेड) …	2020-2021	59766	–	–	6938	–	6938
	Deglur	2021-2022	65743	–	–	7631	–	7631
		2022-2023	72317	–	–	8395	–	8395
19	बिलोली (नांदेड) …	2020-2021	85906	–	–	5271	–	5271
	Biloli	2021-2022	94496	–	–	5798	–	5798
		2022-2023	103946	–	–	6378	–	6378
20	मानेगाव (नागपूर ग्रा.)…	2020-2021	578214	–	–	11626	–	11626
	Manegaon	2021-2022	636035	–	–	12789	–	12786
		2022-2023	699639	–	–	14068	–	14068
21	हाडाखेड (धुळे) …	2020-2021	892000	448	102	15521	14220	30291
	Hadakhed	2021-2022	883554	511	121	16428	15161	32210
		2022-2023	982550	601	225	17505	15770	33220
22	देवाडा (नागपूर) …	2020-2021	227517	–	–	6480	–	8480
	Dewada	2021-2022	250269	–	–	7128	–	7128
		2022-2023	275296	–	–	7841	–	7841
23	सावनेर (नागपूर) …	2020-2021	624797	–	–	7265	–	7265
	Savner	2021-2022	687275	–	–	7992	–	7992
		2022-2023	756003	–	–	8791	–	8791

सन २०२१-२२ व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत.

TABLE IV–*contd.* (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
75	–	75	–	–	–	18	–	49	–	–	67
90	–	90	–	–	–	20	–	75	–	–	95
105	–	105	–	–	–	22	–	90	–	–	112
927	–	927	–	–	–	163	–	952	–	–	1115
1100	–	1100	–	–	–	180	–	1400	–	–	1580
1300	–	1300	–	–	–	200	–	1500	–	–	1700
1305	784	2089	–	–	–	2222.7	3243.6	–	–	–	5466.4
1436	862	2298	–	–	–	2445	3568	–	–	–	6013.1
1580	948	2528	–	–	–	2689.5	3924.8	–	–	–	6614.4
2217	–	2217	547	–	547	1039	–	1775	–	–	2814
2345	–	2345	501	–	501	1056	–	1825	–	–	2881
2378	–	2378	536	–	536	1123	–	1875	–	–	2998
2681	320	3001	–	–	–	–	862.5	–	–	–	362.5
2950	352	3302	–	–	–	–	948.8	–	–	–	948.8
3245	387	3632	–	–	–	–	1043.7	–	–	–	1043.7
15178	3794	18972	226	48	253	1356.4	166.7	56.4	84.3	–	1663
15136	3984	19920	105	12	278	1492	18.3	620	931.4	–	1065
16733	4183	20196	116	14	320	1641	201.7	683	163.9	–	293
6938	–	6938	–	–	–	3428	–	–	–	59230	62657
7631	–	7631	–	–	–	3770	–	–	–	65152	68923
8395	–	8395	–	–	–	4147	–	–	–	71668	75815
5271	–	5271	–	–	–	9570	–	–	–	8023	17593
5798	–	5798	–	–	–	10527	–	–	–	8826	19353
6378	–	6378	–	–	–	11580	–	–	–	9708	21288
11626	–	11626	–	–	–	12801	–	11519	–	–	24320
12789	–	12789	–	–	–	14081	–	12671	–	–	26752
14068	–	14068	–	–	–	15489	–	13938	–	–	29427
155215	14220	169435	208	107	315	284690	–	24452	–	–	309142
156215	15421	171736	325	158	483	302519	–	26332	–	–	328851
158319	15620	179939	310	115	425	31252	–	26358	–	–	57610
6480	–	6480	–	–	–	2923	–	13040	–	–	15963
7128	–	7128	–	–	–	3215	–	14344	–	–	17559
7841	–	7841	–	–	–	3537	–	15778	–	–	19315
7265	–	7265	–	–	–	4915	–	18253	–	–	23168
7992	–	7992	–	–	–	5407	–	20079	–	–	25486
8791	–	8791	–	–	–	5948	–	22087	–	–	28030

Figures for the years 2021-22 and 2022-23 are estimated.

कार्यक्रम ४

राखीव निधीकडून/निधीकडे हस्तांतरण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुंबई मोटार वाहन कर व रोजगार हमी योजनेखालील कर वसुलीसाठी होणारा कार्यालयीन खर्च, एकूण कर वसुलीतून वजा करून उरलेली रक्कम आवश्यक अर्थसंकल्पीय तरतुदींनुसार राज्य रस्ता निधी व रोजगार हमी योजना निधीत हस्तांतरित केली जाते. सदर योजना सन २००७-०८ पासून शासनाने बंद केल्याने वित्तीय आवश्यकतेत समाविष्ट करण्यात येत नाही.

तक्ता १

TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--			
७९७. राखीव निधीकडून/निधीकडे हस्तांतरित रकमा.	...	–	–
		–	–
एकूण (अ)	...	–	–
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--			
(००) (०१) राज्यमार्ग/निधी			
६३ हस्तांतरित रक्कम.--		–	–
आंतरलेखा हस्तांतरित रकमा		–	–
रोजगार हमी निधीमधील अंशदान.		–	–
एकूण 'ब' स्थूल	...	–	–
वजा--वसुली	...	–	–
एकूण 'ब' निव्वळ	...	–	–
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--			
मागणी क्र. बी ३ प्रधान शीर्ष २०४१		–	–
एकूण 'क' स्थूल	...	771877	1067982
वजा--वसुली	...	–	–
एकूण 'क' निव्वळ	...	771877	1067982

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	Particulars 1
		A. *Activity Classification –*
–	–	797. Transfer to/from Reserve
–	–	Fund and Deposit Accounts.
–	–	Total -'A'
		B. *Objectwise Classification–*
		Transfer to/from Reserve State Road Fund.
–	–	Inter Accounts Transfer–
–	–	Employment Guarantee Fund Contribution.
–	–	Total–'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total –'B' Net
		C. *Source of Finance–*
		Demand No. Major Head
–	–	B-3 2041
1014386	1258121	Total 'C' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
1014386	1258121	Total- 'C' Net

कार्यक्रम ५

वसुलीचा खर्च

(उतारूंवरील कर)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

परिवहन आयुक्त हे महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन खात्याचे प्रमुख होत. तसेच ते खाली नमूद केलेल्या करविषयक कायद्याची अंमलबजावणी करतात :–

मुंबई मोटार वाहने (प्रवाशांवरील कर) अधिनियम, १९५८ आणि त्याखाली केलेले नियम.

परिवहन आयुक्त हे या अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी म्हणून काम करतात व त्या अधिकारात ते १०० किंवा अधिक परिवहन वाहनांचा ताफा असलेय मालकाकडून ते प्रवासी कराची वसुली करतात. मुख्यालयात त्यांना सहपरिवहन आयुक्त व १ सहायक परिवहन आयुक्त मदत करतात. विभागीय स्तरावर विभागीय अधिकारी, उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी व सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी वरील अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी म्हणून नेमले जातात व ते सर्व परिवहन आयुक्त यांच्या नियंत्रणाखाली व त्यांच्या सूचना व मार्गदर्शनानुसार काम करतात.

प्रवाशांवरील कर वसुलीसंबंधी मुख्य कार्ये खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत --

(१) भाडे टप्पा वाहन चालक खाजगी प्रवासी वाहन (बस) चालक (फ्लीट ओनर किंवा वेगवेगळे) यांनी पाठविलेल्या विवरणपत्रांची छाननी करणे तसेच त्यांनी ठराविक मुदतीत व योग्य कर भरला किंवा नाही हे पाहणे.

(२) विवरणपत्र न पाठविल्यास किंवा चुकीचे विवरणपत्र पाठविल्यास योग्य ती कायदेशीर कारवाई करणे, बरोबर कर आकारणे व ती दंडासह वसूल करणे.

(३) भाडे टप्पा वाहनांनी वाहतूक केलेल्या प्रवाशांवरील अधिभार गोळा करून तो राज्याच्या आरोग्य व पोषण फंडात हस्तांतरित करणे.

(१) वसुलीचा खर्च

(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय

प्रवाशांवरील कर.--ताफा मालकांच्याकडून प्रवासी कर भरण्याबाबतची विवरणपत्रे या कार्यालयात दिली जातात व आंतरराज्य मार्गावर चालवणारे भाडे टप्पा व कंत्राटी वाहनचालक सर्वसाधारणत: या कार्यालयात प्रवासी कर भरतात. या विवरणपत्रांची या कार्यालयात छाननी केली जाते व कर भरला किंवा नाही ते पाहिले जाते.

(ब) प्रादेशिक कार्यालये

प्रवाशांवरील कर.--ज्या कंत्राटी वाहन चालकांना व खाजगी प्रवासी बसेसना प्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांनी परवाने दिले आहेत यांचा प्रवाशांवरील कर प्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांकडून जे अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी आहेत त्यांच्याकडून जमा केला जातो.

(क) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग

प्रवाशांवरील कर वसुलीसाठी जो कार्यकारी नोकरवर्ग मंजूर झाला आहे तो विभागीय पातळीवर कर प्राधिकाऱ्यास मदत करून अंमलबजावणीचे कार्य करतो व कराचे पैसे न भरलेल्या प्रकरणांचा मुंबई मोटार वाहने (प्रवाशांवरील कर) अधिनियम, १९५८ यानुसार तपास करतो.

तक्ता १

TABLE I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१०४--माल व उतारुंवरील कर--		
(१) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय	33816	30434
(२) प्रादेशिक कार्यालये ...	64598	89493
(३) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग ...	62384	80717
एकूण 'अ' ...	160798	200644
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(१) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय--		
०१ वेतन ...	16024	20418
०३ अतिकालीन खर्च ...	–	5
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	–	5
११ प्रवास खर्च ...	–	5
१३ कार्यालयीन खर्च ...	–	1
२८ व्यावसायिक व विशेष सेवा-करिता प्रदाने	17792	10000
इतर खर्च ...	–	–
एकूण (१) ...	33816	30434
(२) प्रादेशिक कार्यालये--		
०१ वेतन ...	64363	89088
०३ अतिकालीन खर्च ...	–	–
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	47	100
११ प्रवास खर्च ...	–	89
१३ कार्यालयीन खर्च ...	188	189
१६ जाहिरात व प्रसिद्धी ...	–	–
१७ संगणक ...	–	27
एकूण (२) ...	64598	89493
(३) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग--		
०१ वेतन ...	62280	80582
०३ अतिकालीन खर्च ...	–	–
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	4	10
११ प्रवास खर्च ...	–	24
१३ कार्यालयीन खर्च ...	100	100
१४ भाडेपट्टी व कर ...	–	–
१७ संगणक ...	–	1
२७ लहान बांधकामे ...	–	–
एकूण (३) ...	62384	80717
एकूण 'ब' स्थूल ...	160798	200644
मालावरील व प्रवाशांवरील एकूण कर ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
मालावरील व प्रवाशांवरील एकूण खर्च ...	160798	200644
क. वित्तव्यवस्थेची साधने --		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-४ २०४५ ...	–	–
एकूण 'क' स्थूल ...	160798	200644
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण 'क' निव्वळ ...	160798	200644

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5		Particulars 1
		A.	*Activity Classification* – 104–Collection Charges– Taxes on Goods and Passangers
38377	39636		(1) Transport Commissionerate
74017	95995		(2) Regional Offices
76687	87975		(3) Executive Staff
189081	223606		Total –A
		B.	*Objectwise Classification*– (i) Transport Commissionerate
19397	20877	01	Salaries
4	5	03	Overtime Allowance
5	1	06	Tel. Ele. & Water Ch.
4	5	11	Travel Expenses
1	1	13	Office Expenses
18966	18747	28	Payment for Professional and Special services.
–	–		Other Charges
38377	39636	Total–(i)	
			(ii) Regional Offices–
73634	95589	01	Salaries
–	–	03	Overtime Allowance
100	100	06	Tel. Ele. & Water Ch.
67	89	11	Travel Expenses
189	189	13	Office Expenses
–	–	16	Publicity
27	28	17	Computer
74017	95995	Total–(ii)	
			(iii) Executive Staff–
76553	87834	01	Salaries
–	–	03	Overtime Allowance
9	10	06	Tel. Ele. & Water Ch.
24	25	11	Travel Expenses
100	105	13	Office Expenses
–	–	14	Rent/Rate /Tax
1	1	17	Computer
–	–	27	Minor Work
76687	87975	Total–(iii)	
189081	223606	Total–'B' Gross	
–	–	Total–Taxes on Goods and Passengers	
–	–	*Deduct*–Recoveries	
189081	223606	Total–Taxes on Goods and Passengers	
		C.	*Source of Finance*–
–	–		Demand No. Major Head
–	–		B-4 2045
189081	223606	Total–'C' Gross	
		Deduct–Recoveries	
189081	223606	Total–'C' Gross	

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

मुख्य शीर्ष ००४२--मालावरील व प्रवाशांवरील कर याद्वारे महसुली जमा दर्शविणारे विवरणपत्र

तक्ता ३ TABLE III

(रुपये हजारांत/*Rs. in thousands*)

		प्रत्यक्ष रकमा Actual Receipts 2020-21	अर्थसंकल्प Budgeted 2021-22	सुधारलेले अंदाज Revised Receipts 2021-22 Revised	अर्थसंकल्प Budgeted 2022-23
1		2	3	4	5
प्रवाशांवरील कराद्वारे जमा Receipts of Passenger tax	...	–	–	–	–

तक्ता ४-अ TABLE IV-A

(रुपये हजारांत/*Rs. in thousand*)

जमेचा प्रकार Type of Receipt 1		वर्ष Year 2	*प्रत्यक्ष वसुली Actual Receipt 3
प्रवासी कर	...	2013-2014	4820737
Passenger Tax		2014-2015	4158100
		2015-2016	4471500
		2016-2017	15044300
		2017-2018	8390413
		2018-2019	8278348
		2019-2020	4825795
		2020-2021	158900

कार्यक्रम ६

राखीव निधीकडे / निधीतून हस्तांतरण

राज्य आरोग्य व पोषण निधी

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुंबई मोटार वाहने प्रवाशांवरील कर अधिनियम, १९५८ खालील कलम ३ (अ) अन्वये नगरपालिका क्षेत्राच्या हद्दीत किंवा राज्य सरकारने शासकीय राजपत्रात अधिसूचित केलेल्या मार्गांवर भाडेटप्पा वाहनांकडून वाहतूक केल्या गेलेल्या सर्व प्रवाशांवर अधिभार वसूल केला जातो. केलेल्या प्रवासाचे प्रवासभाडे ६० पैसे किंवा अधिक असेल तर त्यावर ५ पैसे इतके या अधिभाराचे सध्या प्रमाण आहे. या अधिभाराचे उत्पन्न प्रथम राज्याच्या एकत्रीकृत निधीत जमा केले जाते. त्यानंतर या कराद्वारे मिळालेल्या उत्पन्नाचा भाग सरकारने निर्धारित केल्यावर आरोग्य आणि पोषण निधीत हस्तांतरित केला जातो. आरोग्य आणि पोषण निधी सरकारच्या ग्रामविकास व जलसंधारण विभागामध्ये नियंत्रित आणि विकसित केला जातो. या निधीत जमा असलेली रक्कम सरकारने वेळोवेळी आयोजित केलेल्या बालके व गर्भवती स्त्रियांच्या पोषण कार्यक्रमावर खर्च केली जाते. सदर योजना शासनाने २००७-२००८ पासून बंद केली असल्याने वित्तीय आवश्यतेत समाविष्ट करण्यात येत नाही.

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
७९७--राखीव निधीकडून--निधीकडे हस्तांतरित रकमा.	–	–
एकूण 'अ' ...	–	–
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
राखीव निधीकडून--निधीकडे ... हस्तांतरण रकमा--राज्य आरोग्य व पोषण निधी विरामै वाहनाने नेण्यात येणाऱ्या उतारूंवर आणखी कर.	–	–
एकूण 'ब' स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण 'ब' निव्वळ ...	–	–
ब. वित्तव्यवस्थेची साधणे--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-४ २०४५ ...	–	–
एकूण 'क' स्थूल ...	160798	200644
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण 'क' निव्वळ ...	160798	200644

TABLE I (रुपये हजारात / *Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	Particulars 1
–	–	A. *Activity Classification* – 797–Transfer to-from Recovered Fund.
–	–	Total –'A'
–	–	B. *Objectwise Classification*– Transfer to-from Reserved Fund–State Health and Nutrition Fund–Tax on passangers carried by State Carriage Contribution.
–	–	Total–'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total–'B' Net
–	–	C. *Source of Finance*– Demand No. B-4 Major Head 2045
189081	223606	Total 'C' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
189081	223606	Total 'C' Net

कार्यक्रम ७

इतर खर्च

(मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणे

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाची स्थापना मोटार वाहन अधिनियम, १९३९, कलम ११० अन्वये मोटार अपघातात मृत पावलेल्यांच्या वारसांना व जखमी झालेल्यांना किंवा मध्यस्थ पणाच्या मालमत्तेच्या झालेल्या हानीची नुकसानभरपाई मिळण्याकरिता केलेल्या अर्जांचे निर्णय लावण्यासाठी दिनांक २ ऑगस्ट १९६२ पासून करण्यात आली आहे. सुरुवातीला सदरहू काम दिवाणी सत्र न्यायाधीश, मुंबई हे पाहत होते (अर्धवेळ).

महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या २५४ व २५५ या नियमाप्रमाणे नुकसानभरपाईचे अर्ज केले जातात. हे अर्ज निश्चित केलेल्या न्यायालयीन शुल्कासहित महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियमाप्रमाणे प्रबंधकाकडे सादर केले जातात.

न्यायालयीन शुल्क हे खालीलप्रमाणे आहे :--

भरपाईसाठी मागणी केलेली रक्कम		शुल्क
(१) ५,००० रुपयांपेक्षा कमी	...	१० रु.
(२) ५,००० रुपयांपेक्षा जास्त व ५०,००० रुपयांपेक्षा कमी	...	रु. १० + रु. ५,००० वरील मागणी रकमेच्या १/४ टक्के.
(३) ५०,००० रुपयांपेक्षा जास्त व १ लाख रुपयांपेक्षा कमी	...	रु. १२२.५० + ५०,००० वरील मागणी रकमेच्या १/२ टक्के.
(४) १ लाख रुपयांपेक्षा जास्त	...	रु. ३७२.५० + मागणी रकमेच्या १ टक्का व रु. १५,००० च्या मर्यादेत.

मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम १४० नुसार दिनांक १४ नोव्हेंबर १९९४ पासून तद्नंतर अपघातात मरण पावलेल्या प्रत्येक व्यक्तीच्या कायदेशीर वारसास रुपये ५०,००० (रुपये पनास हजार फक्त) नुकसानभरपाई म्हणून मिळतील तर अपघातामुळे कायम स्वरूपाचे अपंगत्व आलेल्या व्यक्तीस नुकसानभरपाईपोटी रुपये २५,००० (रुपये पंचवीस हजार फक्त) मिळतील. या कलमाखाली केलेल्या अर्जाला रुपये ५० ची कोर्ट फीची तरतूद केलेली आहे.

मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम २५५ (३) नुसार मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम १४० अन्वये केलेले अर्ज मिळालेल्या दिवसापासून शक्यतो ४५ दिवसांत निकालात काढावयाचे असतात अन्यथा विलंबाची कारणे नोंदवावी लागतात.

अर्ज मिळाल्यानंतर साक्षीदारांना तपासले जाते व अर्जदाराला कायद्यानुसार नुकसानभरपाई दिली जाते.

निर्णयानंतर प्रतिवाद्यांकडून रक्कम जमा केली जाते व निवाड्यात नमूद केलेल्या संविभाजनानुसार दिलेल्या वेळेनुसार अर्जदारांना धनादेशाद्वारे रक्कम दिली जाते. अज्ञान अर्जदारांच्या बाबतीत काही हिस्सा तसेच काही वेळा विधवांचे बाबतीत काही हिस्सा राष्ट्रीय बचत खात्यात किंवा राष्ट्रीयीकृत बँकेत गुंतविला जातो व तो/ती सज्ञान झाल्यानंतर किंवा गुंतवणुकीची मुदत संपल्यानंतर त्याचा/तिचा हिस्सा त्यांना दिला जातो. महाराष्ट्र राज्य लोकन्यायालय नियम, १९८६ नुसार सदर मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण लोकन्यायालयाची योजना अमलात आणून त्याची कार्यवाही चालू केलेली आहे व आजपर्यंत जवळजवळ ३०६०४ प्रलंबित दाव्यांचा अंतिम निकाल लोकन्यायालयाच्यामार्फत केलेला आहे. यामुळे मोटार अपघातात बळी पडलेल्या व्यक्तींना व आपद्ग्रस्तांना मोठा दिलासा मिळतो. मोटार अपघात दावा लवकरात लवकर निकालात काढण्याच्या प्रयत्नात महाराष्ट्र शासन आहे. मा. सर्वोच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिलेल्या आदेशानुसार प्रत्येक महिन्यात समेट दावे/निवाडे, त्याचप्रमाणे प्रत्येक महिन्यात लोकन्यायालये आयोजित केली जात आहेत. सध्या मुंबईत आठ मोटार अपघात दावा न्यायधिकरणे कार्यरत आहेत. समेटाद्वारे अंदाजे ७४५३ प्रलंबित दाव्यांचा अंतिम निकाल केलेला आहे. मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाची नागपूर येथे सध्या चार न्यायाधिकरणे कार्यरत आहेत. तसेच मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, मुंबई कार्यालयात सुसंवाद केंद्र सुरू करण्यात आलेले असून तेथे दोन्ही पक्षांसाठी मध्यस्थांद्वारे चर्चा करून समेट करण्याचा प्रयत्न केला जातो.

महाराष्ट्र शासन २०२१-२०२२ या वर्षासाठी सदर न्यायाधिकरणाकडे असलेले ८५७८ प्रलंबित अर्ज लवकरात लवकर निकाली काढण्यासाठी विशेष प्रयत्नशील राहणार आहे. सदरहू न्यायाधिकरण याद्वारे जास्तीत जास्त लोकन्यायालये व समेट दावे/निवाडे घेण्याच्या विचाराधीन असून, त्याद्वारे परिणामकारक प्रलंबित अर्ज जास्तीत जास्त निकाली काढण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करणार आहे.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांची दिनांक ३ मे १९७१ रोजी राज्य वाहतूक प्राधिकारी वाहतूक अधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशाविरूद्ध अपील व रिव्हिजन अर्जावर, मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम ८९ व ९० नुसार निर्णय देण्यासाठी स्थापना करण्यात आली.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी हे (दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष) या स्वत:च्या कामाव्यतिरिक्त मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष या नात्याने (एकाच वेळी) अपील व रिव्हिजन अर्जांवर निर्णय देण्याचे काम पाहतात. तसेच मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे प्रबंधक यांना राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे प्रबंधक म्हणूनही जाहीर करण्यात आले. ते मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी या दोघांनाही कामात साहाय्य करतात.

मुंबई मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम ९७ (१) नुसार दिनांक २४ जून २०१३ पासून राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई पुढे दाखल करण्यात येणाऱ्या अपिलांचे शुल्क रुपये ३०० निश्चित केले आहे.

वादी, प्रतिवादी व त्यांच्या वकिलांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी अपील व सुधारित अर्जावर (Revision Application) कायद्यानुसार निर्णय देतात.

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपासणी 1		प्रत्यक्ष २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 (सुधारित) 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 (अर्थसंकल्पीय) 3
(अ)	**कार्याचे वर्गीकरण--**		
८००.	इतर खर्च		
००(१)	मो. अ. दा. न्यायाधिकरण	112447	155087
००(२)	राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण	2804	3646
	एकूण (अ) ...	115251	158733
(ब)	**उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--**		
	००(१) मो. अ. दा. न्यायाधिकरण.		
०१	वेतन ...	110678	151172
०३	अतिकालीन भत्ता ...	–	–
०६	दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	350	700
११	प्रवास खर्च ...	126	300
१३	कार्यालयीन खर्च ...	1293	2600
२४	पेट्रोल, तेल, वंगण ...	–	–
	व्यावसायिक सेवांकरिता प्रदाने	–	–
	भाडेवट्टी व कर ...	–	–
१०	कंत्राटी सेवा ...	–	–
२८	व्यावसायि व विशेष सेवा	–	60
१६	प्रकाशने ...	–	–
	गौण बांधकामे ...	–	–
१७	संगणकावरील खर्च ...	–	255
१८	सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई...	–	–
५०	इतर प्रशासकीय सेवा ...	–	–
५१	मोटार वाहने ...	–	–
	एकूण (१) स्थूल ...	112447	155087
००(०२)	राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, म. रा., मुंबई.		
०१	वेतन ...	2551	3531
०३	अतिकालीन भत्ता ...	–	–
०६	दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	13	10
११	प्रवास खर्च ...	03	15
१३	कार्यालयीन खर्च ...	**30**	50
१८	सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई...	–	–
१७	संगणकावरील खर्च ...	–	40
५०	इतर खर्च ...	207	–
५१	मोटार वाहने ...	–	–
	एकूण (२) ...	2804	3646
	एकूण (ब) स्थूल ...	2804	3646

TABLE I (रुपये हजारात / *Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 (अर्थसंकल्प) 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	Particulars 1
		A. *Activity Classification–*
		800. Other Expenditure–
147925	172150	00 (1) M. A. C. T.
3449	3966	00 (2) State Transport Appellate Tribunal.
151374	176116	Total A
		B. *Objectwise Classification–*
		00 (1) M. A. C. T.
143613	164077	01 Salaries
–	–	03 Overtime Allowance
225	315	11 Domestic Travel Expenses
630	700	06 Tel., Ele. & Water charges
1950	2730	13 Office Expenses
	–	
–	–	24 Petrol, Oil, Lubricants
1265	4000	10 Contractual Services
51	60	28 Professional Services
–	–	16 Publications
191	268	17 Computer Expenses
–	–	18 Off days Compensation
–	–	27 Minor Works
–	–	50 Other Charges
–	–	51 Motor Vehicle
147925	172150	Total (1)
		00 (2) State Transport Appellate Tribunal.
3354	3849	01 Salaries
–	–	03 Overtime Allowance
09	10	06 Tel., Ele. & Water charges
11	15	11 Domestik Travel Expenses
45	50	13 Office Expenses
–	–	18 Off days Compensation
30	42	17 Computer Expenses
–	–	50 Other Charges
–	–	51 Motor Vehicle
3449	3966	Total (2)
3449	3966	Total–'B' Gross

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

बृहन्मुंबईतील मोटारगाड्यांची संख्या वाढत असल्यामुळे तसेच लोकसंख्येतही वाढ होत असल्यामुळे मोटार वाहनांच्या अपघातांची संख्या वाढत आहे. अपघात झाल्यानंतर जखमी इसम वा मृतांच्या वारस नुकसानभरपाईचे अर्ज या न्यायाधिकरणासमोर दाखल करतात म्हणून दाखल अर्जांची संख्या मुळीच कमी झाली नाही.

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणापुढे (शारीरिक जखमा वा मृत्यू घडून आलेल्या अपघाताबाबत नुकसानभरपाईसाठी) दाखल केलेल्या, निकाली काढलेल्या व अनिर्णित राहिलेल्या अर्जांची संख्या दर्शविणारा तक्ता.

As the number of Motor Vehicles and the population in the Greater Mumbai is increasing the number of Motor Vehicular Accidents are also increasing. After the accident the injured or the legal heirs of the deceased file applications for compensation before this tribunal and hence the number of filing of applications before the tribunal has not reduced.

Table showing the number of applications filed, disposed off and pending before the Motor Accident Claims Tribunal (for compensation for injury or death caused in Motor Vehicular Accident).

तक्ता २ TABLE II

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षाच्या सुरुवातीस असलेल्या अनिर्णित दाव्यांची संख्या Pending at the beginning of the year	वर्षभरात दाखल झालेल्या अर्जांची संख्या Application filed during the year	एकूण Total	वर्षभरातील निकाल Disposal during the year	वर्षअखेर अनिर्णित असलेल्या दाव्यांची संख्या Pending at the end of the year
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई ...	2020-2021	10520	2911	13650	4050	9780
	Mumbai	2021-2022	10980	3021	13856	4210	9970
		2022-2023	11235	3112	13932	4318	9920
2	ठाणे ...	2020-2021	4205	1855	6030	3810	2210
	Thane	2021-2022	4806	1906	6510	3920	2540
		2022-2023	4731	2102	6620	4125	2639
3	पुणे ...	2020-2021	3210	930	4050	2013	2205
	Pune	2021-2022	3240	950	4216	2210	2306
		2022-2023	3249	1050	4327	2370	2381
4	नागपूर ...	2020-2021	1205	3231	14901	2520	12510
	Nagpur	2021-2022	12510	3560	15950	2730	13210
		2022-2023	12593	3566	16125	2630	14120
5	औरंगाबाद ...	2020-2021	2520	1950	4405	1933	2482
	Aurangabad	2021-2022	2482	2051	4706	2101	2602
		2022-2023	2510	2132	4812	2213	2502
6	नाशिक ...	2020-2021	5305	2301	7605	2520	5601
	Nashik	2021-2022	5601	2402	7960	2630	5980
		2022-2023	5713	2531	8420	2510	5987
7	अमरावती ...	2020-2021	3015	1805	4703	2200	2605
	Amravati	2021-2022	3210	1980	4952	2310	2806
		2022-2023	3713	2124	5135	2420	2930
8	कोल्हापूर ...	2020-2021	3105	1310	4210	1280	2750
	Kolhapur	2021-2022	3307	1420	4320	1350	3210
		2022-2023	3520	1570	4953	1453	3439
9	रायगड ...	2020-2021	3210	610	3820	1063	2580
	Raigad	2021-2022	2530	410	2560	560	2013
		2022-2023	2633	870	2635	983	2016
10	उस्मानाबाद ...	2020-2021	2520	1350	3480	1050	2560
	Osmanabad	2021-2022	2560	1430	3620	960	2750
		2022-2023	2634	1619	3721	1050	2941
11	रत्नागिरी ...	2020-2021	455	390	651	391	205
	Ratnagiri	2021-2022	510	425	957	480	330
		2022-2023	610	482	1081	541	435

तक्ता २--चालू/ TABLE II–*contd*

1	2		3	4	5	6	7	8
12	अहमदनगर	...	2020-2021	6810	2605	9801	2950	6220
	Ahmadnagar		2021-2022	6220	3021	8750	3120	7210
			2022-2023	6241	3382	8840	4320	–
13	सोलापूर	...	2020-2021	1805	1250	2890	802	2210
	Solapur		2021-2022	2210	1360	2570	930	3232
			2022-2023	2345	1325	2680	1058	3350
14	वर्धा	...	2020-2021	701	105	810	213	705
	Wardha		2021-2022	705	230	935	180	810
			2022-2023	818	345	1259	230	1053
15	चंद्रपूर	...	2020-2021	2500	1631	3655	908	2855
	Chandrapur		2021-2022	2855	1650	3750	930	3201
			2022-2023	2930	1730	5318	1182	3539
16	भंडारा	...	2020-2021	705	620	1350	305	930
	Bhandara		2021-2022	930	732	1421	470	1340
			2022-2023	1053	834	1520	635	1517
17	नांदेड	...	2020-2021	4800	1815	6320	2610	3809
	Nanded		2021-2022	5210	1930	7105	2935	4620
			2022-2023	5435	2183	7340	3105	4563
18	परभणी	...	2020-2021	2610	1650	4020	1310	3055
	Parbhani		2021-2022	2730	1521	4540	1421	3590
			2022-2023	3925	1725	4673	1525	4593
19	बीड	...	2020-2021	1650	1420	3055	1505	1210
	Beed		2021-2022	1750	1521	3630	1730	1453
			2022-2023	1782	1635	3745	1835	–
20	धुळे	...	2020-2021	4650	1810	5860	3800	2060
	Dhule		2021-2022	2060	1730	5130	3750	2240
			2022-2023	3105	1820	5630	3925	2313
21	जळगाव	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Jalgaon		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
22	बुलढाणा	...	2020-2021	1920	1080	3000	1700	1300
	Buldhana		2021-2022	1300	1531	3210	1930	1410
			2022-2023	1425	1633	3313	2105	1528
23	अकोला	...	2020-2021	1450	250	1700	650	1050
	Akola		2021-2022	1050	218	1931	725	1130
			2022-2023	1430	351	1725	821	1420
24	यवतमाळ	...	2020-2021	5400	600	6000	1700	4300
	Yavatmal		2021-2022	4300	710	6321	1950	4932
			2022-2023	4410	893	6425	1982	5115
25	सातारा	...	2020-2021	4210	2200	6410	2400	4010
	Satara		2021-2022	4010	2150	6731	2562	4231
			2022-2023	4125	2210	6215	2621	4429
26	सांगली	...	2020-2021	1710	1090	2800	1410	1390
	Sangli		2021-2022	1390	1213	2940	1515	1426
			2022-2023	1426	1439	2820	1621	1543
27	सिंधुदुर्ग	...	2020-2021	950	850	1700	1250	450
	Sindhudurg		2021-2022	450	613	1619	1326	560
			2022-2023	759	205	930	1105	693

तक्ता २--चालू / TABLE II–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8
28	जालना	...	2020-2021	930	370	1300	850	450
	Jalna		2021-2022	450	293	1420	890	525
			2022-2023	630	305	905	810	630
29	लातूर	...	2020-2021	2600	1200	3800	2500	1300
	Latur		2021-2022	1300	1232	3930	2610	1425
			2022-2023	1431	1350	2851	2515	1317
30	हिंगोली	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Hingoli		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
31	वाशिम	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Washim		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
32	गडचिरोली	...	2020-2021	730	170	900	450	450
	Gadchiroli		2021-2022	450	190	935	491	532
			2022-2023	615	205	1050	593	607

सन २०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2022-2023 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहेत.

प्रतिवादीने किंवा विमा कंपनीने दावा चालविल्यानंतर व मोटार वाहन नियम, २७० प्रमाणे वादाचे मुद्दे (Issues) तयार केल्यानंतर वादी व प्रतिवादी आपआपल्या साक्षीदारांना आवश्यक कागदपत्रांसहीत बोलाविण्याची विनंती न्यायाधिकरणाला करतात. सर्वसाधारणपणे अशा अर्जात, ज्यांनी चौकशी केली आहे असे चौकशी अधिकारी (Investigating Officer), तसेच जखमींवर औषधोपचार केला आहे अशा डॉक्टरांना तसेच मरणोत्तर शव-परीक्षा करणाऱ्या शवपरीक्षकाला साक्षी देझ्यासाठी बोलावण्यात येते. तद्नंतर स्वतंत्र प्रत्यक्षदर्शी (Eye witness) साक्षीदार, तसेच अपघात झालेल्या स्थळाचा पंचनामा करताना हजर असलेले पंच असतात. सर्वसाधारणपणे प्रत्येक अर्जात कमीत कमी ४-५ साक्षीदारांना तरी हजर राहण्यासाठी समन्स पाठवावी लागतात.

After the opposite party or Insurance Company contests the application under Rule, 270 of Motor Vehicle Rules issued are framed and opposite party requests the tribunal to summon their witnesses along with required documents. Normally the Investigating Officer who have made inquiry in the matter, the doctor who have treated the injured and who have performed post-mortem of the body of the deceased are summoned for giving evidence. Thereafter the eye witnesses and the panchas in whose present the panchanama of the spot of accident are there. Normally summonses are issued to 4-5 witnesses in every application.

तक्ता ३ TABLE III

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठविण्यासाठी आलेले एकूण अर्ज No. of applications received for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठविण्यासाठी आलेले एकूण अर्ज No. of applications received for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	मुंबई ... Mumbai	2020-2021	910	750	11	रत्नागिरी ... Ratnagiri	2020-2021	205	190
		2021-2022	930	825			2021-2022	309	280
		2022-2023	819	739			2022-2023	415	305
2	ठाणे ... Thane	2020-2021	850	810	12	अहमदनगर ... Ahmadnagar	2020-2021	910	850
		2021-2022	940	840			2021-2022	980	895
		2022-2023	730	615			2022-2023	819	725
3	पुणे ... Pune	2020-2021	1050	980	13	सोलापूर ... Solapur	2020-2021	850	780
		2021-2022	1025	995			2021-2022	925	815
		2022-2023	935	798			2022-2023	810	708
4	नागपूर ... Nagpur	2020-2021	1320	1210	14	वर्धा ... Wardha	2020-2021	850	800
		2021-2022	1416	1260			2021-2022	951	875
		2022-2023	1315	1159			2022-2023	1051	421
5	औरंगाबाद ... Aurangabad	2020-2021	850	850	15	चंद्रपूर ... Chandrapur	2020-2021	1730	1650
		2021-2022	945	813			2021-2022	1820	1785
		2022-2023	1059	930			2022-2023	1625	1513
6	नाशिक ... Nashik	2020-2021	2100	2100	16	भंडारा ... Bhandara	2020-2021	910	890
		2021-2022	2321	2195			2021-2022	940	852
		2022-2023	2420	2139			2022-2023	829	742
7	अमरावती ... Amravati	2020-2021	850	810	17	नांदेड ... Nanded	2020-2021	1510	1450
		2021-2022	895	815			2021-2022	1620	1490
		2022-2023	932	741			2022-2023	1531	1324
8	कोल्हापूर ... Kolhapur	2020-2021	1201	1050	18	परभणी ... Parbhani	2020-2021	1300	1250
		2021-2022	1350	1045			2021-2022	1351	1225
		2022-2023	1293	1054			2022-2023	1429	1205
9	रायगड ... Raigad	2020-2021	1650	1620	19	बीड ... Beed	2020-2021	1380	1300
		2021-2022	1760	1605			2021-2022	1405	1310
		2022-2023	1519	1319			2022-2023	1735	1593
10	उस्मानाबाद ... Osmanabad	2020-2021	1480	1350	20	धुळे ... Dhule	2020-2021	905	880
		2021-2022	1510	1395			2021-2022	1051	943
		2022-2023	1434	1295			2022-2023	949	739

तक्ता ३--चालू / TABLE III–*contd.*

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठविण्यासाठी आलेले एकूण अर्ज No. of applications received for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठविण्यासाठी आलेले एकूण अर्ज No. of applications received for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
21	जळगाव ...	2020-2021	1080	1050	27	सिंधुदुर्ग ...	2020-2021	700	650
	Jalgaon	2021-2022	1310	1260		Sindhudurg	2021-2022	515	413
		2022-2023	1219	1053			2022-2023	405	280
22	बुलढाणा ...	2020-2021	705	700	28	जालना ...	2020-2021	605	600
	Buldhana	2021-2022	670	520		Jalna	2021-2022	410	325
		2022-2023	743	634			2022-2023	632	489
23	अकोला ...	2020-2021	5100	5020	29	लातूर ...	2020-2021	2050	2030
	Akola	2021-2022	5215	5051		Latur	2021-2022	1051	932
		2022-2023	5635	4205			2022-2023	917	841
24	यवतमाळ ...	2020-2021	1210	1200	30	हिंगोली ...	2020-2021	–	–
	Yavatmal	2021-2022	1050	950		Hingoli	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–			2022-2023	–	–
25	सातारा ...	2020-2021	1050	1000	31	वाशिम ...	2020-2021	–	–
	Satara	2021-2022	910	735		Washim	2021-2022	–	–
		2022-2023	821	639		(अंदाजित)	2022-2023	–	–
26	सांगली ...	2020-2021	900	881	32	गडचिरोली ...	2020-2021	520	501
	Sangli	2021-2022	530	450		Gadchiroli	2021-2022	415	259
		2022-2023	424	309			2022-2023	503	358

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहेत.

अर्ज दाखल झाल्यानंतर मोटर वाहन नियमांच्या नियम २५९ व २६० प्रमाणे सूचनापत्रे पाठविण्यात येतात व प्रतिवादींना लेखी निवेदने देण्यास सांगण्यात येते. सर्वसाधारणपणे प्रत्येक अर्जात कमीतकमी २ प्रतिवादी तरी असतात. एक चालक व एक मालक काही वेळा दोन वा अधिक गाड्यांची टक्कर होऊन अपघात होतो. अशा वेळी दाव्यामध्ये प्रतिवादींची संख्या वाढते. त्याचप्रमाणे प्रत्येक अर्जात विमाकार म्हणून विमा कंपनीलासुद्धा सहभागी केलेले असते. काही अर्जात प्रतिवादी विमा कंपनीला प्रतिसाद देत नाही म्हणून किंवा मोटार वाहन नियम १४७, १४८ व १४९ नुसार विमा कंपनी नुकसानभरपाई करण्यास जबाबदार नसते, म्हणून इन्शुरन्स कंपनी स्वत:च्या बळावर प्रकरण चालविण्यासाठी न्यायाधिकरणाची परवानगी मागते.

After the application is filed Notices are issued under Rule 259 and 260 of the Motor Vehicle Rules and the Respondents are directed to file written statement. Normally there are at least 2 Respondents. One driver and one owner. Some times two or more vehicles collide and cause accident. In such cases the number of Respondent increases. Similarly, the Insurance Company is also Involved as insurer. In some applications the Respondent does not give response to the Insurance Company and the Insurance Company if not responsible for compensation under Section 147, 148 and 149 of Motor Vehicle Rules, seeks permission of the tribunal to contests the application at its own cost.

तक्ता ४ TABLE IV

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधिकरणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written Statement filed before the Tribunal	न्यायाधिकरणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Documents filed before the Tribunal	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधिकरणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written statement filed before the Tribunal	न्यायाधीकरणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Document filed before the Tribunal
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	मुंबई ... Mumbai	2020-2021	3200	2500	10	उस्मानाबाद ... Osmanabad	2020-2021	1150	1010
		2021-2022	3151	2932			2021-2022	930	739
		2022-2023	2950	2835			2022-2023	1053	893
2	ठाणे ... Thane	2020-2021	1210	1050	11	रत्नागिरी ... Ratnagiri	2020-2021	305	305
		2021-2022	1133	932			2021-2022	450	310
		2022-2023	815	725			2022-2023	516	439
3	पुणे ... Pune	2020-2021	1051	1000	12	अहमदनगर ... Ahmadnagar	2020-2021	2705	2650
		2021-2022	935	716			2021-2022	2650	2413
		2022-2023	983	763			2022-2023	2731	2545
4	नागपूर ... Nagpur	2020-2021	910	850	13	सोलापूर ... Solapur	2020-2021	510	450
		2021-2022	814	560			2021-2022	650	515
		2022-2023	821	645			2022-2023	735	549
5	औरंगाबाद ... Aurangabad	2020-2021	1800	1780	14	वर्धा ... Wardha	2020-2021	–	–
		2021-2022	1930	1450			2021-2022	–	–
		2022-2023	1724	1524			2022-2023	–	–
6	नाशिक ... Nashik	2020-2021	1800	1750	15	चंद्रपूर ... Chandrapur	2020-2021	750	690
		2021-2022	1731	1542			2021-2022	650	514
		2022-2023	1789	1637			2022-2023	689	542
7	अमरावती ... Amravati	2020-2021	–	–	16	भंडारा ... Bhandara	2020-2021	750	690
		2021-2022	–	–			2021-2022	680	515
		2022-2023	–	–			2022-2023	739	605
8	कोल्हापूर ... Kolhapur	2020-2021	3510	3420	17	नांदेड ... Nanded	2020-2021	–	–
		2021-2022	3430	3151			2021-2022	–	–
		2022-2023	2932	2657			2022-2023	–	–
9	रायगड ... Raigad	2020-2021	950	830	18	परभणी ... Parbhani	2020-2021	1201	1180
		2021-2022	930	780			2021-2022	1450	1314
		2022-2023	719	589			2022-2023	1605	1435

तक्ता ४ TABLE IV

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि-करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written State-ment filed before the Tribunal	न्यायाधि-करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu-ments filed before the Tribunal	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि-करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written state-ment filed before the Tribunal	न्यायाधी-करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu-ment filed before the Tribunal
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
19	बीड ... Beed	2020-2021	650	650	26	सांगली ... Sangli	2020-2021	510	490
		2021-2022	680	413			2021-2022	630	544
		2022-2023	751	630			2022-2023	705	581
20	धुळे ... Dhule	2020-2021	630	580	27	सिंधुदुर्ग ... Sindhudurg	2020-2021	510	450
		2021-2022	730	459			2021-2022	631	549
		2022-2023	802	639			2022-2023	709	632
21	जळगाव ... Jalgaon	2020-2021	–	–	28	जालना ... Jalna	2020-2021	–	–
		2021-2022	–	–			2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–			2022-2023	–	–
22	बुलढाणा ... Buldhana	2020-2021	610	580	29	लातूर ... Latur	2020-2021	410	395
		2021-2022	730	490			2021-2022	515	439
		2022-2023	639	545			2022-2023	611	489
23	अकोला ... Akola	2020-2021	531	481	30	हिंगोली ... Hingoli	2020-2021	–	–
		2021-2022	650	515			2021-2022	–	–
		2022-2023	720	615			2022-2023	–	–
24	यवतमाळ ... Yavatmal	2020-2021	650	580	31	वाशिम ... Washim (अंदाजित)	2020-2021	–	–
		2021-2022	750	613			2021-2022	–	–
		2022-2023	659	521			2022-2023	–	–
25	सातारा ... Satara	2020-2021	610	530	32	गडचिरोली ... Gadchiroli	2020-2021	250	241
		2021-2022	741	649			2021-2022	450	413
		2022-2023	693	681			2022-2023	534	481

सन २०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2022-2023 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

रुग्णालयीन कागदपत्रे किंवा वैद्यकीय कागदपत्रे यावर जखमींना किती प्रमाणात जखमा झाल्या, किती दिवस औषधोपचार केला व कायम स्वरूपाचे अपंगत्व किती प्रमाणात येईल याची नोंद असते, म्हणून सदर कागदपत्रे नुकसानभरपाई देण्यासाठी अत्यंत उपयुक्त असतात. मृताच्या दाव्यात शवचिकित्सा केल्याबाबतची कागदपत्रे मृत्यू अपघातात झालेल्या जखमांमुळेच ओढवला का ? हे सिद्ध करण्याकरिता आवश्यक असतात. काही दाव्यांत जखमींना जर विविध प्रकारच्या जखमा झालेल्या असल्या तर त्याला ३-४ रुग्णालयांत औषधोपचार करून घ्यावे लागतात. योग्य निर्णयासाठी सर्व रुग्णालयांची कागदपत्रे चिकित्सा करण्यासाठी आवश्यक असतात. त्याचप्रमाणे पोलिसांकडील कागदपत्रेसुद्धा आवश्यक असतात. कारण त्यात प्रत्यक्षदर्शीची जबानी, अपघातस्थळाचा पंचनामा, मोटार वाहन निरीक्षकांचा अभिप्राय व गुन्ह्याचा अभिप्राय असतो.

The hospital papers contain details regarding the injuries to the injured, period of treatment and the percentage of permanent disability. Hence, these document are very important for granting compensation. In case or the fetal case the documents regarding post-mortem are required to prove whether the death of the deceased was caused due to the injuries sustained in the accident ? In some cases if different type of injuries are caused the injured has to take treatment from 3-4 hospitals. For proper decision documents of all hospitals are required. Similarly, documents with the Police are also required as they contain the statement of the eye witness, Spot Panchnama, remark of the Motor Vehicle Inspector and report regarding the crime.

तक्ता ५ TABLE V

अ.क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	अनिर्णित Outstanding	वर्षभरात आलेली पोलीस/ रुग्णालय कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers received during the year	एकूण Total	निर्णयानंतर परत पाठविलेले रुग्णालय/ पोलीस कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers returned after disposal	निर्णयासाठी रुग्णालय/ पोलीस कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers pending for want of disposal
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई ...	2020-2021	–	750	750	500	250
	Mumbai	2021-2022	–	850	850	550	450
		2022-2023	200	930	1130	635	505
2	ठाणे ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Thane	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
3	पुणे ...	2020-2021	250	150	400	280	120
	Pune	2021-2022	305	150	455	250	205
		2022-2023	150	205	355	105	250
4	नागपूर ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Nagpur	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
5	औरंगाबाद ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Aurangabad	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
6	नाशिक ...	2020-2021	120	410	530	290	240
	Nashik	2021-2022	150	200	350	150	200
		2022-2023	250	150	400	260	140
7	अमरावती ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Amravati	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
8	कोल्हापूर ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Kolhapur	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
9	रायगड ...	2020-2021	200	185	385	300	85
	Raigad	2021-2022	300	205	505	450	55
		2022-2023	450	105	555	350	255

तक्ता ५--चालू / TABLE V–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8
10	उस्मानाबाद	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Osmanabad		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
11	रत्नागिरी	...	2020-2021	900	600	1500	1200	300
	Ratnagiri		2021-2022	1050	250	1300	1105	195
			2022-2023	935	165	1100	800	300
12	अहमदनगर	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Ahmadnagar		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
13	सोलापूर	...	2020-2021	510	420	930	700	230
	Solapur		2021-2022	650	400	1050	800	250
			2022-2023	425	130	580	435	149
14	वर्धा	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Wardha		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
15	चंद्रपूर	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Chandrapur		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
16	भंडारा	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Bhandara		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
17	नांदेड	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Nanded		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
18	परभणी	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Parbhani		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
19	बीड	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Beed		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
20	धुळे	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Dhule		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
21	जळगाव	...	2020-2021	310	150	460	260	200
	Jalgaon		2021-2022	425	130	380	160	251
			2022-2023	520	125	645	230	415
22	बुलढाणा	...	2020-2021	210	150	360	300	60
	Buldhana		2021-2022	320	180	420	150	250
			2022-2023	480	240	720	350	370
23	अकोला	...	2020-2021	320	150	470	270	200
	Akola		2021-2022	435	180	560	360	215
			2022-2023	514	420	934	270	664
24	यवतमाळ	...	2020-2021	610	150	760	550	210
	Yavatmal		2021-2022	730	205	950	340	635
			2022-2023	640	395	1035	344	691
25	सातारा	...	2020-2021	420	48	468	170	298
	Satara		2021-2022	510	180	690	450	265
			2022-2023	635	230	865	188	677

तक्ता ५--चालू/ TABLE V–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8
26	सांगली	...	2020-2021	800	250	1050	850	200
	Sangli		2021-2022	930	190	1080	950	195
			2022-2023	1059	283	1234	1053	459
27	सिंधुदुर्ग	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Sindhudurg		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
28	जालना	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Jalna		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
29	लातूर	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Latur		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
30	हिंगोली	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Hingoli		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
31	वाशिम	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Washim		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
32	गडचिरोली	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Gadchiroli		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–

सन २०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2022-2023 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

अर्जाचा निर्णय लागल्यानंतर पक्षकार त्या निर्णयाच्या प्रमाणित प्रतीसाठी अर्ज करतात. प्रमाणित प्रत मागण्याची मुख्य कारणे खालीलप्रमाणे आहेत :—

(१) उच्च न्यायालयात अपील करण्यासाठी

(२) उत्पन्न कोठून आले ते आयकर अधिकाऱ्यांना दाखविण्याकरिता.

(३) धनादेश काढण्यासाठी प्रतिवादी व विमा कंपन्यांना प्रमाणित प्रती त्यांच्या लेखापरीक्षा विभागाला द्याव्या लागतात.

(४) अज्ञानांच्या बाबतीत ते सज्ञान झाल्यानंतर पैसे मिळणार असतात म्हणून त्यांचे पालक त्यांचेजवळ ठेवण्यासाठी अशा प्रमाणित प्रती घेतात.

After the Application is decided, the parties apply for certified copies of the Order. The main reasons for asking for certified copy are as follows :—

(1) For filing Appeal before the High Court.

(2) For showing the source of such income to the Income Tax Officer.

(3) The Respondent and the Insurance Company are required to give the certified copies to their Audit Section.

(4) In case of the minors, the amount is to be received only after the minor attains the age of majority, hence, their parents take such copies for keeping with them.

तक्ता ६ TABLE VI

अनु-क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षभरात प्रमाणित प्रतींसाठी आलेले अर्ज No. of applns. received during the year for certified copies	वर्षभरातील निर्णय Disposal during the year	दिलेले शुल्क Fees paid	वर्षअखेरीस अनिर्णित Pending at the end of the year
1	2	3	4	5	6	7
1	मुंबई ...	2020-2021	4700	4520	189257	43
	Mumbai	2021-2022	4950	4630	195342	105
		2022-2023	5105	4870	196232	209
2	ठाणे ...	2020-2021	1610	1213	79513	692
	Thane	2021-2022	1720	1650	103420	850
		2022-2023	1830	1715	112521	693
3	पुणे ...	2020-2021	–	–	–	–
	Pune	2021-2022	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–
4	नागपूर ...	2020-2021	4501	2450	16513	650
	Nagpur	2021-2022	4730	2570	17315	890
		2022-2023	4831	2643	18243	939
5	औरंगाबाद ...	2020-2021	2580	1870	14350	130
	Aurangabad	2021-2022	2650	2250	16734	195
		2022-2023	2734	2451	17893	263
6	नाशिक ...	2020-2021	3650	2850	10340	134
	Nashik	2021-2022	4130	3980	12134	280
		2022-2023	4359	3992	12634	320
7	अमरावती ...	2020-2021	–	–	–	–
	Amravati	2021-2022	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–

तक्ता ६--चालू TABLE –VI *contd.*

1	2		3	4	5	6	7
8	कोल्हापूर	…	2020-2021	4350	4200	5105	150
	Kolhapur		2021-2022	4215	4136	5707	–
			2022-2023	4349	4239	5896	344
9	रायगड	…	2020-2021	1630	1500	64510	400
	Raigad		2021-2022	1713	1480	63890	590
			2022-2023	1920	1670	68735	780
10	उस्मानाबाद	…	2020-2021	5100	3200	2200	350
	Osmanabad		2021-2022	4936	3195	2315	451
			2022-2023	4637	3012	2115	653
11	रत्नागिरी	…	2020-2021	510	280	6210	120
	Ratnagiri		2021-2022	615	319	3520	170
			2022-2023	730	480	4051	289
12	अहमदनगर	…	2020-2021	4530	2500	5510	560
	Ahmadnagar		2021-2022	4651	2730	5613	769
			2022-2023	4859	3720	5980	933
13	सोलापूर	…	2020-2021	–	–	–	–
	Solapur		2021-2022	651	630	3516	259
			2022-2023	739	433	2780	352
14	वर्धा	…	2020-2021	–	–	–	–
	Wardha		2021-2022	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–
15	चंद्रपूर	…	2020-2021	913	670	10514	205
	Chandrapur		2021-2022	735	756	11635	452
			2022-2023	890	760	10739	534
16	भंडारा	…	2020-2021	515	305	3450	75
	Bhandara		2021-2022	635	436	4560	159
			2022-2023	730	644	5059	730
17	नांदेड	…	2020-2021	4213	3870	6760	345
	Nanded		2021-2022	5219	4530	7115	456
			2022-2023	6021	5331	8450	950
18	परभणी	…	2020-2021	4510	3700	5600	250
	Parbhani		2021-2022	4630	3956	5980	459
			2022-2023	5241	4321	7680	845
19	बीड	…	2020-2021	3400	2700	11513	425
	Beed		2021-2022	4510	3215	13216	759
			2022-2023	5315	4891	11249	653
20	धुळे	…	2020-2021	4580	3950	6500	153
	Dhule		2021-2022	4981	4215	8516	251
			2022-2023	5063	4730	7361	369
21	जळगाव	…	2020-2021	–	–	–	–
	Jalgaon		2021-2022	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–
22	बुलढाणा	…	2020-2021	3730	2932	5631	475
	Buldhana		2021-2022	4560	3130	6356	753
			2022-2023	5329	4581	7232	624

तक्ता ६--चालू TABLE –VI–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7
23	अकोला	...	2020-2021	2700	1932	34000	350
	Akola		2021-2022	3210	2131	35615	459
			2022-2023	3563	2789	36314	789
24	यवतमाळ	...	2020-2021	2750	2209	5520	289
	Yavatmal		2021-2022	2951	2354	5634	356
			2022-2023	3214	2639	5840	470
25	सातारा	...	2020-2021	1739	1750	54210	183
	Satara		2021-2022	1935	1839	56313	570
			2022-2023	2032	1945	57421	789
26	सांगली	...	2020-2021	1933	1510	37603	158
	Sangli		2021-2022	2530	1751	39840	769
			2022-2023	2932	1939	38432	843
27	सिंधुदुर्ग	...	2020-2021	690	381	6313	150
	Sindhudurg		2021-2022	730	435	7560	250
			2022-2023	934	570	6780	354
28	जालना	...	2020-2021	850	630	19500	150
	Jalna		2021-2022	932	759	20810	952
			2022-2023	894	853	19765	843
29	लातूर	...	2020-2021	2570	2200	33009	590
	Latur		2021-2022	2630	2316	34051	930
			2022-2023	2743	2213	28730	634
30	हिंगोली	...	2020-2021	–	–	–	–
	Hingoli		2021-2022	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–
31	वाशिम	...	2020-2021	–	–	–	–
	Washim		2021-2022	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–
32	गडचिरोली	...	2020-2021	650	450	8100	151
	Gadchiroli		2021-2022	750	613	9750	451
			2022-2023	934	740	8734	989

सन २०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2022-2023 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

निर्णयानंतर प्रतिवादींना व विमा कंपनीला न्यायाधिकरणात पैसे आणून भरण्याकरता निश्चित अवधी दिला जातो व ते त्याप्रमाणे धनादेशाद्वारे न्यायाधिकरणाच्या कार्यालयात पैसे जमा करतात. धनादेश वटल्यानंतर (Encashed) अर्जदारांना त्यांचे पैसे दिले जातात. अज्ञानाच्या नावे देय असलेली रक्कम राष्ट्रीयीकृत बँकेत गुंतविली जाते.

The Respondents or Insurance Company are given fixed time to deposit amount in the tribunal and they deposit the amount in the tribunal accordingly. After the cheque is encashed, the applicant is paid the amount. The amount in the name of the minor is invested in the Nationalised Bank.

तक्ता ७ TABLE VII

अनु-क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	शिल्लक रक्कम Outstanding Amount	जमा रक्कम Amount received	एकूण रक्कम Total Amount	दिलेली रक्कम Amount Paid	शिल्लक Balance amount
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई ...	2020-2021	204215321	16240323	173215210	142321451	75216212
	Mumbai	2021-2022	75216212	17351214	251314312	151432679	96432453
		2022-2023	–	–	–	–	–
2	ठाणे ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Thane	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
3	पुणे ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Pune	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
4	नागपूर ...	2020-2021	85231541	453324621	562131542	421362715	121321215
	Nagpur	2021-2022	121321215	462413545	58121635	432434616	214632163
		2022-2023	–	–	–	–	–
5	औरंगाबाद ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Aurangabad	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
6	नाशिक ...	2020-2021	30213145	58121246	84725621	751245679	7132457
	Nashik	2021-2022	713247	9213123	5621343	56643218	8214336
		2022-2023	–	–	–	–	–
7	अमरावती ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Amravati	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
8	कोल्हापूर ...	2020-2021	9245321	92346	–	–	–
	Kolhapur	2021-2022	9346312	9212145	16312682	3925631	7626820
		2022-2023	–	–	–	–	–
9	रायगड ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Raigad	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
10	उस्मानाबाद ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Osmanabad	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
11	रत्नागिरी ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Ratnagiri	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
12	अहमदनगर ...	2020-2021	161504964	794806072	956311036	783847184	172463852
	Ahmednagar	2021-2022	172625812	784213214	962612142	792456124	182531262
		2022-2023	–	–	–	–	–
13	सोलापूर ...	2020-2021	842456	75321354	89293134	39854612	21221415
	Solapur	2021-2022	621432	56212132	76172132	28621316	20126126
		2022-2023	–	–	–	–	–

तक्ता ७--चालू TABLE VII–*contd.*

1	2		3	4	5	6	7	8
14	वर्धा	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Wardha		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
15	चंद्रपूर	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Chandrapur		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
16	भंडारा	...	2020-2021	14321321	35102543	46954530	33906077	16954321
	Bhandara		2021-2022	16954321	36121321	45623621	30121214	16221212
			2022-2023	–	–	–	–	–
17	नांदेड	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Nanded		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
18	परभणी	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Parbhani		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
19	बीड	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Beed		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
20	धुळे	...	2020-2021	6732121	8346340	12312342	3513939	101120
	Dhule		2021-2022	6512143	8214214	12514562	3642821	2101435
			2022-2023	–	–	–	–	–
21	जळगाव	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Jalgaon		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
22	बुलढाणा	...	2020-2021	73314531	28623709	52313014	22106421	20101251
	Buldhana		2021-2022	62156314	26142819	51412152	2143562	2121462
			2022-2023	–	–	–	–	–
23	अकोला	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Akola		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
24	यवतमाळ	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Yavatmal		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
25	सातारा	...	2020-2021	32102514	70203211	107242131	81222452	23436121
	Satara		2021-2022	42121342	60214215	656312142	82121561	24625130
			2022-2023	–	–	–	–	–
26	सांगली	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Sangli		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
27	सिंधुदुर्ग	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Sindhudurg		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
28	जालना	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Jalna		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
29	लातूर	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Latur		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–
30	हिंगोली	...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Hingoli		2021-2022	–	–	–	–	–
			2022-2023	–	–	–	–	–

तक्ता ७--चालू TABLE VII–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8
31	वाशिम ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Washim	2021-2022	–	–	–	–	–
	(अंदाजित)	2022-2023	–	–	–	–	–
32	गडचिरोली ...	2020-2021	–	–	–	–	–
		2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–

२०२१-२२ चे आकडे अपेक्षित व २०२२-२३ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2021-22 are anticipate and 2022-23 are estimated.

मोटार वाहन नियम १७३-ब प्रमाणे उच्च न्यायालयात अपील करण्याची खालीलप्रमाणे तरतूद आहे. ज्या माणसाच्याविरुद्ध न्यायाधिकरणाने निर्णय दिला असेल त्यास उच्च न्यायालयात निर्णय दिल्यापासून ९० दिवसांच्या आत अपील दाखल करावे लागते. अपील दाखल करण्यास झालेला उशीर उच्च न्यायालय माफ करू शकते. वादग्रस्त रक्कम रुपये १०,००० पेक्षा जास्त नसेल तर उच्च न्यायालयात अपील करण्याचा हक्क मिळत नाही. अपील उच्च न्यायालयात दाखल झाल्यानंतर उच्च न्यायालय न्यायाधिकरणाकडून लेखी हुकूमान्वये खालील कागदपत्रे मागवून घेते :--

(१) दाव्यातील मूळ कागदपत्रे, किंवा

(२) रोजनामा व साक्षीपुराव्याच्या चार प्रतींसहीत मूळ कागदपत्रे.

तक्ता ८ TABLE –VIII

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	उच्च न्यायालयाकडून मिळालेल्या हुकूमनाम्यांची संख्या No. of High Court Writs received	योग्य त्या-अनुपालना नंतर उच्च न्यायालयाला परत पाठविलेल्या हुकूमनाम्यांची संख्या Writs returned to the High Court after due compliance	अनिर्णित हुकूमनामे Writes pending	अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	उच्च न्यायालयाकडून मिळालेल्या हुकूमनाम्यांची संख्या No. of High Court Writs received	योग्य त्या-अनुपालना-नंतर उच्च न्यायालयाला परत पाठविलेल्या हुकूमनाम्यांची संख्या Writs returned to the High Court after due compliance	अनिर्णित हुकूमनामे Writs pending
1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1	मुंबई ...	2020-2021	420	150	170	6	नाशिक ...	2020-2021	350	225	75
	Mumbai	2021-2022	530	250	210		Nashik	2021-2022	450	175	216
	(अंदाजे)	2022-2023	615	410	205			2022-2023	630	253	377
2	ठाणे ...	2020-2021	–	–	–	7	अमरावती ...	2020-2021	–	–	–
	Thane	2021-2022	–	–	–		Amravati	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	–	–	–
3	पुणे ...	2020-2021	250	150	100	8	कोल्हापूर ...	2020-2021	70	25	50
	Pune	2021-2022	451	289	187		Kolhapur	2021-2022	80	14	65
		2022-2023	630	480	150		(अंदाजे)	2022-2023	94	29	65
4	नागपूर ...	2020-2021	–	–	–	9	रायगड ...	2020-2021	–	–	–
	Nagpur	2021-2022	–	–	–		Raigad	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	–	–	–
5	औरंगाबाद ...	2020-2021	–	–	–	10	उस्मानाबाद...	2020-2021	–	–	–
	Aurangabad	2021-2022	–	–	–		Osmanabad	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	–	–	–

तक्ता ८--चालू TABLE VIII–*contd.*

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
11	रत्नागिरी ...	2020-2021	–	–	–	22	बुलढाणा ...	2020-2021	–	–	–
	Ratnagiri	2021-2022	–	–	–		Buldhana	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	–	–	–
12	अहमदनगर...	2020-2021	–	–	–	23	अकोला ...	2020-2021	165	93	35
	Ahmadnagar	2021-2022	–	–	–		Akola	2021-2022	105	75	25
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	140	39	101
13	सोलापूर ...	2020-2021	65	45	25	24	यवतमाळ ...	2020-2021	150	70	60
	Solapur	2021-2022	75	25	50		Yavatmal	2021-2022	201	50	151
		2022-2023	92	43	49			2022-2023	189	43	146
14	वर्धा ...	2020-2021	–	–	–	25	सातारा ...	2020-2021	59	33	20
	Wardha	2021-2022	–	–	–		Satara	2021-2022	160	70	110
	(अंदाजे)	2022-2023	–	–	–			2022-2023	205	83	122
15	चंद्रपूर ...	2020-2021	–	–		26	सांगली ...	2020-2021	345	290	35
	Chandrapur	2021-2022	–	–	–		Sangli	2021-2022	405	180	209
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	439	153	286
16	भंडारा ...	2020-2021	51	31	22	27	सिंधुदुर्ग ...	2020-2021	63	42	23
	Bhandara	2021-2022	65	45	20		Sindhudurg	2021-2022	75	50	25
		2022-2023	73	34	39			2022-2023	64	29	35
17	नांदेड ...	2020-2021	185	140	39	28	जालना ...	2020-2021	82	53	21
	Nanded	2021-2022	205	115	95		Jalna	2021-2022	90	30	60
		2022-2023	289	143	146		(अंदाजे)	2022-2023	79	63	16
18	परभणी ...	2020-2021	95	35	70	29	लातूर ...	2020-2021	–	–	–
	Parbhani	2021-2022	82	52	30		Latur	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	64	21	43			2022-2023	–	–	–
19	बीड ...	2020-2021	–	–	–	30	हिंगोली ...	2020-2021	–	–	–
	Beed	2021-2022	–	–	–		Hingoli	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	–	–	–
20	धुळे ...	2020-2021	195	220	05	31	वाशिम ...	2020-2021	–	–	–
	Dhule	2021-2022	183	150	105		Washim	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	209	85	124		(अंदाजित)	2022-2023	–	–	–
21	जळगाव ...	2020-2021	–	–	–	32	गडचिरोली...	2020-2021	–	–	–
	Jalgaon	2021-2022	–	–	–		Gadchiroli	2021-2022	–	–	–
		2022-2023	–	–	–			2022-2023	–	–	–

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम या जिल्ह्यांची माहिती अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

न्यायाधिकरणाने अर्जदाराला भरपाई देण्याचा निर्णय प्रतिवादी आणि विमा कंपनीविरुद्ध दिल्यानंतर जर प्रतिवादी आणि/किंवा विमा कंपनी यांनी न्यायाधिकरणाकडे रक्कम जमा केली नाही तर जमीन महसूल वसुलीप्रमाणे भरपाईच्या रकमेची वसुली करण्यासाठी कलम ११० अन्वये प्रबंधक, जिल्हाधिकाऱ्यांना वसुलीसाठी प्रमाणित करतात.

After the tribunal gives the decision for paying compensation against the Respondent and Insurance Company, if the Respondent and/or Insurance Company do not deposit the amount with the tribunal, the Registrar, under Section 110 certify it to the Collector for recovery.

तक्ता ९ TABLE –IX

अनु-क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षाच्या सुरुवातीस अनिर्णित असलेले वसुलीचे अर्ज No. of Applications for Execution pending at the beginning of the year	वर्षभरात आलेले वसुलीचे अर्ज No. of Applications for Execution Received during the year	एकूण Total	जिल्हाधिकाऱ्यांना पाठविलेल्या वसुलीच्या नोटिसांची संख्या No. of Execution Certificates issued to the Collectors	शिल्लक वसुलीनामे No. of Executions Pending
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई ...	2020-2021	460	240	700	350	350
	Mumbai	2021-2022	480	270	750	415	380
		2022-2023	533	305	838	356	482
2	ठाणे ...	2020-2021	550	170	720	120	600
	Thane	2021-2022	560	180	730	130	610
		2022-2023	613	390	1003	561	442
3	पुणे ...	2020-2021	350	150	500	210	290
	Pune	2021-2022	380	160	520	215	310
		2022-2023	450	193	643	312	331
4	नागपूर ...	2020-2021	2510	210	2720	2610	1010
	Nagpur	2021-2022	2615	320	2930	2755	1125
		2022-2023	2742	1051	3793	2936	857
5	औरंगाबाद ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Aurangabad	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
6	नाशिक ...	2020-2021	530	170	700	520	180
	Nashik	2021-2022	615	181	735	565	230
		2022-2023	731	209	940	623	317
7	अमरावती ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Amravati	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
8	कोल्हापूर ...	2020-2021	950	150	1000	850	150
	Kolhapur	2021-2022	1051	293	1321	985	453
		2022-2023	893	415	1308	853	455
9	रायगड ...	2020-2021	630	170	800	550	250
	Raigad	2021-2022	735	195	893	659	316
		2022-2023	714	351	1065	743	322
10	उस्मानाबाद ...	2020-2021	750	150	900	750	150
	Osmanabad	2021-2022	953	197	1051	935	53
		2022-2023	824	356	1180	852	328
11	रत्नागिरी ...	2020-2021	110	65	175	75	100
	Ratnagiri	2021-2022	125	53	184	63	103
		2022-2023	432	93	525	177	348
12	अहमदनगर ...	2020-2021	1630	279	1909	1700	2009
	Ahmednagar	2021-2022	1431	303	1709	1561	209
		2022-2023	933	492	1425	1105	320
13	सोलापूर ...	2020-2021	750	150	900	750	150
	Solapur	2021-2022	813	149	981	830	135
		2022-2023	632	209	841	726	115

तक्ता ९--चालू / TABLE IX–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8
14	वर्धा ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Wardha	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
15	चंद्रपूर ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Chandrapur	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
16	भंडारा ...	2020-2021	330	170	500	450	50
	Bhandara	2021-2022	350	160	550	420	120
		2022-2023	435	189	624	320	304
17	नांदेड ...	2020-2021	850	350	1150	930	1070
	Nanded	2021-2022	951	352	1180	980	1150
		2022-2023	830	426	1256	856	400
18	परभणी ...	2020-2021	150	80	230	205	25
	Parbhani	2021-2022	180	95	245	231	45
		2022-2023	209	73	282	102	180
19	बीड ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Beed	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
20	धुळे ...	2020-2021	650	75	725	425	300
	Dhule	2021-2022	680	150	850	450	356
		2022-2023	743	189	932	523	409
21	जळगाव ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Jalgaon	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
22	बुलढाणा ...	2020-2021	470	230	700	488	212
	Buldhana	2021-2022	530	380	850	530	345
		2022-2023	634	293	927	621	306
23	अकोला ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Akola	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
24	यवतमाळ ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Yavatmal	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
25	सातारा ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Satara	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
26	सांगली ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Sangli	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
27	सिंधुदुर्ग ...	2020-2021	105	55	160	120	40
	Sindhudurg	2021-2022	150	60	120	130	56
		2022-2023	430	208	638	178	460
28	जालना ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Jalna	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
29	लातूर ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Latur	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
30	हिंगोली ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Hingoli	2021-2022	–	–	–	–	–
		2022-2023	–	–	–	–	–
31	वाशिम ...	2020-2021	–	–	–	–	–
	Washim	2021-2022	–	–	–	–	–
	(अंदाजित)	2022-2023	–	–	–	–	–
32	गडचिरोली ...	2020-2021	310	120	430	230	200
	Gadchiroli	2021-2022	450	180	560	310	280
		2022-2023	513	260	773	429	344

सन २०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2022-2023 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम या जिल्ह्यांची माहिती अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

माननीय सदस्यांच्या निर्णयानुसार अज्ञानांच्या वाट्यास येणारी रक्कम राष्ट्रीय बचत खात्यात किंवा राष्ट्रीयकृत बँकेत गुंतविली जाते. राष्ट्रीय बचत खात्याचे प्रमाणपत्र प्रबंधक व अज्ञान या दोघांच्या नावे खरीदले जाते.

As per the Order of the Honourable Member, the amount in the name of Minor Applicant is invested in the Nationalised Bank or Postal Scheme, National Saving Certificate is purchased in the name of the Minor and the Registrar.

तक्ता १० TABLE X

	जिल्हा District		वर्ष Year	राष्ट्रीयकृत बचत खात्यात गुंतवणूक केलेल्या अर्जांची संख्या No. of Application in which Investment is made in National Saving Certificate	अज्ञान अर्जदारांच्या नावे असलेल्या राष्ट्रीय बचत खात्याचे प्रमाणपत्र No. of National Saving Certificate of minor Appliction	राष्ट्रीय बचत खात्यातील गुंतवणूक Total Amount in National Saving Certificates
	1		2	3	4	5
1	नांदेड Nanded	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
2	अहमदनगर Ahmadnagar	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
3	धुळे Dhule	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
4	वर्धा Wardha	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
5	चंद्रपूर Chandrapur	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
6	सातारा Satara	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
7	बीड Beed	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
8	भंडारा Bhandara	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
9	जालना Jalna	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
10	परभणी Parbhani	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
11	बुलढाणा Buldhana	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
12	मुंबई Mumbai	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
13	जळगाव Jalgaon	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
14	लातूर Latur	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–

तक्ता १०--चालू TABLE X–*contd.*

1			2	3	4	5
15	उस्मानाबाद Osmanabad	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
16	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
17	यवतमाळ Yavatmal	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
18	नागपूर Nagpur	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
19	रायगड-अलिबाग Raigad-Alibag	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
20	ठाणे Thane	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
21	सांगली Sangli	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
22	पुणे Pune	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
23	औरंगाबाद Aurangabad	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
24	नाशिक Nashik	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
25	अमरावती Amravati	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
26	कोल्हापूर Kolhapur	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
27	सोलापूर Solapur	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
28	अकोला Akola	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
29	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
30	हिंगोली Hingoli	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
31	वाशिम Washim	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–
32	गडचिरोली Gadchiroli	...	2020-2021	–	–	–
			2021-2022	–	–	–
			2022-2023	–	–	–

टीप.– हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

तक्ता ११ TABLE XI

	जिल्हा District		वर्ष Year	राष्ट्रीयकृत बँकेत गुंतविलेल्या प्रकरणाची संख्या No. of Application in which Investment in Bank	बँकेतील गुंतवणूक Amount Invistment in Bank
	1		2	3	4
1	नांदेड	...	2020-2021	65	4753212
	Nanded		2021-2022	75	4962125
			2022-2023	84	5231214
2	अहमदनगर	...	2020-2021	112	69512123
	Ahmednagar		2021-2022	152	69213135
			2022-2023	172	71314562
3	धुळे	...	2020-2021	580	332145610
	Dhule		2021-2022	630	342156130
			2022-2023	715	393463212
4	वर्धा	...	2020-2021	–	–
	Wardha		2021-2022	–	–
			2022-2023	–	–
5	चंद्रपूर	...	2020-2021	95	4020432
	Chandrapur		2021-2022	85	3921321
			2022-2023	93	4121459
6	सातारा	...	2020-2021	65	9134212
	Satara		2021-2022	70	9214212
			2022-2023	83	9345612
7	बीड	...	2020-2021	–	–
	Beed		2021-2022	–	–
			2022-2023	–	–
8	भंडारा	...	2020-2021	51	66212332
	Bhandara		2021-2022	65	66312152
			2022-2023	74	6814214
9	जालना	...	2020-2021	351	18014353
	Jalna		2021-2022	450	19213512
			2022-2023	513	20124562
10	परभणी	...	2020-2021	–	–
	Parbhani		2021-2022	–	–
			2022-2023	–	–
11	बुलढाणा	...	2020-2021	205	751435
	Buldhana		2021-2022	315	901513
			2022-2023	421	1021424
12	मुंबई	...	2020-2021	520	1425621321
	Mumbai		2021-2022	610	163621456
			2022-2023	730	274314560
13	जळगाव	...	2020-2021	–	–
	Jalgaon		2021-2022	–	–
			2022-2023	–	–
14	लातूर	...	2020-2021	510	68213215
	Latur		2021-2022	670	69421518
			2022-2023	735	72134162
15	उस्मानाबाद	...	2020-2021	403	83131246
	Osmanabad		2021-2022 (अंदाजित)	502	84567850
			2022-2023	635	86213456

तक्ता ११--चालू TABLE XI–*contd.*

१		२	३	४
16	रत्नागिरी ...	2020-2021	12	672314
	Ratnagiri	2021-2022	44	821521
		2022-2023	52	841422
17	यवतमाळ ...	2020-2021	305	7731432
	Yavatmal	2021-2022	450	8215621
		2022-2023	454	8314321
18	नागपूर ...	2020-2021	135	2021212
	Nagpur	2021-2022	155	2414561
		2022-2023	159	2512343
19	रायगड-अलिबाग ...	2020-2021	79	921236
	Raigad-Alibag	2021-2022	82	931458
		2022-2023	79	912162
20	ठाणे ...	2020-2021	650	212432132
	Thane	2021-2022	680	243564681
		2022-2023	734	281234751
21	सांगली ...	2020-2021	–	–
	Sangli	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
22	पुणे ...	2020-2021	–	–
	Pune	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
23	औरंगाबाद ...	2020-2021	–	–
	Aurangabad	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
24	नाशिक ...	2020-2021	350	86212512
	Nashik	2021-2022	425	87146134
		2022-2023	480	89121243
25	अमरावती ...	2020-2021	–	–
	Amravati	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
26	कोल्हापूर ...	2020-2021	181	5212126
	Kolhapur	2021-2022	192	5934568
		2022-2023	198	5964679
27	सोलापूर ...	2020-2021	145	37121240
	Solapur	2021-2022	156	39345121
		2022-2023	163	42146324
28	अकोला ...	2020-2021	–	–
	Akola	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
29	सिंधुदुर्ग ...	2020-2021	–	–
	Sindhudurg	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
30	हिंगोली ...	2020-2021	–	–
	Hingoli	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
31	वाशिम ...	2020-2021	–	–
	Washim	2021-2022	–	–
		2022-2023	–	–
32	गडचिरोली ...	2020-2021	52	4921361
	Gadchiroli	2021-2022	65	5614352
		2022-2023	69	5812149

टीप.– हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

तक्ता ११ (अ) TABLE XI (A)

(रुपये हजारात / *Rs. in Thousands*)

अनु-क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District		वर्ष Year	वर्षभरात दाखल झालेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications Received in year	कोर्ट फीच्या रूपाने जमा रक्कम Receipt of Amount of Court Fee
1	2		3	4	5
					रुपये
1	मुंबई Mumbai	...	2020-2021	6630	77921
			2021-2022	6950	82140
			2022-2023	7135	93429
2	पुणे Pune	...	2020-2021	950	49213
			2021-2022	850	46415
			2022-2023	735	39219
3	औरंगाबाद Aurangabad	...	2020-2021	–	–
			2021-2022	–	–
			2022-2023	–	–
4	सातारा Satara	...	2020-2021	205	9321243
			2021-2022	240	9545679
			2022-2023	259	9846789
5	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2020-2021	105	5132145
			2021-2022	115	5645324
			2022-2023	121	5931687
6	वर्धा Wardha	...	2020-2021	–	–
			2021-2022	–	–
			2022-2023	–	–

सन २०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2022-2023 are estimated.

तक्ता क्रमांक १२.– हा तक्ता प्रादेशिक राज्य परिवहन प्राधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई व प्रादेशिक परिवहन प्राधिकारी यांनी केलेल्या आदेशाविरुद्ध म्हणजे परमिट रद्द करणे, निलंबित करणे, इत्यादींबाबतीत दिलेल्या आदेशाविरुद्ध मोटार वाहन अधिनियम, १९८८, कलम ८९ व ९० अन्वये राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणापुढे दाखल केलेल्या अपील रिव्हिजन अर्ज व किरकोळ अर्ज यांची संख्या दर्शवितो.

Chart No. 12.–This chart shows the number of Appeals, Revision applications and miscellaneous applications filed before the State Transport Appellate Tribunal under Section 389 and 90 of Motor Vehicle Act, 1988, against the Orders of Regional State Transport Authority, State of Maharashtra and Regional Transport Authority regarding cancellation of permit, suspension etc.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

State Transport Appellate Tribunial, Maharashtra State, Mumbai

तक्ता १२ TABLE XII

जिल्हा District	वर्ष Year	अनिर्णित दाव्यांची संख्या Pending Cases in begining of the Year	वर्षारंभी मुंबई Mumbai	नाशिक Nashik	पुणे Pune	औरंगाबाद अहमदनगर Aurangabad Ahmednagar	ठाणे सातारा Thane Satara	कल्याण कोल्हापूर Kalyan Kolhapur	सांगली Sangli	अकोला जळगाव Akola Jalgaon	नागपूर Nagpur	अमरावती यवतमाळ Amravati Yavatmal	एकूण Total	एकूण निर्णित Total Decided	एकूण अनिर्णित Total Pending
		वर्षभरातील दाव्यांची संख्या No. of cases in the year													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
						अपील / Appeal									
	2020-2021	–	65	42	08	09	08	12	–	–	–	15	–	159	45
	2021-2022	–	69	45	09	07	04	16	–	–	–	17	–	167	85
	2022-2023	–	73	48	12	11	07	19	–	–	–	18	–	188	93
						रिव्हिजन अर्ज / Revision Application									
	2020-2021	–	09	05	–	–	–	06	–	–	–	–	05	25	15
	2021-2022	–	12	07	–	–	–	08	–	–	–	–	04	31	17
	2022-2023	–	08	06	–	–	–	05	–	–	–	–	06	25	12
						किरकोळ अर्ज / Formal Application									
	2020-2021	–	22	20	–	06	03	03	–	–	06	–	38	98	27
	2021-2022	–	23	18	–	07	05	09	–	–	04	–	32	98	33
	2022-2023	–	25	19	–	09	07	06	–	–	06	–	27	99	42

सदर तक्ता राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दिलेल्या निर्णयाच्या प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज दर्शवितो व मुंबई मोटार वाहन नियमाच्या १०५ नियमाप्रमाणे शुल्क घेऊन प्रमाणित प्रती दिल्या जातात.

This chart shows the number of applications received for certified copy by the State Transport Appellate Tribunal, State of Maharashtra, Mumbai for copies of the decisions given by the Tribunal and copies are issued after receiving fees as per Rule 105 of Motor Vehicle Rules.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

State Transport Appellate Tribunal, Maharashtra State, Mumbai

तक्ता १३ TABLE XIII

जिल्हा District		वर्ष Year	प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज Applications received for certified copies	निकालात काढलेले अर्ज Disposal of Applications	जमा शुल्क Receipt Fee
1		2	3	4	5
					रुपये Rs.
मुंबई	...	2020-2021	52	46	2409.50
Mumbai		2021-2022	65	60	5646.25
		2022-2023	85	69	5967.45
ठाणे	...	2020-2021	15	11	520
Thane		2021-2022	25	19	1050
		2022-2023	32	23	1459.50
अहमदनगर	...	2020-2021	19	18	1089
Ahmednagar		2021-2022	25	21	1850
		2022-2023	37	25	2132.70
उस्मानाबाद	...	2020-2021	208	180	17.050
Osmanabad		2021-2022	170	165	19.006
		2022-2023	189	157	19056.55
बीड	...	2020-2021	353	316	18.980
Beed		2021-2022	451	405	21050
		2022-2023	532	463	–
नांदेड	...	2020-2021	205	140	14.020
Nanded		2021-2022	180	151	15.134
		2022-2023	197	163	18945.50

(४) कर्मचारी विषयक सारांश
(4) Personnel Summary

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, बृहन्मुंबई
तक्ता १४ TABLE XIV

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनमान Pay Scale	पदसंख्या No. of Posts 2016-2017	2017-2018	Designation
1	2	3	4	5	2
मोटार अपघात दावा न्यायाधिकारणे, मुंबई		Rs.			MOTOR ACCIDENT CLAIMS TRIBUNALS
१	राजपत्रित			*1.*	*Gazetted–*
	अध्यक्ष	.. Pay in Judiciary Service ..	1	1	Chairman
	सदस्य	.. S-27 : 1,18,500-2,14,100-GP-8,700 ..	7	7	Members
	प्रबंध	.. S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600 ..	1	1	Registrar (1)
	अतिप्रबंधक	.. S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600 ..	1	1	Registrar (II)
	लेखा अधिकारी	.. S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600 ..	1	1	Accounts Officer
	सहायक लेखा अधिकारी	.. S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,400 ..	1	1	Asst. Accounts Officer
		एकूण ..	12	12	Total
२	अराजपत्रित (वर्ग तीन)–			*II.*	*Non-Gazetted Class III–*
	सहायक प्रबंधक	.. S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	2	2	Assistant Registrar
	शिरस्तेदार	.. S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	8	8	Sheristedar
	मुख्य लिपि	.. S-13 : 35,400-1,12,400-GP-4,200 ..	1	1	Head Clerk
	दुभाषि	.. S-10 : 29,200-92,300-GP-2,800 ..	8	8	Interpreter
	लघुलेखक (निम्न श्रेणी)	.. S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	3	3	Stenographer (LG)
	ग्रंथपाल	.. S-10 : 29,200-92,300-GP-2,800 ..	1	1	Librarian
	सहायक अधीक्षक	.. S-8 : 25,500-81,100-GP-2,400 ..	3	3	Assistant Superintendent
	अभिलेखापाल	.. S-8 : 25,500-81,100-GP-2,400 ..	1	1	Record Keeper
	वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25,500-81,100-GP-2,400 ..	1	1	Senior Clerk
	टंकलेखक/लिपिक	.. S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	32	32	Typist-Clerk
	बेलिफ	.. S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	8	8	Bailiff
	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	.. S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,400 ..	7	7	Stenographer (HG)
	अधीक्षक	.. S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	1	1	Superintendent
	वाहन चालक	.. S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	1	1	Driver
		एकूण ..	86	86	Total
३	अराजपत्रित (वर्ग चार)–			*III.*	*Non-Gazetted Class IV–*
	चोपदार	.. S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	1	1	
	हवालदार	.. S-3 : 16,600-52,400-GP-1,600 ..	7	7	Havaldar
	नाईक	.. S-3 : 16,600-52,400-GP-1,600 ..	1	1	Naik
	दप्तरी	.. S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Daftary
	शिपाई	.. S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	13	13	Peon
	हमाल	.. S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Hamal
	पहारेकरी	.. S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Watchman
	स्वच्छक	.. S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Sweeper
		एकूण ..	30	30	Total
		एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ...	119	119	Total (Gazetted + Non-Gazetted)

तक्ता १४--चालू TABLE XIV–*Contd.*

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम	वेतनमान Pay Scale	पदसंख्या No. of Posts 2016-2017	2017-2018	Designation
1	2	3	4	5	2
मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, नागपूर					MOTOR ACCIDENT CLAIMS TRIBUNAL, NAGPUR.
१	**राजपत्रित—**				*1. Gazetted–*
	सदस्य ..	..	–	–	Members
	प्रबंधक ..	..	–	–	Registrar
		एकूण ..	–	–	Total
२	**अराजपत्रित—**				*II. Non-Gazetted –*
	वरिष्ठ लिपिक ..	..	–	–	Senior Clerk
	उच्च श्रेणी लघुलेखक ..	..	–	–	Stenographer (H.G.)
	कनिष्ठ लिपिक ..	..	–	–	Junior Clerk
	बेलिफ ..	..	–	–	Bailiff
	हवालदार ..	..	–	–	Havaldar
	शिपाई ..	..	–	–	Peon
		एकूण ..	–	–	Total
		एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ..	–	–	Total –(Gazetted–Non-Gazetted)
राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण					MOTOR TRANSPORT APPELLATE TRIBUNAL, M. S., MUMBAI
१	**राजपत्रित--**				*Gazetted –*
	पीठासन अधिकारी ..	For Judicial Officer Grade only ..	1	1	Presiding Officer
		एकूण ..	1	1	Total
२	**अराजपत्रित (वर्ग तीन)--**				*Non-Gazetted Class III–*
	अधीक्षक ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	1	1	Superintendent
	लघुलेखक (उच्च श्रेणी) ..	S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,400 ..	1	1	Stenographer (HG)
	लिपिक/टंकलेखक ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	1	1	Clerk-*cum*-Typist
		एकूण ..	3	3	Total
३	**अराजपत्रित वर्ग चार--**				*Non-Gazetted Class IV–*
	शिपाई ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Peon
		एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ..	5	5	Total –(Gazetted–Non-Gazetted)

कार्यक्रम ८

रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग

सद्य:स्थितीत राज्यात राज्य शासनाने सहभाग घेतलेल्या सहा नवीन रेल्वे प्रकल्पांचे काम चालू असून आणखी काही प्रकल्पांना मंजुरी देण्यात आली आहे.

(१) अहमदनगर-बीड-परळी-वैजनाथ :— अहमदनगर-बीड-परळी-वैजनाथ या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०११३/७९८/प्र.क्र.२/२०१३/परि-५, दिनांक १० जून २०१५ अन्वये घेतला आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये २८२६.०० कोटी असून राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये १४१३.०० कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(२) वर्धा-यवतमाळ-नांदेड :— वर्धा-यवतमाळ-नांदेड या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ४० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-२०१५/प्र.क्र.१९/भाग-१/रेल्वे कक्ष, दिनांक १४ जुलै २०१५ अन्वये घेतला आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये २५०१.०५ कोटी असून राज्य शासनाच्या ४० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये १०००.४२ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(३) पुणे-नाशिक :— पुणे-नाशिक या २३५.१५ कि.मी. लांबीच्या नवीन दुहेरी मध्यम अतिजलद रेल्वे मार्गाचे बांधकाम करण्यासाठी राज्य शासनाने आर्थिक सहभाग देण्यास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०२१२/१८०/प्र.क्र. ३७/परिवहन-५, दिनांक १५ एप्रिल २०२१ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या प्रकल्पाची उभारणी महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास महामंडळामार्फत रुपये १६,०३९ कोटी एवढ्या एकूण प्रकल्प खर्च रकमेच्या मर्यादेत ६० टक्के कर्ज आणि ४० टक्के समभागमूल्य या प्रमाणात राबविण्यात येणार आहे. या प्रकल्पासाठी समभागमूल्यातील राज्य शासनाचा हिस्सा ५० टक्के याप्रमाणे रुपये ३२०८ कोटी एवढा आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(४) नागपूर-नागभीड :— नागपूर-नागभीड या ११६.१५ कि.मी. नैरोगेज रेल्वे मार्गाचे ब्रॉडगेज रेल्वे मार्गात रूपांतर करण्याच्या रेल्वे प्रकल्पाकरिता रुपये १४००.०० कोटी खर्चाच्या सुधारित अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०६१२/प्र. क्र. ७८/१२/ पुनर्बांधणी-२/परि.-५, दिनांक ३० जुलै २०२० अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या प्रकल्पाची उभारणी महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास कंपनीमार्फत रुपये १४०० कोटी खर्चाच्या मर्यादेत ६० टक्के कर्ज आणि ४० टक्के समभागमूल्य याप्रमाणात राबविण्यात येणार आहे. या प्रकल्पासाठी समभागमूल्यातील राज्य शासनाचा अर्धा हिस्सा रुपये २८० कोटी एवढा आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(५) वडसा-देसाईगंज-गडचिरोली :— वडसा-देसाईगंज-गडचिरोली या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-११०९/प्र.क्र.२४५/२००९/परि-५, दिनांक २५ जून २०१५ अन्वये घेतला आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये ४६९.२७ कोटी असून राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये २३४.६४ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(६) मनमाड-इंदौर :— मनमाड-इंदौर या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये १५ टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०५१८/प्र.क्र.११२/परि-५, दिनांक १३ ऑगस्ट २०१८ अन्वये घेतला आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये ८५७४.७९ कोटी इतकी आहे.

(७) कोकण रेल्वे महामंडळाच्या प्राधिकृत भागभांडवलात वाढ करणे व राज्य शासनाचे वाढीव भागभांडवल मंजूर करण्यास दिनांक १३ सप्टेंबर २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे. कोकण रेल्वे महामंडळाच्या प्राधिकृत भागभांडवलात राज्य शासनाचा २२ टक्के हिस्सा असून वाढीव भागभांडवलातील हिस्सा रुपये ७०२.५७७६ कोटी इतका आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(८) मुंबई-अहमदाबाद जलदगती रेल्वे मार्ग प्रकल्पाच्या विशेष उपयोजिता वाहनामध्ये महाराष्ट्र शासनाचे २५ टक्के प्रमाणे रुपये ५०००.०० कोटींचे भागभांडवल घेण्यास दिनांक १२ सप्टेंबर २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे.

तक्ता १

TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 (सुधारीत) 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 (अर्थसंकल्पीय) 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
८००--इतर खर्च (३००१००५४)	3000000	5500000
एकूण 'अ' ...	3000000	5500000
ब. संकीर्ण खर्च--योजनांतर्गत		
(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग ...	–	–
३२ अंशदाने ...	3000000	5500000
एकूण ...	–	–
एकूण 'ब' स्थूल ...	3000000	5500000
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण 'ब' निव्वळ ...	3000000	5500000
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३००१००५४ ...	–	–
एकूण 'क' स्थूल ...	3000000	5500000
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण 'क' निव्वळ ...	3000000	5500000

धोरण निश्चिती संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 (अर्थसंकल्पीत) 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 (१० टक्के वाढ) 5	Particulars 1
		A. *Activity Classification –*
6500000	12500000	800. Other Expenditure (30010054)
6500000	12500000	Total – 'A'
		B. *Objectwise Classification–*
–	–	00(02) Participation of State Government in Railway Projects
6500000	12500000	32, Contributions
–	–	Total
6500000	12500000	Total– 'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
6500000	12500000	Total–'B' Net
		C. *Source of Finance–*
		Demand No. Major Head
–	–	B-7 30010054
6500000	12500000	Total 'C' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
6500000	12500000	Total 'C' Net

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता २

तपशील 1		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--			
१४ शासनाच्या व्यावसायिक उपक्रमा-करिता गुंतवणूक	...	525000	2000000
१९० शासनाच्या व्यावसायिक उपक्रमाकरिता गुंतवणूक (व्यावसायिक क्षेत्र)	...	525000	2000000
एकूण (अ)	...	525000	2000000
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--			
(०१) (०१) महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास कंपनी	...	–	–
३२ अंशदाने (५००२००१४)	...	525000	2000000
एकूण 'ब' स्थूल	...	525000	2000000
वजा--वसुली	...	–	–
एकूण 'ब' निव्वळ	...	525000	2000000
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--			
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष	...	–	–
एकूण (क) स्थूल	...	–	–
वजा--वसुली	...	–	–
एकूण (क) निव्वळ	...	–	–

भारतीय रेल्वे--वाणिज्यिक मार्ग यांवरील भांडवली खर्च

TABLE II (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	Particulars 1
		A. *Activity Classification* –
2000000	2000000	14 Investment in Government commercial undertakings.
2000000	2000000	190 Investment in Government commercial undertakings. other Public Sector.
2000000	2000000	Total – (A)
		B.
–	–	(01) (01) Maharashtra Railway Infrastructure Development Company (50020014)
2000000	2000000	32, Contributions
2000000	2000000	Total– 'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
2000000	2000000	Total– 'B' Net
		C. *Source of Finance*–
–	–	Demand No. Major Head
–	–	Total (C) Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total (C) Net

३००१ भारतीय रेल्वे धोरण निश्चिती संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना

तपशील 1		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3	सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	(१० टक्के वाढ)
Demand No. 7 Major Head						प्रधानशीर्ष मागणी क्र. ७
3001 Indian Railways						३००१ भारतीय रेल्वे धोरण निश्चिती एक सारांश
Policy formulation I Summary						
800–Other Expenditure Charges	..	3000000	5500000	6500000	12500000	८००--इतर खर्च
Gross Total	Charged	.. –	–	–	–	भारित } निव्वळ बेरीज
	Voted	.. 3000000	5500000	6500000	12500000	दत्तमत } निव्वळ बेरीज
Total Recoveries		.. –	–	–	–	एकूण वसुली
Net Total	Charged	.. –	–	–	–	भारित } निव्वळ बेरीज
	Voted	.. 3000000	5500000	6500000	12500000	दत्तमत } निव्वळ बेरीज
Details						दोन तपशील
800–Other Expenditure Plan-(30010054)		.. –	–	–	–	८००--इतर खर्च
(00) (02) Participation of State Government in Railway Projects		.. –	–	–	–	(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग
32, Contribution		.. 3000000	5500000	6500000	12500000	३२, अंशदाने योजनांतर्गत (३००१००५४)
Total		.. 3000000	5500000	6500000	12500000	एकूण

तपशील 1		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3	सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5		(१० टक्के वाढ)
Demand No. 7 Major Head							प्रधानशीर्ष मागणी क्र. ७
3001 Indian Railways							३००१ भारतीय रेल्वे धोरण निश्चिती एक सारांश
Policy formulation							
I Summary							
800 Other Expenditure Charges	..	3000000	5500000	6500000	12500000		
Gross Total Charged	..	–	–	–	–		भारित निव्वळ बेरीज
Gross Total Voted	..	3000000	5500000	6500000	12500000		दत्तमत निव्वळ बेरीज
Total Recoveries	..	–	–	–	–		एकूण वसुली
Net Total Charged	..	–	–	–	–		भारित निव्वळ बेरीज
Net Total Voted	..	3000000	5500000	6500000	12500000		दत्तमत निव्वळ बेरीज
Details							दोन तपशील
14, Investment in Government commercial undertakings.	..	–	–	–	–		१४, शासनाच्या व्यावसायि उपक्रमाकरिता गुंतवणुका.
190 Loans to public sectors and other undertakings.	..	–	–	–	–	१९०	सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणुका.
(01) (01) Maharashtra Railway Infrastructure Development Company - Plan (50020014).	..	–	–	–	–		(०१) (०१) महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास कंपनी योज- ांत ित (५००२००१४).
32, Contributions	..	525000	2000000	2000000	2000000		३२, अंशदाने योजनांतर्गत
Total	..	525000	2000000	2000000	2000000		एकूण

कार्यक्रम ९

गृह विभाग (परिवहन)

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ

प्रस्तावना :--

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची स्थापना मार्ग परिवहन महामंडळ कायदा (RTC ACT) १९५० अन्वये झाली आहे. महामंडळाची कार्यभार चालविण्यासाठी राज्य शासनाकडून संचालक मंडळाची नियुक्ती केली जाते, तसेच दैनंदिन कारभार चालविण्यासाठी उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक यांची नियुक्ती राज्य शासनामार्फत केली जाते.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची निर्मिती राज्यातील प्रवासी जनतेस कार्यक्षम व किफायतशीर वाहतूक सुविधा पुरविण्याच्या उद्देशाने झालेली आहे.

शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०८१४/प्र.क्र. ४७८/परि-१, दिनांक ४ जुलै २०१५ व शुद्धिपत्रक दिनांक ८ सप्टेंबर २०१५ शासन निर्णयाद्वारे शासनाने ग्रामीण सेवेवरील प्रवासी कराचा दर १७.५ टक्के इतका ठेवून ७.५ टक्केप्रमाणे प्रवासी कराची रक्कम शासनास अदा करावी व उर्वरित १० टक्के कराची रक्कम शासनाचे भांडवली अंशदान म्हणून महामंडळाने समायोजित करावी, अशी मंजुरी महामंडळाला दिलेली आहे.

सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामध्ये लेखाशीर्ष-५०५५ मार्ग परिवहन यासाठी रुपये ५३१००.०० लाख एवढी तरतूद केली आहे. सन २०२०-२१ या लेखाशीर्षाखाली प्रत्यक्ष खर्च रुपये १९३२०.६२ लाख व सन २०१९-२० मधील शिल्लक रक्कम रुपये ३४७७६.२० लाख असा एकूण खर्च रुपये ५४०९६.८२ लाख झाला आहे. सुधारित अर्थसंकल्प सन २०२०-२१ मध्ये रुपये १.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली. तथापि, त्यामुळे सन २०२०-२१ च्या आर्थिक वर्षात रुपये ०.०० लाख खर्च झाला. परिणामी सन २०२०-२१ मधील रुपये १९३२०.६२ लाख व सन २०१९-२० मधील रुपये ३४७७६.२० लाख रक्कम शिल्लक राहिली. त्यामुळे सन २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पामध्ये रुपये ५३१००.०० लाख तरतूद असल्याने रुपये ९९६.८२ लाख तरतूद कमी पडत आहे. त्याचप्रमाणे सन २०२१-२२ मधील भांडवली अंशदानाची रक्कम रुपये २९९०२.३६ लाख इतकी अपेक्षित आहे. त्यामुळे सन २०२१-२२ साठी एकूण खर्च रुपये ८३९९९.१८ लाख (रुपये ५३१००.०० लाख + रुपये ९९६.८२ लाख + रुपये २९९०२.३६ लाख) इतका आहे.

त्याचप्रमाणे चालनातील वाढ व भारमानातील वाढ यामुळे उत्पन्नात होणारी अंदाजित वाढ विचारात घेता सन २०२२-२३ मध्ये प्रवासी कराच्या रकमेत त्या प्रमाणात वाढ होणार असल्याने प्रवासी कराच्या १० टक्केप्रमाणे भांडवली अंशदानासाठी रुपये ५४०७९.६३ लाख एवढी तरतूद करण्याची विनंती करण्यात आलेली आहे.

गृह विभाग — मागणी क्रमांक बी-१०

४०५५, पोलीस यावरील भांडवली खर्च ४०७०, इतर प्रशासनिक सेवा यावरील भांडवली खर्च, ५००२, भारतीय रेल्वे यावरील खर्च, ५०५५, मार्ग परिवहनावरील भांडवली खर्च

		दत्तमत	*भारित*	एकूण
स्थूल बेरीज	...	--	..	--
वजा-वसुली	...	..	..	..
निव्वळ बेरीज	...	--	..	--

	प्रधानशीर्ष		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२१ Actuals 2020-21	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१-२२ Budget Estimates 2021-22
1	2		3	4
दत्तमत-	४०५५, पोलिसांवरील भांडवली खर्च.	...	2079446	5786560
दत्तमत-	४०७०, इतर प्रशासनिक सेवावरील भांडवली खर्च.	...	4203730	8620945
दत्तमत-	५००२, भारतीय रेल्वे यावरील भांडवली खर्च (व्यावसायिक मार्ग).	...	525000	2000000
दत्तमत-	५०५५, मार्ग परिवहनावरील भांडवली खर्च.	...	–	5310000
दत्तमत-	एकूण	...	6808176	21717505
	एकूण बेरीज	**...**	6808176	21717505

Home Department–Demand No. B-10
4055, Capital Outlay On Police, 4070, Capital Outlay On Other Administrative Services
5002, Capital Outlay On Indian Railways, 5055, Capital Outlay On Road Transport

Voted	*Charged*	Total		
–	..	–	...	Gross Total
..	..	..	...	Deduct Recoveries
–	..	–	...	Net Total

(रुपये हजारांत / *Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२२ Revised Estimates 2021-22 5	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२२-२३ Budget Estimates 2022-23 6	Majorheads 2
6286560	7470323	**Voted -** 4055, Capital Outlay on Police
9076998	10930700	**Voted-** 4070, Capital Outlay on other Administrative Services.
2000000	2000000	**Voted-** 5002, Capital Outlay on Indian Railways (Commercial Line).
5310000	5310000	**Voted-** 5055, Capital Outlay on Road Transport.
22673558	**25711023**	**Total–Voted**
22673558	**25711023**	**Grand Total**

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड

गृह विभाग (बंदरे व परिवहन)

प्रस्तावना

महाराष्ट्राला ७२० कि. मी. लांबीची किनारपट्टी लाभलेली आहे. त्यापैकी अंदाजे बृहन्मुंबई ११४ कि. मी., पालघर जिल्ह्यामध्ये ११० कि.मी., ठाणे १७ कि. मी., रायगड जिल्ह्यामध्ये १२२ कि. मी., रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये २३७ कि. मी. आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये १२० कि. मी. अशी ही किनारपट्टी पसरलेली आहे. या किनारपट्टीशी संलग्न ४८ लहान बंदर हद्दी आहेत. ह्या किनारपट्टीच्या जवळून वाहणाऱ्या नद्या व खाड्या या किनारपट्टीला येऊन मिळतात. हा प्रदेशही अत्यंत दुर्गम व अवघड आहे. वाहतुकीसाठी दुर्गम भूप्रदेश असलेल्या भागातील वाहतुकीची गरज ही किनारपट्टी पूर्ण करते. सन १९६० सालापर्यंत वेगळी अशी बंदर संघटना नव्हती. तोपर्यंत बंदराचा कारभार राज्य शासनाने भारत सरकारच्या अबकारी खात्याकडे एजन्सी पद्धतीने सोपविला होता. नंतर बंदर विकासासाठी जनतेच्या वाढत्या मागण्यांचा विचार करता राज्य सरकारने बंदर विभागाला वेगळा करण्याचा निर्णय घेतला आणि त्याप्रमाणे बंदर विभागासाठी दिनांक १ एप्रिल १९६३ मध्ये वेगळे कार्यालय स्थापन करून तत्कालीन इमारती व दळणवळण खात्याच्या अधिपत्याखाली, मुख्य बंदर अधिकारी यांच्या अधिपत्याखाली त्याचा कारभार दिला. बंदर संघटनेची स्थापना ही बंदर विकासाच्या दृष्टीने त्यात अधिक सुधारणा, बंदराचा विकास करून जहाजे वाहतुकीची गरज पूर्ण करण्यासाठी दळणवळणाबाबत परवाना देणे व संरक्षण करणे, आकारणी, वसुली इत्यादी तसेच नौकानयनविषयक कायदे व नियमांच्या वेगवेगळ्या तरतुदींची अंमलबजावणी इत्यादी करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने केली.

शासनाने दिनांक ३१ ऑगस्ट १९९० च्या आदेशानुसार दिनांक ३० जून १९९० पासून बंदर विभागामध्ये विभागप्रमुख म्हणून जल परिवहन आयुक्त असे भारतीय प्रशासकीय सेवेतील पद निर्माण केले होते, त्यांच्या अधिपत्याखाली बंदर संघटनेच्या कार्यात एक सुसूत्रता आणण्यासाठी (१) मुख्य बंदर अधिकारी, (२) जल आलेखक आणि (३) सागरी अभियंता या कार्यालय प्रमुखांचा समावेश करण्यात आला होता. ४८ लहान बंदर हद्दीची खालील ५ बंदर समूहांमध्ये विभागणी करण्यात आली आहे व त्याचे प्रादेशिक बंदर अधिकारी हे कार्यालय प्रमुख असून मुख्य बंदर अधिकारी यांचे अधिपत्याखाली काम करतात.

(१) बांद्रे बंदर समूह
(२) मोरा बंदर समूह
(३) राजपुरी बंदर समूह
(४) रत्नागिरी बंदर समूह
(५) वेंगुर्ले बंदर समूह

राज्याच्या औद्योगिक व आर्थिक विकासाला चालना देण्यासाठी राज्य शासनाने लहान बंदरांच्या विकासासाठी शिखर संस्था म्हणून महाराष्ट्र सागरी मंडळाची स्थापना केली आहे. मंडळाकडे नियामक प्राधिकारांबरोबर खाजगी क्षेत्रास सहभागी करून बंदराचा विकास करण्यासाठी महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड अध्यादेश, १९९६, दिनांक ४ ऑक्टोबर १९९६ रोजी घोषित करण्यात आला व शासन निर्णय क्रमांक ईपीटी-१०९६/प्र. क्र. १३३/परि--५, दिनांक २२ नोव्हेंबर १९९६ नुसार महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, दिनांक २२ नोव्हेंबर १९९६ पासून कार्यान्वित झाले आहे. सदर बोर्डाचे अध्यक्ष, मा. मंत्री (बंदरे) असून बोर्डाला व्यावसायिकता येण्यासाठी जलवाहतूक/बंदर काम, व्यवस्थापन, वित्तीय बाबी इत्यादी क्षेत्रातील तज्ज्ञांची अशासकीय सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या अधिपत्याखाली पूर्वीचे जलपरिवहन आयुक्त, मुख्य बंदर अधिकारी, सागरी अभियंता, जल आलेखक व स्थापत्य अभियांत्रिकी कार्यालयांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडून खालील योजना राबविल्या जातील.

१. **बंदराचा विकास.**--नैसर्गिक सोयीचा अंदाज आणि त्यांचा हवामानविषयक दृष्टिकोनातून विचार, गाळ काढणे, बंदरांची आणि धक्क्यांची रचना व बांधकाम क्षमता (Berthing Forces), बंदराकडे जाणारे मार्ग, त्याचे बांधकाम नौकानयनांचे मार्ग आणि रचना, गाळ काढण्याच्या गरजा, नौकानयनविषयक मदत, जहाजे नांगरण्याची सोय, माल साठविण्यासाठी जागा, पाणी व विद्युत पुरवठा, जोड रस्ते, प्रवासी जेट्टीचे बांधकाम, बंदरालगतच्या प्रवासी सुखसोयी बांधकामे, वाहतुकीमध्ये सुधारणा इत्यादींचा यात अंतर्भाव आहे.

२. **सागरी अधिनियम (मेरीटाईम ॲक्ट) व त्याखालील नियमांची अंमलबजावणी.**--बंदराचे व्यवस्थापन, देखभाल भाड्याची आकारणी, जहाजांचे परवाने इत्यादींची तरतूद या अधिनियमात केली आहे. कर, भाडे आणि इतर वसुलीसारख्या स्वरूपाच्या शुल्कासाठीदेखील या अधिनियमात तरतूद केलेली आहे.

३. **अंतर्गत जलवाहतूक विकास.**--सदर योजना संचालक, अंतर्गत जलवाहतूक, मुंबई यांचे नियंत्रणाखाली होती. परंतु शासनाने सदरचे पद शासन गृह विभाग क्रमांक ईपीटी-१०८७/सीआर-९४३/परिवहन-५, दिनांक ७ डिसेंबर १९८७ अन्वये दिनांक १० सप्टेंबर १९८७ पासून कमी करण्यात येऊन हा विभाग मुख्य बंदर अधिकारी, यांच्या नियंत्रणाखाली आणण्यात आला आहे.

४. लाँच सेवा.--किनाऱ्यावरील खाड्या व नद्यांच्या अंतर्गत जलवाहतुकीच्या मार्गाचा विकास त्यावरील प्रवासी सेवा व लाँचवरील नियंत्रण ही अंतर्गत जलवाहतुकीची कार्ये आहेत.

५. जल आलेखन सर्वेक्षण खात्याची स्थापना प्रामुख्याने महाराष्ट्राच्या पश्चिम किनारपट्टीवर तसेच कोकण विभागातील नदी/खाडींमध्ये जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर सागरी संशोधन करण्यासाठी लागणारी माहिती जमा करण्यासाठी करण्यात आली आहे. जल आलेखन सर्वेक्षण खात्यामध्ये सर्वेक्षण पथके निर्माण करून प्रत्येक पथकासोबत वाहन, स्वतंत्र जल सर्वेक्षण नौका व आधुनिक सर्वेक्षण उपकरणे तसेच इतर साहित्यासहितही पथके जल सर्वेक्षणाची काम करीत आहेत.

जल आलेखन सर्वेक्षणाचा वार्षिक कार्यक्रम जल आलेखन कार्यालयाकडून तयार करण्यात येतो. त्यामध्ये प्रामुख्याने शासकीय/निमशासकीय विभागांची मागणी तसेच लहान बंदरांची सुधारणा, बंदर प्रकल्प सर्वेक्षण, मत्स्यव्यवसाय प्रकल्प, सार्वजनिक बांधकामासाठी, खारभूमी योजना, अंतर्गत जलवाहतूक इत्यादीसाठी जल सर्वेक्षण कामांचा समावेश करून जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रमास मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांची मान्यता घेण्यात येते.

पावसाळी हंगामामध्ये जल आलेखन सर्वेक्षण उपकरणांची, वाहन व सर्वेक्षण नौकांची देखभाल केली जाते. जल आलेखन सर्वेक्षण विभागाकडून महाराष्ट्र राज्याच्या पश्चिम किनारपट्टीत लहान बंदरांची भरती ओहोटी निर्देशिका वर्ष पूर्ण होण्यापूर्वी दरवर्षी तयार केली जाते. या भरती ओहोटी निर्देशिकेमध्ये प्रत्येक बंदराकरिता त्या वर्षातील दर दिवशीच्या भरती ओहोटीच्या पाण्याची पातळी आणि संभाव्य वेळ दर्शविली जाते.

जल आलेखन सर्वेक्षण विभागाकडून महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या कार्यक्षेत्रात येणाऱ्या नदी व खाडीवरून जाणारे रस्ते पूल, रेल्वे पूल, पाईपलाईन वाहून नेणारे पूल, ओव्हरहेड वीजवाहक तारा, तसेच समुद्राच्या तळाखालून जाणाऱ्या तेल व गॅस पाईपलाईन, ऑप्टिकल फायबर केबल इत्यादींकरिता बांधकामे करण्यासाठी विविध सरकारी, खाजगी संस्था/कंपन्या यांना परवानगी देण्यात येते. त्याकरिता नौकानयन जलमार्गाची सध्याची खोली व नौकानयन जलमार्गातील सध्याची व भविष्यातील होणारी जलवाहतूक व मालवाहतूक तसेच सध्या सुरू असलेले व प्रस्तावित असलेले बंदर प्रकल्प इत्यादी गोष्टींचा अभ्यास करून नौकानयन मार्गात पुलाचे बांधकाम करणेकरिता Vertical व Horizontal Clearance देऊन पुढील कामांना परवानगी देण्यात येते.

तसेच महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभागाचे वाळू/रेती निर्गती धोरण, दिनांक २१ मे २०१५ नुसार महाराष्ट्र सागरी किनारपट्टी विनियमन क्षेत्रातून (CRZ) नौकानयन जलमार्ग, जलवाहतुकीस सुकर करण्यासाठी नदी/खाड्यांमध्ये यांत्रिक व हातपाटी पद्धतीने उत्खनन करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग व कोकण विभागातील संबंधित जिल्हाधिकारी यांना दरवर्षी वाळू/रेती उत्खनन करण्यासाठी ना-हरकत दाखला देण्यात येतो. तसेच वाळू/रेती निर्गती धोरणानुसार इतर तांत्रिक माहिती पुरविण्यात येते.

६. सागरी अभियंता चीफ सर्व्हेअर यांच्याकडे पुढीलप्रमाणे कार्य आहेत :--

(१) नौसमूह.--महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडे असलेल्या नौकांचे परिरक्षण आणि दुरुस्ती.

(२) गाळ काढणे.--मंजूर झालेल्या कार्यक्रमाप्रमाणे गाळ काढण्यासाठी गाळ उपसणी गटाची योजना करणे, गाळ काढण्याचे काम करणे.

(३) नौकानयनविषयक सहाय्य.--लाईट बोया, वादळसूचक संदेश उपकरणे इत्यादींसारख्या नौकानयनविषयक सहाय्यांचे संपादन करणे, या कामामध्ये संकल्पना रचना, निरीक्षण, कार्यादिष्ट जागेवर उभारणी करणे आणि या सहाय्यांचे परिरक्षण करणे यांचा समावेश आहे.

(४) बोया.--सुरक्षित नौकानयनासाठी आवश्यक तेथे आवश्यक तेवढे बोया ठेवण्यात येतात.

(५) तरते धक्के.--तरत्या धक्क्यांचे संकल्पचित्र तयार करणे. त्यांची बांधणी वाहतूक करणे, योग्य त्या ठिकाणी स्थापना करणे आणि त्यांची देखभाल करणे.

(६) इनलॅन्ड व्हेसल ॲक्ट, १९१७.--या अंतर्गत जहाजांची तपासणी, सर्वेक्षण आणि त्यांचे प्रमाणपत्र देणे, जहाजावरील तांत्रिक कर्मचाऱ्यांच्या (इंजिन चालक) परीक्षा घेणे इत्यादी कामे १ मे २००० पासून सुरू करण्यात आली आहेत.

७. स्थापत्य अभियांत्रिकी शाखेचे पुढीलप्रमाणे कामे आहे.

(१) बंदरांचा विकास करणे.

(२) बंदरालगतच्या सुविधा निर्माण करणे.

(३) प्रवाशांसाठीच्या सुखसोयीविषयक कामे करणे.

(४) नौकानयन संदर्भातील स्थापत्य अभियांत्रिकी कामे.

(५) बंदरापर्यंत रस्ते मार्गाचे बांधकाम करणे.

(६) ब्रेकवॉटरसंबंधी बांधकामे.

(७) अंतर्गत जलवाहतुकीचा विकास करणे.

(८) तरंगते धक्के (Flotting Jetty).

(ब) समग्र कार्यक्रम

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाची मुख्य कामे म्हणजे बंदर व अंतर्गत जलवाहतूक यांचे प्रशासन, लहान बंदराचा खाजगी क्षेत्रास सहभागी करून विकास व देखभाल, सागरी वाहतुकीसंबंधीच्या कायदेकानूनची अंमलबजावणी, सागरी जलवाहतूक व नौकानयन, जलसर्वेक्षण, प्रवाशांच्या सुखसोयी, नौकानयनाविषयी सुविधा, बंदरातील बांधकामे, बंदराअंतर्गत मार्गदर्शन व नौकांचे सर्वेक्षण, गाळ काढणे, जहाज ताफ्यांची खरेदी व देखभाल, तांडेल व खलाशांचे प्रशिक्षण व संरक्षणात्मक बाबी इत्यादी आहेत. महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डात मुख्य कार्यकारी अधिकारी प्रमुख असून, मुख्य बंदर अधिकारी, मुख्य अभियंता, जल आलेखक व सागरी अभियंता हे अधिकारी असून ते आपापल्या विभागांचे विभाग प्रमुख आहेत.

सर्वसाधारण माहिती

२०२१-२०२२ साठी अंदाजपत्रकात महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या पुढील महत्त्वाच्या कामांसाठी तरतूद सुचविण्यात आली आहे :--

(अ) बंदरे व दीपगृहे

(१) जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय रुपये ०० कोटी) (३०५१०७०३)

यात प्रामुख्याने बंदराचे विकास व धूपप्रतिबंधक उपायांसाठी लागणारे जलसर्वेक्षण व त्यासाठी करावयास लागणाऱ्या प्रतिमान चाचणी व प्रतिकृती अभ्यास करण्यासाठी येणारा खर्च यांचा समावेश आहे. सन २०२१-२०२२ या वर्षाकरिता रुपये ०० कोटी एवढा नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

सदरच्या योजनेखाली सन २०१६-१७ पासून शासनाकडून कोणताही निधी प्राप्त झालेला नाही. सदरची योजना बंद करण्याबाबत शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

(२) बंदरालगतच्या सुविधा (जिल्हास्तरीय योजना)

यात मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील विविध बंदरांतील धक्क्यांची दुरुस्ती, जोडरस्ता बांधणे, विद्युतीकरण तत्संबंधी बांधकामे इत्यादींच्या खर्चाचा समावेश आहे. सदर कामाकरिता सन २०२०-२०२१ मध्ये रुपये १४.९४ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

(३) प्रवाशांसाठी सुखसोयी व इतर स्थापत्य अभियांत्रिकी कामे (जिल्हास्तरीय योजना)

या योजनेअंतर्गत मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील बंदरांच्या ठिकाणी प्रवाशांसाठी लागणाऱ्या विविध सुविधांचा समावेश होतो. उदाहरणार्थ--पाणीपुरवठा, शेड्स इत्यादी यासाठी सन २०२०-२०२१ मध्ये रुपये ०० कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

(४) गाळ उपसणे (राज्यस्तरीय योजना रुपये ३३.०० कोटी)

या योजनेनुसार बंदरातील गाळ काढण्याची मोठी कामे हाती घेण्यात येतात. सन २०२२-२०२३ करिता काही बंदरांतील मोठ्या प्रमाणात गाळ काढणे या कामासाठी रुपये ३३.०० कोटी नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.

(५) नौवाहनाची, नौसमूह व साधनसामग्री यांची खरेदी (राज्यस्तरीय रुपये ०.०० लाख)

सन २०२१-२०२२ करिता नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला नाही.

(६) नौकानयन सुविधा (जिल्हास्तरीय योजना)

नौकानयन सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मार्गदर्शक दिवे, बोये इत्यादी सोयी बंदरात पुरविण्यात येतात.

(७) बंदरापर्यंत रोड/रेल्वे मार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय रुपये ६६.०० कोटी)

बंदरांचा विकास BOT/BOOST तत्त्वावर खाजगी उद्योजकांच्या सहभागाने करून घ्यावयाचा आहे. तरी या कामासाठी बंदरापासून रस्ते रेल्वेपर्यंत पोचमार्ग बांधण्याची अत्यंत आवश्यकता आहे. सन २०२१-२०२२ करिता रुपये ६६.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

(८) तरंगती जेट्टी व तत्सम सुविधा उभारणे (राज्यस्तरीय रुपये ६३.५१ कोटी)

या योजनेनुसार बंदरामध्ये जेट्टी/तरंगती जेट्टी व त्यानुषंगाने इतर मूलभूत सुविधा निर्माण करणे या प्रकारची कामे केली जातात. सन २०२१-२२ करिता रुपये ६३.५१ कोटी इतका नियतव्यय मंजूर आहे.

(९) सागरमाला योजना (राज्य हिस्सा ५० टक्के) ३०५१-१८९१

सागरमाला योजनेंतर्गत अस्तित्वातील बंदरांचे आधुनिकीकरण, नवीन जागतिक दर्जाच्या बंदरांची निर्मिती, रस्ते व रेल्वेद्वारे बंदर जोडणी, तसेच आंतरर्देशिय जलमार्गाचा विकास, किनारपट्टीवरील सामाजिक घटकांचा विकास या प्रमुख बाबींचा समावेश आहे. सदर योजनेंतर्गत मान्यताप्राप्त प्रकल्पांना केंद्र शासनातर्फे ५० टक्के निधी व राज्य शासनातर्फे ५० टक्के निधी उपलब्ध केला जातो.

सन २०२१-२२ मध्ये राज्य शासनाने रुपये १११.०८ कोटी इतका नियतव्यय मंजूर आहे.

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक (३०५६००५५)

(१) जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय योजना रुपये ३.९७ कोटी)

यात प्रामुख्याने बंदर विकास, अंतर्गत जलवाहतूक व धुपप्रतिबंधक कामाच्या दृष्टीने खाड्यांतील जलसर्वेक्षण याचा समावेश होतो. या योजनेसाठी सन २०२०-२१ करिता शासन वित्त विभाग निर्णय क्रमांक अर्थस-२०२०/प्र.क्र. ६५/अर्थ-३, दिनांक ४ मे २०२० अन्वये कोविड-१९ च्या संसर्गजन्य रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे, शासनाच्या आदेशान्वये ३३ टक्के कार्यक्रमावरील खर्च निधीच्या मर्यादेत ०.१५ कोटी निधी नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

(२) खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी (जिल्हास्तरीय योजना)

खाड्यांमधील प्रवाशांसाठी विविध सुखसोयी व जलवाहतुकीसाठी धक्के, प्रवासी निवारे, पाणीपुरवठा इत्यादी पुरविणे, ही कामे करण्यात येतात. सदर कामाकरिता सन २०२१-२०२२ मध्ये रुपये ३.९० कोटी एवढा निधी प्राप्त आहे.

वार्षिक योजना २०२१-२०२२

१.०१. महाराष्ट्राला ७२० कि. मी. लांबीची दंतूर किनारपट्टी लाभली आहे. त्यावर उत्तरेकडे डहाणूपासून ते दक्षिणेकडे किरणपाणीपर्यंत बंदरे व २ मोठी, ४८ छोटी बंदरे आहेत. सर्व बंदरे मुंबई, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग या सहा जिल्ह्यांत विभागलेली आहेत. किनारपट्टीवर वाहतूकयोग्य ९ मुख्य खाड्या असून अंतर्गत जलवाहतुकीच्या विकासासाठी योग्य आहेत.

१.०२. बंदरालगतच्या खेड्यांमध्ये उतारू व मालवाहतुकीसाठी सेवा/सुविधा उपलब्ध करण्याचे काम या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाचे आहे.

१.०३. महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवरील ४८ लहान बंदर हद्दीपैकी काही बंदरांत निर्माण करण्यात आलेल्या बंदर/जेट्टी सुविधांच्या माध्यमांतून लोहखनिज, कोळसा, सिमेंट, क्लिंकर, कंटेनर्स, लाईमस्टोन, डोलोमाईट, रॉक फॉस्फेट, स्टील कॉईल, बॉक्साईट, मिल स्केल, प्रोजेक्ट कार्गो, मोलॅसिस, म्युरेट ऑफ पोटॅश, साखर, इथिलीन, इथिलीन डायक्लोराईड, व्ही. सी. एम. इत्यादी विविध प्रकारच्या मालाची हाताळणी करण्यात येते. सन २०१८-२०१९, २०१९-२०२०, २०२०-२०२१ व २०२१-२०२२ मध्ये (अपेक्षित) हाताळण्यात आलेली व २०२२-२०२३ मध्ये (अंदाजित) मालवाहतूक खालीलप्रमाणे आहे :--

वर्ष		लाख मेट्रीक टन	
२०१८-२०१९	..	४५८.००	
२०१९-२०२०	..	४३७.००	
२०२०-२०२१	..	३९८.००	
२०२१-२०२२	..	४६०.००	(अपेक्षित)
२०२२-२०२३	..	५०६.००	(अंदाजित)

सन २०१८-२०१९ व २०१९-२०२०, २०२०-२०२१, २०२१-२०२२ मध्ये (अपेक्षित) व २०२२-२०२३ (अंदाजित) मध्ये खालीलप्रमाणे उतारू वाहतूक झाली आहे व अपेक्षित आहे :--

वर्ष		उतारू संख्या (लाखात)	
२०१८-२०१९	..	१९३.००	
२०१९-२०२०	..	१५९.००	
२०२०-२०२१	..	८२.००	
२०२१-२०२२	..	१२०.००	(अपेक्षित)
२०२२-२०२३	..	१५०.००	(अंदाजित)

१.०४. राज्याच्या किनारपट्टीवरील स्वनियंत्रित धक्के बहुउद्देशीय धक्के यांच्या व्यतिरिक्त धामणखोल जयगड (जिल्हा रत्नागिरी), लावगण-जयगड (आंग्रे) आणि दिघी ह्या बंदरातून बारमाही मालहाताळणी होते. खाजगी उद्योजकांना जेट्टी सुविधा निर्माण करून माल हाताळणीचे प्रमाण वाढविण्यासाठी प्रोत्साहन देण्यात येत असून त्यादृष्टीने आवश्यक सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

सन २०१८-२०१९ व २०१९-२०२०, २०२०-२०२१, २०२१-२०२२ मध्ये (अपेक्षित) व २०२२-२०२३ (अंदाजित) मध्ये मिळालेला महसूल खालीलप्रमाणे आहे :--

वर्ष		(रुपये कोटींमध्ये)	
२०१८-२०१९	..	१८०.८१	
२०१९-२०२०	..	१९४.३१	
२०२०-२०२१	..	१८३.११	
२०२१-२०२२	..	२२२.४१	(अपेक्षित)
२०२२-२०२३	..	२३०.००	(अंदाजित)

१.०५ महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडून खालील योजना राबविल्या जातात :--

(अ) बंदरे व दीपगृहे (छोट्या बंदराची सुधारणा व धूपप्रतिबंधक बंधारे)

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक

(क) पूरनियंत्रण

(ड) पूरनियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज

वरील योजनांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश होतो :--

(अ) बंदरे व दीपगृहे

(१) जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय),

(२) बंदरांजवळच्या सोयी (जिल्हास्तरीय),

(३) उतारू, सुखसोयी व स्थापत्यविषयक इतर बांधकामे (जिल्हास्तरीय),

(४) बंदरातील गाळ काढणे (Capital Dredging at Ports) (राज्यस्तरीय),

(५) नौसमूहाची खरेदी (राज्यस्तरीय),

(६) नौकानयन साधने (जिल्हास्तरीय),

(७) बंदरापर्यंत रोड/रेल्वेमार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय),

(८) तरंगती जेट्टी बांधणे.

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक

(१) जल आलेखन, सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय),

(२) खाडी बंदरावरच्या प्रवासी सोयी (जिल्हास्तरीय),

(क) पूरनियंत्रण

(१) आशियाई विकास बँक अर्थसाहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम.

(२) सागरी धूप प्रतिबंधक बांधकामे

(ड) पूरनियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज

(१) आशियाई विकास बँक अर्थसाहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम.

जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय) ३०५१-०७०३

सदरच्या योजनेखाली सन २०१६-१७ पासून शासनाकडून कोणताही शासन निधी प्राप्त झालेला नाही. सदरची योजना बंद करण्याबाबत शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

नौसमूहाची खरेदी (राज्यस्तरीय)

२.२ सन २०२२-२०२३ या वर्षाकरिता नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला नाही

गाळ उपसणे (राज्यस्तरीय)

२.३ या योजनेनुसार बंदरातील गाळ काढण्याची मोठी कामे हाती घेण्यात येतात. सन २०२२-२०२३ साली काही बंदरांतील मोठ्या प्रमाणावर गाळ काढणे या कामासाठी रुपये ३३.०० कोटी नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

बंदरापर्यंत रोड/रेल्वेमार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय)

२.४ बंदरांचा विकास BOT/BOOST या तत्त्वावर खाजगी उद्योजकांच्या सहभागाने करून घ्यावयाचा आहे. सन २०२१-२०२२ या वर्षाकरिता रुपये ६६.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

बंदरालगतच्या (धक्क्याजवळच्या) सुखसोयी (जिल्हास्तरीय)

२.५ या योजनेखालील धक्क्यांची बांधकामे/सुधारणा, विद्युतीकरणाची सोय/आधुनिकीकरण, बंदराकडे जाणाऱ्या रस्त्यांचे बांधकाम इत्यादी कामे घेतली जातात. यासाठी सन २०२०-२१ मध्ये रुपये १४.९४ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

प्रवासी सुखसोई (जिल्हास्तरीय)

२.६ या योजनेखाली बंदरामध्ये उतारूंसाठी विश्रांतिस्थाने, प्रतीक्षागृहे, पाणीपुरवठा, स्वच्छतागृहे, धक्क्यांच्या सुधारणा, गाड्या उभ्या करण्यासाठी जागा, बंदराकडे जाणारे रस्ते इत्यादी कामे घेतली जातात. सन २०२०-२१ मध्ये रुपये ३.९० कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

नौकानयन सुविधा (जिल्हास्तरीय)

२.७ नौकानयनाच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मार्गदर्शक दिवे, बोये इत्यादी सोयी बंदरात पुरविण्यात येतात.

२.८ तरंगती जेट्टी व तत्सम प्रवासी सुविधा उभारणे.

सदर योजनेसाठी सन २०२०-२०२१ करिता रुपये ००० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आला आहे.

३. अंतर्गत जलवाहतूक

जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय) (३०५६००५५)

३.१ राज्यामध्ये असलेल्या ६७ खाड्यांपैकी मुख्य अशा ९ खाड्या आहेत व त्यांचा वापर उतारू व मालवाहतुकीसाठी करण्यात येतो. बहुतांश सर्व खाड्यांचे सर्वेक्षण झालेले असून भारतीय आंतरदेशीय जलमार्ग प्राधिकरण, भारत सरकार यांच्या शिफारशीप्रमाणे जे जलमार्ग आहेत त्यांची वाहतुकी योग्य क्षमता किती आहे हे समजण्यासाठी जलसर्वेक्षण करून त्याचा डेटा अद्ययावत करण्यात येतो. अशा जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधनासाठी २०२१-२२ या वर्षासाठी रुपये ३.९७ कोटी एवढा नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

बंदरालगतच्या (धक्क्याजवळच्या) सुखसोई व उतारू सुखसोई

३.०२ प्रवासी वाहतूक व पर्यटनाला चालना देण्यासाठी किनारपट्टीवरील खाडीकिनारी खालील ठिकाणी रो-रो प्रवासी जलवाहतुकीसाठी जेट्या बांधण्यात आल्या आहेत व तेथून प्रवासी वाहतूक मोठ्या प्रमाणावर सुरू आहे.

(१) बाणकोट खाडीत वेश्वी ते कोलमांडला

(२) दाभोळ खाडीत दाभोळ ते धोपवे

(३) जयगड खाडीत तवसाळ ते जयगड

(४) राजपुरी खाडीत आगरदांडा ते दिघी

ह्या रो-रो प्रवासी जलवाहतूक सेवांमुळे प्रवाशांना त्यांच्या वाहनासहित प्रवास करणे शक्य झाल्यामुळे रस्त्यामार्गे कापावे लागणारे सुमारे ७०-८० कि.मी. अंतर कमी झाले आहे. त्यामुळे प्रवाशांचा वेळ व पैसा यांची बचत होण्याबरोबरच रस्त्यांवरील वाहतूक कोंडी काही प्रमाणात कमी होऊन इंधनखर्च बचत व पर्यावरण प्रदुषणास काही प्रमाणात प्रतिबंध होण्यास साहाय्य झाले आहे. उपरोक्त रो-रो सुविधांच्या धर्तीवर किनारपट्टीवर अन्य ठिकाणी अशा सुविधा निर्माण करण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

मुंबईतील वाहतूक कोंडीच्या समस्येवरील उपायांचा एक भाग म्हणून शासनाने मुंबईच्या पूर्व किनारपट्टीवर फेरी व्हार्फ ते मांडवा आणि फेरी व्हार्फ ते नेरुळ अशा जलवाहतुकीस मान्यता दिलेली आहे. फेरी व्हार्फ आणि मांडवा येथे अनुक्रमे मुंबई बंदर विश्वस्त आणि महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्ड यांनी रो-रो जलवाहतुकीसाठी पायाभूत सुविधांची उभारणी केली आहे. रो-रो प्रवासी वाहतूक सुरू करण्यासाठी महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डाने ऑपरेटर संस्थेशी दिनांक ३ डिसेंबर २०१९ रोजी करारनामा साक्षांकित केला आहे. ही सेवा मार्च-२०२० पासून कार्यान्वित झाली आहे. या रो-पॅक्स प्रवासी वाहतुकीसाठी आणण्यात आलेल्या जहाजाची एकाच वेळी १२० वाहने व ५०० प्रवासी वाहून नेण्याची क्षमता आहे. या सेवेमुळे प्रवाशांना आपल्या वाहनांसहीत भाऊचा धक्का ते मांडवा हा प्रवास ५० मिनिटात व मांडव्याहून पुढे अलिबागपर्यंत ३० मिनिटात असा मुंबई ते अलिबाग हा प्रवास फक्त दीड तासात करणे शक्य झाले आहे. या रो-पॅक्स सेवेमुळे रायगड जिल्हा व कोकणातील इतर भागांतील पर्यटनाला मोठी चालना मिळाली आहे.

नेरूळ, नवी मुंबई येथील जलवाहतुकीच्या टर्मिनलची व इतर पायाभूत सुविधांची निर्मिती सिडको प्रशासनामार्फत करण्यात येत असून मे-२०२३ पर्यंत हे टर्मिनल तयार होणे अपेक्षित आहे. त्यानंतर गेटवे ऑफ इंडिया / भाऊचा धक्का येथून नेरूळ अशी प्रवासी वाहतूक सुरू करण्यात येईल.

फेरी व्हार्फ, मुंबई ते दिघी (जि. रायगड) अशी रो-रो जलप्रवासी वाहतूक चालविण्यासाठी खाजगी उद्योजकांचा प्रस्ताव प्राप्त झाला असून, त्यावर उचित कार्यवाही करण्यात येत आहे.

देशाच्या सागरी क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी केंद्र शासनाने "सागरमाला" हा महत्त्वाकांक्षी कार्यक्रम जाहीर केला आहे. या कार्यक्रमांतर्गत सागरी पायाभूत सुविधांच्या निर्मितीसाठी किनारी राज्यांना निधी उपलब्ध करून दिला जातो.

"सागरमाला" या महत्त्वाकांक्षी कार्यक्रमांतर्गत मांडवा, भाईंदर, बेलापूर व मालवण येथे जेट्टीचे काम पूर्ण झाले आहे. तसेच खारवाडेशी येथील जेट्टीवरील पोच रस्त्याचे काम पूर्ण झाले आहे.

सागरमाला योजनेखाली मुंबई व नजीकच्या परिसरात, गोराई, वसई, नारंगी, खारखाडेश्वरी, मनोरी, घोडबंदर, बोरीवली, बेलापूर तसेच रायगड जिल्ह्यात रेवस, करंजा, काशिद आणि रत्नागिरी जिल्ह्यात वेलदूर येथे प्रवासी वाहतुकीच्या विविध पायाभूत सुविधांची कामे हाती घेण्यात आली आहेत. या प्रकल्पांमुळे राज्याच्या किनारपट्टी भागात प्रवासी जलवाहतुकीस व पर्यटनास प्रोत्साहन मिळणार आहे.

वसई-ठाणे-कल्याण (राष्ट्रीय जलमार्ग-५३) या जलमार्गात प्रवासी जलवाहतूक सुरू करण्यासाठी मीरा-भाईंदर, कोलशेत, काल्हेर आणि डोंबिवली येथे प्रवासी जेट्टी व टर्मिनल सुविधा निर्माण करण्याचे प्रस्तावित असून या टर्मिनलच्या प्रस्तावांना केंद्रशासनाने 'सागरमाला' योजनेअंतर्गत मंजुरी प्रदान केली आहे. तसेच सदर प्रकल्पांना पर्यावरण विषयक दाखला प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही प्रगतिपथावर आहे. पर्यावरण विषयक दाखला प्राप्त झाल्यानंतर सदरची ४ कामे हाती घेण्यात येतील.

दक्षिण मुंबई जलमार्गाने नवी मुंबईला जोडण्यासाठी फेरी व्हार्फ ते बेलापूर, वाशी, ठाणे अशी हॉवरक्राप्ट सेवा सुरू करण्यासाठी महाराष्ट्र मेरीटाइम बोर्डाने जुलै-२०१८ मध्ये खाजगी ऑपरेटरला इरादापत्र (Letter of Intent) दिलेले आहे. सन २०२१ मध्ये ही सेवा सुरू होणे अपेक्षित आहे.

याशिवाय नवी मुंबईमध्ये बेलापूर येथे किनारपट्टीवरील पहिला मरीना प्रकल्प उभारण्यासाठी खाजगी विकासक कंपनीला नोव्हेंबर-२०१७ मध्ये परवानगी देण्यात आली आहे. विकासकामार्फत मरीना प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) तयार करण्यात आला आहे. State Level Environment Assessment Authority यांनी दिनांक २० जुलै २०२० अन्वये मरिना प्रकल्पाला सीआरझेड दाखला प्रदान केला आहे.

३.०३ क्रॉस फेरीसाठी असे धक्के बांधण्याव्यतिरिक्त या योजनेखाली धक्के व पकट्या बांधणे, बंदराकडे जाणारे रस्ते तयार करणे अशी कामे घेतली जातात. वांद्रे-वरळी सागरी सेतूनजिक असलेल्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या जेट्टीवरून तरंगते उपहारगृह प्रकल्प कार्यान्वित झाले आहेत. त्यामुळे मुंबईत येणाऱ्या पर्यटकांना आणखी एक पर्याय उपलब्ध झाला आहे.

३.०४ खाडी बंदरालगतची बांधकामे या कामासाठी सन २०२०-२०२१ मध्ये रुपये ३.९० कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

३.०५ किनारपट्टीनजीक स्थापन करण्यात येणाऱ्या उद्योगधंद्यांकरिता मालाची ने-आण करण्यासाठी शासनाच्या कॅप्टिव्ह जेट्टीविषयक धोरणास अनुसरुन कॅप्टिव्ह जेट्टी प्रकल्प उभारण्यासाठी परवानगी मिळणेबाबत खाजगी उद्योजकांकडून महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडे प्रस्ताव प्राप्त होत असतात. त्यानुसार सद्य:स्थितीत खाजगी उद्योजकांना महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या परवानगीने रेवदंडा, उल्वा-बेलापूर, धरमतर, रत्नागिरी-रनपार (पावस) व दाभोळ या बंदरांत त्यांच्या विशिष्ट मालाची वाहतूक करण्यासाठी स्वखर्चाने जेट्टी बांधून मालवाहतुकीस सुरुवात केली आहे. आणखीही बऱ्याचशा उद्योजकांचे प्रस्ताव विचाराधीन आहेत. त्यामुळे भविष्यकाळात महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या महसुलात निश्चित वाढ होण्याची शक्यता आहे. खाजगी क्षेत्राच्या सहभागास उत्तेजन देण्याच्या दृष्टीने बिल्ड, ऑपरेट ॲण्ड ट्रान्सफर (B. O. T.) या पद्धतीवर उभारण्याचे प्रस्तावित करण्यात येत आहे. म्हणजे ही सुविधा औद्योगिक घटकांमार्फत उभारली जाईल, वापरली जाईल आणि कार्यान्वित केली जाईल व काही कालावधीनंतर शासनास हस्तांतरित केली जाईल. मात्र सुरक्षिततेच्या दृष्टीने आवश्यक ती सर्व व्यवस्था केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार केली जाईल.

खाजगी घटक महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांच्याबरोबर करारनामा करतील. या करारनाम्यामध्ये स्वत:च्या जबाबदारीवर खाजगी घटक स्वखर्चाने जेट्टी व इतर नौवहन सुविधा निर्माण करतील.

सद्य:स्थितीत अस्तित्वात असलेले स्वनियंत्रित धक्के.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	पनवेल (उल्वा-बेलापूर)	अंबुजा सिमेंट लि.,	बल्क सिमेंट
२.	अलिबाग (धरमतर)	जेएसडब्ल्यू धरमतर पोर्ट प्रा. लि.,	आयर्न ओर क्लिंकर कोक-कोल स्पॉर्ज आयर्न
३.	रेवदंडा	जेएसडब्ल्यू स्टील प्रा. लि.,	आयर्न ओर/पॅलेटस् फाईन हॉट ब्रेकेटेड आयर्न डायरेक्ट रिडयूस आयर्न.
४.	दाभोळ	कोकण एलएनजी लि.,	एलएनजी
५.	रत्नागिरी (पावस-रनपार)	फिनोलेक्स इंडस्ट्रीज लि.,	एथोलिन डाय क्लोराईड
६.	रत्नागिरी (पावस-रनपार)	फिनोलेक्स इंडस्ट्रीज लि.,	कोळसा
७.	बाणकोट	इन्फ्रास्ट्रक्चर लॉजिस्टिक्स प्रा. लि.,	बॉक्साईट

याशिवाय किनारपट्टीवर खालील बहुउद्देशीय जेट्टी प्रकल्प कार्यान्वित आहेत.
सद्य:स्थितीत अस्तित्वात असलेले बहुउद्देशीय धक्के.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	अलिबाग (धरमतर)	पीएनपी मेरीटाईम सर्व्हिसेस प्राइव्हेट लिमिटेड	कोल, आयर्न ओर फाइन्स् सल्फर, बॉक्साईट
२.	रेवदंडा (सानेगाव)	इंडो एनर्जी इटरनॅशनल लिमिटेड,	कोळसा
३.	करंजा	करंजा टर्मिनल ॲण्ड लॉजिस्टिक्स प्रा. लि.,	स्टील प्लेस्ट्स, कोळसा

ट्रॉम्बे बंदराच्या अखत्यारित मे. योगायतन पोर्टस यांच्या बहुउद्देशीय जेट्टी प्रकल्पाचे काम प्रगतिपथावर आहे. योगायतन पोर्टस यांच्या जेट्टी प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्याचे काम जवळपास पूर्ण झाले असून अतिरिक्त धक्क्यांचे काम प्रगतीत आहे. लवकरच माल हाताळणीस प्रारंभ करणे अपेक्षित आहे.

कॅप्टिव्ह जेट्टी आणि बहुउद्देशीय जेट्टीव्यतिरिक्त महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या मालकीच्या/अखत्यारितील काही जेट्टी खाजगी उद्योजकांना मालहाताळणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. जेणेकरून जलमार्गाने मालहाताळणीस चालना मिळेल. अशा जेट्टींचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	डहाणू	मे. अदानी इलेक्ट्रिसिटी मुंबई लि.	कोळसा
२.	ट्रॉम्बे	मे. गोदरेज ॲण्ड बॉइज	कंपनीत उत्पादित येणारी अवजड उत्पादने
३.	रत्नागिरी	मे. अल्ट्रा टेक सिमेंट लि.	सिमेंट

याशिवाय पनवेल खाडीमध्ये उल्वा-बेलापूर बंदर हद्दीत तसेच भिवंडी बंदर हद्दीत कशेळी येथे अस्तित्वात असलेल्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या धक्क्यांचा अवजड यंत्रसामग्री (over Dimensional Cargo) हाताळण्यासाठी वापर करण्यासाठी विविध खाजगी घटकांना परवानग्या देण्यात येतात.

महाराष्ट्र हे शिपिंग क्षेत्राशी निगडित व्यवसायाचे अत्यंत महत्त्वाचे केंद्र असून, गेल्या अनेक वर्षात शिपिंग व्यवसायात मोठ्या प्रमाणावर वाढ झाली आहे. सद्य:स्थितीत किनारपट्टीत शिपयार्डची पुरेशी सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे जलयानांच्या देखभाल/दुरुस्तीसाठी अन्य किनारी राज्यात जावे लागते. त्यामुळे, महाराष्ट्राचा किनारपट्टीवर शिपयार्ड प्रकल्पांची निर्मिती होणे अत्यंत गरजेचे आहे. शिपयार्ड प्रकल्पांच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणावर प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष रोजगार निर्मिती होते. ह्या सर्व बाबी विचारात घेऊन राज्याच्या किनारपट्टीवर शिपयार्ड प्रकल्प निर्मितीसाठी खाजगी उद्योजकांना प्रोत्साहित करण्यात येत आहे. सद्य:स्थितीत भारती शिपयार्ड ह्यांनी रत्नागिरी जिल्ह्यात मिऱ्या बंदर व उसगाव, दाभोळ येथे शीपयार्ड प्रकल्प उभारले आहेत. सद्य:स्थितीत भारती शिपयार्ड ही कंपनी दिवाळखोरीत गेल्यामुळे, NCLT यांच्याद्वारे नवीन विकासक निवडण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे. मे. आंग्रे पोर्ट प्रा. लि. यांनी लावगण-जयगड येथे जहाज दुरुस्तीसाठी शिपलिस्ट सुविधा निर्माण केली आहे. या व्यतिरिक्त, किनारपट्टीवर अन्य ठिकाणी शिपयार्ड प्रकल्प उभारणीसाठी खालील खाजगी उद्योजकांना परवानग्या देण्यात आलेल्या आहेत.

अ.क्र.	बंदराचे नाव	प्रकल्प विकासकाचे नाव	प्रकल्पांची सद्य:स्थिती
१	२	३	४
१.	उल्वा बेलापूर	मे. मालदार शिपयार्ड प्रा. लि.	काम प्रगतीत आहे.
२.	उल्वा बेलापूर	मे. बेलापूर ऑफशोअर टर्मिनल एल.एल.पी.	पर्यावरण दाखला प्रतीक्षाधीन आहे.
३.	उल्वा बेलापूर	मे. रॉक ॲण्ड रीफ ड्रेजिंग प्रा. लि.	पर्यावरण दाखला प्राप्त झाला.
४.	कल्याण	मे. तिरुपती बालाजी मरीन एन्टरप्रायझेस	पर्यावरण दाखला प्राप्त झाला आहे.
५.	धरमतर	मे. मरीन फंटियर प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित
६.	अलिबाग	मे. कोकण बार्ज बिल्डर्स प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित

शिपयार्ड प्रकल्प निर्माण करण्यासाठी पनवेल खाडीमध्ये उल्वा-बेलापूर बंदर हद्दीत बेलपाडा येथे खाजगी उद्योजकांकडून निविदा मागविण्याची बाब प्रस्तावित आहे. हे ठिकाण मुंबईपासून नजिक असून, रस्ते व रेल्वे मार्गाने सुलभरित्या जोडले असल्याने शिपयार्ड सुविधा विकसित होण्यास उत्तम वाव आहे.

३.०६ खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाद्वारे बंदर सुविधांचा विकास आणि नवीन बंदर विकास धोरण-२०१६

महाराष्ट्र राज्याच्या किनारपट्टीवरील लहान बंदरांचा विकास हा खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाने करण्याचे धोरण शासनाने अंगिकारले असून, त्यानुसार सद्य:स्थितीत रायगड जिल्ह्यातील दिघी आणि रेवस-आवरे, रत्नागिरी जिल्ह्यातील धामणखोल-जयगड आणि लावगण-जयगड (आंग्रे) तसेच सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील विजयदुर्ग आणि रेडी या बंदर प्रकल्पांसाठी खाजगी विकासक कंपन्यांशी सवलत करारनामे सांक्षांकित करण्यात आले.

दिघी बंदर विकास प्रकल्पासाठी बालाजी समूहाच्या मे. बालाजी लिजींग ॲण्ड इंडस्ट्रिज कंपनी लि., यांच्याशी सन २००२ मध्ये सवलत करारनामा सांक्षांकित करण्यात आला होता व हा प्रकल्प मे. दिघी पोर्ट लि. या विशेष हेतू कंपनी (Special Purpose Vehicle) मार्फत चालविण्यात येत होता. मूळ विकासक कंपनी दिवाळखोरीत गेल्यामुळे, दिघी पोर्ट प्रकल्प ताब्यात घेण्यासाठी नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्युनल (NCLT) यांनी विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून, अदानी समूहाच्या मे. अदानी पोर्टस् ॲण्ड एसईझेड लि. या नवीन विकसक कंपनीचा प्रस्ताव मंजूर केला. अदानी पोर्टस् ॲण्ड एसईझेड लिमिटेड, यांनी महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या मान्यतेअंती, दिनांक १५ फेब्रुवारी २०२१ रोजी दिघी बंदराचे व्यवस्थापन व कार्यचालन ताब्यात घेतले असून, त्यांच्यामार्फत कारभार चालविण्यात येत आहे.

रेवसे-आवरे या बंदर प्रकल्पाच्या मुंबई बंदर विश्वस्त यांच्या बंदर हद्दीतून जाणाऱ्या प्रस्तावित नौवहन मार्गाकरिता त्यांच्याकडून विनामूल्य परवानगी अद्याप प्राप्त व्हायची असल्यामुळे बंदराच्या बांधकामास प्रत्यक्ष सुरूवात करणे शक्य झालेले नाही. तथापि, प्रकल्पासाठी आवश्यक अभ्यास पूर्ण करण्यात आले आहेत.

धामणखोल-जयगड (जिल्हा रत्नागिरी) हे बंदर जेएसडब्ल्यू समूहाच्या जेएसडब्ल्यू जयगड पोर्ट लि. या कंपनीमार्फत विकसित करण्यात आले आहे. सद्य:स्थितीत एकूण सहा धक्क्यांवरून विविध प्रकारचा माल हाताळण्यात येतो. या बंदरात सुमारे २० मीटर इतकी खोली असून २,००,००० टन क्षमतेचे जहाज थेट धक्क्याला लागू शकते. या बंदरातून एलएनजी आणि एलपीजी हा कार्गो हाताळण्यासाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा कंपनीने उभारल्या आहेत. केंद्र शासनाकडून याबाबतची अधिसूचना जारी झाल्यानंतर या कार्गोची हाताळणी सुरू होईल.

लावगण-जयगड (जिल्हा रत्नागिरी) येथे चौगुले समूहाच्या आंग्रे पोर्ट प्रा. लि. या कंपनीने बंदर उभारले असून, त्यामध्ये मालहाताळणीसाठी धक्का आणि जहाज दुरुस्तीसाठी अत्याधुनिक शीपलिफ्ट सुविधा निर्माण केली आहे. या सुविधेमुळे जहाज दुरुस्तीसाठी उत्तम सुविधा उपलब्ध झालेली आहे. याशिवाय मुंबई ते गोवा या जलमार्गावर चालणाऱ्या क्रूझ जहाजांसाठी सुद्धा या बंदरात थांबा उपलब्ध आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील विजयदुर्ग येथे बंदर विकास करण्यासाठी करारबद्ध करण्यात आलेली विकासक कंपनी विहित कालावधीत अपेक्षित प्रगती साध्य करण्यास असमर्थ ठरल्याने, त्यांचा करार रद्द करण्यात आला.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील रेडी येथे बंदराचा विकास करण्यासाठी रेडी पोर्ट लि. या कंपनीशी सवलत करारनामा सांक्षांकित करण्यात आला आहे. बंदर प्रकल्पासाठी लागणारे दाखले कंपनीने प्राप्त केले असून, अन्य बांधकामपूर्व बाबी प्रगतीत आहेत. सद्य:स्थितीत, रेडी बंदर येथील यापूर्वी अस्तित्वात असलेल्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या जेट्टीवरून कंपनी मालहाताळणी करीत आहे.

वरील बंदर प्रकल्पांव्यतिरिक्त जवाहरलाल नेहरु बंदर विश्वस्त (जेएनपीटी) यांचेकरिता सॅटेलाईट पोर्ट म्हणून पालघर जिल्ह्यामध्ये डहाणू तालुक्यात वाढवण येथे मोठे बंदर (Major Port) निर्माण करण्याच्या प्रकल्पास केंद्र शासनाने फेब्रुवारी-२०२० मध्ये मान्यता दिली आहे. हा प्रकल्प जेएनपीटी यांच्यामार्फत राबविण्यात येत असून, त्यामध्ये महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाचा सहभाग २६ टक्के आहे. सद्य:स्थितीत प्रकल्पासाठी विविध दाखले प्राप्त करण्यासाठी जेएनपीटी यांच्यामार्फत आवश्यक कार्यवाही प्रगतीत आहे.

खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाने बंदरांचा विकास करण्यासंदर्भात "बंदर विकास धोरण" शासनाने सन १९९६ मध्ये जाहीर केले. त्यानंतर बंदर क्षेत्रामध्ये त्या-त्या वेळची परिस्थिती, या क्षेत्राशी संबंधित घटकांच्या शासनाकडून असलेल्या अपेक्षा व मागण्या तसेच शासनाकडून बंदरे क्षेत्राला चालना देण्याची गरज या बाबी ध्यानात घेऊन धोरणामध्ये वेळोवेळी म्हणजे सन २०००, २००२, २०१० आणि २०१६ मध्ये सुधारणा करण्यात आल्या. बंदर विकास धोरण-२०१६ हे सर्वसमावेशक असून त्यात हरितक्षेत्र बंदरे, कॅप्टिव्ह जेट्टी, बहुउद्देशिय जेट्टी, शीपयार्ड, किनारी नौपरिवहन, अंतर्देशिय जलमार्ग विकास इत्यादी क्षेत्रांसंदर्भातील तरतुदी समाविष्ट आहेत. हे धोरण अधिकाधिक लवचिक, गुंतवणुकीस पोषक आणि बंदरविषयक प्रकल्पांकरिता अनुकूल व्हावे यादृष्टिने शासनाने १९ जुलै २०१९ च्या शासन निर्णयाद्वारे त्यामध्ये आणखी सुधारणा केल्या आहेत.

बंदरे क्षेत्राच्या विकासासाठी सातत्याने केलेल्या नियोजनबद्ध प्रयत्नांचे फलित म्हणून लहान बंदरांमधून हाताळण्यात येत असलेल्या मालहाताळणीमध्ये मागील ५ वर्षांत सुमारे ७० टक्के इतकी वाढ झालेली आहे. मुंबई बंदर विश्वस्त आणि जवाहरलाल नेहरु बंदर विश्वस्त ही महाराष्ट्रातील मोठी दरवर्षी करीत असलेल्या अनुक्रमे ६० दशलक्ष टन आणि ७० दशलक्ष टन मालहाताळणीच्या तुलनेत राज्यातील लहान बंदरांमधून सुमारे ४० ते ४३ दशलक्ष टन इतका माल दरवर्षी हाताळला जात आहे. राज्याच्या आर्थिक-सामाजिक विकासात बंदर क्षेत्राचे महत्त्वपूर्ण योगदान लक्षात घेता, ह्या क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी लक्ष केंद्रीत करण्यात आले असून सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

३.७ एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित " महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प" दिनांक ५ मार्च २०२० रोजी मा. मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये मंजूर करण्यात आला व त्या अनुषंगाने दिनांक २६ मार्च २०२० रोजी संदर्भिय शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला.

एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित "महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणापूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प" हा नवीन कर्ज प्रस्तावंतर्गत करारनामा सांक्षाकिंत झाल्यापासून ५ वर्षे कालावधीत राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

(१) एडीबीचा कर्ज हिस्सा रुपये ४०५.४० कोटी

(२) राज्य शासनाचा हिस्सा रुपये १७३.७४ कोटी

(३) खाजगी क्षेत्राचा हिस्सा रुपये ६४.३५ कोटी

सन २०२०-२०२१ साठी लेखाशीर्ष-२७११०९२२ अंतर्गत रुपये ३.१९ कोटी पैकी रुपये ९५.७० लक्ष वितरीत करण्यात आले व लेखाशीर्ष-६७११००१५ अंतर्गत रुपये निरंक आहे.

सन २०२१-२०२२ साठी लेखाशीर्ष-२७११०९२२ अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पित निधी रुपये ५.२० कोटीमधून रुपये १.५० कोटी वितरीत करण्याबाबत व लेखाशीर्ष ६७११००१५ अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पित निधी रुपये ४.५५ कोटीमधून रुपये २.५० कोटी वितरीत करण्याबाबतचा प्रस्ताव महाराष्ट्र शासनास सादर करण्यात आला आहे.

सन २०२२-२०२३ साठी लेखाशीर्ष-२७११०९२२ अंतर्गत रुपये २.५ कोटी एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यासाठी प्रस्तावित करण्यात आला आहे व लेखाशीर्ष-६७११००१५ अंतर्गत रुपये ६ कोटी एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यासाठी प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

विभागीय संरचना

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड

मुख्य कार्यकारी अधिकारी

- नौकानयन सल्लागार
- मुख्य बंदर अधिकारी
  - प्रादेशिक बंदर अधिकारी
    - वांद्रा
    - मोरा (ठाणे)
    - राजपुरी (अलिबाग)
    - रत्नागिरी
    - वेंगुर्ला
- जल आलेखक
- सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर
- वित्तीय नियंत्रक - नि - मुख्य लेखाधिकारी
- वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी
- मुख्य अभियंता
- उप-जिल्हाधिकारी
- सागरी सुरक्षा व संरक्षण अधिकारी
- महाव्यवस्थापक व्यवसाय विकास

प्रादेशिक बंदर अधिकारी यांचे अखत्यारित येणारी बंदरे

वांद्रा	मोरा (ठाणे)	राजपुरी (अलिबाग)	रत्नागिरी	वेंगुर्ला
१. डहाणू	१. वसई	१. थळ	१. बाणकोट	१. पूर्णगड
२. तारापूर	२. भिवंडी	२. अलिबाग	२. हर्णे	२. जैतापूर
३. नवापूर	३. कल्याण	३. रेवदंडा	३. केळशी	३. विजयदुर्ग
४. सातपाटी	४. ट्रॉम्बे	४. बोरली-मांडला	४. दाभोळ	४. देवगड
५. केळवा-माहिम	५. उल्वा-बेलापूर/ पनवेल.	५. नांदगाव	५. पालशेत	५. आचरा
६. अर्नाळा	६. मांडवा	६. मुरुड-जंजिरा	६. बोरया	६. मालवण
७. दातिवरे	७. मोरा	७. राजपुरी	७. जयगड	७. निवती
८. उत्तन	८. रेवस	८. दिघी	८. वरोडा	८. वेंगुर्ला
९. मार्वे-मनोरी	९. कारंजा	९. कुंभारू	९. रत्नागिरी	९. किरणपाणी
१०. वर्सोवा	१०. धरमतर	१०. श्रीवर्धन		१०. रेडी
११. वांद्रे	११. भाऊचा धक्का	११. मांदाड		
	१२. घारापुरी			
	१३. गेट वे ऑफ इंडिया.			
	१४. ठाणे बंदर			

(२) वित्तीय आवश्यकता **३०५१ बंदरे व दीपगृहे (क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील**

(II) Financial Requirements **विवरणपत्र 'अ'**

अ. क्र. Sr. No.	कार्यक्रम		प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actual 2020-2021	अर्थसंकल्प २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022
1	2		3	4
१	बांधकाम व दुरुस्ती--			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
	एकूण	...	–	–
२	बंदर व्यवस्थापन--			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
	एकूण	...	–	–
३	गाळ उपसणे व सर्वेक्षण			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
	एकूण	...	–	–
४	निलंबन--			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
	एकूण	...	–	–
५	इतर खर्च--			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
	एकूण	...	–	–
	गृह विभाग मागणी क्र. बी-७ प्रशि-३०५१ बंदरे व दीपगृहे	...		
६	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान			
(०१)	महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास सहायक अनुदान			
(००) (०३)	जेट्टीच्या बांधकामाकरिता केंद्राचे अर्थसहाय्य (सागरमाला) (राज्य हिस्सा ५० टक्के) (कार्यक्रम)			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	577500	2812800
	एकूण	...	577500	2812800

(C) Performance Budget in Details

Statement 'A' (रुपये हजारात / *Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Programme
5	6	
		1 Construction and Repairs–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		2 Ports Management–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		3 Dredging and Surveying–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		4 Suspense–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		5 Other Expenditure
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		Home Department Demand No. B-7 MH 3051 Port and Light Houses
		6 190 Assistance to Public Sector and other undertakings–
		(1) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board–3051
		(00) (03) Central assistance for construction of Jetty (Sagarmala) (50 % State share) (Scheme)
–	–	Committed Expenditure
2132000	3446100	Scheme Expenditure
2132000	3446100	Total

1	2		3	4
	गृह विभाग मागणी बी-३ प्रशि--३०५६			
७	संचालक व प्रशासन--			
	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील आणि इतर उपक्रमांना सहाय्य			
	महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास सहायक अनुदान--			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	1400	39700
	एकूण	...	1400	39700
८	सागरी धूपप्रतिबंधक बांधकामे--			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना)	...	–	–
	एकूण	...	–	–
९	इतर लहान बंदरे--			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
	एकूण	...	–	–
१०	इतर खर्च (देशांतर्गत व जल-परिवहनाचा विकास)			
	अनिवार्य खर्च	...	–	–
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
	एकूण	...	–	–
	गृह विभाग मागणी बी-८ २७११			
११	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील आणि इतर उपक्रमांना सहाय्य			
(००)	(०१) आशियाई विकास बँक अर्थसहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम (२७११०९२२)			
	३१ सहायक अनुदान (वेतनेतर) कार्यक्रमांवरील खर्च	...	9570	52000
(००)	(०२) सागरी धूप प्रतिबंधक बांधकामे (२७११०९३१)			
	३१ सहायक अनुदान (वेतनेतर)	...		
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	–	–
एकूण	(०२) १९०, सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमांना सहाय्य	...	9570	52000
२७११	पूर नियंत्रण एकूण दत्तमत	...	9570	52000

(C) Performance Budget in details

Statement 'A'–*contd.* (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

5	6	2
		Home Department Demand No. B-3 MH-3056
		7 Direction and Administration– 190 Assistance to Public Sector and other undertakings–
		(01) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board–
–	–	Committed Expenditure
23820	8900	Scheme Expenditure
23820	8900	Total
		8 Anti-Sea Erosion–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure (Schemes in the Five Year Plan)
–	–	Total
		9 Other Small Ports–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		10 Other Expenditure (Development of Inland Water Transport).
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		Home Department Demand No. B-8 2711
		11 190 Assistance to Public Sector and Other Undertaking–
		(00) (01) Asian Development Bank assisted Sustainable Coastal Protection and Management Investment Programme (27110222)
31200	25000	Voted 31. Grant-in-Aid (Non-Salary) Scheme Expenditure
		(00) (02) Construction of Anti Sea Erosion Bunds (27110931)
–	–	Voted 31. Grant-in-Aid (Non-Salary) Scheme Expenditure
31200	25000	Total (02) 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings
31200	25000	Voted Total 2711 Flood Control

(२) वित्तीय आवश्यकता **(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील**

(II) Financial Requirements **विवरणपत्र 'अ'**--चालू

1	2	3	4
	गृह विभाग मागणी बी--१२		
१२ (००) १९०	सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमासाठी कर्ज		
(००)			
(००) (०१)	आशियाई विकास बँक अर्थ साहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम (६७११ ००१५)		
५५	कर्जे व अग्रिमे	...	–	45500
एकूण (०२) १९०, सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमांनासाठी कर्जे		...	–	45500
६७११ पूर नियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज एकूण दत्तमत		...	–	45500

टीप : महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या स्थापनेमुळे योजनेतर व योजनांतर्गत शीर्षाखाली मुख्य लेखाशीर्ष ३०५१--बंदरे व दीपगृहे व ३०५६ अंतर्गत जलवाहतूक या खाली १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास सहायक अनुदान या शीर्षाखाली तरतूद मंजूर करण्यात येत आहे.

*महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाचे महसुली जमा रकमा व योजनेतर खर्च लक्षात घेऊन योजनेतर खर्चापेक्षा, महसुली उत्पन्न अधिक असल्याने योजनेतर तरतूद शासनाकडून करण्यात आलेली नाही.

(C) Performance Budget in details

Statement 'A'–*contd.* (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

5	6	
		Home Department Demand No. B–12
		(00) 190 Loans to Public Sector and Other Undertakings–
		(00)
		(00) (01) Asian Development Bank assisted Sustainable Coastal Protection and Management Investment Programme (6711 0015)
34125	60000	55 Loans and Advances
34125	60000	Total (02) 190 Loans to Public Sector and Other
34125	60000	Voted Total 6711 Loan for Flood Control Project.

Note.– Due to establishment of Maharashtra Maritime Board Provision for Non-Plan and Plan under Head 3051–Ports and Light Houses and Head 3056–Inland Water Transport. 190–Assistance to Public Sector and other undertaking financial assistance to Maharashtra Maritime Board provision made.

*As the revenue collection of Maharashtra Maritime Board is more than Non-Plan expenditure. Hence the provision for Non-Plan expenditure has not been budgeted by Government.

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'ब'

कार्यक्रम क्रमांक Programme No.	तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actual 2020-2021	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022
1	2	3	4
	३०५१--बंदरे आणि दीपगृहे--		
१	बांधकाम व दुरुस्ती ...	–	–
२	बंदर व्यवस्थापन ...	–	–
३	गाळ उपसणे व सर्वेक्षण ...	–	–
४	इतर खर्च--निलंबन ...	–	–
५	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान म. मे. बो. साहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५१०६९७)	–	–
६	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र आणि इतर – उपक्रमांना सहाय्य	–	–
७	इतर खर्च विनियमन व निरीक्षण ...	–	–
	एकूण ...	–	–
	३०५६--अंतर्गत जलवाहतक		
८	संचालन व प्रशासन ...	–	–
	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान म. मे. बो. सहायक अनुदान (योजनेतर) (३०५६००४६)		
	एकूण ...	–	–
९	४७११--पूरनियंत्रण प्रकल्प (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना)	–	–
	सागरी धूपप्रतिबंधक बांधकाम ...	–	–
	एकूण ...	–	–
१०	३०५१--बंदरे आणि दीपगृहे यावरील भांडवली खर्च		
	१९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना सहायक अनुदान म. मे. बो. ३१-सहायक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च)	577500	2812800
	एकूण ...	577500	2812800

(C) Performance Budget of Major head programme in details
Statement 'B'

(रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Programme
5	6	2
		3051–Ports and Light Houses–
–	–	(1) Construction and Repairs
–	–	(2) Ports Management
–	–	(3) Dredging and Surveying
–	–	(4) Other Expenditure (Suspense)
–	–	(5) 190–Assistance to Public Sector and Other undertaking. Grant-in-Aid to M. M. B. (Non-Plan) (30510697)
–	–	(6) 190–Assistance to public sector and other undertakings.
–	–	(7) Other Expenditure Regulation and Inspection.
–	–	Total
		3056–Inland Water Transport–
–	–	(8) Direction and Administration
		190–Assistance to Public Sector and Other undertakings. Grant-in-Aid to M. M. B. (Non-Plan) (30560046)
–	–	Total
		4711–Capital outlay on Flood Control Projects– (Scheme in Five Year Plan)
–	–	(9) Anti-Sea Erosion
–	–	Total
		3051–Capital outlay on Ports and Light Houses–
2132000	3446100	(10) 190–Assistance to Public Sector and other undertakings. Grant-in-Aid to M. M. B. (Minor Port Development) (Scheme Expenditure)
2132000	3446100	Total

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील

विवरणपत्र 'ब'

कार्यक्रम क्रमांक Programme No.	तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actual 2020-2021	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022
1	2	3	4
११३०५६--अंतर्गत जलवाहतुकीवरील भांडवली खर्च			
	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना साहाय्यक अनुदान म. मे. बो. साहाय्य अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (कार्यक्रमांवरील खर्च) (३०५६००५५)	1400	39700
	एकूण ...	1400	39700
	एकूण ...	1400	39700

टीप.--महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या स्थापनेमुळे योजनेतर व योजनांतर्गत शीर्षाखाली मुख्य लेखाशीर्ष ३०५१--बंदरे व दीपगृहे व ३०५६--अंतर्गत जलवाहतूक या अंतर्गत १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास साहाय्यक अनुदान या शीर्षाक्षाली तरतूद मंजूर करण्यात येत आहे.

(C) Performance Budget of Major head programme in details

Statement 'B'—*Contd.* (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Programme
5	6	2
		3056–Capital outlay on Inland Water Transport–
23820	8900	(11) 190 Assistance to Public Sector and other undertak ing. Grant-in-Aid to M. M. B. (Hydrographic Surveys and Investigation) (Scheme Expenditure) (30560055).
23820	8900	Total
23820	8900	Total

Note. –Due to establishment of Maharashtra Maritime Board provision for Non-Plan and Plan, under Head 3051 Ports and Light Houses and Head 3056 Inland Water Transport, 190 Assistance to Public Sector and Other Undertaking Financial Assistance to Maharashtra Maritime Board provision made.

कार्यक्रम

१ बांधकाम व दुरुस्ती

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुख्य बंदर अधिकारी

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड

लहान बांधकामे.--महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर दक्षिणेकडे किरणपाणीपासून उत्तरेला डहाणूपर्यंत एकूण ४८ लहान बंदरे विखुरलेली आहेत. कचेरीची इमारत, प्रवाशांकरिता प्रतीक्षालये, प्रसाधनालये, विजेची संचमांडणी, वादळ पूर्वसूचक दर्शक इत्यादी अनेक बंदरांची मालमत्ता असणारी विभागाची बांधकामे अस्तित्वात असणाऱ्या बांधकामात वेळोवेळी भर व फेरफार करावा लागतो. ही कामे महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या अभियांत्रिकी शाखेकडून व किनारी अभियंता यांचेकडून केली जातात.

जल आलेखक

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड

(१) लहान कामे.--प्रतिवर्षी हे कार्यालय ४९ लहान बंदरांची, भरती-ओहोटी पुस्तक, सरकारी तसेच ज्यांचा नौकानयनाशी संबंध आहे अशा खाजगी कंपन्यांना संशोधन करणाऱ्या संस्था / व्यक्तींना उपलब्ध करून देण्यात येतात.

(२) उपकरणे व सयंत्रे.--जल आलेखन सर्वेक्षणाच्या कामासाठी कार्यालयात सर्वेक्षण नौका, जीपगाड्या, जलयान बोट व त्यासोबत लहान बोट, सर्वेक्षणाची उपकरणे जसे की, डी.जी.पी.एस., हायपॅक सॉफ्टवेअर, लेवल, इको साउंडर (Heave Compensator) आणि इतर अत्याधुनिक विद्युत उपकरणांची जरुरी असते आणि त्यासाठी आवश्यकतेनुसार अर्थसंकल्पात तरतूद केली जाते.

सागरी अभियंता

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड

परिरक्षण व दुरुस्ती.--बंदर संघटनेची सागरी जहाजे ही खास प्रकारची आहेत. ज्या खास कामाकरिता ही जहाजे बनविण्यात आली होती आणि उपयोगात आणली ती म्हणजे--

(१) गाळ उपसणे व वाहून नेणे.

(२) नौकानयनाच्या सोयी पुरविणे.

(३) मालवाहू जहाजे खेचून नेणे आणि

(४) जलमार्गदर्शनाच्या सुविधा पुरविणे.

या जहाजाचे संपादन, परिरक्षण आणि दुरुस्ती सागरी अभियंता करतात.

सध्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडे खालील प्रकारची जहाजे आहेत :--

अनु-क्रमांक	जहाजांचा प्रकार		कोणत्या वर्षी बांधले	एकूण संख्या	बांधण्यासाठी आलेला एकूण खर्च	शेरा
१	२		३	४	५	६
					रुपये	
१	२०० टनी 'हॉपर बार्ज' (अस्वयंचलित)	...	१९६२	१	३,२९,०००	वापरात आहे.
२	स्पीड बोट	...	२००८	५	६३,३०,०००	५ स्पीड बोट वापरात आहेत व १ स्पीड बोटीची दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे.
३	सर्वेक्षण जहाज (सर्व्हे-लॉंच) (लवण, मेरू, दिव्यांश)	...	२०१५	३	७.६६,००.०००	वापरात आहे.

अनु-क्रमांक	जहाजांचा प्रकार		कोणत्या वर्षी बांधले	एकूण संख्या	बांधण्यासाठी आलेला एकूण खर्च	शेरा
१	२		३	४	५	६
४	कटर सक्शन ड्रेजर (स्वामी) (समर्थ)	...	२०१२	२	८,००,००,०००	वापरात आहे.
५	स्वयंचलित हॉपर बार्ज (आहारक, बोधी निर्वाण, शून्य)	...	२०१४	४	२०,४२,००,०००	वापरात आहे
६	स्पीड बोट (संस्कृती, संयम, अक्षत, आरुषी)	...	२०१५	४	६,१५,००,०००	१ स्पीड बोट वापरात आहे व ३ स्पीड बोटींची दुरुस्ती प्रस्तावित आहे.
७	लोखंडी ग्रॅब ड्रेजर 'सागरमंथन'	...	२०१८	१	४,९९,५०,२५०	वापरात आहे
८	लोखंडी ग्रॅब ड्रेजर 'निर्मलसागर'	...	२०१८	१	४,९९,५०,२५०	वापरात आहे
			एकूण	२१	५२,८८,५९,५००	

सध्या महाराष्ट्राच्या समुद्र किनाऱ्यावरील बंदरे / खाड्यांत नौकानयन मार्गदर्शनासाठी पालघर, सातपाटी येथे ०१, उल्वे-बेलापूर येथे ०४, मांडवा येथे –०६, मोरा, रायगड येथे –०२, करंजा–०२, रेवस–०४, असे एकूण १९ बोया टाकण्यात आले आहेत. तसेच सदर बोया टाकण्याचे, काढण्याचे व त्यांच्या परिरक्षणांचे काम सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून करण्यात येते.

तसेच महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या अखत्यारीतील बंदरांमध्ये नौकानयन मार्गदर्शनाकरिता सौर ऊर्जेवर चालणारे दीपगृह बसविण्यात आलेले आहेत. पालघर–१४, मुंबई –०७, रायगड–०३, रत्नागिरी–१२ व सिंधुदुर्ग–०८ असे एकूण ४४ दीपगृह बसविण्यात आलेले आहेत. सदर दीपगृहांचे परिरक्षण व दुरुस्तीची कामे सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून करण्यात येते.

वादळामुळे किनाऱ्यावर होणारे नुकसान टाळण्यासाठी वादळसूचक दर्शक किनाऱ्यांवर बसविण्यात आले आहेत. सध्या ३३ वादळसूचक बावटे महाराष्ट्राच्या समुद्र किनारपट्टीवर कार्यरत असून ह्या वादळसूचक बावट्यांचे दुरुस्ती देखभाल परिरक्षण आणि त्यांची उभारणी व त्यांना लागणारे भांडार साहित्य ही सर्व कामे सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून केली जातात.

वादळसूचक बावट्यांची जिल्हानिहाय माहिती खालीलप्रमाणे :—

(१) पालघर — डहाणू, तारापूर, नवापूर, सातपाटी, केळवा माहिम, दातिवरे, वसई–०७.

(२) ठाणे — उत्तन, ठाणे–०२.

(३) रायगड — मोरा, करंजा, थळ, अलिबाग–०२, रेवदंडा, राजपुरी, श्रीवर्धन–०८.

(४) रत्नागिरी — दाभोळ, बाणकोट, रत्नागिरी, पूर्णगड, जैतापूर, तिवरी वरोडा–०६

(५) सिंधुदुर्ग — विजयदुर्ग, आचरा, मालवण, निवती, रेडी, किरणपाणी–०६.

(६) मुंबई — वर्सोवा, मार्वे, बांद्रा, ट्रॉम्बे–०४.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता **तक्ता १**

(II) Financial Requirements

तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actual 2020-2021	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022
1	2	3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
१०१-बांधकाम व दुरुस्ती ...	–	–
एकूण (अ) ...	–	–
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
बांधकामे व दुरुस्ती		
(१) लहान बांधकामे		
लहान मूळ बांधकामे--स्थापत्य बांधकामे	–	–
लहान मूळ बांधकामे--बंदर बांधकामे	–	–
लहान मूळ बांधकामे--जल आलेक्षन बांधकामे	–	–
लहान मूळ बांधकामे--सागरी अभियांत्रिकी बांधकामे	–	–
लहान मूळ बांधकामे--अंतर्गत जलवाहतूक बांधकामे	–	–
एकूण (१) ...	–	–
(२) परिरक्षण व दुरुस्ती--		
स्थापत्य बांधकामाचे परिरक्षण व दुरुस्ती	–	–
सागरी जलयानांचे परिरक्षण व दुरुस्ती	–	–
वाहनांचे परिरक्षण व दुरुस्ती...	–	–
वाहनांचे परिरक्षण व दुरुस्ती, नाशिक	–	–
एकूण (२) ...	–	–
(३) हत्यारे व संयंत्रे--		
किनारी अभियंत्यासाठी हत्यारे व संयंत्रे	–	–
जल आलेक्षक यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	–	–
मुक्ष्य बंदरे अधिकारी यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	–	–
सागरी अभियंता यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	–	–
संचालक, अंतर्गत जल वाहतूक यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	–	–
एकूण (३) ...	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१ ...	577500	2812800
एकूण (क) स्थूल ...	577500	2812800
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (क) निव्वळ ...	577500	2812800

TABLE I

(रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Particulars
4	5	2
		A. Activity Classification–
–	–	101–Construction and Repairs
–	–	Total 'A'
		B. Objectwise Classification–
		Construction and Repairs–
		(1) Minor Works–
–	–	Minor Original Works–Civil Works.
–	–	Minor Original Works–Port Works.
–	–	Minor Original Works–Hydrographic Works.
–	–	Minor Original Works–Marine Engineering Works.
–	–	Minor Original Works–Inland Water Transport Works.
–	–	Total (1)
		(2) Maintenance and Repairs–
–	–	Maintenance and Repairs of Civil Works.
–	–	Maintenance and Repairs to Marine Crafts.
–	–	Maintenance and Repairs to Vehicle.
–	–	M. R. Nashik.
–	–	Total (2)
		(3) Tools and Plants–
–	–	Tools and Plants for Coastal Engineer.
–	–	Tools and Plants for Hydrographer
–	–	Tools and Plants for Chief Ports Officer.
–	–	Tools and Plants for Marine Engineer.
–	–	Tools and Plants for Director of Inland Water Transport.
–	–	Total (3)
–	–	Total–'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total–'B' Net.
		C. *Source of Finance–*
		Demand No. 7 Major Head
2132000	3446100	B–7 3051
2132000	3446100	Total 'C' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
2132000	3446100	Total 'C' Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

(3) Summary of Programme workload and explanation of financial requirements.

महाराष्ट्र राज्याच्या पश्चिम किनारपट्टीवरील एकूण ४९ ठिकाणांची भरती-ओहोटी दरवर्षी पुस्तिका तयार करण्यात येते

On west coast of Maharashtra total 49 places included every year in the Tide-Table Book

जलआलेखक Hydrographer

तक्ता २ Table 2

दुरुस्ती व देखभाल यांची प्रास्ताविक प्रगती दर्शविणारा तक्ता (सागरी अभियंता)

Chart showing an intial Progress of Maintainance and Repairs (Marine Engineer)

अ.क्र. Sr.No.	नाव Name	वर्ष Year	एकूण Total	वापरात असलेली Used	मोठी दुरुस्ती Major repair	किरकोळ दुरुस्ती Minor repair	दुरुस्तीच्या पलीकडे Beyond to repair	मोठ्या दुरुस्त्या Major repair	किरकोळ दुरुस्त्या व देखभाल Minor repairs and maintainance	एकूण खर्च (रु. हजारांत) Total expenditure (Rs. in thousand)
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
(१)	जहाजे ...	2020-2021	21	21	–	–	–	–	–	–
		2021-2022	21	21	–	–	–	–	–	–
		2022-2023	21	21	–	–	–	–	–	–
(२)	नौकानयनाची साधने.	2020-2021	105	105	–	–	–	–	–	–
		2021-2022	96	96	–	–	–	–	–	–
		2022-2023	96	96	–	–	–	–	–	–

कार्यक्रम २

बंदर व्यवस्थापन

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुख्य कार्यकारी अधिकारी

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड

मुख्य बंदर अधिकारी--भारतीय बंदर कायदा, १९०८ (इंडियन पोर्ट्स ॲक्ट, १९०८) आणि महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, ॲक्ट १९९६ च्या अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याच्या अधिपत्याखाली बंदराचा कारभार चालविण्यासाठी व अंतर्गत जलवाहतुकीचा विकास यासाठी निरनिराळ्या प्रकारची पदे शासनाने मंजूर केली आहेत. महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाचे स्थापनेनंतर सदर पदे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडे वर्ग झाली आहेत. शासनाकडून योजनेतर अनुदान प्राप्त होत नसल्यामुळे सन १९९८-९९ पासून बोर्डाचे महसुली उत्पन्नातून वरील शीर्षाखाली ह्या पदावरील कर्मचाऱ्यांचे वेतन व इतर पूरक भत्ते यासाठी खर्च केला जातो.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
१०२--बंदर व्यवस्थापन ...	–	–
एकूण (अ) ...	–	–
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(१) मुख्य बंदरे अधिकारी--		
वेतन ...	–	–
मजुरी ...	–	–
प्रवास खर्च ...	–	–
कार्यालयीन खर्च ...	–	–
इतर खर्च ...	–	–
पेट्रोल, तेल व इंधन ...	–	–
भाडेपट्टी इत्यादी ...	–	–
कपडे, तंबू व भांडार ...	–	–
एकूण (१) ...	–	–
१०२ (ब) किनारा अभियंता (३०५१०१५१)		
०१ वेतन ...	–	–
०३ प्रवास खर्च ...	–	–
०५ कार्यालयीन खर्च ...	–	–
०७ भाडेपट्टी इत्यादी ...	–	–
०८ प्रकाशन ...	–	–
०९ जाहिरात विक्री इत्यादी	–	–
१२ व्यावसायिक सेवा ...	–	–
२० इतर खर्च ...	–	–
३२ यंत्रे सामग्री व साधन सामग्री	–	–
एकूण (२) ...	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी ७ ३०५१ ...	577500	2812800
एकूण (क) स्थूल ...	577500	2812800
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (क) निव्वळ ...	577500	2812800

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	Particulars 1
		A. *Activity classification –*
–	–	102–Ports Management
–	–	Total –'A'
		B. *Objectwise Classification–*
		102– Ports Management–
		(1) Chief Ports Officer–
–	–	Salaries
–	–	Wages
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Other Expenditure
–	–	P. O. L.
–	–	Rent, Rates etc.
–	–	Clothing, Tents and Stores.
–	–	Total (1)
		102 (b) Coastal Engineer (30510151)
–	–	Salaries
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Rent, Rates etc.
–	–	Publication
–	–	Advertising, Sale, etc.
–	–	Professional Services
–	–	Other Charges
–	–	Machinery Equipment
–	–	Total (2)
–	–	Total 'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total 'B' Net
		C. Source of Finance–
–	–	Demand No. Major Head
2132000	3446100	B–7 3051
2132000	3446100	Total 'C' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
2132000	3446100	Total 'C' Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण
Programme work- load Summary and explanation of financial requirements

तक्ता २ TABLE-II

अनु-क्रमांक Sr. No.	कार्यालय Office	कार्यालय प्रमुख Head of Office	कार्यालय प्रमुखाशिवाय इतर कर्मचाऱ्यांची संख्या No. of Staff excluding head of office	अखत्यारीत असलेल्या बंदरांची नावे Name of the ports in the jurisdiction	नौकानयनासाठी उपलब्ध केलेल्या सोयींचा तपशील Details of Navigational Aids
1	2	3	4	5	6
१	बांद्रा बंदर समूह Bandra Ports Group.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	३७	डहाणू Dahanu	(१) विद्युत दीपगृह--डहाणू दिवा दांडी सौर ऊर्जा (केंद्र शासनाचा), (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (३) पाण्यातील खडक दर्शविणारे खांब, (४) मार्गदर्शक खांब, (५) झाई येथील सौर ऊर्जा दीपगृह. (1) Light House at Dahanu-Diva Dandi on Solar System, (2) Storm Warning Signal, (3) Rock Marking Pole, (4) Guide Pole, (5) Light House of Zai.
				तारापूर Tarapur	(१) दीपगृह धीवली (केंद्र शासनाचा) (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House of Dhivali (Central Government) (2) Storm Warning Signal.
				नवापूर Nawapur	(१) दीपगृह, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (1) Light house, (2) Storm Warning Signal,
				सातपाटी Satpati	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) पाण्यातील खडक दर्शविणारे एकूण ३ सोलर सिस्टीम कार्यान्वित असलेला मार्गदर्शक दिवा, (३) तरंगता बोया वरील सोलर लाईट, (४) दीपगृह (केंद्र शासनाचा). (1) Storm Warning Signal, (2) 3 Nos. of Rock Marking Light Operating on Solar System, (3) Floating Buoy Operating on Solar System , (4) Light House (Central Government).
				केळवा माहीम Kelwa-Mahim	(१) वडराई येथील पाण्यातील खडक दर्शविणारे खांब, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (३) केळवा येथे दोन पाण्यातील खडक दर्शविणारा खांब. (1) Rock marking pole at Vadrai, (2) Storm Warning Signal, (3) 02 Numbers of Rock Marking Pole at Kelwa.

				दातिवरे Datiware	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) दीपगृह दातिवरे एडवन-०१ व एडवण-०२. (1) Storm Warning Signal, (2) Light House Datiware–Advan-01 and Advan-02.
				अर्नाळा Arnala	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक (केंद्र शासनाचा), (२) सौर ऊर्जेवर चालणारा दीपस्तंभ. (1) Storm Warning Signal (Central Govt.), (2) Light House on Solar System.
				उत्तन Uttan	(१) डोंगरी येथील सोलर दीपगृह, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (३) मार्गदर्शक खांब, (४) घोडा खुटा खडकावरील सोलर दिवा, (५) वाशी घोडा सोलर दीपगृह, (६) गोराई येथे ३ मार्गदर्शक खांब. (1) Solar Light house at Dongri, (2) Storm Warning Signal, (3) Guide Pole, (4) Signal Light at Ghoda Khuta Rock on Solar System, (5) Signal Light at Vashi Rock on Solar System, (6) 3 Guide Pole at Gorai.
				मार्वे मनोरी Marve Manori	(१) वादळपूर्व सूचनादर्शक, (२) मार्गदर्शक खांब मनोरी. (1) Storm Warning Signal, (2) Guide Pole Manori.
				वर्सोवा Varsova	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) मार्गदर्शक खांब ३ मढ पातवाडी, ३ एरंगळ भाटी, ३ वर्सोवा, (३) मार्गदर्शक दिवा ०२ (1) Storm Warning Signal, (2) Guide Pole at Madh Patvadi 3, Arangal Bhati 3, Varsova 3, (3) 02 Nos. Light House at Bhati on Solar System.
				बांद्रा Bandra	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) मार्गदर्शक खांब खारदांडा १, जुहू तारा २, चिंबई २, (३) उरेशी बिकन येथील सौरऊर्जा दीप. (1) Storm Warning Signal, (2) Guide Pole at Khardanda 1, Juhutara 2, Chimbail 2, (3) Ureshi Beacon Light on Solar System.
२	मोरा बंदर समूह Mora Ports Group.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	63	वसई Vasai	(१) बंदर दीप, (२) बेकन दीप, (३) वादळ सूचक स्तंभ, (४) एक मार्गदर्शक खांब. (1) Bundar Light, (2) Beacon Light, (3) Storm Warning Signal, (5) Guide Pole.
				भिवंडी Bhiwandi	(१) निरंक (1) Nil.
				कल्याण Kalyan	(१) वादळी सूचक स्तंभ, (२) मार्गदर्शक खांब. (1) Storm Warning Signal, (2) Guide pole.
				ठाणे Thane Bundar	(१) वादळसूचक स्तंभ (1) Storm Warning Signal.
				तुर्भे Trombay	(१) वादळ सूचक स्तंभ. (1) Storm Warning Signal.
				पनवेल Panvel	(१) निरंक (1) Nil.

तक्ता २--चालू

1	2	3	4	5	6
				मोरा Mora	(१) संक्रमण दर्शक लाल प्रकाश, (२) वादळ सूचक स्तंभ. (1) Red Transit light, (2) Storm Warning Signal.
				मांडवा Mandwa	(१) बंदर दीप, (२) वादळ सूचक स्तंभ. (1) Bundar light, (2) Storm Warning Signal.
				रेवस Rewas	(१) वादळ सूचक स्तंभ (1) Storm Warning Signal.
				धरमतर Dharamatar	(१) मार्गदर्शक खांब, (२) वादळ सूचक स्तंभ, (३) मार्गदर्शक बोया (कंपनीतर्फे) (1) Guide Pole, (2) Storm Warning Signal, (3) Guide Buoya (From Company)
				करंजा Karanja	(१) वादळ सूचक स्तंभ (1) Storm Warning Signal.
				उल्वा बेलापूर Ulwa Belapur	(१) मार्गदर्शक खांब (1) Guide Pole.
				न. भाऊचा धक्का N. Ferrywharf	(१) मुंबई बंदर विश्वस्त यांचे अधिकारात. (1) Under the Control of Mumbai Port Trust.
				गेट वे ऑफ इंडिया Gateway of India	(१) मुंबई बंदर विश्वस्त यांचे अधिकारात. (1) Under the Control a Mumbai Port Trust.
				घारापुरी Elephanta	(१) मार्गदर्शक बोया (मुंबई बंदर विश्वस्तांचे तर्फे). (1) Guide Buoya (From MPT).
३	राजपुरी बंदर समूह Rajpuri Group of Ports	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	१७	थळ Thal	(१) वादळसूचक बावटाकाठी आहे. (1) Storm Warning Signal.
				अलिबाग Alibag	(१) वादळसूचक बावटाकाठी, (२) कुलाबा किल्ल्यातील दीपस्तंभावर सन २०१७ साली सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन बसविण्यात आलेला आहे. (1) Storm Warning Signal, (2) During the year 2017, Light House Oprating on Solar System at Kolaba Fort.

				रेवदंडा Revdanda	(१) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) Storm Warning Signals.
				बोरली-मांडला Borli-Mandla	(१) कोर्लाई किल्ल्यावर केंद्र शासनाचे दीपगृह. (२) बोर्ली-मांडला येथील दीपस्तंभावर सन २०२१ साली सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन दिवा बसविण्यात आलेला आहे. (1) Light House at Korli Fort (Central Govt.), (2) During the year 2017 Light House Operating on Solar System.
				नांदगाव Nandgaon	(१) मार्गदर्शक खांब (1) Guide Pole
				मुरुड-जंजिरा Murud-Janjira	(१) सन २००८ साली एकदरा दीपस्तंभावर सौर ऊर्जेवर चालणारा दिवा बसविण्यात आला. तसेच सदरहू लाईट हाउस सन २०१८ मध्ये केंद्र शासनाच्या दीपस्तंभ आणि दीपपोत निर्देशालय, मुंबई यांना हस्तांतरित करण्यात आलेला आहे. (२) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) During the year 2008 Light House Operating on Solar System at Ekdara. In addition, in 2018 the Light House was handed over to Central Government Directorate of Light House and Light Ships, Department, Mumbai. (2) Strom Warming Signal.
				राजपुरी Rajpuri	(१) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) Storm warning Signal
				मांदाड Mandad	(१) -- (1) --
				कुंभारू Kumbharu	(१) -- (1) --
				श्रीवर्धन Shriwardhan	(१) सन २०१८ साली श्रीवर्धन (जिवना) बंदर येथील दीपस्तंभावर सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन दिवा बसविण्यात आलेला आहे. (1) A new lamp has been installed on Solar Power in 2018 on the Depa-stambha in Shriwardhan (Jivna) Port.
४	रत्नागिरी बंदर समूह Ratnagiri Group of Ports.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	70	बाणकोट Bankot	(१) -- (1)--
				केळशी Kelshi	(१) उटंबर येथील बंदर दिवा अस्तित्वात आहे. (1) Bundar light at Uttambar
				हर्णे Harnai	(१) दीपगृह (आगा), (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House (Aga), (2) Storm Warning Signal.
				दाभोळ Dabhol	(१) अंजनवेल येथील संकेत दीप, (२) वेलदूर येथील संकेत दीप, (३) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Beacon Light at Anjanvel, (2) Beacon light at Veldur, (3) Storm Warning Signal

तक्ता २--चालू

1	2	3	4	5	6
				पालशेत Palshet	(१) दीपगृह (आगा) (1) Light House (Aga)
				बोर्या Boria	(१) दीपगृह (आगा) (1) Light House (Aga)
				जयगड Jaigad	(१) धामणखोल दीपगृह, (२) संकेत दीप, (३) जलमार्ग दाखविणारे दोन प्रकाशित बोया (लाल). (1) Dhanmankhol Light House, (2) Beacon Light, (3) Two Channel marking lighted buoya (Red), (4) Navigational Light (Green) at Jetty.
				वरोडा Varoda	(१) दीपगृह (आगा), (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House (Aga), (2) Storm warning Signal.
				रत्नागिरी Ratnagiri	(१) रनपार येथील दीपगृह (आगा), (२) वादळपूर्व सूचनादर्शक वर नमूद केलेले दिवे सध्या अस्तित्वात आहेत. (1) Four transit light, (2) Light House (Aga) at Ranpar, (3) Automatic Guide Light at entrance of Rajiwada creek, (4) Storm Warning Signal, (5) 1 unlighted buoya at Bhagwati Bundar.
५	वेंगुर्ला बंदर समूह Vengurla Group of Ports.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	76	विजयदुर्ग Vijaydurg	(१) दीपगृह, (२) बंदर दिवा, (३) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House, (2) Bundar Light, (3) Storm Warning Signal.
				देवगड Deogad	(१) बंदर दिवा. (1) Bundar Light.
				आचरा Achara	(१) आचरा पॉइंट दीपगृह, (२) वादळ सूचना दर्शक, (३) आचरा रिंग बोया (सोलर). (1) Achara Point Light House, (2) Storm Warning Signal, (3) Achara Rag Buoya (Solar).
				मालवण Malwan	(१) पारगमन लाईट (हिरवा), (२) पारगमन दिवा (तांबडा), (३) सिंधुदुर्ग किल्ला दीपगृह, (४) वादळ सूचक दर्शक, (५) प्रकाशित बोया-२, (६) अप्रकाशित बोया-३, (७) विलंबाची वेल सोलर लाईट. (1) Transit (Green), (2) Transit Light (Red), (3) Sindhudurg Light House, (4) Storm Warning Singal. (5) Lighted Buoya, (6) There unlighted Buoya, (7) Chivelyanchi Vel Solar Light.
				निवती Niwati	(१) अप्रकाशित बोया-२, (२) वादळ सूचक दर्शक, (३) नौकानयन दिवा (सोलर) (1) Two unlighted Buoya, (2) Storm Warning Signal. (3) Navalgatermal Aids 4 (Solar).

वेंगुर्ला Vengurla	(१) दोन अप्रकाशित बोया-२. (1) Two unlighted Buoya-2.
रेडी Redi	(१) अप्रकाशित बोया-३, (२) वादळ सूचक दर्शक, (३) तीन नौबंध बोया. (1) Unlighted Buoya-3, (2) Storm Warning Signal, (3) Three mooving Buoya.
किरणपाणी Kiranpani	(१) वादळ सूचक दर्शक--१ (1) One Storm Warning Signal.
पूर्णगड Purnagad	(१) दीपगृह, (२) वादळ बावटा काठू, (३) बंदर दिवा. (1) Light House, (2) Storm Warning Flag Pole, (3) Bundar Light.
जैतापूर Jaitapur	(१) दीपगृह (मुसाकारी), (२) वादळसूचक बावटा, (३) बंदर दिवा, (४) मुसाकाझी येथील प्रकाशित नांगर बोया, (५) आंबूळगड रिफ बोया. (1) Light House (Musakami, (2) Storm Warning Signal, (3) Bundar Light, (4) Lighted Anchor Buoya of Musakazi, (5) Ambulgad Reef Buoya.

अ. क्र. Sr. No.	बंदराचे नाव Name of Port	वर्ष Year	जहाजांनी हाताळलेले मालांचे दळणवळण Cargo Traffic handled by vessels: आयात Import (In tons)	निर्यात Export (In tons)	एकूण Total (In tons)	किनारा Costal	इतर जलमार्ग Other Water Way	एकूण Total	बंदरात आलेली एकूण जहाजे No. of called ships in Ports	जमा झालेला महसूल रुपयात Revenue Realised in Rs.	दिलेले उतारू परवाने No. of Passenger Licences issued	केलेले बंदर पथ मार्गदर्शन Pilotage performed	केलेली अचानक तपासणी No. of surprise checks carried out	अचानक केलेल्या तपासणीचे परिणाम Result of Surprise checks carried out
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	डहाणू Dahanu	2019-20	921755	–	921755	–	–	–	16	23043875	–	–	–	सदर जलमार्गावर पादचारी पूल झाल्यामुळे प्रवासी वाहतूक बंद झालेली आहे.
		2020-21	351089	–	351089	–	–	351089	6	16094108	–	–	–	
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	370000	–	–	–	,,
2	तारापूर Tarapur	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3	नवापूर Navapur	2019-20	–	–	–	–	71160	71160	–	35584	1	–	–	प्रवासी परवाने देण्याची कार्यवाही चालू आहे.
		2020-21	–	–	–	–	74718	74718	–	41922	–	–	–	
		2021-22	–	–	–	–	24906	24906	–	14403	–	–	–	
4	सातपाटी Satpati	2019-20	–	–	–	–	17668	17668	–	751000	2	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	56454	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	249252	–	–	–	–

5	केळवा माहिम Kelwa-Mahim	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	17940	–	–	–	–
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	75402	–	–	–	–
6	दातिवरे Datiware	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	38205	–	–	–	–
7	अर्नाळा Arnala	2019-20	–	–	–	–	48452	48452	–	24227	2	–	–	प्रवासी परवाने देण्याची कार्यवाही चालू आहे.
		2020-21	–	–	–	15350	–	15350	1	1179234	2	–	9	–
		2021-22	–	–	–	25000	–	25000	2	350000	1	–	15	–
8	उत्तन Uttan	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	134188	–	–	–	–
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	140000	–	–	–	–
9	मार्वे मनोरी Marve Manori	2019-20	–	–	–	–	10050733	10050733	–	10432709	16	–	–	प्रवासी परवाने देण्यात आले.
		2020-21	–	–	–	1801134	–	1801134	–	3557460	16	–	–	
		2021-22	–	–	–	2097183	–	2097183	–	3600000	8	–	–	–

तक्ता २--चालू **Table-2**–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10	वर्सोवा Versova	2019-20	–	–	–	–	6664851	6664851	–	3724901	6	–	–	प्रवासी परवाने देण्यात आले.
		2020-21	–	–	–	4428469	–	4428469	9	2324405	8	–	6	,,
		2021-22	–	–	–	6600000	–	6600000	5	3550000	10	–	12	,,
11	बांद्रा Bandra	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	5126000	14	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	1240123	–	–	–	–
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	5620000	–	–	–	,,
	एकूण बांद्रा बंदर समूह Total Bandra Group of Ports.	2019-20	921755	–	921755	–	16852864	16852864	16	38012296	27	–	–	,,
		2020-21	351089	–	351089	6244953	74718	6670760	16	24645834	26	15	–	,,
		2021-22	–	–	–	8722183	24906	8747089	7	14007262	19	27	–	,,

12	वसई Vasai	2019-20	–	–	–	–	56214	56214	–	963851	01	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	38862	–	38862	–	–	–	–	388619	–	–	–	No untowards incidents occurred.
		2021-22	24192	–	24192	–	8500	8500	–	766920	–	–	–	
13	भिवंडी Bhiwandi	2019-20	6383.9	–	6383.9	–	–	–	–	1132055	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	376.5	2116	2492.5	–	–	–	–	13060	–	–	–	No untowards incidents occurred.
		2021-22	5556.07	–	5556.07	–	–	–	–	604717	–	–	–	
14	कल्याण Kalyan	2019-20	–	–	–	–	165	165	–	359986	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	1216	1216	–	603514	–	–	–	,,
		2021-22	22135	–	22135	–	–	–	–	1500000	–	–	–	,,
15	ठाणे Thane	2019-20	–	–	–	–	1418	1418	–	51410	2	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	5858	5858	–	350554	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	6000	6000	5	325000	2	–	–	,,
16	ट्रॉम्बे Trombay	2019-20	–	3309.42	3309.42	–	–	–	–	4034939	–	–	–	,,
		2020-21	–	5233.58	5233.58	–	–	–	53	3010624	–	–	–	,,
		2021-22	–	6300	6300	–	–	–	67	3200150	–	–	–	,,

तक्ता २--चालू **Table-2**–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
17	पनवेल Panvel	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	No untowards incidents occurred.
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
18	मोरा Mora	2019-20	–	–	–	–	181434	181434	–	1286228.16	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	–	–	–	–	110373	110373	21	972075	21	–	50	No untowards incidents occurred.
		2021-22	–	–	–	–	153834	153834	19	1446600	20	–	80	
19	मांडवा Mandwa	2019-20	–	–	–	–	657855	657855	–	10191426	13	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	964517	964517	–	20632494	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	624400	624400	–	16408427	–	–	–	,,
20	रेवस Rewas	2019-20	–	–	–	–	171332	171332	03	558112	19	–	198	,,
		2020-21	–	–	–	–	134276	134276	–	623422	–	–	138	,,
		2021-22	–	–	–	–	79641	79641	–	280132	–	–	105	,,

21	धरमतर Dharamtar	2019-20	9663036.24	8374.60	9671410.84	–	–	–	540	186502639	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2020-21	15971480	204619.20	16176099.20	–	–	–	990	490502300	–	–	4	
		2021-22	18594959	142379	18737338	–	–	–	1145	513541187	–	–	–	
22	करंजा Karanja	2019-20	1302.14	–	1302.14	–	129949	129949	–	27949089	03	–	–	,,
		2020-21	12733.99	–	12733.99	–	97804	97804	26	1621630	–	–	25	,,
		2021-22	190963.89	–	190963.89	–	71047	71047	36	16833329	–	–	32	,,
23	उल्वा बेलापूर Ulwa Belapur	2019-20	912508.75	35438.53	947947.28	–	–	–	–	42784291	–	–	–	,,
		2020-21	1307328	36340	1343668	–	–	–	373	64339900	–	–	24	,,
		2021-22	1450000	40000	1490000	–	–	–	411	71000000	–	–	27	,,
24	न. भाऊचा धक्का N. Ferru Warf	2019-20	–	–	–	–	200865	200865	–	1597140	34	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	150660	150660	–	1185850	15	–	90	,,
		2021-22	–	–	–	–	89572	89572	–	792083	15	–	100	,,
25	अपोलो बंदर Gateway of India	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	,,

तक्ता २--चालू **Table-2**–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
26	घारापुरी Gharapuri	2019-20	–	–	–	–	502010	502010	–	9860208	79	–	45	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2020-21	–	–	–	–	96598	96598	–	2406430	89	–	98	
		2021-22	–	–	–	–	103595	102018	–	755930	93	–	115	
	एकूण मोरा बंदर समूह. Total Mora Group of Ports.	2019-20	10583231.04	47122.55	10630353.59	–	1901242	1901242	543	287271374.16	151	–	243	,,
		2020-21	17330780.49	248308.78	17579089.27	–	1561302	1561302	1463	586650472	125	–	429	,,
		2021-22	20287805.96	188679	20476484.96	–	1136589	1135012	1683	627454475	130	–	459	,,
27	मुख्यालय बंदर अधिकारी, अलिबाग Port Oficer, Alibag.	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	898602	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	184440	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	190000	–	–	–	,,
28	थळ Thal	2019-20	–	–	–	–	1411	1411	–	186891	07	–	–	नियमांचे उल्लंघन झालेचे आढळून आले नाही. No untowards incidents occurred.
		2020-21	–	–	–	–	475	475	–	1450626	07	–		
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	1500000	–	–	–	
29	अलिबाग Alibag	2019-20	–	–	–	–	4382	4382	–	423639	34	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	2281	2281	–	1178029	14	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	1200000	–	–	–	,,
30	रेवदंडा Revdanda	2019-20	170609	1622936	1793545	–	11126	11126	–	61457972	13	–	–	,,
		2020-21	872849	132965	1005815	–	3894	3894	–	33256328	02	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	60000000	–	–	–	,,

31	बोर्ली मांडला Borli-Mandla	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	72	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards occurred.
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	4790	–	–	–	
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	5000	–	–	–	
32	नांदगाव Nandgaon	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	432603	08	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	487076	14	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	650000	–	–	–	,,
33	मुरुड-जंजिरा Murud Janjira	2019-20	–	–	–	–	63419	63419	–	684972	09	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	44587	44587	–	496702	07	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	500000	–	–	–	,,
34	राजपुरी Rajpuri	2019-20	–	–	–	–	315716	315716	–	2886909	15	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	147839	147839	–	1200839	17	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	2200000	–	–	–	,,
35	दिघी Dighi	2019-20	668765	516	669281	–	211860	211860	–	11375807	04	–	–	,,
		2020-21	207079	6638	213716	–	139055	139055	–	154118419	01	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	15000000	–	–	–	,,

तक्ता २--चालू **Table-2**–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
36	मांदाड Mandad	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	No untowards incidents occurred.
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
37	कुंभारू Kumbharu	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	411064	04	–	,,	
		2020-21	–	–	–	–	120	–	–	370077	05	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	450000	–	–	–	
38	श्रीवर्धन Sriwardhan	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	80692	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	108004	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	120000	–	–	–	,,
	एकूण राजपुरी बंदर समूह Total Rajpuri	2019-20	839374	1623453	2462826	–	607914	607914		78839223	94	–	–	–
		2020-21	1079928	139603	1219531	–	338251	338131	–	192855330	67	–	–	–.
	Group of Ports.	2021-22	–	–	–	–	–	–	–	81815000	–	–	–	–
39	बाणकोट Bankot	2019-20	39494	104510	144004	–	147166	147166	03	4874450	02	–	48	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	–	215680	215680	–	131833	131833	04	8567054	02	–	48	No untowards incidents occurred
		2021-22	100000	275000	375000	–	120000	120000	06	12400000	02	–	48	
40	केळशी Kelshi	2019-20	–	107490	107490	–	–	–	07	3842888	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	,,
		2021-22	–	300000	300000	–	–	–	07	10500000	–	–	–	,,

41	हर्णे Harnai	2019-20	–	–	–	–	1513	1513	–	255685	–	–	25	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	–	–	–	–	771	771	–	94559	–	–	–	No untoward incidents occurred.
		2021-22	–	–	–	–	1000	1000	–	195000	–	–	40	
42	दाभोळ Dabhol	2019-20	3885209.93	–	3885209.93	–	302846	302846	25	365741325	01	–	75	,,
		2020-21	4525948.01	–	4525948.01	–	217942	217942	32	406133026	05	–	48	,,
		2021-22	903369.01	–	903369.01	–	112636	112636	14	178437972	04	–	40	,,
43	पालशेत Palshet	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	16576	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	10396	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	30984	–	–	–	,,
44	बोऱ्या Boria	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	486	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	,,
45	जयगड Jaigad	2019-20	10205474	5219314	15424788	–	212250	212250	972	276750918	02	–	48	,,
		2020-21	8518208	5270661	13788869	–	129303	129303	717	269642242	04	–	48	,,
		2021-22	10890000	5500000	16390000	–	2150000	2150000	800	314500000	04	–	48	,,

तक्ता २--चालू **Table-2**–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
46	वरोडा Varoda	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	94268	–	–	10	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	170040	12	–	–	No untoward incidents occurred.
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	125000	–	–	–	
47	रत्नागिरी Ratnagiri	2019-20	618966.72	–	618966.72	–	5600	5600	93	32637560	–	–	90	,,
		2020-21	577238.24	–	577238.24	–	2000	2000	92	34729545	–	–	90	,,
		2021-22	313079.67	–	313079.67	–	–	–	49	15093175	–	–	50	,,
	एकूण रत्नागिरी बंदर समूह Ratnagiri Group of Ports.	2019-20	14749144.66	5431314	20180458.66	–	669375	669375	1100	684214156	05	–	296	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	13621394.26	5486341	19107735.26	–	481849	481849	845	719346862	23	10	234	No untoward incidents occurred.
		2021-22	12206448.69	6075000	18281448.69	–	448636	448636	876	531282131	20	–	236	
48	जैतापूर Jaitapur	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	1439346	–	–	–	नियमांविरुद्ध अयोग्य घटना झालेल्या नाहीत.
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	1448000	–	–	–	No unlegal untoward incidents Occurred.
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	2000000	–	–	–	

49	विजयदुर्ग Vijaydurg	2019-20	–	7795	7795	–	–	01	970296	–	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untoward incidents occurred.
		2020-21	–	–	–	–	–	–	312172	–	–	–	–	
		2021-22	–	10000	10000	–	–	–	500000	–	–	–	–	
50	देवगड Deogad	2019-20	–	–	–	–	–	–	17850	–	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	18106	–	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	30000	–	–	–	–	,,
51	आचरा Achara	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	11958	–	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	15000	–	–	–	–	,,
52	मालवण Malwan	2019-20	–	–	–	319870	319870	–	4510981	134	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	173858	173858	–	2617790	121	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	400000	400000	–	5000000	200	–	–	–	,,
53	निवती Niwati	2019-20	–	–	–	112	112	–	4335	01	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	3348	–	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	100	100	–	10000	01	–	–	–	,,

तक्ता २ समाप्त **Table-2**–*contd.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
54	वेंगुर्ला Vengurla	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	11	–	–	–	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	No untoward inclidents occurred.
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	1000	01	–	–	
55	रेडी Redi	2019-20	–	1060603	1060603	–	480	480	17	46569929	03	–	–	नियमाविरुद्ध अयोग्य घटना झालेल्या नाहीत.
		2020-21	–	1122503	1122503	–	360	360	24	36013555	03	–	–	,,
		2021-22	–	1000000	1000000	–	500	500	20	40000000	07	–	–	,,
56	किरणपाणी Kiranpani	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	10000	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	55671	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	60000	–	–	–	,,
57	पूर्णगड Purnagad	2019-20	–	–	–	–	–	–	–	2154	–	–	–	,,
		2020-21	–	–	–	–	–	–	–	7240	–	–	–	,,
		2021-22	–	–	–	–	–	–	–	10000	–	–	–	,,
	एकूण वेंगुर्ला बंदर समूह Total Vengurla Group of Ports	2019-20	–	1068398	1068398	–	320462	320462	18	53524922	138	–	–	,,
		2020-21	–	1122503	1122503	–	174218	174218	24	40487840	124	–	–	,,
		2021-22	–	1010000	1010000	–	400600	400600	23	47626000	209	–	–	,,

परिशिष्ट १ Table 1

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र

Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट अ Class A

अ. क्र. Sr. No. 1	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव New Administrative Structure Name of Posts 2	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure सुधारित वेतनश्रेणी Revised 3	ग्रेड पे Grade Pay 4	सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in Revised Pay Matirx 5	पदांची संख्या No. of Posts 2	
१	मुख्य कार्यकारी अधिकारी		संवर्ग पद		1	Chief Executive Officer
२	मुख्य बंदर अधिकारी ..	37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Chief Port Officer
३	नौकानयन सल्लागार ..	37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Nautical Advisor
४	जल आलेख ..	37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Hydrographer
५	महाव्यवस्थापक, व्यवसाय विकास	37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	General Manager
६	मुख्य अभियंता ..	37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Chief Engineer
७	सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर ..	37400-67000	8700	S-27 : 118500-214100	1	Marine Engineer and Chief Surveyor
८	सागरी सुरक्षा व संरक्षण अधिकारी	37400-67000	8700	S-27 : 118500-214100	1	Coastal Safety and Security Officer.
९	सर्व्हेअर ..	15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	4	Surveyor
१०	वित्तीय नियंत्रक-नि-मुख्य लेखाधिकारी. ..	15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	1	Financial Controller-*cum*-Chief Accounts Officer.
११	बंदर अधिकारी ..	15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	6	Port Officer
१२	अधीक्षक अभियंता ..	15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	1	Superintendent Engineer
१३	उपसंचालक (नगर रचनाकार) ..	15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	1	Deputy Director (Town Planner)
१४	कार्यकारी अभियंता ..	15600-39100	6600	S-23 : 67700-208700	3	Executive Engineer
१५	वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी ..	15600-39100	6600	S-23 : 67700-208700	1	Senior Administrative Officer
१६	उपअभियंता ..	15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	8	Deputy Engineer
१७	उपजल आलेखन सर्व्हेक्षक ..	15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	2	Deputy Hydrographer
१८	इलेक्ट्रॉनिक-कम-इलेक्ट्रिकल ऑफिसर. ..	15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Electronic-*cum*-Electrical Officer
१९	उपजिल्हाधिकारी ..	15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Deputy Collector
२०	लेखाधिकारी (सहायक संचालक)..	15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Accounts Officer (Asstt. Director)
२१	तहसीलदार ..	15600-39100	5000	S-19 : 55100-175100	1	Tahasildar
				एकूण पदे Total Posts ..	**39**	

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र

Statement of Maharashtra Maritime Board Excess and Required Posts

गट ब Class B

अ. क्र. Sr. No. 1	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव New Administrative Structure Name of Posts 2	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure सुधारित वेतनश्रेणी Revised 3	ग्रेड पे Grade Pay 4	सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in Revised Pay Matirx 5	पदांची संख्या No. of Posts 2	
१	प्रशासकीय अधिकारी ..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	6	Administrative Officer
२	लेखा अधिकारी ..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Accounts Officer
३	शाखा अभियंता ..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Section Engineer
४	कार्टोग्राफर ..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Cartographer
५	सहायक सचिव/विधी अधिकारी ..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Asstt. Secretary-*cum*-Law Officer.
६	सहायक जल आलेखन सर्व्हेक्षक..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	4	Assistant Hydrographic Surveyor
७	शाखा अभियंता/सहायक अभियंता.. श्रेणी-२ .	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	12	Section Engineer/Asstt. Engineer Grade-II.
				एकूण पदे Total Posts ..	**26**	

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र

Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट क Class C

अ. क्र. Sr. No. 1	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव New Administrative Structure Name of Posts 2		विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure सुधारित वेतनश्रेणी Revised 3	ग्रेड पे Grade Pay 4	सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in Revised Pay Matirx 5	पदांची संख्या No. of Posts 2	
१	उच्च श्रेणी लघुलेखक	..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	2	Stenographer (Higher Grade)
२	कनिष्ठ अभियंता	..	9300-34800	4300	S-14 : 38600-122800	18	Junior Engineer
३	रचना सहायक	..	9300-34800	4300	S-14 : 38600-122800	1	Assistant Planner
४	निम्न श्रेणी लघुलेखक	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	2	Stenographer (Lower Grade)
५	बंदर अधीक्षक	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	10	Port Superintendent
६	इलेक्ट्रॉनिक असिस्टंट	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	1	Electrical Assistant
७	यांत्रिकी आवेक्षक	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	2	Mechanical Oversear
८	उपलेखापाल	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	8	Deputy Accountant
९	मंडळ अधिकारी	..	5200-20200	3500	S-12 : 32000-101600	1	Circle Officer
१०	जलयान निरीक्षक	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Traffic Inspector
११	आरेखक	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	1	Draftsman
१२	ड्रेजर मास्टर	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Dredger Master
१३	यारी चालक	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Crane Operator
१४	ड्रेजर इंजिनिअर	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Dredger Engineer
१५	बंदर निरीक्षक	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	60	Port Inspector
१६	मास्टर/सारंग	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	13	Master/Sarang
१७	वरिष्ठ क्षेत्रीय सहाय	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	6	Senior Field Surveyor
१८	लाईट मॅकेनिक	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	1	Light Mechanic
१९	इंजिन चालक	..	5200-20200	2000	S-7 : 21700-69100	13	Engine Driver
२०	सहायक आरेक्षक	..	5200-20200	2000	S-7 : 21700-69100	3	Assistant Draftsman
२१	सहायक बंदर निरीक्षक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	56	Assistant Port Inspector
२२	कनिष्ठ लिपिक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	8	Junior Clerk
२३	वाहन चालक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	12	Driver
२४	सर्व्हे सहायक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	12	Assistant Surveyor
२५	तांडेल	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	10	Tandel
२६	वंगणगार/तेलवाला	..	4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	12	Greaser/Oil man
					एकूण पदे Total Posts	**.. 260**	

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट ड Class D

अ. क्र. Sr. No.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव New Administrative Structure Name of Posts		विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay	सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in Revised Pay Matirx	पदांची संख्या No. of Posts	
1	2		3	4	5	2	
१	खलाशी	..	4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	71	Khalashi
२	नाईक	..	4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	09	Naik
३	नौतल कामगार	..	4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	11	Deckhand
४	शिपाई/चौकीदार	..	4440-7440	1300	S-1 : 15000-47600	108	Peon/Chowkidar
				एकूण पदे	**Total Posts ..**	**199**	

टीप.--महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या स्थापनेनंतर बोर्डाच्या नवीन प्रशासकीय रचनेप्रमाणे बोर्डात ५८ संवर्गातील एकूण ५२४ अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे मंजूर करण्यात आलेली आहेत.

Note.—There are 524 Sanctioned posts in the Board in 58 cadres as per new administration pattern, after establishment of Maharashtra Maritime Board.

कार्यक्रम ३

गाळ उपसणी व सर्वेक्षण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

जल आलेखक :

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई

या उप-हिशोबाचे सदराखाली या कार्यालयाचे प्रशासकीय अधिपत्याखाली काम करीत असलेल्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन व भत्ते तसेच प्रवासभत्ते यावरील खर्च नोंदविला जातो. सदरचे कर्मचारी हे जल आलेखन, सर्वेक्षण व कार्यालयीन कामकाजासाठी नेमलेले असतात. तसेच सदरचा कर्मचारी वर्ग हा जहाज ताफ्यावर काम करणारा आहे.

सागरी अभियंता

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई

ह्या शीर्षाखाली जहाज ताफ्यावर काम करणारा कर्मचारी वर्ग व इतर कर्मचारी वर्ग ह्यांच्या वेतन व इतर पूरक भत्ते या खर्चासाठीची नोंद केली जाते. कर्मचारी वर्ग हा जहाज ताफ्यावर काम करणारा आहे.

तक्ता १

TABLE I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष खर्च २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
भारित		
१०३ गाळ उपसणे व सर्वेक्षण...	–	–
एकूण (अ) ...	–	–
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
गाळ उपसणी व सर्वेक्षण		
(१) जल आलेखन सर्वेद्वाण व इतर		
वेतन ...	–	–
प्रवास खर्च ...	–	–
कार्यालयीन खर्च { भारित ...	–	–
कार्यालयीन खर्च { दत्तमत ...	–	–
पेट्रोल तेल व इंधन ...	–	–
भारित ...		
एकूण (१) ...	–	–
(२) गाळ उपसणे		
वेतन ...	–	–
प्रवास खर्च ...	–	–
कार्यालयीन खर्च ...	–	–
एकूण (२) ...	–	–
भारित ...		
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१ ...	577500	2812800
एकूण (क) स्थूल ...	577500	2812800
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (क) निव्वळ ...	577500	2812800
राज्य योजना ...	577500	2812800

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5		Particulars 1
		A.	*Activity Classification –*
–	–	103	Dredging and Surveying
–	–		Total – 'A'
		B.	*Objectwise Classification–*
			Dredging and Surveying
		(1)	Hydrographic Survey and Other Investigations–
–	–		Salary
–	–		Travel Expenses
–	–		Office Expenses
–	–		P. O. L.
–	–		Total
		(2)	Dredging–
–	–		Salary
–	–		Travel Expenses
–	–		Office Expenses
–	–		Total
–	–		Total–'B' Gross
–	–		*Deduct*–Recoveries
–	–		Total–'B' Net
		C.	*Source of Finance–*
			Demand No. Major Head
2132000	3446100		B-7 3051
2132000	3446100		Total 'C' Gross
–	–		*Deduct*–Recoveries
2132000	3446100		Total 'C' Net
2132000	3446100		State Plan

कार्यक्रम ४

सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य

कोकण किनाऱ्यावरील प्रवासी वाहतूक

(प्रस्तावनात्मक टिप्पणी) अर्थसंकल्प २०२१-२०२२

कोकण किनाऱ्यावरील प्रवासी वाहतूक "मोगल लाईन्स" (भारत सरकारचा अंगीकृत व्यवसाय) ही कंपनी करीत होती. सदर कंपनीला कोकण प्रवासी वाहतुकीमुळे जो तोटा सहन करावा लागत होता त्या तोट्यापैकी २० टक्के रक्कम मोगल लाईन्स कंपनीने सोसावी व उरलेल्या तोट्यापैकी २५ टक्के भारत सरकार, ४० टक्के महाराष्ट्र शासन व ३५ टक्के गोवा शासनाने प्रतिपूर्ती करावयाची ठरले होते व ही व्यवस्था मे १९८८ पर्यंत होती.

कोकण बोटवाहतूक ही केंद्र शासनाच्या आदेशान्वये भारतीय नौदल संरक्षण कामासाठी मे १९८८ मध्ये बोटी पाठवण्यात आल्या तेव्हापासून बोट सेवा बंद झाली.

केंद्र शासनाच्या आदेशानुसार शिपिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया यांनी एप्रिल १९९० पासून मुंबई-गोवा अशी थेट वाहतूक सुरू केली; ती मे १९९० च्या तिसऱ्या आठवड्यापर्यंत चालू होती. त्या कालावधीमध्ये सदरच्या बोटी महाराष्ट्र राज्यातील कोणतीही बंदरे घेत नव्हत्या. बोटीने महाराष्ट्रातील बंदरे घ्यावीत यासाठी शासन स्तरावर प्रयत्न चालू होते. तथापि, " केंद्र शासनाने राज्यातील बंदरे घेण्याबाबत निर्णय घेतला असता, या बोटी १९६४ व १९६५ मध्ये विकत घेतल्या होत्या. त्यांची आयुष्य मर्यादा संपल्यामुळे त्यावर देखभाल व दुरुस्तीसाठी येणारा खर्च परवडण्यासारखा नव्हता " म्हणून या शिपिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाने मोडीत काढून विकलेल्या आहेत.

बोट वाहतूक खाजगी क्षेत्रामार्फत सुरू करण्याच्या दृष्टीने केंद्र शासनाने व राज्य शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेतला. त्यावेळी फक्त मेसर्स सत्यगिरी शिपिंग कंपनीच कोकणची जलसेवा चालू करण्यासाठी पुढे होती. सदर कंपनीस शासनाचे पत्र क्रमांक एमएएस-१०९०/सीआर-७१ (सी) टीआरए-४, दिनांक २९ जुलै १९९१ नुसार ना हरकत प्रमाणपत्राची मुदत जून १९९२ पर्यंत वाढवून देण्यात आली होती.

तसेच सत्यगिरी शिपिंग कंपनी एक कॅटमरान आणून ऑक्टोबर १९९४ मध्ये सेवा सुरू करीत आहे असे कंपनीकडून कळविण्यात आले होते. परंतु सदर कंपनीने अद्याप कोकण बोट सेवा सुरू केलेली नाही. या कंपनीकडून नवीन प्रस्ताव दिनांक ८ मे १९९५ रोजी सादर करण्यात आला असून कंपनीला ६ जुलै १९९५ रोजी 'ना हरकत' दाखला देण्यात आला होता. कंपनीने वेळोवेळी केलेल्या विनंतीनुसार कंपनीला सहा-सहा महिन्यांनी मुदतवाढ देण्यात आली होती व शेवटची एक वर्षाची मुदतवाढ दिनांक ९ जुलै १९९७ च्या पत्रान्वये दिनांक ५ जुलै १९९८ पर्यंत देण्यात आलेली आहे. मात्र अद्याप जलवाहतूक सेवा सुरू करण्यात आलेली नाही. त्याचप्रमाणे इतर अन्य कंपनी एस. के. एस. कॉन्फिडन्स शिपिंग कंपनी, कॉइन वॉटरवेज कंपनी यांना सदर सेवा चालू करण्याकरिता 'ना हरकत' दाखले देण्यात आले आहेत. परंतु त्या कंपन्यांकडून अजूनपर्यंत जलवाहतूक सेवा सुरू केली नाही. दरम्यानच्या काळात दमेनिया कंपनीने प्रायोगिक तत्त्वावर मुंबई ते गोवा ही कॅटमरान सेवा सुरू केली होती; परंतु सदर सेवा २३ एप्रिल १९९६ पासून बंद आहे. त्यानंतर फ्रँक शिपिंग या कंपनीकडून मुंबई ते गोवा अशी कॅटमरान सेवा सुरू करण्यात आली होती. त्यासाठी त्यांच्याकडून तिकीट रुपये १४०० ते १६०० आकारण्यात येत होते. त्यांच्याकडून रत्नागिरी बंदरासाठी सेवा देण्यात येत नाही. जर रत्नागिरी बंदराकरिता कॅटमरान सेवा सर्वसामान्य लोकांकरिता चालू करावयाची झाल्यास शासनास फार मोठ्या प्रमाणावर साहाय्यक अनुदान (सबसिडी) द्यावे लागेल.

कोकण जलसेवा वाहतुकीस प्रचंड प्रमाणात मागणी होऊ लागल्याने व केंद्र शासन व महाराष्ट्र शासन तोट्यामध्ये ही सेवा चालू ठेवू शकत नसल्यामुळे खाजगी घटकांकडून ही वाहतूक सुरू करण्याचे प्रयत्न केले व काही कंपनींना त्याकरिता ना हरकत दाखले देण्यात आले व कंपनीने सेवा चालू करावयाची तयारी दर्शविली, परंतु त्यांच्याकडून अजूनही खात्रीलायक प्रवास सेवा चालू करण्यात आलेली नाही. भारतीय नौवहन निगम या केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील कंपनीशी ही सेवा चालू करण्याबाबत संपर्क साधला असता त्यांचे व्यावसायिक संचालक यांनी ही जलसेवा चालू करण्याच्या बाबतीत असमर्थता दर्शविली. दुसरी काही पर्यायी व्यवस्था शक्य आहे किंवा कसे याबाबत कंपनीला विचार करण्यास सांगितले असता त्यांचेकडून काही कळविण्यात आलेले नाही.

कोकण बोट वाहतूक पुन्हा सुरू करून ही नियमित चालविण्याकरिता केंद्र शासनाकडून सबसिडी दिली जाते. त्याप्रमाणे सबसिडी देण्याबाबत विचार करणे अगत्याचे आहे. ह्या संदर्भात वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या तारांकित प्रश्नाच्या उत्तरामध्ये सबसिडी विभाजन महाराष्ट्र शासन ३२ टक्के, गोवा शासन २८ टक्के व केंद्र शासन ४० टक्के असे सुचविले होते. त्यावेळी हेही नमूद करण्यात आले होते की, कंपनीस तोटा झाल्यास कंपनी सबसिडीस तयार होणार नाही. तसेच गोवा शासन व केंद्र शासन सबसिडी देण्यास तयार आहे किंवा नाही हे सांगता येत नाही. मात्र केंद्र शासनाचे आर्थिक धोरण विचारात घेतले तर सबसिडी मिळणे फार कठीण आहे व त्यामुळे शासनास १०० टक्के सबसिडी द्यावी लागेल.

तरी महाराष्ट्र शासनाकडून शासकीय स्तरावर बरेच प्रयत्न करण्यात आले आहेत. त्यामुळे आता केंद्र शासनाच्या भारतीय नौवहन निगम लिमिटेड या अंगीकृत व्यवसायामार्फत सेवा सुरू करणे हा एकच पर्याय उरला आहे. ह्या संदर्भात जलभूतल परिवहन मंत्रालय ह्यांच्याशी संपर्क साधून भारतीय नौवहन निगम ह्यांचेकडून सदर सेवा पुन्हा सुरू करण्याकरिता विनंती करावी म्हणून शासनास विनंती करण्यात आली आहे.

तेरेखोल खाडीमध्ये आरोंदा (महाराष्ट्र) व किरणपाणी (गोवा) येथे शासनाने फेरी बोट सर्व्हिस सुरू केली होती. सदर सेवेकरिता होणाऱ्या ५० टक्के तोट्यामध्ये महाराष्ट्र शासन/महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांचा सहभाग होता. सदर फेरीबोट चालविण्यासाठी असलेल्या तोट्याची ५० टक्के रक्कम अदा करणेत येत होती. परंतु गोवा शासनाने सदर फेरीबोट विनामूल्य प्रवाशांसाठी करण्याचा निर्णय घेतला असल्याने दिनांक १ एप्रिल २००० महाराष्ट्र शासन/महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड यांचा तोट्यात सहभाग असणार नाही असे शासनाने गोवा शासनास दिनांक १७ ऑक्टोबर २००० चे पत्रान्वये कळविले आहे.

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या ४८ लहान बंदरांच्या बंदर हद्दीत गेट वे ऑफ इंडिया ते मांडवा (अलिबाग), गेट वे ऑफ इंडिया ते एलिफंटा, मुंबई (नवीन भाऊचा धक्का) ते मोरा (उरण), मुंबई (नवीन भाऊचा धक्का) ते रेवस या प्रमुख प्रवासी जलमार्गावरील वाहतुकी-व्यतिरिक्त कमीतकमी अंतराच्या तर सेवा चालविण्यात येतात.

लहान बंदरांचे हद्दीत चालणाऱ्या जलवाहतुकीसाठी प्रवासी/पर्यटक चढ/उताराकरिता आवश्यक जेट्टी, प्रवासी, निवारा, वीज, पाणी इत्यादी सोयी सुविधा उपलब्ध करून देणे व त्याची देखभाल व दुरुस्ती या करिता महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या स्वनिधीतून खर्च केला जातो.

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या बंदर हद्दीत जलप्रवासी वाहतुकीकरिता खाजगी संस्था/व्यक्ती यांना फेरीबोट चालविणेस परवानगी दिली जाते. तसेच एस्सेलवर्ल्ड/वॉटर किंगडमसारख्या मनोरंजन स्थळांसाठी जाणाऱ्या लोकांकरिता संबंधित कंपन्यांद्वारे लहान बंदरांचे हद्दीत फेरीबोट सेवा चालविण्यात येते. त्याचप्रमाणे राज्याच्या किनारपट्टीवरील सदर ठिकाणी जलविहार/वॉटर स्कूटर रायडिंग केंद्रे चालविली जातात.

जगाच्या पाठीवर किनारपट्टी लाभलेल्या देशांमध्ये समुद्रकिनाऱ्यावरील पर्यटन हे तेथील पर्यटकांचे प्रमुख आकर्षण असते. ह्यामध्ये जलपर्यटनाशी संबंधित विविध मनोरंजनात्मक साधनांचा समावेश असतो. ह्याच धर्तीवर महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर येणाऱ्या राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पर्यटकांसाठी जलपर्यटनाचे विविध पर्याय उपलब्ध करून देण्यासाठी जलक्रीडा (वॉटर स्पोर्टस) सुरू करण्यासाठी अनेक उद्योजक उत्सुक असून त्यांचे प्रस्ताव महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडे प्राप्त झालेले आहेत. ह्यामध्ये निम्नलिखित जलक्रीडा प्रकारांचा समावेश आहे.

(१) हार्बर क्रूझिंग
(२) वॉटर स्कूटर
(३) जेट स्कीईंग
(४) स्पीड बोट
(५) बनाना बोट राईड
(६) पॅरोसेलिंग
(७) तरंगते रेस्टॉरंट
(८) हाउस बोट
(९) डिंगी स्कीईंग
(१०) वॉटर स्कीईंग

तसेच "राष्ट्रीय सागरी दिनानिमित्त" महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड प्रतिवर्षी रुपये १,००० ची देण्यात येणाऱ्या वर्गणीची रक्कम देखील महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडून या शीर्षासाठी खर्ची टाकण्यात येते.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता-१

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
८० सर्वसाधारण		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य	–	–
महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास साहाय्यक अनुदान		
४१ साहाय्यक अनुदान कोकण-प्रवासी वाहतुकीस साहाय्य		
एकूण (अ) ...	–	–
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य ...	–	–
कोकण प्रवासी वाहतुकीस साहाय्य	–	–
आरोंदा, किरणपाणी प्रवासी वाहतूक साहाय्य ...	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
३०५१ बंदरे व दीपगृहे		
(क) १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान		
(दोन) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास साहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च)	577500	2812800
एकूण १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य	577500	2812800

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5		Particulars 1
		A.	*Activity Classification –*
			80 General
–	–		190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.
			Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board.
			41 Assistance for Konkan Passenger Services.
–	–		Total – 'A'
		B.	*Objectwise Classification–*
–	–		Assistance to Public Sector and Other Undertakings.
–	–		Assistance for Konkan Passenger Service Assistance for Aronda, Kiranpani Passenger Service.
–	–		Total–'B' Gross
–	–		*Deduct*–Recoveries
–	–		Total–'B' Net
			Home Department–Demand B-7
			C. 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.
2132000	3446100		Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Minor Ports Development) (Scheme Expenditure)
2132000	3446100	1993	Total 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.

कार्यक्रम ५

इतर खर्च

विनियमन व निरीक्षण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

१. सध्या भारत सरकारचे जल परिवहन विभाग हे खाते अंतर्गत जलयान कायदे (इनलँड व्हेसल ॲक्ट), १९१७ च्या अन्वये महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडून देण्यात येत होते. परंतु सदरचे काम मे २००० पासून महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या अधिपत्याखालील सागरी अभियंता

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements **तक्ता १**

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
८० सामान्य		
८०० इतर खर्च		
विनियमन व निरीक्षण ...	–	–
एकूण (अ) ...	–	–
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
विनियमन व निरीक्षण ...	–	–
व्यावसायिक सेवेकरिता प्रदाने ...	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१	577500	2812800
एकूण (क) स्थूल ...	577500	2812800
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (क) निव्वळ ...	577500	2812800

शासनाचे जहाज सर्वेक्षणाचे काम एजन्सी तत्त्वावर करीत होते. ह्या कामाकरिता त्या खात्याला प्रतिवर्षी १६,००० रुपयांचे अनुदान महाराष्ट्र यांचेकडे देण्यात आलेले आहे.

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Particulars
4	5	1
		A. *Activity Classification–*
		80 General
		800 Other Expenditure
–	–	Regulation and Inspection
–	–	Total – 'A'
		B. *Objectwise Classification–*
–	–	Regulation and Inspection
–	–	Payment for Professional Charges.
–	–	Total–'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total–'B' Net
		C. *Source of Finance–*
		Demand No. Major Head
2132000	3446100	B-7 3051
2132000	3446100	Total 'C' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
2132000	3446100	Total 'C' Net

कार्यक्रम ६

संचालन व प्रशासन

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

(१) खाड्यांत असणारी तसेच महाराष्ट्रातील अंतर्गत जलामध्ये असणारी छोटी बंदरे, उपबंदरे व मच्छीमार बंदरे यांचा विकास करणे.

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements **तक्ता १**

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
जलपरिवहन--		
००१--संचालन व प्रशासन ...	–	–
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान म. मे. बो. साहाय्यक (योजनेवर) (३०५६ ००४६)	–	–
एकूण (अ) ...	–	–
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
जलपरिवहन--		
संचालन व प्रशासन--		
वेतन ...	–	–
प्रवास खर्च ...	–	–
कार्यालयीन खर्च ...	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
(क) १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहायक अनुदान		
(एक) महाराष्ट्र मेरीटोईम बोर्डास साहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५६ ००४६)	–	–
(दोन) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास सहायक अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (योजनांतर्गत) (३०५६ ००५५)	1400	39700
साहाय्यक अनुदाने		
(०१) (०३) ३१ महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला साहाय्यक अनुदान (जलवाहतूक, केंद्रपुरस्कृत) (३०५६ ००७३) केंद्र हिस्सा ९०%, राज्य हिस्सा १०%	–	–
एकूण १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना साहाय्य ...	1400	39700
एकूण ३०५६ अंतर्देशीय जलपरिवहन ...	1400	39700
राज्य योजना ...	1400	39700

(२) नियोजनातील योजनांची कार्यवाही करणे, त्याला लागणाऱ्या अर्थपुरवठ्याची व्यवस्था व योजनांचे उद्दिष्ट ठरविणे.

(३) बंदरांची देखभाल व व्यवस्था पाहणे.

(४) अंतर्गत जलवाहतुकीशी संबंधित असलेल्या सागरी कायदेकानूनची कार्यवाही करणे.

TABLE I (रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022	अर्थसंकल्प २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023	Particulars
4	5	1
		A. *Activity Classification–*
		B–Water Transport
		001 Direction and Administration
–	–	190 Assistance to Public Sector and other Undertaking Grant-in-Aid to M.M.B. (Non-Plan) (3056 0046)
–	–	Total – 'A'
		B. *Objectwise Classification–*
		Water Transport
		Direction and Administration
–	–	Salaries
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Total–'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total–'B' Net
		C. 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.
–	–	(i) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Non-Plan) (3056 0046)
23820	8900	(ii) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Hydrographic Survey and Investigation) (Plan) (3056 0055)
		Assistance to Grant-in-aid
–	–	(01)(03)Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Water-Transport Central Plan) (3056 0073)
23820	8900	Total 3056 Inland Water Transport
23820	8900	Total 'C' Net
23820	8900	State Plan Scheme

कार्यक्रम ७

इतर लहान बंदरे

जल आलेखक

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई

बंदरे, अंतर्गत जलवाहतूक आणि समुद्रधूप प्रतिबंधक बांधकामे यांचा विकास करण्यासाठी जल आलेखक यांच्या कार्यालयाकडून जल आलेखन सर्वेक्षण, भरती, ओहोटी व पाण्याचा वेग आणि इतर अन्वेषणाची कामे हाती घेतली जातात.

सागरी अभियंता

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड, मुंबई

नाविकांना जलमार्गात जलद व सुरक्षितपणे मार्गक्रमण करण्यासाठी नौकानयन सुविधा पुरविणे इनलँड व्हेसल ॲक्ट, १९१७ या अंतर्गत जहाजाची सर्वेक्षण आणि त्यांचे प्रमाणपत्रे देणे, जहाजावरील तांत्रिक कर्मचाऱ्यांच्या (इंजिन चालक) परीक्षा घेणे इत्यादी कामे सागरी अभियंता, महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाकडे करण्यात येत आहेत. तसेच प्रवासी वाहतुकीसाठी नौकानयन मार्गातील गाळ उपसणी करण्यात येते.

तक्ता १

TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
०२ लहान बंदरे ...		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान	–	–
(०१)(०२) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास साहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च).		
एकूण (अ) ...	–	–
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
लहान बंदरांचा विकास—		
१ किनाऱ्यालगतच्या सोयी (प्रमुख कामे)	–	–
२ बंदरावरील प्रवाशांच्या सुखसोयी आणि स्थापत्य अभियांत्रिकी बांधकामे.	–	–
३ नौसमूह व साधनसामग्री यांची खरेदी	–	–
४ गाळ उपसणी ...	–	–
५ जल आलेखन-सर्वेक्षण आणि इतर अन्वेषण. (५०५१००५५)	–	–
६ नौकानयनविषयक साधने ...	–	–
७ मूलभूत सोयीसाठी तातडीचा कार्यक्रम	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१	577500	2812800
एकूण (क) स्थूल ...	577500	2812800
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (क) निव्वळ ...	577500	2812800

TABLE-I (रुपये हजारांत/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	Particulars 1
		A. *Activity Classification* – 02 Minor Ports
–	–	190 Assistance to Public Sector and other Undertakings.
		(01) (02) Grants-in-Aid to Maharashtra Maritime Board (Minor Ports Development) (Scheme Expenditure).
–	–	Total – 'A'
		B. *Objectwise Classification*– Development of Minor Ports–
–	–	(i) Alongside Facilities at Ports (Major works).
–	–	(ii) Passengers Amenities and Civil Engineering Works at Ports.
–	–	(iii) Purchase of flotilla and equipment
–	–	(iv) Dredging
–	–	(v) Hydrographic survey and other investigation
–	–	(vi) Navigational Aids
–	–	(vii) Crash Programme for basic amenities.
–	–	Total–'B' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total–'B' Net
		C. *Source of Finance*– Demand No. Major Head
2132000	3446100	B-7 3051
2132000	3446100	Total 'C' Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
2132000	3446100	Total 'C' Net

सन २०२१-२२ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Season 2021-22

सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०१ / Survey Party No. 01

अ. क्र. Sr. No. 1	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey 2	आठवडे Weeks 3
१	धरमतर खाडी - मुखापासून ते धरमतर Dharamtar Creek - Entrance to Dharamtar	७ 7
२	करंजा खाडी - मुखापासून ते दिघोडे Karanja Creek - Entrance to Dighode	७ 7
३	पाताळगंगा नदी - मुखापासून ते हुनरवेली Patalganga River - Entrance to Hunarveli	५ 5
४	रेवस जेट्टीकडे जाण्याचा मार्ग प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Approaches to Rewas Jetty Pre and Post Dredging Surveys	१ 1
५	करंजा जेट्टी प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Karanja Jetty Pre and Post Dredging Surveys	१ 1
६	आगारदांडा, खोरा, दिघी, राजपुरी प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Agardanda, Khora, Dighi, Rajpuri Pre and Post Dredging Surveys	४ 4
७	ठाणे खाडी - मीठ बंदर ते कशेळी पूल Thane Creek - Salt Bunder to Kasheli Bridge	३ 3
	एकूण **Total**	२८ **28**

सन २०२१-२२ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Season 2021-22

सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०२ / Survey Party No. 02

अ. क्र. Sr. No. 1	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey 2	आठवडे Weeks 3
१	राजपुरी खाडी - मुखापासून ते टोकेखार ताम्हाणे ते पाभरे Rajpuri Creek - Entrance to Tokekhar Tamhane to Pabhare	४ 4
२	बुरोंडी प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Burondi Pre and Post Dredging Surveys	२ 2
३	दाभोळ खाडी - करभवणे ते गोवळकोट Dabhol Creek - Karambhavane to Govalkot	३ 3
४	जयगड खाडी - तवसाळ ते करजुवे Jaigad Creek - Tavsal to Karjuve	८ 8
५	देवगड - (आनंदवाडी) Devgad - (Anandwadi)	२ 2
६	वेंगुर्ला बंदर Vengurla Port	१ 1
७	कर्ली खाडी - कर्ली खाडी - मुखापासून ते वालावल Karli Creek - Karli Creek - Entrance to Walaval	८ 8
	एकूण ... **Total ...**	२८ **28**

सन २०२१-२२ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Season 2021-22

सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०३ / Survey Party No. 03

अ. क्र. Sr. No. 1	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey 2	आठवडे Weeks 3
१	बी. ए. आर. सी., मुंबई B. A. R. C., Mumbai	२ 2
२	एच. पी. सी. एल., मुंबई H. P. C. L., Mumbai	३ 3
३	टाटा पॉवर लि., मुंबई Tata Power Ltd., Mumbai	४ 4
४	माझगाव डॉक लि., मुंबई M. D. Ltd., Mumbai	४ 4
५	मांडवा बंदर - मान्सून नंतर आणि प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Mandwa Port - (Post Monsoon and Pre and Post Dredging Surveys)	४ 4
६	बोरीवली-गोराई जेट्टी आणि मार्वे-मनोरी जेट्टीकडे जाण्याचा मार्ग प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Approaches to Borivali-Gorai Jetty and Marve-Manori Jetty Pre and Post Dredging Surveys	३ 3
७	मोरा जेट्टीकडे जाण्याचा मार्ग प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Approaches to Mora Jetty Pre and Post Dredging Surveys	३ 3
८	मारंबळपाडा ते ज्युली बेट - तानसा नदी (खानिवडे) Maralbalpada to Julee Island - Tansa River (Khaniwade)	३ 3
९	नवापूर - दांडी जेट्टीकडे जाण्याचा मार्ग Approaches to Navapur - Dandi Jetty	२ 2
	एकूण ... **Total ...**	**२८** **28**

सन २०२०-२१ च्या हंगामात सर्वेक्षण पथक क्रमांक १ ने पूर्ण केलेल्या सर्वेक्षणाची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 1 in Season 2020-21

सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०१ / Survey Party No. 01

अ. क्र. Sr. No. 1	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Place of Survey 2	आठवडे Week 3
१	वसई खाडी - वसई बंदर ते कशेळी पूल Vasai Creek - Vasai Bunder to Kasheli Bridge	५ 5
२	पांजू/वसई/भाईंदर/घोडबंदर/कोलशेत/काल्हेर/डोबिंवली जेट्टी सर्व्हे Panju/Vasai/Bhayandar/Ghodbunder/Kolshet/Kalher/Dombivali Jetty Surveys	३ 3
३	कामवाडी नदी - मुखापासून ते खारबाव Kamwadi River - Entrance to Kharbav	१ 1
४	उल्हास नदी - कशेळी पूल ते कालू संगम Ulhas River - Kasheli Bridge to Kalu Sangam	५ 5
५	रेवस जेट्टीकडे जाण्याचा मार्ग Approaches to Rewas Jetty	१ 1
	एकूण ... **Total ...**	**१५** **15**

सन २०२०-२१ च्या हंगामात सर्वेक्षण पथक क्रमांक २ ने पूर्ण केलेल्या सर्वेक्षणाची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 2 in Season 2020-21

सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०२ / Survey Party No. 02

अ. क्र. Sr. No. 1	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Place of Survey 2	आठवडे Weeks 3
१	कालावल खाडी - मुखापासून ते कोईल Kalawal Creek - Entrance to Koil	६ 6
२	मालवण जेट्टीकडे जाण्याचा मार्ग Approaches to Malvan Jetty	१ 1
३	काशीद ब्रेक वॉटर साईट Kashid - Break Water Site	१ 1
४	देवबाग तारकर्ली Devbaug Tarkarli	२ 2
	एकूण ... **Total ...**	**१०** **10**

सन २०२०-२१ च्या हंगामात सर्व्हेक्षण पथक क्रमांक ३ ने पूर्ण केलेल्या सर्वेक्षणाची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 3 in Season 2020-21

सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०३ / Survey Party No. 03

अ. क्र. Sr. No. 1	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Place of Survey 2	आठवडे Weeks 3
१	बी. ए. आर. सी., मुंबई B. A. R. C., Mumbai	२ 2
२	एच. पी. सी. एल., H. P. C. L., Mumbai	३ 3
३	टाटा पॉवर लि., मुंबई Tata Power Ltd., Mumbai	४ 4
४	माझगाव डॉक लि., मुंबई M. D. Ltd., Mumbai	४ 4
५	मांडवा बंदर - मान्सून नंतर आणि प्री व पोस्ट ड्रेजिंग सर्व्हे Mandwa Port - Post Mansoon and Pre and Post Dredging Surveys	३ 3
६	माहिम बे - कोळीवाडी - माहिम व वरळी Mahim Bay - Koliwada - Mahim and Worli	४ 4
७	बोरीवली - गोराई जेट्टी आणि मार्वे - मनोरी जेट्टीकडे जाण्याचा मार्ग Approaches to Borivali - Gorai Jetty and Marve - Manori Jetty	२ 2
८	पनवेल खाडी - मुखापासून ते नेरूळ आणि बेलापूर ते खारघर आणि पनवेल Panvel Creek - Entrance to Nerul and Belapur to Kharghar and Panvel	५ 5
	एकूण ... **Total ...**	२७ **27**

तक्ता ५

बंदरातील काढलेल्या गाळाचा वास्तविक

Actual Progress Table

		२०२०-२०२१ मध्ये एकूण झालेले काम Quantity of work done 2020-2021				२०२१-२०२२ मध्ये एकूण करावयाचे काम Quantity of work to be done during 2021-2022			
अ. क्र. Sr. No.	काम Work	जिल्हे District	कामाचे ठिकाण Name of place	एकूण काढलेला गाळ (घनमीटर) Quantity Dredged (Cubic Meter)	खर्च (लाखांत) Expenditure (in lakh)	जिल्हे District	कामाचे ठिकाण Name of place	एकूण काढावयाचा गाळ Quantity to be Dredged	खर्च (लाखांत) Expenditure (In lakh)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
१	पश्चिम किनाऱ्यावरील निरनिराळ्या बंदरातील गाळ काढणे. Dredging at various ports and beaches on the coast of Maharashtra.	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	मार्वे-मनोरी Marve-Manori	२७५० घ.मी. 2750 C. M.	--	रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	२५०००० घ.मी. 250000 C.M.	७६५ 765
							मोरा Mora	१४५१५१ घ.मी. 145151 C.M.	४८९ 489
							करंजा Karanja	१३६७६० घ.मी. 136760 C.M.	४६५ 465
							रेवस Rewas	१३२२८० घ.मी. 132280 C.M.	४४० 440
		पालघर Palghar	दांडी Dandi	५२५० घ.मी. 5250 C.M.	--	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	मार्वे-मनोरी Marve-Manori	८९७३५ घ.मी. 89735 C.M.	३०२ 302
		सिंधुदुर्ग Sindudurga	देवबाग Deobag	२००० घ.मी. 2000 C.M.	--				
		रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	१५९१५५ घ.मी. 159155 C.M.	४८३ 483				

TABLE V

प्रगती दाखविणारा तक्ता

of port Dredging

गाळ काढण्याचा कार्यक्रम २०२२-२०२३
Programme of dredging work to be done 2022-2023

जिल्हा District	कामाचे ठिकाण Name of place	गाळाचे परिमाण (घनमीटर) Quantity to be Dredged (Cubic Meter)	खर्च (लाखांत) Expen-diture (In Crore)	शेरा Remarks
11	12	13	14	15
मुंबई उपनगर	बोरिवली-गोराई	१४५००३ घ. मी.	४७९	
Mumbai	Borivali-Gorai	145003 C.M.	479	
Suburban	वर्सोवा	१४५००० घ. मी.	५००	
	Varsowa	145000 C.M.	500	
रायगड	आगरदांडा, दिघी, मुरुड खोरा, राजपुरी.	१५९८५७ घ. मी.	४७१	
Raigad	Agardanda, Dighi, Murud Khora, Rajpuri.	159857 C.M.	471	
	मांडवा	१३०००० घ. मी.	७००	
	Mandwa	130000 C. M.	700	
	मोरा	१२०००० घ. मी.	४००	
	Mora	120000 C.M.	400	
	रेवस	११८००० घ. मी.	४००	
	Revas	118000 C.M.	400	
पालघर	सातपाटी-मोरबे	१००००० घ. मी.	३५०	
Palghar	Satpati-Morbe	100000 C.M.	350	

कार्यक्रम ८

इतर खर्च (देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

१. ७२० कि. मी. लांबीचा सागरी किनारा महाराष्ट्राला लाभला आहे.

२. या विभागात सुमारे ४४ भरती-ओहोटीच्या खाड्या/नद्या आहेत. त्यांची एकूण लांबी ८२९ कि. मी. आहे. या नद्यांची मुखापासूनची जलवाहतुकीस योग्य लांबी वेगवेगळी आहे.

३. या खाड्यांच्या किनारी पुष्कळ उपबंदरे असून ती अंतर्गत जलपरिवहनास उपयोगी आहेत. त्यांची जिल्हानिहाय विभागाशी खालीलप्रमाणे आहे :--

जिल्हा				बंदरांची संख्या
बृहन्मुंबई	...	...	...	७
ठाणे	...	...	...	५९
रायगड	...	...	...	८९
रत्नागिरी	...	...	...	१२५
सिंधुदुर्ग	...	...	...	४४
			एकूण ...	३२४

तक्ता १

TABLE I

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२०-२०२१ Actuals 2020-2021 2	अर्थसंकल्पीय २०२१-२०२२ Budget Estimates 2021-2022 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान		
(एक) महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डास साहाय्यक अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (कार्यक्रमांवरील खर्च) (३०५६ ००५५)	1400	39700
साहाय्यक अनुदाने		
(०१) (०३) ३१ महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाला साहाय्यक अनुदान (जलवाहतूक/ केंद्रपुरस्कृत) (३०५६ ००७३) केंद्र हिस्सा ९०%, राज्य हिस्सा १०%	–	–
एकूण (अ) ...	1400	39700
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना--		
देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास	–	–
एकूण (ब) स्थूल ...	–	–
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (ब) निव्वळ ...	–	–
(क) वित्तव्यवस्थेची साधणे--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-३ ३०५६	–	–
एकूण (क) स्थूल ...	1400	39700
वजा--वसुली ...	–	–
एकूण (क) निव्वळ ...	1400	39700

TABLE I (रुपये हजारांत/*Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२१-२०२२ Revised Estimates 2021-2022 4	अर्थसंकल्पीय २०२२-२०२३ Budget Estimates 2022-2023 5	Particulars 1
		(A.) *Activity Classification –*
23820	8900	190 Assistance to Public Sector and other Undertaking. (i) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Hydrographic Surveys and Investigation) (Scheme Expenditure (3056 0055).
–	–	*Assistance to Grant-in-aid* (01)(03)Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Water-Transport Central Plan) (3056 0073).
23820	8900	Total – 'A'
–	–	(B) *Objectwise Classification–* Scheme in the Five Year Plan– Development of Inland Water Transport.
–	–	Total–(B) Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
–	–	Total–(B) Net
–	–	C. *Source of Finance–* Demand No. B-3 Major Head 3056
23820	8900	Total (C) Gross
–	–	*Deduct*–Recoveries
23820	8900	Total (C) Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

(III) Programme work-load summary and explanation of financial requirements

खालील तक्ता कार्यवाहीसाठी योजलेली कामे दर्शवीत आहे

Table showing number of works proposed for execution

तक्ता २

Table II

अ. क्र. Sr. No. 1	कार्यक्रम Programme 2		2020-2021 तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3 3	2021-2022 तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3 4	(अंदाजे) (Estimated) 2022-2023 तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3 5
	अंतर्गत जलवाहतूक विकास-- Development of Inland Water Transport				
१	मुंबई Mumbai	...	–	–	–
२	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	...	7	5	7
३	ठाणे Thane	...	10	8	13
४	पालघर Palghar	...	4	3	10
५	रायगड Raigad	...	1	3	18
६	रत्नागिरी Ratnagiri	...	4	17	13
७	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	6	9	6
		एकूण	**...**	**32**	**45**	**67**

खालील तक्ता गटनिहाय व जिल्हानिहाय घेतलेली कामे दर्शवीत आहे. स्तंभात दाखविलेले आकडे, दर्शविलेल्या वर्षात गटनिहाय व जिल्हानिहाय पूर्ण झालेली व चालू असलेली कामे दर्शवित आहेत.

The Table given below indicates categorywise and districtwise works. The figures in columns indicates categorywise and districtwise works completed and works in progress

तक्ता ३ TABLE III

अंतर्गत जल वाहतूक
Development of Inland Water Transport

प--पूर्ण झालेली कामे C–Work Complete | च--चालू असलेली कामे P–In Progress | ए--एकूण T–Total

अ. क्र. Sr. No.	कामाचा प्रकार Type of work in District	वर्षे Years	मुंबई Mumbai			मुंबई उपनगर Mumbai Suburban			ठाणे Thane			पालघर Palgher			रायगड Raigad			रत्नागिरी Ratnagiri			सिंधुदुर्ग Sindhudurg			एकूण Total		
			प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1 नवीन पकट्या बांधणे Providing new jetties 2 असलेल्या पकट्यांची सुधारणा Improvements to jetties 3 तरते धक्के बांधणे Providing Pontoon jetties (१) बांधकाम (1) Civil Work (२) उतरता धक्का (2) M. S. Pontoon	2020-2021	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	2021-2022	–	–	–	–	3	3	–	12	12	–	5	5	–	–	–	–	6	6	–	7	7	–	33	33	
	2022-2023	–	–	–	–	1	1	–	11	11	–	1	1	–	6	6	–	3	3	–	4	4	–	26	26	
4 संरक्षण भिंत Retaining Wall 5 भांडारघर Providing Storesheds 6 प्रतीक्षालये, जोडरस्ते, जागेची सुधारणा इ. Providing waiting sheds, approach road, plot develop etc.	2020-2021	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	2021-2022	–	–	–	–	9	9	–	6	6	–	2	2	–	4	4	–	15	15	–	8	8	–	44	44	
	2022-2023	–	–	–	–	6	6	–	2	2	–	9	9	–	12	12	–	10	10	–	2	2	–	41	41	
		एकूण	**–**	**–**	**–**	**–**	**19**	**19**	**–**	**31**	**31**	**–**	**17**	**17**	**–**	**22**	**22**	**–**	**34**	**34**	**–**	**21**	**21**	**–**	**144**	**144**

२०२२-२०२३ चे आकडे अंदाजित आहेत. Figures for the years 2022-2023 are estimated figures.

परिशिष्ट १-अ Statement 1-A

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी नौकानयन सुविधा

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव Name of work Districtwise		कामांचे परिमाण	कामांचे पूर्ण परिमाण मार्च २०२० अखेर	२०२०-२१ साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	२०२१-२२ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	२०२२-२३ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	शिलकी-परिमाण	शेरा
१	२		३	४	५	६	७	८	९
	लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.								
	जिल्हा मुंबई शहर (चालू कामे)	...	--	--	--	--	--	--	
	नवीन कामे	...	--	--	--	--	--	--	
	एकूण	**...**	**--**	**--**	**--**	**--**	**--**	**--**	
	जिल्हा मुंबई उपनगर (चालू कामे)								
१	बँड स्टँड बांद्रा, मुंबई उपनगर येथे प्रोमिनॉडचे मजबुतीकरण व टेट्रपॉड बसविणे	...	१	--	१	--	--	--	
२	उत्तर बाजू कॉर्टर रोड, प्रोमिनॉड, मुंबई उपनगर येथे पदपथ मजबुतीकरण संरक्षण भिंतीचे बांधकाम व इतर अनुषंगिक कामे करणे.	...	१	१	--	--	--	--	
३	गोराई बीच येथे प्रोमिनॉडचे सुशोभिकरण करणे	...	१	१	--	--	--	--	
४	कॉर्टर रोड, मुंबई उपनगर येथे विद्युती व सौंदर्यीकरण करणे	...	१	१	--	--	--	--	
	एकूण	**...**	**४**	**३**	**१**	**--**	**--**	**--**	
नवीन कामे २०२२-२३									
१	अक्सा बीच, मढ, मुंबई उपनगर येथे पर्यटकांसाठी समुद्रकिनाऱ्यालगत विकास करणे व इतर मूलभूत सुविधा.	...	१	--	--	--	१	--	
२	अक्सा बीच, मढ, मुंबई उपनगर येथे सुशोभिकरण करणे व इतर अनुषंगिक कामे करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
३	मार्वे जेट्टीजवळ स्वच्छतागृह बांधणे, जि. मुंबई उपनगर	...	१	--	--	--	१	--	
४	बांद्रा फ्लोटिंग पान्टुनचे मजबुतीकरण करणे, जि. मुंबई उपनगर	...	१	--	--	--	१	--	
५	कडेश्वरी मंदिर ते बांद्रा-वरळी सी-लिंकपर्यंत पदपथ विस्तार व सुशोभिकरण करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**५**	**--**	**--**	**--**	**५**	**--**	

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

ठाणे जिल्हा (चालू कामे)

१	कोलशेत, ठाणे येथील किनाऱ्यालगत संरक्षण भिंत बांधणे व सुशोभिकरण करणे (लांबी ३०० मीटर).	...	१	--	१	--	--	--
२	निळजे, ता. कल्याण येथे खाडीकिनारी सुशोभिकरण करणे व जेट्टीचे बांधकाम करणे	...	१	--	१	--	--	--
३	सांगे, ता. भिवंडी येथे जेट्टी व पोहोचरस्ता बांधणे	...	१	--	१	--	--	--
४	गांधारी पुलाजवळ कल्याण येथे जेट्टीचे बांधकाम करणे	...	१	--	१	--	--	--
५	आंबेशीवपाडा, ता. भिवंडी येथे जेट्टी व पोहोचरस्ता बांधणे	...	१	--	१	--	--	--
६	घणसोली, नवी मुंबई येथील जेट्टी पोहोच रस्त्याचे मजबुतीकरण करणे	...	१	--	१	--	--	--
७	चोळेगाव, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व पोहोच रस्त्याचे बांधकाम करणे	...	१	--	१	--	--	--
८	दिवेअंजूर, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे खाडीकिनारी संरक्षक भिंत, शेड व घाट सुशोभिकरणाचे काम करणे.	...	१	--	१	--	--	--
९	वेलंकनी उत्तन, जि. ठाणे येथे समुद्रकिनारी तीन रॅम्प बांधणे (३)	...	१	--	१	--	--	--
१०	बेलापूर (नवी मुंबई), ता. बेलापूर, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेट्टीसाठी वाहनतळ, आवार भिंत, संरक्षण भिंत, पोहोच रस्ता व तत्सम सुविधा निर्माण करणे.	...	१	--	१	--	--	--
११	कोलशेत, ता. जि. ठाणे येथे बंदरापर्यंत पोहोच रस्ता तयार करणे व इतर अनुषंगिक कामे करणे.	...	१	--	--	१	--	--
१२	खारीगाव, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	१	--	--
१३	संतोषीमातानगर, अटाळीगाव, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टीपर्यंत पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	--	--	१	--	--
१४	निळजे, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	१	--	--
१५	वाशी गाव, नवी मुंबई येथील जेट्टीची लांबी वाढविणे	...	१	--	--	१	--	--
१६	बेलापूर सेक्टर ११ येथे ता. जि. ठाणे येथे बोट दुरुस्तीकरिता, बोट पार्किंगकरिता रॅम्प व तत्सम सुविधा विकसित करणे.	...	१	--	--	१	--	--
१७	कशेळी, ता. जि. ठाणे येथे प्रवासी जेट्टी व पोहोच रस्ता तयार करणेबाबत	...	१	--	--	१	--	--
१८	खांदिवले, दिवाळे, बेलापूर येथील अस्तित्वात असलेल्या जेट्टीची लांबी वाढवून मजबुतीकरण करणे.	...	१	--	--	१	--	--
	एकूण	**...**	**१८**	**--**	**१०**	**८**	**--**	**--**

१	२		३	४	५	६	७	८	९
	लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा								
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	कोळीवाडा, भोईवाडा, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोचरस्ता बांधकाम करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
२	रेतीबंदर, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
३	वाडेघर, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
४	सापाड, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
५	हिऱ्याचापाडा, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
६	कोळवली, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
७	गांधारी, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	--	--	
	लेखाशीर्ष (३०५१०८४८) बंदरे व दीपगृह प्रवाशांसाठी सुखसोयी आणि इतर अभियांत्रिकी कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे).								
८	बारावे, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
९	वाशी गाव येथील जेट्टीची लांबी वाढविणे (नवी मुंबई-८)	...	१	--	--	--	१	--	
१०	दिवाळे गाव येथील डोलकरांची जेट्टी वाढविणे व बोट रिपेअर यार्ड तयार करणे (नवी मुंबई).	...	१	--	--	--	१	--	
११	केवणी, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे जेट्टी व इतर सुविधा पुरविणे	...	१	--	--	--	१	--	
१२	बेलापूर येथील प्रवासी जेट्टीजवळ प्रवाशांकरिता टर्मिनल इमारत बांधणे व इतर सुविधा पुरविणे.	...	१	--	--	--	१	--	
१३	फगवाले (बेलापूर) येथील जेट्टीला पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**१३**	**--**	**--**	**--**	**१३**	**--**	
	पालघर जिल्हा (चालू कामे)								
१	अर्नाळा, ता. वसई, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेट्टी बांधणे	...	१	--	१	--	--	--	
२	एडवण, ता. व जि. पालघर येथे नौकानयन मार्गाकरिता दीपस्तंभ बांधकाम करणे	...	१	--	१	--	--	--	
३	ज्युलिखार बेटाच्या पूर्वेकडील बाजुस जेट्टी बांधणे, ता. वसई	...	१	--	१	--	--	--	

४	सातपाटी येथील अस्त्वातील जेट्टी निष्कसित करून पाईल जेट्टी बांधणे ता. जि. पाघलर.	...	१	--	१	--	--	--
५	म्हारंबळपाडा, ता. वसई, जि. पालघर येथे जेट्टीचे विस्तारीकरण करणे	...	१	--	--	१	--	--
६	वाढिव बेट, ता. जि. पालघर येथे जेट्टीपर्यंत जाणारा रस्ता तयार करणे व प्रवासी निवारा शेड बांधणे.	...	१	--	--	१	--	--
७	वैतरणा, ता. पालघर येथे जेट्टी व पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	--	--	१	--	--
	एकूण	**...**	**७**	**--**	**४**	**३**	**--**	**--**
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)							
१	माहीम रेवाले, मांगले आळी ते समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
२	मौजे जलसार येथे खाडी बंदराकडे जाणारा पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
३	केळवे, ता. पालघर बीच मार्ग येथे सौरपथ दिवे बसविणे	...	१	--	--	--	१	--
४	मुरबे, ता. पालघर नवीन जेट्टी परिसरात सोलार हायमास्ट बसविणे	...	१	--	--	--	१	--
५	नांदगाव बीच, ता. पालघर येथे सोलार हायमास्ट बसविणे	...	१	--	--	--	१	--
६	वडराई समुद्र किनारी, ता. पालघर येथे सोलार हायमास्ट बसविणे	...	१	--	--	--	१	--
७	आलेवाडी, ता. पालघर समुद्र किनारी सोलार हायमास्ट बसविणे	...	१	--	--	--	१	--
८	शिरगाव बीचवर सोलार हायमास्ट बसविणे, ता. पालघर	...	१	--	--	--	१	--
९	सातपाटी, ता. पालघर जेट्टी मार्गावर सोलार हायमास्ट बसविणे	...	१	--	--	--	१	--
१०	हरिप्रसाद फार्महाउस, कळंब, ता. वसई, जि. पालघर येथे समुद्र किनारी रॅम्प व पोहोच रस्ता बांधणे.	...	१	--	--	--	१	--
	एकूण	**...**	**१०**	**--**	**--**	**--**	**१०**	**--**
	लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा							
	जिल्हा रायगड (चालू कामे)							
१	आग्राव बंदर येथे निवारा शेड बांधणे, ता. अलिबाग, जि. रायगड	...	१	--	--	१	--	--
	एकूण	**...**	**१**	**--**	**--**	**१**	**--**	**--**

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२		३	४	५	६	७	८	९
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	गणेश गल्ली, ता. अलिबाग, जि. रायगड येथे स्लोपिंग रॅम्पचे बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
२	किहीम, ता. अलिबाग, जि. रायगड येथे स्लोपिंग रॅम्पचे बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
३	न्हावे बंदर जेट्टीपर्यंत पोहोच रस्ता बांधणे, ता. रोहा, जि. रायगड	...	१	--	--	--	१	--	
४	ग्रा. पं. केळवणे येथे खाडीलगत रस्त्याचे बांधकाम करणे, ता. पेण, जि. रायगड	...	१	--	--	--	१	--	
५	मेंदडी कोळीवाडा, ता. म्हसळा, जि. रायगड येथे जोडरस्ता व शेडचे बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
६	मांदाड, ता. तळा, जि. रायगड येथे जेट्टीपर्यंत रस्त्याचे बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
७	मूळगाव, ता. श्रीवर्धन, जि. रायगड येथे जेट्टी बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
८	थळ, ता. अलिबाग, जि. रायगड येथे जेट्टीवर जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--	
९	राजपुरी, ता. मुरुड येथे प्रवासी निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
१०	मांदाड, ता. तळ, जि. रायगड येथे जेट्टीपर्यंत जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--	
११	तोराडी, ता. म्हसळा, जि. रायगड येथे प्रवासी निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
१२	दासगाव, ता. महाड, जि. रायगड येथे जेट्टीवर जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--	
१३	वाघ्रण बंदर, ता. पेण, जि. रायगड येथे जेट्टीवर जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--	
१४	मोरा, ता. उरण, जि. रायगड येथे उतरता धक्का बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**१४**	**--**	**--**	**--**	**१४**	**--**	
	लेखाशीर्ष-३०५१--- बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा								
	जिल्हा रत्नागिरी (चालू कामे)								
१	भिले कातळी बंदर येथे संरक्षण भिंत बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--	
२	भिले भोईवाडी जेट्टीजवळ संरक्षण भिंत बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--	
३	करंभवणे येथे खाडीलगत संरक्षण भिंत बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--	

४	कुरधुंडा मोहल्ला बंदर रोडलगत संरक्षण भिंत बांधणे, ता. संगमेश्वर जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--
५	मौजे नवानगर-गौरीचा बंदर ते वणकरवाडी बंदर येथील रस्त्यालगत संरक्षण भिंत बांधणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	१	--	--
६	कोळंबे येथे संरक्षण भिंत बांधणे, ता. जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--
७	मौजे कारूळ (विसापूर), भोईवाडी, ता. गुहागर येथे संरक्षण भिंत बांधणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	१	--	--
८	जयगड दखणी मोहल्ला येथे संरक्षण भिंत बांधणे, ता. जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--
९	ओणी येथे संरक्षण भिंत बांधणे, ता. दापोली, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१		
	एकूण	**...**	**९**	**--**	**--**	**१२**	**--**	**--**

नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)

१	मौजे मालदोली, भोईवाडी येथे संरक्षण भिंत बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--
२	मौजे शिरळ गावालगत वशिष्ठी खाडी येथे धूप संरक्षण भिंत बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	--	१	--
३	गुहागरबाग स्मशानभूमी येथे संरक्षण भिंत बांधणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--
४	सडापेठ अर्बन बँक ते गाझी चौक, चांभार बंदरपर्यंतचा रस्ता मजबुतीकरण व डांबरीकरण करणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	--	१	--
५	तुंबाड, भोईवाडी जेट्टीलगत संरक्षण भिंत बांधणे, ता. खेड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--
६	आंबेड खुर्द, तेलवली शास्त्री खाडीला संरक्षण भिंत बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
७	शिळकदमवाडी, ता. जि. रत्नागिरी येथे खाडी किनारी संरक्षण भिंत बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
८	जयगड फेरीबोट रॅम्प ते साखर मोहल्ला कब्रस्तानपर्यंत संरक्षण भिंत बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
	एकूण	**...**	**८**	**--**	**--**	**--**	**८**	**--**

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२		३	४	५	६	७	८	९
	लेखाशीर्ष-३०५१--- बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा								
	जिल्हा सिंधुदुर्ग (चालू कामे)								
१	तिर्लोट वरचे मोहूल येथे जेट्टीची दुरुस्ती करणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	१	--	--	--	--	
२	मसुरे खोतजुवा येथे प्रवासी जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	१	--	--	--	--	
३	मसुरे खाजणवाडी येथे प्रवासी जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	१	--	--	--	--	
४	चेंदवण येथे जेट्टी व पोहोच रस्ता बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	१	--	--	
५	तिर्लोट ठाकूरवाडी बंदर येथे प्रवासी शेड बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	१	--	--	
६	तिर्लोट, नवानगर, खुटवाडी बंदर येथे प्रवासी शेड पुनर्बांधणी करणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	१	--	--	
७	कवठणे येथे तेरेखोल नदी पात्रात जेट्टी व निवारा शेड बांधणे, ता. सावंतवाडी जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	१	--	--	
८	मौजे किनळे येथे जेट्टी ते मळगांवकर घरापर्यंत पोहोच रस्ता करणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	१	--	--	
९	आचरा बंदर, मुख्य रस्ता ते आचरा बंदर रस्त्याचे बांधकाम करणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	१	--	--	
	एकूण	**...**	**९**	**३**	**--**	**६**	**--**	**--**	
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	देवबाग विठ्ठल मंदिर येथील प्रवासी शेड दुरुस्ती करणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--	
२	तिर्लोट नवानगर दर्गाजवळील जेट्टीलगत निवारा शेड बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**२**	**--**	**--**	**--**	**२**	**--**	

परिशिष्ट-१-ब Annexure—1-B

लेखाशीर्ष ३०५६— अंतर्देशीय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी (जिल्हास्तरीय योजना)

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव		कामांचे परिमाण	कामांचे पूर्ण परिमाण मार्च २०२० अखेर	२०२०-२१ साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	२०२१-२२ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	२०२२-२३ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	शिलकी परिमाण	शेरा
१	२		३	४	५	६	७	८	९
	लेखाशीर्ष ३०५६– अंतर्देशीय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी								
	जिल्हा मुंबई शहर (चालू कामे)	...	--	--	--	--	--	--	
	नवीन कामे	...	--	--	--	--	--	--	
	एकूण	**...**	**--**	**--**	**--**	**--**	**--**	**--**	
	जिल्हा मुंबई उपनगर								
	चालू कामे								
१	प्रॉमिनॉड, मुंबई उपनगर येथे उपलब्ध व कुंपन भिंतींचे मजबुतीकरण व अनुषंगिक कामे करणे.	...	१	१	--	--	--	--	
२	मार्वे येथे रो-रो जेट्टी बांधणे	...	१	१	--	--	--	--	
३	देवाची वाडी, वर्सोवा, मुंबई उपनगर येथे उतरता धक्का बांधणे	...	१	१	--	--	--	--	
४	बँड स्टँड, मुंबई उपनगर येथील कडेश्वरी मंदिराजवळ प्रोमिनॉडचे सुशोभिकरण करणे	...	१	१	--	--	--	--	
५	कॉर्टर रोड प्रोमिनॉड, मुंबई उपनगर येथे पदपथ मजबुतीकरण व संरक्षण भिंतीचे बांधकाम व इतर अनुषंगिक.	...	१	--	१	--	--	--	
६	मार्वे रो-रो जेट्टीला पोहोच रस्ता व धूप प्रतिबंधक बंधारा बांधणे	...	१	--	१	--	--	--	
७	बांद्रा-वरळी सी-लिंक येथील अस्तित्वातील पांटूनची दुरुस्ती करणे	...	१	--	१	--	--	--	
८	मार्वे येथील जेट्टीला वाहनतळ टर्मिनल इमारत व तत्सम सुविधा निर्माण करणे	...	१	--	१	--	--	--	
	एकूण	**...**	**८**	**४**	**४**	**--**	**--**	**--**	

परिशिष्ट १-ब--पुढे चालू

१	२		३	४	५	६	७	८	९
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	अक्सा बीच, मढ, मुंबई उपनगर येथे ०/०० मी. ते ०/४७५ मी. पर्यंत धूप प्रतिबंधक उपाययोजना करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
२	अक्सा बीच, मढ, मुंबई उपनगर येथे ०/४७५ मी. ते ०/५५० मी. पर्यंत धूप प्रतिबंधक उपाययोजना करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**२**	**--**	**--**	**--**	२	--	
	जिल्हा ठाणे								
	चालू कामे	...	--	--	--	--	--	--	
	नवीन कामे	...	--	--	--	--	--	--	
	एकूण	**...**	**--**	**--**	**--**	**--**	**--**	**--**	
	जिल्हा रायगड (चालू कामे)								
१	घारापुरी बंदरावर प्रवाशांसाठी निवारा शेड बांधणे, ता. उरण, जि. रायगड	...	१	१	--	--	--	--	
२	वाशी बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, ता. तळा, जि. रायगड	...	१	--	१	--	--	--	
३	मौजे बोरी जेट्टीवर प्रवासी शेड बांधणे, ता. पेण, जि. रायगड	...	१	--	१	--	--	--	
	एकूण	**...**	**३**	**१**	**२**	--	--	**--**	
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	वराठी, ता. महाड, जि. रायगड येथे प्रवासी नवीन शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
२	गव्हाण, ता. पनवेल, जि. रायगड येथे पोहोच रस्त्याचे बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--	
३	नवगाव येथे जेट्टी बांधणे, ता. अलिबाग, जि. रायगड	...	१	--	--	--	१	--	
४	डावली-रांजणखार (नवखार), ता. अलिबाग, जि. रायगड येथे स्लोपिंग रॅम्पचे बांधकाम करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**४**	**--**	**--**	**--**	**४**	**--**	

	जिल्हा रत्नागिरी (चालू कामे)							
१	अणसुरे दांडेवाडी, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी प्राथमिक शाळेजवळ संरक्षक भिंत बांधणे.	...	१	१	--	--	--	--
२	वेसवी, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी येथील खाडीजवळील उर्दू शाळेजवळ संरक्षक भिंत बांधणे.	...	१	१	--	--	--	--
३	भिले, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी येथे संरक्षक भिंत बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
४	सोगमवाडी, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी येथील प्रवासी जेट्टीची दुरुस्ती करणे	...	१	१	--	--	--	--
५	शिपोळे बंदर येथे जेट्टी बांधणे, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--
६	अबलोली तवसाळ मुख्य रस्ता ते नवानगर काताळे जेट्टीपर्यंत जोडरस्ता तयार करणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	१	--	--	--
७	मिरगोळेवाडी येथे जेट्टी लगत जोडरस्ता तयार करणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--
८	पडवे येथील प्रवासी जेट्टीची लांबी व उंची वाढविणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--
९	कोडये बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, ता. संगमेश्वर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--
१०	राई, ता. रत्नागिरी येथे जेट्टी दुरुस्ती व पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	१	--	--	--
११	पडवे, बाणेवाडी येथे प्रवासी जेट्टी बांधणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--
१२	पायरी, भोईवाडी, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी येथील जेट्टीची दुरुस्ती करणे	...	१	--	१	--	--	--
	एकूण	**...**	**१२**	**४**	**८**	**--**	**--**	**--**
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)							
१	भामगर चौकी येथे जेट्टी बांधणे व निवारा शेड बांधणे, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--
२	पेवे येथे जेट्टी बांधणे, निवारा शेड व शौचालय बांधणे, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--
३	मौजे मालदोली, भोईवाडी येथे संरक्षण भिंतीला पाईप व चॅनेलचे रेलिंग करणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	--	१	--
४	मौजे मालदोली, भोईवाडी येथे जेट्टी दुरुस्ती करणे	...	१	--	--	--	१	--
५	गोवळ जेट्टीवर निवारा शेड बांधणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--
	एकूण	**...**	**५**	**--**	**--**	**--**	**५**	**--**

१	२		३	४	५	६	७	८	९
	लेखाशीर्ष ३०५६--आंतर्देशिय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी								
	जिल्हा सिंधुदुर्ग								
	चालू कामे								
१	गिर्ये बांदेवाडी येथे उतरत्या रस्त्याची दुरुस्ती करणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	१	--	--	--	--	
२	तिर्लेट वरचे मोहूल येथे निवारा शेड बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	१	--	--	--	--	
३	नवाबाग मुख्य रस्ता ते नवाबाग फिशिंग यार्डपर्यंतचा रस्ता नुतनीकरण करणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	१	--	--	--	--	
४	तळवडे झाझमतर येथे जेट्टीची दुरुस्ती व संरक्षण भिंत बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	१	--	--	
५	पाणवाई, लाडवाडी येथे जेट्टीची दुरुस्ती व संरक्षण भिंत बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	१	--	--	
६	मालोंड, गडनदी येथे जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	१	--	--	
	एकूण	**...**	**६**	**३**	--	३	**--**	**--**	
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	मौजे कास, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग येथील तेरेखोल खाडीमध्ये जेट्टी बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
२	खरारे पेंडूर, टेंबवाडी येथे जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--	
३	पुरळ हुर्शी येथे जेट्टी बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--	
४	अणपूर, रामेश्वर, वडपवाडी येथे जेट्टी बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**४**	**--**	**--**	**--**	**४**	**--**	

परिशिष्ट-१ फ Annexure–1 F

लेखाशीर्ष ३४५२ पर्यटन विकासासाठी पायाभूत मूलभूत सुविधा पुरविणे (जिल्हास्तरीय योजना)

एक कामाकरिता एक परिमाण

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव		कामाचे परिमाण	कामांचे पूर्ण परिमाण मार्च २०२० अखेर	२०२०-२१ साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	२०२१-२२ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	२०२२-२३ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	शिलकी-परिमाण	शेरा
१	२		३	४	५	६	७	८	९
	लेखाशीर्ष ३४५२, पर्यटन विकासासाठी पायाभूत मूलभूत सुविधा								
	जिल्हा मुंबई उपनगर								
	चालू कामे								
१	मार्वे येथे पर्यटकांकरिता जेट्टी बांधणे.	...	१	१	--	--	--	--	
२	बांद्रा बँडस्टँड प्रॉमिनॉडचे उर्वरित सौंदर्यीकरण करणे व पर्यटकांकरिता मूलभूत सुविधा पुरविणे.	...	१	१	--	--	--	--	
३	बँडस्टँड, मुंबई उपनगर येथील कडेश्वरी मंदिराजवळ प्रॉमिनॉडचे सुशोभीकरण व संरक्षण करणे.	१	१	--	--	--	--	--	
४	गोराई बीच येथे प्रॉमिनॉडचे सुशोभीकरण करणे	...	१	१	--	--	--	--	
५	कार्टर रोड प्रॉमिनॉड (उत्तर बाजू) येथे पदपथाचे व कुंपन भिंतीचे मजबुतीकरण व अनुषंगिक कामे करणे.	१	१	--	--	--	--	--	
	एकूण	**...**	**५**	**५**	**--**	**--**	**--**	**--**	
	जिल्हा मुंबई उपनगर								
	नवीन कामे (सन २०२२-२३ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	बोरिवली मुंबई उपनगर येथील प्रवाशांकरिता टर्मिनल बिल्डिग बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
२	बोरिवली, मुंबई उपनगर येथे रो-रो जेट्टीजवळ इतर सुविधा तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--	

परिशिष्ट १-एफ--पुढे चालू

१	२		३	४	५	६	७	८	९
३	गोराई, ता. बोरिवली, मुंबई उपनगर येथे रो-रो जेट्टीजवळ पार्किंग तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--	
४	आक्साबीच येथे सौंदर्यीकरण करणे, भाग-१	...	१	--	--	--	१	--	
५	आक्साबीच येथे सौंदर्यीकरण करणे, भाग-२	...	१	--	--	--	१	--	
६	आक्साबीच येथे सौंदर्यीकरण करणे, भाग-३	...	१	--	--	--	१	--	
७	मार्वे जेट्टीजवळ स्वच्छतागृह बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
८	कडेश्वरी प्रॉमिनॉड येथे विद्युतीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--	
	एकूण	**...**	**८**	**--**	**--**	**--**	**८**	**--**	

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-४११ ००६.